

رد تايضاير هاگياج يش زوم آماظن هيملع ياهه زوج

- هسدنه يخيرات ريس يسررب و تايضاير (لوا لصف

- يرطن تمكح رد تايضاير
- هسدنه ملع

- داتسا تايضاير ليصحت ريس (مود لصف

- تئيه ملع
- دزي هزوج رد تئيه
- تايضاير ليصحت

- هقف رد تايضاير (موس لصف

- هقف رد تئيه
- نيقيباس يش زوم آماظن رد هسدنه
- دصاقم لا عماج
- لئاسو بحاص
- يناث ديهش
- همالع دعاوق رد ربح

- تايضاير يش زوم آبتك (مراهچ لصف

- باسحلا هصالخ ١٠
- سديلقا لوصا ريرحت ٢٠

- سیسات‌ال‌لاکش.ا ۳.

- لئاس و بحاص هموطنم ۱ هرامش تسویپ

- سیسات‌ال‌لاکش هموطنم

- هقف رد «نی‌أطخل‌باسح»: ۲ هرامش تسویپ

- رک بآ

- عی‌بم رد ملع طارثشا

- هی‌صولا باتک

و تايضاير (لوا لصف
يخيرات ريس يسررب
هس دنه

یرظن تمکح رد تایضایر

تایضایر، تایهلا: تسا شخب هس یرظن تمکح دنیوگیم. دنراد لبق زا یدن بمیسقت کی امکح
نیلانیب تایضایر، تسایر یدام امامت، تایعیبط، تسایر یدام ریغ امامت، تایهلا. [1] تایعیبط
یبلطم نینچ نیا، تسایر هدام لد رد شققحت اما؛ تسایر یدام ریغ، شلئاسم، شمهف، شکرد، تسایر
[2]. دسررب رس بوخ ات دراد زاین مه یمئامض هک دنتفگیم

نأ و.ةیهلإلا و،ةیمیلعتلا و،ةیعیبطلا:یهةثالث ماسقأ یف ةرصحنم ةیرظنلأنا رکذ و [1]
اهل ضرعت یثلا ضراوعلا نع اهثحب و،ةنکاس و ةکرحتم یه ام ةهج نم ماسجألا اهعوضوم ةیعیبطلا
و.مک و ذ وه ام أم و، تاذلاب ةداملا نع درحم مک وه ام أم اهعوضوم ةیمیلعتلأنا و.ةهجل هذه نم تاذلاب
نأ و.ةکرح ةوق ال و، ةدام عون اهدودح یف ذخوی ال و.مک وه امب مک لل ضرعت لاوحأ اهیف هنع ثوحبملا
(ص۱۲، ءافشلا باتک نم تایهلالا). دحل و ماوقلاب ةداملل ةقراقملا رومألا نع ثحبت ةیهلإلا

و: دیامرف یم نینچ ملع عوضوم نایب ماقم رد باسحلا هصالخ یادتبا رد یئاهب خیش موحرم [2]
اردصالم. مالک هیف و، یضایرلا نم باسحلا دعت نم و، لیق امک ةداملا یف لصاحلا ددعلا هعوضوم
یم نینچ (ص۱۳-۱۴) ءافش باتک قطنملا شخب رد انیس نبا یلیصفت مالک لقن زا سپ زین
ثیح نم سیل کانه هنع ثحبلا ناک نإ و باسحلا ملعل عوضوم ددعلا نم تایداملل ضراعلا نإ: دیوگ
(ص۱۱، ءافش تایهلا رب نیهلالاتم لاردص هقیلعت و حرش) مهولا یف دجرتلا ثیح نم لب، ضرورعلا

هس دنه ملع

تسا قیقد ،تسا یباذج رایسب ملع مه شملع .[1]تسا مولع نیرتیمیdq زا هس دنه ملع ،[2]تسا هزادنا برعم دنیوگیم هس دنه . تسا هتشون شیارب رشب ،لاس نارازه زا یبوخ یاهباتک یریگ هزادنا ینعی (metry) و نیمز ینعی ((Geo، Geometry) یرتموئژ دنیوگیم هک اهنآ ای یحاسم ،دننکب یزرواشک دنتساوخیم هک ار اهنیمز .تسا هدوب لین لحاس زا هس دنه هاگتساخ. رشب هک تسا یملع یلو .هدوب نیمز یریگهزادنا زا ،هس دنه لصا .دندرک یم نیمز یریگهزادنا ،نیمز ملع تی مل نم :تسه هک مه نوطالفا فورعم ترابع .تسا حضاو شیاوالاثم ،دنکیم شکرد یتحار هب .تسین مظنم روط نیا نهذ ،دینادن هس دنه ات دیوگب هتساوخیم .[3]هسردم لالخنلخدی ال هس دنه لال .دندوب هتشون [4]هسردم یارب .

ان هس دنه ؛ یس دیلقا هس دنه یس دیلقا

س دیلقا یزاوت لصا

لصا ناونع هب ار نیا س دیلقا ریرحت رد س دیلقا - میتفرگ دای ار مچنپ لصا هلداعم ،هسردم رد ضرف میقتسم طخ کی :دنتفگ یم-مچنپ لصا هب تسا هدش فورعم.تسا هداد رارق مچنپ عوضوم دنچ تسا میقتسم طخ نیا نوریب هک یا هطقن نیا زا.وا نوریب مه هطقن کی. هداس یلیخ دیریگب ات ود نیا میهد همادا نیفرط زا تیهان یب ات هک مینک مسر ینی یاپ طخ یزاوم میناوت یم طخ ات .[5]یکی.تسا یهیدب ملایخ هب نم؟ات دنچ؟دنسرن مه هب طخ

هک مینک مسر میناوت یم و دنک یم روبع هطقن نیا زا نی یاپ طخ تازاوم هب طخ کی اهنه و اهنه مه هب تیهان یب ات میهدب همادا هچ ره هک تسا نیا یزاوم طخ.دسرن مه هب ،دور یم تیهان یب ات رگا .یهیدب تسا یحضاو لصا.نشور یلیخ ،تسا نشور یلیخ.دنسرن

دودح ات دشن .[6]دننک تابثا ار مچنپ لصا نیا هک دندوب نیا رکف رد هس دنه غباون لاس رازه دنچ .[7]دندز ایرد هب لد یکاب یب یلیخ ناناد هس دنه و دش ینارحب هیضق رگید.شپ لاس تسیود و ایرد هب دندز لد مه اه نیا.دندز رود و.دندرک فشک ار اکیرمآ هراق دنتفر فرط نآ هک اه نآ لثم .دنتفر

یزاوت لصا تابثا یارب غباون شالت

ود. دندوب نامز نآ یگرزب یاه نادىضایر هک ینامز نامه.دیآ یم مډای هک روط نی.دوب مهډجه اړه‌اط نرق لوصا ماطن کی رد دیاب ام لاج یا یلع هک تفگ دمآ دوب [8]سور ناشیکی هک دندش ادیپ ات هس زا یا هطقن کی شنوریب میقتسم طخ کی مریگ یم صرف نم.رگید میسرب ضقانت هب یغوضوم مریگ یم صرف. دندسرن مه هب اه نی و دنک ادیپ همادا مه تیاهن یب ات و دوشب در طخ ات ود وا رگا؟هن ای میسر یم ضقانت هب ییاهاج کی صرف نی دوخ و میناد یم ام هک ییاهزیچ نآ اب مینیبب یم هک نی. تبثفتسا هدوب لطاب صرف نی هک میمهف یم فلخ ناهرب میدیسر ضقانت هب.دوب نی دز ایرد هب لد و میوگ.

اپرب یضایر گنشق نامتخاس کی دید رخآ ات تفر و تفر و ولج تفر و تفرگ ار صرف نی و تفر مچنپ لصا:دنتفگ تایضایر یاضف رد هعفد کی هک دوب نی. دیسرن مه یضقانت چیه هب و دش ود میوگب میریگب رظن رد هک ار شفلُخ.میسرب ضقانت هب شفلُخ ام هک تسین روط نی الاصا. میسر یم ضقانت هب دوش یم مسر یزاوم طخ ات.

یکسفچابل ای یولولذه هسدنه

[10]یکسفچابول.[9]یولولذه هسدنه مان هب لقتسم هسدنه کی دش.دش اپ هب هاگتسد نی درک سیسات ار یولولذه.

صرف و نوریب هطقن کی میقتسم طخ ره دیوگ یم:تسا نی یولولذه هسدنه غوضوم لصا هب دوش یم مسر طخ ود لقا ال -هل دودح ال هللا مرک رگید،دشاب هک مه تیاهن یب- لقا ال،دیریگب. هسدنه نی غوضوم لصا دش نی.دندسرن یم مه هب و دنور یم تیاهن یب ات هک طخ نآ تازاوم.

یوضیب ای ینامیر هسدنه

هسدنه،یسدنه رظن زا هک نآ لاج و ینامیر هسدنه دنیوگ یم و هسدنه هب ؛دمآ شدعب [11]نامیر دش عورش رگید مه شدعب. تبثم ینحنم حوطس ینعی.تسا یوضیب هسدنه نامه ینامیر.

لصا یاه هسدنه زا یکی دش.دمآرد قالطا زا یسدیلقا هسدنه هک دش لح روط نی نارحب نی.تسا هدش اپ هب ددعتم رگید یاه هسدنه شرانک.یغوضوم.

رب عالطا ماقم رد. متسین دیأت ماقم رد نم الاصا. طلغ ای تسا تسرد میوگب مه‌اوخ یم مه نالا دنتساوخ یم هچ؟دنتفگ یم هچ؟هدوب هچ اهاضف نی.دندرک راک هچ اه نی.تسا هتشدگ هچ هک نی؟دنیوگب.

تیبسن هیرظن؛ینامیر هسدنه

مدرم مومع یارب تسا هتشون نیتشینی دوخ هک ماع و صاخ هیرظن تیبسن باتک مدرک ضرع اذلو هیرظن یارب ار هار هک. اناناد هسدنه زا منک ینادردق دیاب ادتبا نم دیوگ یم و ار وا فرح دنمهفب هک [12]دندرک فاص نم.

دوب یسدیلقا هسدنه قلطم هسدنه نامه نانچ مه هسدنه و دوبن یسدیلقاان یاه هسدنه رگا ینعی [14]تسا یسدیلقاان یاه هسدنه نآ رب شیانبم نوچ ؛دوبن مه [13]تیبسن هیرظن الاصا.

زور یمومع تامولعم؛ یسدیلقاان یاه هسدنه

یمومع تامولعم، تسای زور یمومع تامولعم وحن کی یسدیلقاان یاه هسدنه رب عالطا ام نامز نالا رد یتح کرد و تسرد رکفت نآ دشاب هتشادن هک یمومع تامولعم؛ دوش یم در دناد یم مدآت، تسای دناد هک تسای زاین اراه نیای، دورب ولج دناوت یم یمومع تامولعم حطس

نآ ریغ، یضایر قطنم، دیا هتفر شسالک هک ییاه نیمه یتح دیناوخب ار روجا و روج یاه باتک نالا یلو مردان راک ار طلغ ای تسرد، یسدیلقاان یاه هسدنه دنیوگ یم هک دوش یم هجاوم اهاج یرایسب دراد راک ورس ثحب نیای اب بترم هک دنیب یم دنادب یتقو؛ دنتفگ هچ دنادب

رد، دندرک فشک ار هسدنه لوصا هک دندوب یناسک نیتسخن، نهک نایرصم و نایل باب الامتحا [1] دادیور نیای، تفرگیم ارف لیس ار هناخدور فارطا یحاون و درکیم نایغط **لین** هناخدور لاس ره رصم و یریگه زادنار دوش نیمز سک ره هرابود دشیم مزال و دربیم نیب زار کالما نایم یرزم میالغ مامت رد ار یکریت اهنآ، دندرک عادبا ار **بانط** و کریت اب اهنیمز یراذگ تمالع شور نایرصم، دندرک یدن بزرم اب کریت ود و دشیم بصلن رگید ییاج رد یرگید کریت و دندرکیم ورف نیمز رد بسانم یاه طقن روصحم نیمز رگید کریت ود اب، دندشیم لصتم رگیدکی هب تخاسیم صخشیم ار زرم هک یبانط (ایدپ یکیوتیاس)، دشیم صخشیم یزاس **نامتخاس** ای تشک یارب یلحم و هدش

یسراف، هزندنهلا نم قتشم وه و، رفتحی ثیح اهعضاوم و، ینقلا یراجم ردقی یدلا؛ سُدْنَهْم [2] و (120 ص؛ 4 ج؛ نیعلا باتک) برعلا مالک نم عیش یف یاز لادلل دعب سیل هنأل، انیس یازلا تریص ی؛ زادنآ و اه لصلأه یسراف یه و، زادننهلا نم قتشم وه و، اهرافتحا و ینقلا یراجم ردقی یدلا؛ سندنهلا [هزادن = handāak]؛ یولهپ زار ذوخ، م، برعم] (مسا)؛ هسدنه (276 ص؛ 6 ج؛ غللی بیذهت)، اماما ردقم (دیمع گنهرف)، دندرکیم ثحب یریگه زادنار و داعبا و لاکشا رابرد هک یملع (یضایر)

اَلْک اهنیهارب نأل هرکف یف عماقتسا و هلقع یف عاضا اهبخاص دیت هسدنهلا نأل ملعا و [3] دعب یف اهماطتنا و اهبیترتل اهتسیقأ لخدی طلغلا داک یال بیترتلا ؤیلج ماطتتالا ؤنّیب ابوتکم ناک هّنأ اومعز دق و عیهملا کلذل یلع لقع اهبخاصل أشنی و إطخلل نع اهتسراممب رکفلل نولوقی هللا مهمحرا نخویش ناک و «انلزنم نلخدی الف، اسندنه نکی مل نم»؛ نوطالفا باب یلع نم هیقنی و راذقألا هنم لسغی یدلا بوثلل نوبأصلل عباتمب رکفلل هسدنهلا ملع هسرامم» (640 ص، 1 ج، نودلخنباخیرات)، هماطتنا و هبیترت نم هیلل انرشأ امل کلذل امّن و، «ناردألا و راضوأل

انیثا بابوبا یلع ناتسب یف م. ق. ۳۸۷ ماع (نوطالفا) اهسسا یتلا هسردملا یه ای میداکالا [4] اسندنه نکی مل نم؛ اهباب یلع بتک و، هفسلفلا و تاییضایرلا اهی ف سردف، (سومیداک) یمسی و هیزیلکنللا و هسیسرفلا و هسبرعلا طافللأاب یفسلفلا مجعملا)، انیلل لخدی الف (۱۱۳: هحفص ۱، دلج، هسینتاللا

تروص هب ار نآ هزورما هک یسدیلقا سندنه تارداصم ای عوضوم لوصا زار مچنپ لصا، لّصا، یزاوت [5] ضرورف یاه طقن زار: میسانشیم، تسای هدش فورعم (1161-1234/1748-1819 م) رفیلپ مان هب هک (16-17، گربنیرگ) «درک مسر نآ تازاوم هب طخ کی اهنت و طخ کی ناوتیم [طخ کی چراخ رد]

لکشتم دوخ سندنه نیداینب یاهضرف - شپ زار یتسرهف، لوصا تسخن لاقم رد (م ه) سدیلقا لصا اهنآ نیرتزیگنا هشقانم هک تسای هدرآ (تارداصم) عوضوم لوصا و فراعتم لوصا، فیراعت

کی رد هک دنک عطق نانچ ار رگید تسار طخ ود ی تسار طخ رگا: دیوگیم نینچ نآ رد هک تسار مچنپ دادتما یمولعمان رادقم هب طخ ود نآ رگا، دروآ دیدپ همئاق ود زا رتتمک عومجم اب یلخاد ییاهه یواز وس (I/155، ثیه) «دننکیم دروخرپ مه اب وس نامه رد، دنوش هداد

(۶۱۴۵ ص ۱۶، ج ۱۶، یمالسا گرزب همانشناد)

هک، تشاذگیم ار یی هسدنه داینب هک یم اگنه سدیلقا لوصا باتک رد سدیلقا سدیلقا مچنپ لصا هب ار یفراعتم لصا چنپ و عوضوم لصا چنپ، دوجوم ی هسدنه اهنت لاس رازه ود زایشی ب تدم هب تابثا ار یسدنه ایاضق هیقب دناوتب ات تفریذپ تابثا هب زاین نودب و یهیدب لوصا ناوئع طخ کی یهلیسوب تسار طخ ود رگا: تسار هنوگنی درک نایب سدیلقا هک هنوگنآ مچنپ لصا. دنک لیکشتم همئاقود زا رتکچوک عومجم، یلخاد ییواز هک موس طخ زا یفرط نامه رد، دنوش عطق موس هب طخ ود رگا: دوشیم نایب هنوگنی نآ یزورما لکش رد لصا نی. دننکیم عطق ار رگیدکی دنهدیم بروم فرط کی رد عقاو ی نورده یواز و یاهه جرد یهزادنا عومجم هک دنوش عطق نانچ ی بروم یهلیسو لکش. دننکیم یقالت بروم فرط نامه رد ار رگیدکی طخ ود نی هاگنآ، دشاب هجرد 180 زا رتتمک تسار روهشم سدیلقا یزاوت لصا هب و دوشیم سیردت ناتسریبد رد هزورما هک لصا نی رتروهشم p زا هچنانچ دراد دوجو m دننام طخ کی اهنت نآ رب عقاو ریغ p یهطقن و طخ ره یازا هب: زا تسار ترابع دنچ. درک حرط یرکاس ومالوریج راب نیتسخن لکش نی هب ار لصا نی. تسار یزاوم ا اب و درذگیم یه یواز هس عومجم هک دراد دوجو ثلثم کی لقادح: تسار هدش داهنشپ لصا نی یارب رگید نیشناج دنراد دوجو میقتسم طخ ود. دنراد دوجو یواستم ریغ هباشتم ثلثم ود. تسار هجرد 180 اب ربارب نآ رب. دناردگ یاهریاد ناوتیم طخ کی رب عقاو ریغ یهطقن هس ره رب. دناهلصاف کی هب مه زا اج همه هک عطق ار یواز علض ود ره هک دیشک یم یقتسم طخ ناوتیم هجرد 60 زا رتتمک یاه یواز لخد یهطقن ره (سدیلقا مچنپ لصا، دنمشیار یم لعل هلمچم) دنک

وصا تسخن باتک زا 29 یضق زایشپ ات لصا نی زا سدیلقا هک تسار چنی یلصا 6] یخرب رظن هب رما نی هک هدرکن هدافتسا، نآ زایشپ ایاضق تابثا یزاس هداس ناکما مغرهب وا روظنم نی هب یلو؛ (252، کیادنخوه؛ 119، ومه) تسار نآ نداد رارق لصا یارب وا لیامت مدع زا یکاح ک تسار ینامرآ نی. دنک تباث تسخن یضق 28 و رگید تامدقم زا هدافتسا اب ار نآ، دوبیم راچان یاهشوک. دندمآرب نآ ققحت ددصرد لاس رازه ود زایشپ یط یذعب نانادهسدنه زا یرایسب تابثا نمضتم بلغا و تسردان اهنا رتشیب هک تفرگ تروص لصا نی تابثا یارب یرایسب. دندوب مچنپ لصا دوخ زرامه یاه یضق

دندرک شالت یزاوت لصا یرابرد یزادرب هی رظن ای فیرعت یارب یناردنکسا تنس رد هک یناسک زا سیناغا، (م ه) سُلکُرپ، (م ه) سویملط، (مق 44-135) سویونودی سوپ، (م ه) سدیمشرا هب ناوتیم، ین و 5 دس رخاوا) سویکیلپ میس ماجنارس و، (تسا هدش هتخانش یبرع راثا آقیرط زا اهنت هک) درک هراشا (م 6 دس تسخن

نامه زا و دش همجرت ینانوی راثا هب ناناملسم هجوت زاغآ اب هک تسار یراثا هلمج زا سدیلقا لوصا لجرم» یخرب رظن هب. (GAS, V/105-120: کن) دش هتشون نآ رب یبرع نابز هب یفلتخم حورث ادتبا، هس یاقم ماقم رد و تسار هدوب تیقالخ نیرتشیب و هوجو نیرتعوئتم یاراد، «لوصا خیرات یبرع، نوتم رد، لوصا باتک تامدقم رگید و یزاوت لصا یرابرد، یبرع نوتم ریطن یقالخ و هدنز ثحب چیه همانشناد). (IV/448، «...همانگی دزن» دوشیم نهدید، دش هتشون ینیتال هب دعب یاهه دس رد هک

(۶۱۴۵ ص ۱۶، ج ۱۶، یمالسا گرزب)

رد ناوتیم ار لصا نی تابثا یارب ناملسم ریغ و ناملسم نانادیضایر زا ییاه شالت تسرهف. دومن دهه اشم هق یکی و تیاس رد سدیلقا یزاوت لصا هلاقم روط نیمه و همانشناد

هک دوب دایز یاهزادنا هب دوب هتفرگ تروص سیدیلقا مچنپ لصا تابثا یارب هک ییاهشالت [7] صیاقن نآ رد هک دنک هیئت ارتکد یارب یاهلاسردش قفوم 1763 لاس رد (G. S. Klugel) لگولک.ز.گ. دنک دیدرت راهطا نآ ندوب یندش تابثا رد و ادیپ ار یزاوت لصا زا فلتخم ناهرب 28.

حاضتفا" ار عضو نیا (J.L.R.d Alembert) ربمالاد.ر.ل.ژ یوسنارف نادیشایر و سیون فراعملالاقریاد **لاس رازه ود زا شیب**، دوب یسیدیلقا هسدرنه رد یجاجوعا نوچمه یزاوت لصا، دوب هدیما "هسدرنه **تسکش اب هراومه اما، دنزاس عفترم ار نآ یاهنوگ هب هک دندرکیم شالت نانادیشایر**، دنتشگیم دیمون جیردت هب نانادیشایر، **دندشیم ور هبور**.

نداهن ماگ یارب دیابن رگیدوت: "تشنون شونای شرسپ هب یناتسراجم (Bolyai) یئویوب شوکروف نایاپی بش نیا، مسانیشیم نآ رخآ ات لوا زا ار هار نیا یاهمخ و چیپ نم، ینک شالت اهیزاوت هار رد سامتلا، ماهدرک یرپس تسا هدرپ ورف یدوبان ماگ هب ارم یگدنز ینامدش و ییانشور همه هک ار رضاح، منک ادف تقیقح هار رد ار دوخ هک مدوب هشیونا نیا رد نم، ینک امر ار اهیزاوم شنادهک منکیم میدقت تیرشب ملع هب ار نآ هدش کاپ و دنزاس عفترم ار هسدرنه صقن نیا هک مشاپ یدی هس مدوب نارگید یدیرفآ زا رترب بتارم هب مدیرفآ نم هک ار هچنآ، مدیشک گرتس و میطع یتمحز نم، دیامن نایاپ هب دناوتیمن سک چیه هک متفایرد یتقو... مدرواین تسد هب رطاخ تیاضر مه زاب یلو، تسا تیرشب و دوخ یارب هک یلاح رد، متشگزاب رطاخ یالستی، متشگزاب، دبای هار یناملظ بش نیا رفس هدرم یایرد نیا یمنهج یاههخص یمامت هب و ماهدوب راید نیا رد اهتدم نم... مدوب فسأتم هب نم طوقس و عضو یهابت، ماهتشگرب هراپ هراپ نابداب و هتسکش لکد اب مه هشیمه و ماهدرک (ص، نامه) "مدنکفا هرطاخم هب ار میاتخبشو و یناگدنز یرکفیپ یور زا نم، ددرگیم زاب نارود نآ (132).

هک نانادیشایر هکنآ بللاج، دوب یسیدیلقا میاداراپ رد یدج ینارحب زورب یناشن اهیماکان نیا زا شیب تدم هب دنایقطنم یدارفا، دندهیم ماجنا هک یتیلعاف عون طاحل هب دوشیم روصتاًلومعم لوصا ریاس هب هتسبوا یلصا، یسیدیلقا مچنپ لصا هک دندرشف یاپ رکف نیا رب لاس رازه ود هاگچیه، دشیم هجاوم تسکش اب هراومه هک نآ تابثا تهج رد ناشرامشبی یاهشالت مغرهپ و تسا، لوصا ریاس زا لقتسم یلصا؛ دشاب لصا کیاعقاو یزاوت لصا دیاش هک دنداتفین رکف نیدب هعماج اما، دندومن تفلاخم یضایر هعماج رب مکاح روصت نیا اب یرامشتشگنا هدع تدم نیا رد هچرگ نامزیه نانادیشایر زا نت دنچ مهوزون نرق رد هکنیا ات، دادن زورب هزاجا اهنادب هاگچیه نانادیشایر دشاب لوصا ریاس زا لقتسم یلصا سیدیلقا لصا دیاش هک دندیشیدنا عوضوم نیا هب.

یسیدیلقاان بالقنا ۴-

ضرف وا، دینارورپی رس رد ار یاهزاتاًلماک هشیونا اریز؛ دیسارهن ردپ راطخا زا یئویوب شونای دسیونیم نینچ شرپ هب 1823 رد یو، تسین انعمیپ یمکح سیدیلقا لصا ضیقن هک درکیم:

ناربج یتخبذب و ماهدش هدر تریح مدوخ هک دنزیگناتفگش یاهزادنا هب ماهدرک فشک هک ییاهزیچ" میوگب مناوتیم هک یزیچ اهنت، ینونک طیارش رد... دندورب تسد زا اهنیا رگا دوب دهاوخ یریذپان ار یو راک شونای ردپ، (132 ص، اچنامه) "ماهیرفآ زیگناتفگش و هزات ییاند، چیه زا هک تسا نیا شونای یگدروخرس بجوم سواگ درس دروخرپ اما، داتسرف اهنادیشایر هدازهاش (Gauss) سواگ یارب داتفین شیهاشهوژپ راشتنا رکف هب زگره هک یاهنوگ هب؛ دش.

یسیدیلقاان هسدرنه تافاشتکا یخرب هب یئویوب زا رتشیپ سواگ هک تسا تسد رد یدهوش اما شپ زا شیب مراد: "تشنون (W. Olbers) سربلاو، هب سواگ 1817 رد، تسا هدوب هتفای تسد یارب هن و یمداًلقع اب هن مک تسد، دشاب یسیدیلقا دیاب ام هسدرنه هکنیا موزل هک موشیم دعاقتم هباضف تیهم زا ینورد شنیب میناوتب رگید یتایح رد دیاش، دوش تابثا دناوتیمن، یمداًلقع آ.ف. هب 1824 رد رگید یاهمان رد یو، (149 ص، نامه) "تسین ینتفای تسد نونکا هک میروا تسد

ه ب ،دشاپ 180زا رتمک هیواز هس عومجم هکنیا نتفریذپ" :دیوگیم (F.A. Taurinus) سونیرواوت راگزاساالماک اما ،توافتم یلک هب ام یسدیلقا هسدنه اب هک دوشیم رجنم یزیگناتفگش هسدنه ضقانت کی نتفای یارب نم یاهشالت همه ...متسه یضار نآ زالماک و ماهداد طسب ار نآ نم و تسا هک دسریم رطنه ب نینچ ...تسا هدیماچنا تسکش هب یسدیلقاا هسدنه نیا رد یراگزاسان کی ای اضف یعقاو تیهام هرابرد ام هک تفگ دیاب ،هعیطلادعبام یامکح هبابآمدنمدرخ یاههتفگ مغره ب نکمم ریغ اقلطم رما نالف هک مییوگب ات مینادیم نآالصا میوگب رتهب ای ،مینادیم مک رایسب (151 ص ،نامه) "دسریم رطنه ب یداعریغ هک لیلد نیا هب طقف ،تسا

یناسک ریبعث عوس دروم ،متفگ هچنآ هکنیا زا مرادن اورپ" :دسیونیم شاهمان زا یرگید یاج رد یو یصوصخ همان کی ناونع هب ار نیا ،لاحره رد یلو ؛درداد یشیدنا یضای نهذ رهاظ هب هک دوش عقاو غیلبت تروص یوحن هب هک یاهدافتسا دروم ای مومع هدافتسا دروم هجوچه هب هک دینک یقلت تسد یرتشیب تغارف ،زورما هب تبسن هک یماگنه ،هبنیآ رد مدوخ دیاش .دریگن رارق ،دنک ادیپ ؟اچ ،دومن رشتنم ار دوخ راثآ هاگچه سواگ اما ،(نامه) "مزاس رشتنم ار میاهی سررب ،دهد

یسدیلقاا هسدنه فشک .دندوب تناک ناوریپ ،شاهمان رد "هعیطلادعبام یامکح" زا سواگ روطنم اچنآ زا .درکیم در ،تسام نهذ راتخاس یتاذ یسدیلقا یاضف هک ار تناک رطن نیا ،سواگ تسد هب تاراهطا ،تشاد چاور اپورا رسارس رد مهذون هدس رتشیب و مهذجه هدس رخاوا رد تناک هفسلف هک ینلع زا سواگ ،ور نیا زا .ددرگ یو هب یناوارف تالمح و اهشکممشک هب رجنم تسناوتیم سواگ نامز یلومعم نادییضای کی سواگ هک درک هجوت دیاب .دوب کانمیبآلمع شایبالقنا راثآ نتخاس لماکت" :دیوگیم نینچ شاهراپرد (Kronecker) رکنورک دلویوئل هک دوب یسک وا ؛دوبن شیوخ ماماچنا (مهذون) ام نرق تاییضای رد هچنآ مامت آبیقرقت و باسح شاناد مطنم هعسوت و یجیردت ،لب لپمت زالقنپ) "دش هداد سواگ هلیسو هب هک تسا هدوب یعیذب راکفا ریس طخ رد ،تفرگ (250 ص ،1363).

هرطیس ریز رد مهذون و مهذجه نورق" :دنکیم فیصوت نینچ ار یو زین(Howard W.Eves) زویا درواه میطع سیدنت یاپ ریز رد سدورجیلخ هرتسگ نوچمه ،سواگ شیردیرف لراک تبالص رپ یضای یکی ،نتوین و سدیمشرا اب هارمه و مهذون نرق نادییضای نیرتگزرزبآمومع ار یو ".درداد رارق نولوپآ نادب ات سواگ یملع تیمها .(167ص ،1368 ،زویا) "دناهدرمشرب راصعا همه نانادیضای نیرتگزرزب زا ربارب رد سواگ ،یملع رابتعا نیا دوجو اب .تسا هدش هدیمان نانادیضای هدازهش یو هک تسا هجرد .تشادن ار شیاهرطن راهطا تأرج ،دوب یسدیلقا هسدنه رد قرغ هک یاهعماج

یتسرد ،قطنم کالم و رایعم اب ار یضای هیرطن ره اهنآ هک تسا نانچ نانادیضای زا مومع روصت نآ ربارب رد ،دشاب طیارش نیا دجاو یاهی رطن هک یتروص رد و دنجنسیم نآ یراگزاس و اهلالدتسا هعماج کی رد هیرطن کی تیلوبقم و شیریذپ هک دسریم رطن هب اما .دنروآیم دورف میلست رس .دهن ب شزرا یرما هچ هب ای و دشاب مهم یزیچ هچ رطن دروم هعماج یارب هک نیا هب دراد یگتسب یملع یتسه ملع هدنکنییبت اهنت ار یسدیلقا هسدنه اهنتهن هک مهذون نرق یضای هعماج یارب اهنت ،تسنادیم یسدیلقا هسدنه تروص هب ار یتسه ملع زا ام کاردا هویش هکلب ،تسنادیم تسا حضاو .دوب نآ تالکشم عفر و هسدنه نیا هب ندیشخب ماق ،دندوب مهم شیارب هک یلئاسم تاضارتعا و دشاب رادروخرب ینادنچ تلزنم زا تسناوتیم یرگید هسدنه نایب ،تروص نیا رد هک رد یضای هیرطن کی یراگزاس و قطنم زا یوریپ هک تسین انعم نادب نیا .تشادیپ رد ار یدیدش اهنت قطنم هک تسا هتکن نیا رکذتم هکلب ؛دریگیم ن رارق نانادیضای هجوت دروم نآ شیریذپ و تسا رثؤم نآرد زین یملع هعماج یکیزیفاتم تاقلعت هکلب ؛تسین هیرطن کی شیریذپ لماع نادییضای هک یروطه ؛تسا یضای و یقطنم لماع ریثأت زا رتقیمع رایسب ریثأت نیا یهاگ یالکین یتح .درداد یسدیلقاا هسدنه هرابرد ار شیاهرطن نایب میب ،سواگ لثم یریاهش ار یسدیلقاا هسدنه باب رد شاهلاقم راشتنا تأرج 1829 لاس رد هک (Lobachevsky) یکسفچابل دنک بلج دوخ ار یملع هعماج هجوت تسناوتن ،تفای

ای فوکسارپ دن زرف) (?????? ?????? :سور هب) یکسفچابل چیوونواوی ا لکین [10]
رد ربماون ۲۰] ۱۷۹۲ ر بماسد ۱ / ۱۱۷۱ ردآ ۱۱ هداز) (یکسفچابل چیوومیس کام ناوی و انفوردناسکل
۲۴ / ۱۲۳۵ دنفسا ۴ هتشدگرد - هی سور یروتاربما دوروگوون ینژن ناتسا رد [ینیلوژ میوقت

لیبق زا یعونتم تاعوضوم^۱ هرابرد دنچ ره ، یکس فچابول ، دوب سور نادىضایر ، (نازاق رد ۱۸۵۶ هیروف و هلاقم و درک شهوژپ ربج و ، (زیلانآ) یضایر لیلحت ، تالامتحا^۲ هیرطن ، یسانش رتخا ، کی ناکم راگدنم خیرات رد یس دیلقاان^۳ هس دنه عادبا و هس دنه^۴ هنیمز رد تیلاعف ار واما تاشون باتک دنمانیم یکس فچابول هس دنه^۵ واما هب ار یولولذه هس دنه^۶ بلغا هزورما . درک

ش.ه ۱۲۰۸ رد و تاشون یس دیلقاان^۷ هس دنه^۸ هنیمز رد یاهلاقم^۹ الم مع هک دوب یسک نیلوا یکس فچابول راک نامز نآ رد یملع یاهوناک زا هی سور ندوب رود لیلد هب اما تاشون یسور^{۱۰} هب ار دوخ^{۱۱} هلاقم . م. ۱۸۲۹ رد دعب لاس ود یکس فچابول راک زاعالطا^{۱۲} نودب ییویوب^{۱۳} شونای و دشنعقاو هجوت دروم نادنچ و یبلاطم دوب هدش هتاشون ییویوب^{۱۴} شوکروف^{۱۵} شر دپ طسوت هک نماتنت باتک یاهحفص^{۱۶} ۲۶ همیمض هتسناد ردق و یاهراک شزرا یکس فچابول گرم زا دعب لاس دنچ . تاشون یس دیلقاان^{۱۷} هس دنه^{۱۸} هرابرد نآ قبط و تساقداص یولولذه^{۱۹} حطس رد هک یس دیلقا^{۲۰} یاههس دنه^{۲۱} زا یکی راڭگنانیب ناوئع هب و دش رانک رد نونکا . دش هتخانیش دیشک ناوتیم نآ تازاوم هب طخت یاهنیب^{۲۲} طخت کی چراخ هطقن کی زا یولولذه^{۲۳} ای یکس فچابول^{۲۴} هس دنه^{۲۵} یکی ناشنیرتمهم هک دراد دوجو رگید^{۲۶} هس دنه^{۲۷} دنچ یس دیلقا^{۲۸} هس دنه^{۲۹} نرق زاغ^{۳۰} زا نیالک^{۳۱} سک یلف^{۳۲} یاهراک زا سپ . تسایوضیب^{۳۳} هس دنه^{۳۴} ای ینامیر^{۳۵} هس دنه^{۳۶} یرگید و (ایدپ یکیو تیاس) تساهدش داجیا^{۳۷} اههس دنه^{۳۸} یدنبه^{۳۹} قبط یارب یدیدج یانبم ، متسیب

(۱۸۶۶ هیوژ ۲۰ - ۱۸۲۶ ربماتپس ۱۷) [??i:man] : یناملآ نامیر دراهنرب شیردرف گروئگ [11] هیرطن یضایر^{۴۰} هپاپ^{۴۱} لیس نارفید^{۴۲} هس دنه^{۴۳} و زیلانآ^{۴۴} هنیمز رد شیاهراک هک دوب یناملآ^{۴۵} نادىضایر^{۴۶} راثا^{۴۷} هچرگا و دوب یدالیم مهذون نرق نانادیضایر^{۴۸} نیرت راڭگریثأت^{۴۹} زا یکی نامیر . دش ماع^{۵۰} تی بسن^{۵۱} و تایرطن یاجیاج^{۵۲} رد واما و تشاڭگ^{۵۳} متسیب^{۵۴} نرق تایضایر^{۵۵} رب فرگش یرثا ، درک رشتنم یمک (ایدپ یکیو تیاس) . دوشیم هدیضایر^{۵۶} تاحالطصا^{۵۷}

تروص ار یس دنه^{۵۸} ماطن ود «نامیر» و «یکس فوچابل»^{۵۹} مان هب گرزب نادىضایر^{۶۰} ود مهذون نرق رد [12] ات هس دنه^{۶۱} زا «س دیلقا»^{۶۲} یدنب تروص . درک یم چراخ^{۶۳} س دیلقا^{۶۴} هرطیس زا ار هس دنه^{۶۵} هک دندرک یدنب یماطن^{۶۶} هئاگی س دیلقا^{۶۷} ماطن هک دش یم هتشان دپ و دوب یرکف یالاک^{۶۸} نیرت قنوررپ مهذون نرق . دش یم هتشاڭگنا^{۶۹} ناهج زا تسرد یفیصوت^{۷۰} ارچ و نوچ یب ماطن^{۷۱} نیا . تسایرذپ^{۷۲} ناکما هک تسایوریپ^{۷۳} نآ زا نادنمشناد^{۷۴} رگید و نتوین و دوب یملع^{۷۵} یاه هیرطن راتخاس^{۷۶} یارب یلدم^{۷۷} یس دیلقا^{۷۸} هس دنه^{۷۹} نیا هب هجوت اب هس دنه^{۸۰} یایاضق^{۸۱} و تساراوئسا^{۸۲} هعوضوم^{۸۳} لصا^{۸۴} چنپ رب یس دیلقا^{۸۵} هس دنه^{۸۶} . دندرک یم چراخ^{۸۷} یا هطقن^{۸۸} و طخت^{۸۹} ره یازا^{۹۰} هب : دیوگ^{۹۱} یم س دیلقا^{۹۲} مچنپ^{۹۳} هعوضوم^{۹۴} لصا^{۹۵} . دنوش یم تابثا^{۹۶} لصا^{۹۷} چنپ . دنک روبع^{۹۸} هطقن^{۹۹} نآ زا دناوئیم^{۱۰۰} ضرورفم^{۱۰۱} طخت^{۱۰۲} نآ تازاوم^{۱۰۳} هب طخت^{۱۰۴} کی اهنت^{۱۰۵} و طخت^{۱۰۶} کی ، طخت^{۱۰۷} نآ

هس دنه^{۱۰۸} رد . دنداد رارق^{۱۰۹} دیرت دروم^{۱۱۰} ار مچنپ^{۱۱۱} هعوضوم^{۱۱۲} لصا^{۱۱۳} نیا ینامیر^{۱۱۴} هس دنه^{۱۱۵} و یکس فوچابل^{۱۱۶} هس دنه^{۱۱۷} رد و دنکن روبع^{۱۱۸} رطن دروم^{۱۱۹} هطقن^{۱۲۰} زا دشاب^{۱۲۱} ضرورفم^{۱۲۲} طخت^{۱۲۳} یزاوم^{۱۲۴} هک یفاص^{۱۲۵} طخت^{۱۲۶} تسایکم^{۱۲۷} ینامیر^{۱۲۸} ود نیا تفگ^{۱۲۹} ناوت یم حماس^{۱۳۰} یکدنا^{۱۳۱} اب . دنم روبع^{۱۳۲} نآ زا طخت^{۱۳۳} کی زا شیب^{۱۳۴} تسایکم^{۱۳۵} یکس فوچابل^{۱۳۶} . تساینح^{۱۳۷} نم کی هطقن^{۱۳۸} و دنیب^{۱۳۹} هلصاف^{۱۴۰} نیرت هاتوک^{۱۴۱} هک انعم^{۱۴۲} یدب . دنتسه^{۱۴۳} راوینح^{۱۴۴} نم هس دنه^{۱۴۵}

یس دنه^{۱۴۶} ماطن اما . درادن انحنا^{۱۴۷} و یگدی مخ^{۱۴۸} هنوگ^{۱۴۹} چه هک دریگ^{۱۵۰} یم ضرورفم^{۱۵۱} ار ییاضف^{۱۵۲} یس دیلقا^{۱۵۳} هس دنه^{۱۵۴} هس دنه^{۱۵۵} رد نینچمه^{۱۵۶} (هرک کی حطس دننام) . ددریگ^{۱۵۷} یم ضرورفم^{۱۵۸} ار یگدی مخ^{۱۵۹} نیا ینامیر^{۱۶۰} و یکس فوچابل^{۱۶۱} بی رغ^{۱۶۲} و بیج^{۱۶۳} یاه هس دنه^{۱۶۴} نیا روهظ^{۱۶۵} . تسین^{۱۶۶} هجرد^{۱۶۷} ۱۸۰ اب ربارب^{۱۶۸} ثلثم^{۱۶۹} یایاوز^{۱۷۰} عمج^{۱۷۱} یس دیلقا^{۱۷۲} ان یاه نیتشن^{۱۷۳} نیا ماع^{۱۷۴} تی بسن^{۱۷۵} هک دش نشور^{۱۷۶} یثقا^{۱۷۷} اهنا^{۱۷۸} تیمها^{۱۷۹} اما دوب^{۱۸۰} هجوت^{۱۸۱} بللاج^{۱۸۲} نانادیضایر^{۱۸۳} یارب شنارگ^{۱۸۴} و نامز^{۱۸۵} ، ناکم^{۱۸۶} زا نتوین^{۱۸۷} هیرطن^{۱۸۸} یارب^{۱۸۹} نیرتگیاج^{۱۹۰} ناوئع^{۱۹۱} هب^{۱۹۲} نانادکیزی^{۱۹۳} رتشیب^{۱۹۴} طسوت^{۱۹۵} هب^{۱۹۶} ناکم^{۱۹۷} نآ یاج^{۱۹۸} هب^{۱۹۹} ناکم^{۲۰۰} و نامز^{۲۰۱} هس دنه^{۲۰۲} رب^{۲۰۳} ینتبم^{۲۰۴} ماع^{۲۰۵} تی بسن^{۲۰۶} یدنب^{۲۰۷} تروص^{۲۰۸} نوچ^{۲۰۹} . دش هتفریذپ^{۲۱۰}

تسا ی ن ح ن م د ش اب فاص هک ن آ ی اج .

ض ح م ه س د ن ه . تس ا ی د ر ب راک ت ا ی ض ا ی ر و ض ح م ت ا ی ض ا ی ر ن ا ی م ی راک ش آ ز ی ا م ت ص ا خ ت ی ب س ن ه ی ر ط ن ی ت و ا ف ت م ه و ع و ض و م ل و ص ا ی ا ه م ا ط ن ه ل ی س و ب هک تس ا ف ل ت خ م ی ض ا ی ر ی ا ه م ت س ی س ه و ل ا ط م و تس ا ی ع ا ز ت ن ا ض ح م ه س د ن ه ا م ا . د ن ت س ه ی د ع ب n ی ت ح ا ی و ی د ع ب د ن چ ا ه ن آ ز ا ی خ ر ب . د ن ا ه د ش ف ی ص و ت ه ب ع ا ج ر ا ن و د ب ، ر گ ی د م ه ا ب ی ض ا ی ر م ی ه ا ف م ط ب ا و ر ه ب ط ق ف ی ن ع ی ، د ر ا د ن ی د ا م ن ا ه ج ه ب ی ط ب ر چ ی ه ه ط س ا و ه ب ی د ر ب راک ه س د ن ه . تس ا ت ی ع ق ا و ر د ت ا ی ض ا ی ر د ر ب راک ، ی د ر ب راک ه س د ن ه . د ز ا د ر پ ی م ه ب ر ج ت ب ا ت ز ا ب هک د ن و ش ی م ر ی س ف ت ی ر ص ا ن ع ب س ح ر ب ی ع ا ز ت ن ا م ی ه ا ف م و د و ش ی م ه ت ف ر گ ا ر ف ه ب ر ج ت . د ه د ی م ا م ه ب ن ا ک م و ن ا م ز ، ت ک ر ح م و ه ف م ز ا م ح س ن م ی ر ی س ف ت ، ت ی ب س ن ه ی ر ط ن . د ن ا ه ب ر ج ت ن ا ه ج ه س د ن ه ر و ط ن م ن ی د ب . د ر ک ه د ا ف ت س ا ی س د ی ل ق ا ا ن ه س د ن ه ز ا ر و ن ت ک ر ح ن ی ی ب ت ی ا ر ب ن ی ت ش ن ی ا د ی ز گ ر ب ا ر ی ن ا م ی ر .

ا م ا تس ا ه د ش ی ز ی ر ح ر ط ه ح ف ص ک ی ر د ت س ا ر ی ا ه ط خ ر ب ل م ت ش م ی ه ا گ ت س د ی ا ر ب ی س د ی ل ق ا ه س د ن ه ا ر ی ن ا م ی ر ه س د ن ه ع ق ا و ر و م ا د و ب د ق ت ع م ن ی ت ش ن ی ا . د ر ا D ن د و ج و ی ت س ا ر ی ا ه ط خ ن ی ن چ ک ی ع ق ا و م ل ا ع ر د ر ی س ی ن ع ی د ی آ ی م ر د ی ن ح ن م ت ر و ص ه ب و ه د ش ه د ی م خ ی ش ن ا ر گ ی ا ه ن ا د ی م ر ث ا ر ب ر و ن . د ن ا ه د ر ک ا ض ت ق ا د ی د پ ا ر ا ه ن آ ت ا ر ک ح ط س هک تس ا ی م ی ط ع ر ی ا و د و ا ه ی ن ح ن م ت ر و ص ه ب هک ل ب ت س ی ن م ی ق ت س م ر و ن ی ن ح ن م ر ی س ط خ د ی آ ی م د ی D پ ی ن ا م س آ م ا ر ج ا ر ث ا ر ب هک ی ش ن ا ر گ ی ا ه ن ا د ی م ب ب س ه ب ر و ن . د ن ا ه D ر و آ ی ه ا گ ا م ا د ن ک ی م ت ک ر ح ط ا ق ن ن ی ب ط و ط خ ن ی ر ت ه ا ت و ک ی ا ت س ا ر ر د ر و ن م ا ع ت ی ب س ن س ا س ا ر ب . D ر ا D گ ، گ ن ب گ ن ی ب ت ی ا س) د و ش ی م ن ا م ز - ن ا ک م R د ا ن ح ن ا ب ج و م ه D ا م ر و ض ن و چ D ن ت س ه ی ن ح ن م ط و ط خ ن ی ا (ن ی ت ش ن ی ن ا م ا ع ت ی ب س ن و ی س د ی ل ق a ن ه S د ن ه ه ل ا ق م

ه ب ر د ا ق ی ن و ت و ی ن ه ا گ د ی د هک D ا D ه ئ ا ر ا ش ن ا ر گ ی ا ر ب ا ر ی ه ی ج و ت ن ی ت ش ن ی ن ا م ا ع ت ی ب س ن [13] ن ا و ت ی م ن آ ز ا ه د ا ف ت س a ا ب هک D ر ک D ا ه ن ش ی پ ا ر ی م ز ی ن ا ک م ن ی ن چ م ه ه ی ر ط ن ن ی a . D و ب ن آ ح ی ص و ت . D ر ک ه ی ج و ت a ر د ی ش ر و خ R و D ه ب ن ی م ز ش خ ر چ ا ی ی ش ن a ر گ ی و ر ی ن ه ج ی ت ن R د م a س ج a ن D ر و خ ن ی م ز . D ش ک ی م ش ل ل ا چ ه ب a ر ش N a ر گ D ر و M R د ی ن و ت و ی ن ه a گ د ی D ، ش ر ی ث ا ت ن ی ر ت ی ا D ا T ب a R د م ا ع ت ی ب S ن . D ن ک ی م B ذ ج ر گ ی D ک ی T م S ه B a R م a S ج a هک D ی م a ن ی ئ R م a ن ی ی و ر ی ن ، a ر ش N a ر گ ی و ر ی ن ن و ت و ی ن . D و B ه D ش ن ع ن ا ق ش N a ر گ Z a ش ح ی ص و ت ن ی a B ز ی ن N ت و ی ن D و خ a ل a م T ح a

ه د ش ج ا ر خ ت S a ط ب a و R a م ؛ D ن a م خ S a پ ی B ش N a ر گ D ر و M R د ی N ت و ی ن ی D ا ی N ب T a l a و S م ه D ف ه N ر ق R د ه B هک D و B ط B a و R ن ی a Z a ه D a F T S a T ق ی ق ح R د . D ر ی گ ی M ر ا R ق ه D a F T S a D ر و M Z ی N ه Z و R M a و a ط S و T R ث ک a T ک R ح R ی S M ن ا و T ی M ط B a و R ن ی a Z a ه D a F T S a a B ن ی N چ م ه . D و R B h a M ه B a T D ر ک ک M ک N a S n a Z a N ت و ی ن ح ی ص و T D ی a B a D T B a R د ، M a ع T ی B S n ک R D ر و ط N م ه B . D ر ک ص خ ش M a R a ه ه ر a ی S و a ه ه R a T S . D ی N ک ک R D a R ش N a ر گ

D م آ D و ج و ه B ی S a S a l a و S و D ه B خ S a پ ر و ط N م ه B ، ش N a ر گ D ر و M R د ی N ت و ی ن ه a گ د ی D ی ل ک T l a ح R د ط و ق S N a S ک ی ی N a م Z T D م R د و R B a R B ی T ع R S a B T و a F T M ی a ه M ر ج a ر چ هک D و B ن ی a l o a l a و S T D م و D ر و X R B ه ط ح l T ع R S ، ه D ش ه D a D N a ش N Z ی N ق و F N ش ی M ی N a R د هک R و ط N a م ه T ق ی ق ح R د . D ن ن ک ی M هک a ر چ ، D ی ش a B ه T ش a D ه ج و T «ط و ق S» ه ژ a و ه B . تس a R B a R B م ه a B ه D ن R پ R پ و B ی S ک ی ط و ق S N a م Z . تس a T و a F T M B a T R پ ه ژ a و a B N آ م و ه F M

N D ر ک ط و ق S a B هک تس a ی l a ح R د ن ی a ؛ D ه D ی M ه F a ص a ی ژ R n a N آ ه B M S ج ک ی N D ر ک B a T R پ T ق ی ق ح R د ط و ق S N a M Z T D م D ی N ک F ذ ح a R a و ه T م و a ق M R گ a ه N و M N ی a R B . D n a M ی M T B a T N آ ی ل ک ی ژ R n a ، M S ج ک ی تس a N a S ک ی T خ R D گ R B a B ش ک چ ک ی

R و D ه B h a M ش X ر چ l ی l D ، D و B N آ خ S a پ N ت F a ی l a B n D ه B N ت و ی ن ی ش N a ر گ ه ی R ط N هک ی M و D l a و S و R ی N ه Z a D n a هک D و B ن ی a l a و S ه B N ت و ی ن خ S a پ a T ی a ه N . D و B D ی ش R و X R و D ه B ن ی M Z ش D ر گ و N ی M Z R T ش ی B ه R ذ و D M ر ج ه Z a D n a م چ R هک D ر ک N ا ی B و a . تس a a h N آ M ر ج ه Z a D n a ه B ه T S B a و ، M ر ج و D ن ی B ش N a ر گ

تسا رتشیب زین اهنا نیب یششک یورین، دشاب

هلصاف هب مرج ود نیب یورین هزادنا، میداد حیضوت زین **شنارگ** یورین بلطم رد هک روطنامه یلو یا هلصاف رد هک تسا یششک، نیتوین هاگدید زا شنارگ یورین تقیقح رد. تسا هتسباو زین اهنا درادن دوجو ورین نیا لاقتنا روطنم هب یرتسب هک تسا اچنیا لکش هجیتن رد. دهیم خر صخش م، ملع رد نکمم تعرس نیرتشیب. دنکیم ضقن ار ملع رد تعرس تیدودحم هاگدید نیا نینچمه رون تعرس اب، نکمم تلح نیرتعیرس رد تعیبط رد یدادخر ره رتقیقد روط هب. تسا رون تعرس زا هدش دراو یورین، مینک فذح هطحل کی رد ار دیشروخ رگا نیتوین هیرطن قبط اما. دتفایم قافتا دوشیم فذح یناهگان روط هب زین نیمز هب نآ فرط.

ار یماسجا هیرطن نیا. درک هئارا ار صاخ تیبسن ادتبا رد نیتشینی، شنارگ هلئسم لح روطنم هب هیرطن نیا هک تسا یهیدب. دنکیم تکرح تسار یطخ رد و تباث تعرس اب هک دنکیم فیصوت ار رتعماج یاهیرطن ات تفرگ میمصت ورنیا زا. دشاب رادباتش ماسجا هندنک فیصوت دناوتیمن. دش هداز ماع تیبسن ترابع هک دوب اچنیا، دده هئارا رادباتش ماسجا تکرح دروم رد.

رد شاهناخ قاتا مود هقبط زا یلاح رد وا. داد ماچنا ار ینهذ یشیامزآ نیتشینی، متسیب نرق لیواو رد، هتفرگ رارق وربور هناخ ماب یور هک یصخش هک درک رکف نیا هب، درکیم هاگن نوریب هب سیئوس هک دوب یاهجیتن نیا. درک دهاوخ ینزوپی ساسجا هندنک طوقس صخش. دنک طوقس ناهگان هچ، دشاب روسناسا آورد هندنک طوقس صخش رگا اما. تفرگ ینهذ یشیامزآ نیا زا نیتشینی زا نیاربانب، تسا ناسکی صخش و روسناسا طوقس تعرس تلح نیا رد؟ تفرگ ناوتیم یاهجیتن. تشاد دهاوخ ینزوپی ساسجا صخش هک تفرگ هجیتن ناوتیم زین ینهذ یشیامزآ نیا.

نورد صخش هک یتلح رد، نیتوین هیرطن فالخ رب هک تفرگ هجیتن ینهذ یشیامزآ نیا زا نیتشینی دراو نآ هب یشنارگ یورین و هدرک ینزوپی ساسجا الماع، دنک طوقس روسناسا هارمه هب، روسناسا هب ار روسناسا و مسج و هدوب هدیخ، مسج ود ره فارطا یاضف تلح نیا رد تقیقح رد. دوشیمن هدفاتسا ندیشک هملک یاج هب له هملک زا ام هک دیشاب هتشاد هجوت. دهیم لئه نیمز تمس میدرک.

یاضف وا اتیاهن. تسا ریذپ فاطعنا یرتسب، یاضف هک تسا نآ یانعم هب یاضف ندوب هدیخ. دروا دوجوب ار نامز-اضف ناوئع تحت ریذپ فاطعنا یموهفم و هدرک یکی نامز اب ار یدعبهس.

باحتنا تکرح روطنم هب نامز-اضف رد ار ریسیم نیرتهداس هک تسا نیا یاهرذ ای مسج ره تعیبط هک دنکیم تکرح یمسج تمس هب دنریگیم رارق هدیخ ییاضف رد هک یماسجا هجیتن رد. دنکیم شنارگ ار نآ ام هک دنکیم داجیا ار یرثا هدش هدیخ یاضف نیا. دناهدرك هدیخ ار روکذم یاضف شنارگ یورین ام هب لیلد نیمه هب، هدرک هدیخ ار شفارطا نامز-اضف، نیمز هنومن یارب. میمانیم (هداس نابز هب ماع تیبسن هلاقم، سردارف تیاس). دنکیم دراو

ود، ینارنخ سس و. دنک هئارا ینارنخس هک دوب روبجم دوخ Habilitation لیمکت یارب نامیر [14] سس نآ زا یکی هک دوب روبجم **سواگ**. درک ایهم **هسدنه** دروم رد یکی و **هتیسیرتکل** دروم رد ینارنخس ار **هسدنه** دروم رد ینارنخس، نامیر راطتنا فالخ رب سواگ و دنک باختنا نامیر نداد هئارا یارب ار رد هک (دوب هدش انب هسدنه ساسا رب هک ییاههیرطن دروم رد هک) نامیر ینارنخس نیا. درک باختنا دش لدبم **تایضایر** راکه اش هب، دش داریا 1854 نئوژ مه.

حرطم ار مینک فیرعت ار **یدعب n-یاضف** هنوگچ هکنیا، لوا شخب رد. تشاد شخب ود نامیر ینارنخس (Freudenthal) لاتندیورف. دهیم همتاخ، میمانیم **نامیر یاضف** ام هچ نآ زا فیرعت اب ار نآ و دنکیم

؛ دسیونیم

هک تساراد، دنوشیم هدیما (geodesic) اهکیزدوئژ هزورما هک ار طوطخ نیرتهاتوک نامیر یاضف»
تاصتخم هاگتسد کی رد بیرقت نیتسخن رد تقیقح رد، دنتسه یلومعم تسار طوطخ هیبش
تالمج هبترم نیرتالاب رد، حطس ینحتم کی دننامه دشاب یسدیلقا، کی رتم هچنانچ، یکیزدوئژ
ار ناهج یانحنا هب ندرپی ناکما، حطس رد ندرکیگدنز. دوشیم هدی دوخ سامم هحفص هیبش دوخ
«دنکیم هب ساجم، سروغاثیف هیضق ضقان ناونع هب هطقن ره رد ار نا و دنکیم حرطم

دوب (curvature tensor) انحنا روسنات فی رعت، نامیری نارنخس زا شخب نیا مهم هتکن تقیقح رد
یگدنز نا رد هک یناهج رد هسدنه اب هطبار رد یقیمع لاؤس شای نارنخس مود تمسق رد نامیری
یاهسدنه هچ ار یعقاو یاضف و تسیج یعقاو یاضف داعبا هک دسرپی و. دزاسیم حرطم، مینکیم
نا اندنمشناد طسوت ات دوب شراگزور لئاسم زا رتارف رایسب یارنخس نیا، دنکیم فیصوت
؛ دسیونیم هراب نیارد (Monastyrsky) یکسرتسنوم. دوش ینادردق نامز

«. دنک نیسحت ار نامیری راکفا قمع تسناوتیم هک دوب سواگ اهنت، راضح نایم رد»

وا، هدکشناد هب تشگرب اب. درک هدزتفگش تدش هب ار وا و دروآرب ار وا تاراطت نا همه یارنخس نیا
نامیری هک یراکفا قمع دروم رد (Wilhelm Weber) ربو ملهلیو اب ردان یقایتشا و نیسحت تیاهن اب
، درکیم تبحص دوب هدرک هئارا

؛ دسیونیم لاتندورف. دشن هدی مهف لماک روطه ب نا زا دعب لاس تصش ات عوضوم نا

هب هجوت اب و یضای تفرشیپ اب. درک هیجوت ار شراک یلاع روط هب ماع تی بسن هیرطن»
، درک ادیپ شایکیزیف تایرطن یارب بسانم یراتخاس (Einstein) نیتشینیایا، نامیری یاههتفگ
نا هب کیزیف هک دوب یزیچ نامیری یاههتفگ هیماناج و ناهج شایادیپ هیضرف و وایسانش ناهیک
(ایدپ یکی و تیاس) «. دنکیم صخشم اهه داد هک کی رتم یراتخاس، تشاد زاین

لی صحت ریس (مودل ص ف
دات س ات ای ض ای ر

تئی ه ملع

یهللا تیآ لال ج خیش

هک دندوب دزی گرزب یاملع زا یهللا تیآ یاقآ [1] یهللا تیآ لال ج خیشآ موحرم دزی رد دندوب یملع مینک تبحص ناشی راوگرزب تیصخش هب عجار اعقاو هسلج دنج.

ناهفصا هزوح

هبلط روط هچ هک نیارد اه هزوح. دندوب هنداوخ سرد ناهفصا هزوح رد دندوب یعماج تیصخش کی ناشی مه ییاملع. تساه دندوب عماج ناهفصا هزوح. تساه مه اعقاو. دندوب مهم شقن یلیخ دندوب یم شرورپ ار اه. دندوب هنداوخ یرگید هزوح رد هک دندوب هنداوخ اج نآ یفلتخم یاهزیچ دندوب اج نآ اعون هک.

لاس اب ربارب یرمق ۱۳۰۹ ناضمر دلوت م یذری یفت یهللا تیآ نیدلا لال ج خیش اقآ هلال تیآ [1] . تفت رهش رد یدالیم ۱۸۹۲ / یسمش ۱۲۷۱

زاغآ یدابآ رصن یداه دمحم خبش هلال تیآ ناشراوگرزب ردپ دزن ار دوخ ینید تالیصحت نیتسخن هب سردم و یدزی یوسوم ییحی دیس اقآ ، یدادخیش داوچ االم ماطع تایآ دزن دزی رد یتدم هاگنآ. دندرک دندوب دملت

اقآ دزن همه زایشی اجنآ رد . دنا هدش دراو ناهفصا هملع هزوح هب لیصحت همادا روظنم هب نآ زا سپ زاب مزاع و دنا هتخادرپ لوقعم مولع لیصحت هب یناسارخ دمحم خیش و یا هشمق هلالدسا خیش رد ناهفصا مارک تایآ رارصا هب دوخ ریظن مک دادعتسا و شوه لیلد هب هک دنا هدوب دزی هب تشگ . دندوب یم زبن سیردت هب ، لیصحت همادا نمض ناهفصا هملع هزوح نامه

فجن یلع دُیس ، یدابآ فجن دُمحم دُیس مارک تایآ دزن همه زایشی روبزم هرود رد ناشی تالیصحت هدوب ... و ، یناهفصا قداص دُمحم ریم ، یا هچرد رقاب دُمحم دُیس ، یزج میرکلادبع االم دنوخآ ، یدابآ هچ رد هب یگللاس ۳۱ رد یهللا تیآ نیدلا لال ج خیش اقآ یمطعلا هلال تیآ هک تساه روهشم . تساه تشگزاب ناهواخ و دندیب یمن یا هتشرچییه رد لیصحت همادا هب یزای هدیسر لماک و یلاع داهتجا رد داهتجا زُوجم دنج اب ، فجن هیملع هزوح زا توعد دوجو اب ، و دنوش یم دزی رد دوخ یلصا نطوم هب االم دنوخآ یمطعلا هلال تیآ هملع هزوح هب هتشگزاب دزی هب یسمش ۱۲۹۸ / ق ۱۳۳۹ لاس یلاوح نآ یرتخد هون اب یتدم کدنا زا سپ و ؛ دنوش یم « دادخیش ناطلس معقب » و دادخیش دجسم رد داوچ ییحی دیس اقآ یمطعلا هلال تیآ دنزرف یدهیم دیس اقآ رتخد لاح نیع رد هک یمطعلا هلال تیآ . دندنک یم جاودزا تساه هدوب زین یدزی یوسوم

یبهم لضعم حالطصا هب و ضماغ هلیسمره عفر رد هک تساه هدوب لماک دُج هب ناشی تالیصحت . دنا هتفرگ یم رارق عجرم

. تساهدوب ودره نیا یوقرایسب و خسار نامیا رد داوج اُلم دنوآ اب ناشیا مهافت و هباشت هجو . تساهدوب هرهش دزی رد زین ودره نیا یئاسراپ .

هب ، میدق تمکح سیردت ، دنا هدرک یفرعم لوقنم و لوقعم هخاش ودره رد "اعومجم ار ناشیا سورد هیافک : لوصا ، « یراوبس هموطنم حرش » هب انب هژیو

یارب رتشیب و لمع رد اُما . تساهدوب دزی هیعیفش هیملع هزوح رد ناشیا یمسر سیردت لحم هب هاگ یتح و دادخیش دجسرد طقف نآ زا سپ ، دادخیش ناطلس یهعقب رد دزی مطعا نویناحور سلاجم نآ زا یخرب دش یم هتفگ هک دنداد یم بیترت سیردت سلاجم دوخ یصخش لزنم رد یلیالد یم لیلحت هب نادرگاش یریگارف و یندب تردق و تساهدیماچنا یم لوط هب تعاسدنچ زایشی تیغل 1330 یاه هه هک یسیردت ؛ دنا هدوب سیردت همادا هدامآ نانچمه ناشیا هکنآ لاج تساهتفر . تساهتفرگ یم رب رد ار یسمش 1380

یوق یا هظفاح زا تکربرب رمع یاهزور نیخآ ات راوگرزب ملع نیا هکنیا هفرط» : دنا هتشون رت مهم ؛ « . دومن یم نایب کرادم و ذخأ رکذ اب دش یم حرطم شدزن رد هک ار یلئاسم و دوب رادروخرب ناهیک رد "الشم ، یملع عبانم نیرت دیدج زا ، هنایارگسپاو تابصعت نیرت کچوک نودب ، هک نیا سیردت رد هدافتسا دروم دنسره نودب ربتعم و نودب دنتسم هب و دنا هدرب یم هرهب یسانش . دنا هدیرو یم رارصا

یعرش روما لصف و لُح لاس داتفه دودح ، توافتم و ددعتم سورد سیردت رب هوالع ، لالچ خیش اقاآ زا سپ) هیسابع ، (یدادخیش داوجالم دنوآ یمطعلا هللا تیآ تلحر زا سپ) دادخیش یاه هلمح مدرم ماما و ، دزی رهش یبرغ لامش یلک روط هب و (یدزی یوسوم ییح دیس اقاآ یمطعلا هللا تیآ تلحر . دنا هتشاد هدهعرب ار دادخیش دجسم تعامج

...ویدیعیس ربکا یلع خیش هللا تیآ - یردیج داوج دیس چاح هللا تیآ ناشیا نادرگاش نیرتزر بم زا تروص هب دوخ مان هب موحرم نآ زوجم اب ناشنادرگاش زا یخرب ار ناشیا سورد زا یخرب . دنشاب یم دناهتخاس رشتنم هدروآ رد باتک

رد دومن فرص مالسا فراعم رشن هار رد ار ینالوط یرمع هکنیا زا سپ ضایف ملع نیا جنر هک شتوترف و کاپ رکیپ و تفگ تایح دورب دزی رد ق 1412 نابعش همین بش رد هوکشاب یعیشت زا سپ دوب هدرک راومه دوخ هب ار یونعم و یملع شالت نرق کی . دش هدرپس کاخ هب دزی رد رفعج هداماما ترضح تبتر رانک

(دزی یهللا تیآ نامدود هتسجرب یاهتصخش دروم رد **یبآ دنس** تیاس)

دزي هزوح رد تئيه

و دزي دندوب هدم آ مق يالصف زا يكي.مدناوخ يم اه نيا و يطويس نم زونه مئدش هبلط هك دزي رد ام نآ. (يرمق ۱۴۱۲-۱۳۰۹) دش ناسللاس ود و دص هك گررب ملاع نيا شىپ دنتفر. دندوب هداوخن تئيه. دنك ناستمحر ادخ. دنتشاد دص كي دزن مي وگب مه اوخ يم نالا هك ميتفر ناستي شىپ ام هك مه تقو

لوبق درمريپ نيا دندوب هدم آ مق زا هك يالصف نيا ديفس شير رطاخ هب ابيرقت و دندم آ اقآ نآ دعب يقى فوت كي. لاس دص نس كي دزن مه نآ. دني وگب [1] كالفال حيرشت كي دزي هزوح يارب هك دندرک هداش اپ هب يسرد نين چ مئدينش. مدناوخ يم يطويس دزي هزوح رد هك هبلط نم لثم يارب دوب دشن بخ. متفر هك دوب شوموس اي مود هسلج نم. تسا

ام يارب نيمه يلو. دش لي طعت و دندناوخ ار سمش كلف [2] مود لصف نامه رد و دروخ يلى طعت هب ات، شدعب اذل. مئديد گررب ملاع نيا رضحم ار يبل اطم، مئدينش ي كالفال حيرشت. دوب بوخ يلى خ هلب. مئدوبن [3] ين آرب يلى خ. ده اوخ يم تئيه هلبق و تقو. ده اوخ يم تئيه هعمللل حرش دنتفگ يم ات مئدرک هعلاطم نامدوخ مئدرک عورش هك مه نيا زا دعب مئا هداوخ ار شا هدرخ كي كالفال حيرشت هثحابم. هسلج يس رد، تسا هداش طبض هك مئدرک هثحابم ار كالفال حيرشت و رخ باتك نيا رگي دبوخ يلى خ ديتاسا نين چ مهو دئدرک هلصوح يتقو كي. تسا دوجوم شى اهراون. مئدرک مئدوب هدينش نم ار تئيه نيا. دنا هدرک سى ردت ار اه

دعب نب نيسح نيدل زع خيشلل نب دمحم نيدل اءاه، خيشلل ئئيه لاي كالفال حيرشت [1] يلى بترم اللطاب اذه تعلق ام انبر: هلو ارركم عبط (۱۰۳۱) ي فوتملا يلماعلا يثراحلا دمصللا. اهضعب ركذن قريثك حورش هيلع تبتك نين تم نم وه، ةمءاخ و لوصف ةسمخ و همدم

يتانابه طصلال ققحم لاب فورعلم يرالل ليعامسا جالحا نب نسلال يبا ازريم جالحا حرش و احيضوتلا همسا و، ةماعلا نم سندنهملا يروهالل نيدل اماما حرش. (۱۳۳۸) ةنس ةجحلل يذب ي فوتملا (۱۲۹۴) ةنس يله دب عبط حيرشتلا حرش ي ف تاغوب طملا مءعم ي ف امك حيرصتلا

اجارس اه ي ف لعج و اجورب ءامسلا ي ف لعج يذلا كرابت: هلو اءا ي ف فنصملا ذيمالت ضعب حرش. يلالخلللا حرش ريغ وه و ةيوضرلا ةناخلل يسرهفلا دامع جالحا تا فو قوم نم هنم هخسن دجوت

امك باحصال ضعب هنود، شم او هلا ي ف قيلعتلا وحن يلى هسفن فنصملا يئاهبال خيشلللا حرش ءاملا صصق ي ف هركذ

فورعلملا نيسح دمحم خيشلللا خ رصاعملا يتشرلا يملوتلا هلال دسا نب نسلال دمحم خيشلللا حرش. روكذملا هوخا هركذ، جزم حرش وه و (۱۳۵۷) ةنس ي فوت يذلا يرئاحلاب

طوس بم مات هنأ نيعلطملا ضعب ركذ، يئبائنتلا قداص دمحم يلىوملا حرش

لمألأ يف هركذ، رحلأ خيشلل رصاعملا ينيوزقلا قداص دمحم نب دمحم نيذلأ ردص ديسلا حرش

ةمجرتلأ ناوعب رم، يلببدرألأ دباع ىلوملا حرش

يفوت يذلأ ناهاشنامركب مامحلأ و دجسملأ يئاب ناخ زابهش جاحلأ خ رهلك ناخ يلق سابع حرش ناوع يف (١٥٢ ص ٢- ج) ءاحصفلا عمجم يف هخرأ امك (١٢٧٣) ةنس يفوت حراشلأ و (1257) ةنس يهاشنامركلأ ناطلس

هبتك يف هطخب هتيأر، رصاعملا يفجنللأ يللحلأ مساق جاحلأ نب نيسحلأ دبع خيشللأ حرش

كاردلأ ةياهن وأ رم امك كاردلأ ناهرب همسا مظاكلا دبع ىلوملا حرش

حيضوت همسا عوبطملا يونقلأ ميركلأ دبع ديسلا نبا يندنأ يركشلأ هللا دبع ديسلا حرش (١٢٩٣) دولوملا ينامثعلأ يئاثللأ ناخ ديمحلأ دبع ناطلسلا مساب هفلأ، كاردلأ

باب همسا (١٠٣٩ يفوتملأ) يروفنراهسلأ لوسرلأ دبع نب مظعأ نب هللا ةمصع يولوملا حرش ةصالخ حرش هل و (٢٠٨ ص) اهلبب هركذت يف همجرت، هلمحم يف هركذ اناتاف، كالفلأا حيرشت (٣٦- ص ٣- ج) يف هانركذ امك اضيأ باسحلأ

(١٣٠٠) ةنس دنهلأب عبط، يئابطابطلأ رديح يلعل ديسلا حرش

يف هركذ امك قيلعت حرش (١٣٢٧ يفوتملأ) يزيربتلأ يرايلعلأ هللا دبع نب يلعل ىلوملا حرش لاملأا جهب

يئاهبلأ خيشللأ ذيمالت نم يلاخلخلأ ينيسحلأ يلعل نب دمحم نب يلعل نيذلأ سمش ديسلا حرش (١٠٠٨) ةنس هتايح يف هفلأ

لمألأ يف هركذ، رحلأ خيشللأ رصاعم، يزيربتلأ شيرور نب دمحم نب هللا جرف ىلوملا حرش

ةباتك خيرات و (١٠٧٢) ةنس هفلأ، يئاشاكلا فيرشللأ دمحم نب يئاثللأ هللا لصف ىلوملا حرش (١٠٩٧) ةنس هنم هخسن

هنا لاق و هصصق يف هفيناصت نم هدع، قيلعتلأ وحن ىلعل يئاباكنتلأ دمحم ازريم خيشللأ حرش ةنودم ريغ

يئثدح امك زح دمحم خيشللأ دنع فرشلأا فجنللأ يف هطخب دوجوملا يطومرشلأ دمحم ديسلا حرش هب

نيردبلأ راونا يف هركذ، رهاوجلأ باحصلأ رصاعملا يئارحبلا يلعل دبع نب دمحم خيشللأ حرش

يلعل دمحم ىلوملا بتك يف دوجوملا (1019) ةنس ديهشلأ هللا رون يضاقلا ديسلا حرش يئاسناوخلأ

يوقنللأ يلعل رادلأ ديسلا نب يدهم ديسلا نب يدهم دمحم ديسلا نب يفتصم ديسلا حرش يفيناصت للىع يرذلأ). ةيشاحلأ ناوعب يوقنللأ يقن يلعل ديسلا هركذ (١٣٢٣) ةنس يفوتملأ (١٨٧-١٨٥ ص ٤؛ ج؛ ةعيشللأ

تسا دوجوم موحن و تئيه ملعل هحفص رد هيكدف تئاس رد [كالفالأ حيرشت](#) نتم

هرايسللا عبسللا كالفافا روص ي ف [ي ناثلا لصفلا](#) [2]

برقا زا) (برالا يهتنم) . سايق ريغ رب ، رب هب تسا بوسنم (يبسن ص ع) [ارَّ ب] . ينارب [3]
نع ا يضر ناملس مالک ي ف : (دراومللا برقا) . ينّاوچ لباقم رد . (فلّوم تشادداي) . هينال ع . (دراومللا
ما هک ي سک ينعي ؛ هتينال ع ا حلصا هتريرس حلصا نم يا ؛ هينارب ا حلصا هيناوچ حلصا نم :
|| . (برالا يهتنم) (دراومللا برقا زا) . دهد حالصا اروا يرهظ روماي لاعت ي ادخ ، دهد حالصا اردوخ ينطاب
(نيعم يسراف گنهرف) . يماع و داوس ي ب . (فلّوم تشادداي) . بلطم زا رود يشحو

تایضایر لیصحت

هبلط نم یارب، لاس دص نس هب کی دزن دیوگ یم کالفالایر حیرشت دزی هزوح رد ملای کی دینی بپ لوصا ریرحت تشدگ مه یتدم مدوب هدمآ مق نم اما. دوش یم مهارف تئیه هنیمرز هک تسه نیا نیا بخ. دوب شسررد میدمآ هک مق هن، دوب هتفگ یسک دزی رد هن. دوب هدروخن نم شوگ هب سدیلقا. مق مه نیا دزی هزوح.

هزوح همانرب رد ریغت موزل

ضوع دنوش یم دراو هک ییاه هبلط یارب هزوح عضو دیاب اعقاو هک نیا یارب منک یم ضرع مراد ار نیا مشوگ هب کالفالایر حیرشت نیا نم. دونشب ار اهزیچ نیا هبلط راک لوا هک دشاب ییاه سرد. دوش در العف، تسا تئیه یارب اه نیا متفگ یم عمل حرش هلبق و تقو دنتفگ یم یتقو دروخ هداد سرد نام یارب داتسا هلمجلایف میا هدناوخ میا هدینش ام تسایملع تئیه متفگ یم. میوش هصالخ اما. میدرک هتخابم راب هس ود مه ار عمل حرش هلبق و تقو. میدناسر رس مه ار باتک. تسایملع. دوب هدشن باسجلایر.

ریرحت ارهاظ، دوب هدناوخ سرد بیدا یاقآ شپ مه ناشیا. میتشاد هتخابم ییاقآ کی اب مق میدمآ زور کی نم هب. میدرک یم ثحب. تشاد اه نیا هب مه هقالع و دوب هدناوخ ناشیا شپ [1] سدیلقا جاتحم نالا. مدزیمن آ هب تسد. چه هک متشاد یکی رگا. مراد سدیلقا لوصا هخسن ات ود نم: متفگ رخب ار نیا یتسه نم ثحب مه هک وت ایب. دیآ یم مفیج. مشورفب ار شیکی مه اوخ یم. ما هدش لوپ.

!من اوخب هسدنه هک ما هدشن هبلط هک نم متفگ تسایملع هسدنه رد؟ تسیچ سدیلقا ریرحت

نم متفگ. متشاد ینهد هقبا س نوچ هلب متفگ یم دیش دوب کالفالایر حیرشت رگا الثم الاح؛ دوب جاتحم مه ناشیا. مدیرخن؟ تسیچ مناد یم هچ سدیلقا ریرحت. من اوخب هسدنه هک مدشن هبلط. تفر هخسن. تخورف و تفر.

یم و دوب جیار هزوح رد هک ییاه ثحب رگیدی فسللف یم کح یمالک ثحابم. تشدگ لاس نیدنچ؛ دوش یم ضوع، مولع یم هه! اباب هک دنیوگ یم مدید مدرک دروخرب راب هس ود. دوب شداتسا و میدناوخ نتخیر مه هب یارب یلیخ هک ییاه فرح نیا زا. دوش یم ور و ریز تایضایر، دوش یم ور و ریز، قطنم دندرک شپور و ریز آلک دوب هسدنه تسایملع لاس رازه ود. تسایملع بوخ مولع راتخاس.

رگیدی سدیلقا ان هسدنه؟ دوش ضوع ده اوخ یم هچ؟! دوش ضوع تایضایر؟ دنیوگ یم هچ؟ سدیلقا ان یاه هسدنه دنراذگ یم ار شمسایملع تسیچ نیا رخآ مدید مدرک دروخرب اج کی؟ تسیچ فرح میه اوخ یم تایهیدب فالخ هک نیا یارب مین اوخب سرد میورب ام رخآ. یهیدب فالخ ییاهزیچ کی؟ دنیوگ یم هچ اه نیا؟ میوزب

هک مینک مسر میناوت یم و دنک یم روبع هطقن نیا زا نییاب طخ تازاوم هب طخ کی اهنت و اهنت مه هب تیاهن یب ات میهدب همادا هچ ره هک تسایملع یزاوم طخ. دسرن مه هب، دور یم تیاهن یب ات رگا. یهیدب تسایملع لسا. نشور یلیخ، تسایملع نشور یلیخ. دسرن

ه ب ملع تفرشیپ رخآ منیبب هک نم یارب دش یکرحم نی.دنرادن لوبق اه نآ ار نیاهن:دنتفگ ریذقت وگن الاح.منک لابند هک نم یارب دش یکرحم نی؟میکنک راکنا ام ار تاحضاو نیاهک تسا نیاه مناوب هسدنه هک مدشن هبلط نم متفگ نم هک دوب یزور نآ یازج!دروایب ام رس رب هچ تساوخ یم!شورفب ار سدیلقا ریحت ورب امش و

هسدنه نیاه منیبب متفگ.یشعرم یاقآ موحرم هناخباتک متفر یم.دوب یا هلصاف کی سرد نیب و هناخباتک تسرهف رد متفر.دننک راکنا دنهاوخ یم ار حضاو زیچ نیاهک تسیچ یسدیلقاان یاه

و هناخباتک متفر -زور ۵، زور ۴ زور هس -زور دنچ.[2] یسدیلقاان و یسدیلقا یاه هسدنه هتشون مدید؟الصال دنیوگ یم هچ منیبب.مدرک رورم ار اه نیاه

یارب راک رخآ، دننک تباث ار عوضوم لصا نیاه دنتساوخ یم نانادیضایر اه لاس:دنیوگ یم مدید تسایهیدب میوگ یم ام هک ینیهمه.تسین تابثا لباق لصا نیاهک دش مولعم هسدنه ناهج یم امش.هسدنه کی رد تساه عوضوم لصا کی شدوخ.تسین تابثا لباق هک دش مولعم ناشیارب.دیایب دیدپ رگید یاه هسدنه دینک ضوع ار لصا دیناوت

دوب مود زور دیش مناد یمن تساه نیاهصالخ اه فرح هک مدرک یم هعلاطم متشاد نم ار نیاه بخ تقوچه مدیسر هحفص نیاهب هناخباتک رد هک یاهطحل نآ نم.باتک نیاه ۱۲۶ هحفص هب مدیسر یم هناخباتک رد هک.تساه هدش یسراف همجرت.تساه یجراخ شاهدنسیون، باتک.منک یمن شومارف یاه شالت دنک یم عورش.دسر یم نم تسد هب، تساه هدش همجرت یرگید نابز کی زا مدید.دنک یم رکذ میدق زا ار مچنپ لصا تابثا رد نانادیضایر

ریصن هجاوخ

دنیوگ یم دیوگب مه ار واهایب هک [3]سیلاو هب دسرب دهاوخ یم

تساهدمآ لمع هب یزاوت لصا تابثا یارب ادعب هک یشالت نیرت مهم ۱۲۷۴-۱۲۰۱ یسوط نیدلاریصن هجاوخ یناریا نادیشایر و مچنم زا یلو.تساه نیاه شالت نیرت مهم.تساه هجاوخ تافو و دلوت هک یدالیم هدشن تباث اه ناهیتسرد هک دراد دوجو صرف دنچ واه تابثا رد نوچ [4]میزادپ یم سیلاو ناهب و مینک یم اهر ار نآ.تساه

یم هبلط نم هب دراد، باتک نیاه رد رگید نابز زاهجراخ کی هک دش نیاهنم ساسحاهعقد کی بخ مناوت یمن ار ساسحاه.میوگ یمن امش هب.دراد یناهرب کی لصا نیاه تابثا رد امش یهجاوخ:دنیوگ تابثا لباق دراد یضورف:دنیوگ یم تسه مهعلاطم دنهاوخ وهتفر یجراخ نآ!دوب یساحاهچ میوگب تسین.

یمن وت هب دیوگ یم یلو دشاب تابثا لباق دیش؟الواتسین تابثا لباق ییوگ یم اچک زاهیم بات و بآاب ار ناشدوخ یاهفرح.دنرادن لیم یلیخ اه نیاهار بلالطم نیاهرشنالصالخ.میوگ نیب و ینیب داد تسد نم هب یروچان لاه یلیخ.دنیوگ یمن امش هب، تساه یرگید سک نوچ نیاه.دنیوگ هلال.

م.رادن ار نی ا تمه هبلطـنم .نیزو روط نی،ایبوخ نی ا هب باتک ؛هتشون ار ریرحت هجاوخ متفگ هسدنه هک ما هدشن هبلط نم .رخب لقاال وت دور یم تسد زا نالا هخسن نی ا دیوگ یم نم قیفر هجاوخ می ا هدناوخ تسه ام شپ امش ریرحت دیوگ یم نم هب یجراخ کی درذگ یم لاس دنچ.مناوخب یمن وت هب ینعی موش یمن ضرعتم اچ نی ا تفگ هک نی ا.میوگ یمن وت هب دراد یفرح کی امش ام یساپسانردق زا.دمآ شپ نم یارب یبیجع ساسحا کی.یسراف نابز هب هتشگرب مه نی ا .میوگ ؟ام و هدش ییاهراک هچ املع ام یملع ثارت هک نی ا زا

عانقلال فشک هلاسـر

مین کی دزن .عاطقلا هجو نع عانقلال فشک :دراد هلاسـر کی هجاوخ دنتفگ یم ررکم هداز نسح یاقآ اچ هلاسـر کی رد ناشیا هریاد عاطق هب عجار طقف ار یسدنه هیضق یا هدرخ و رازه ۴۸۰، رازه ۵۰۰ نویلیم

دصناپ هب کی دزن ، هلاسـر کی رد.تسا هیضق یا هدرخ ودصیس سدیلقا لوصا.[5]دنک یم تابثا اه باتک نی ا مسا معی ردلا رد.تسا هجاوخ هلاسـر کی نی ا .نویلیم مین دودح ناشیا ریربعـت هب رازه ههه .تسه .

هبلط هک لوا نامه نم،دوب سدیلقا ریرحت سرد ات ود یکی دزی هزوح رد رگا؟تسا روط نی ا اچ بخ دنا هدیـشک تمحز اه نی ا یارب املع هک متسناد یم مدوب هدش انشآ نآ اب مدوب هدیـنش ار نی ا مدش هقباس نوچ مدیـرخ یم .مدرک یمن اهر نم دور یم تسد زا هک مراد ریرحت باتک تفگ یم یتقو بخ نی ا اه نی ا سیردت اه نی ا ثحب اه امش رگید الـاح هک منک یم ضرع مراد نی ا یارب ار نی ا.متشاد ینـهذ مهم یلیخ دندادب ار ثارت و اه باتک ردق اه نی ا اب دندشاب انشآ دنی آ یم نالا هک ییاه هبلط هک .تسا .

تسا هداد مه تسد هب تسد اه نی ا ههه و ریرصقت و روصق یلیخ مدید ؛داد تسد نم هب یصاخ لاح کی ؟ییوگ یم اچک زا.تسا هدشن تابثا دیوگ یم ناشیا.تسا هتفگ هچ هجاوخ مینیبب میورب متفگ مینیبب هک مدش دنلب شلابند؟ییوگ یم اچک زا وت ؛دنک یم تابث دیایب هجاوخ .هدش تابث دیاش نآ ام یاقفر ،هناخاباتک نآ هب هناخاباتک نی ا زا الـاح مدیـرخ زور نآ هک ییباتک نآ.دنا هتفگ هچ هجاوخ هک تشادن یسک سدیلقا ریرحت هخسن متفر مق یاه هناخاباتک ههه میدوب انشآ هک اه رد هک یا هخسن نآ زا یـشعرم یاقآ موحرم هناخاباتک میـتفر میدش روبجم بخ .مامت.میـرخب .سدیلقا لوصا ریرحت زا یا هخسن اراد میدش هزات ام الـاح .میـتفرگ سکاریز دوب هناخاباتک

سدیلقا وه هفلأ یذلا نأل سدیلقأ ریرحت هل لاقی و باسحلل و ؤسدنهل لوصأ ریرحت : ۱۳۷۸ [1] و یمالسإل همسا ؤسدنهل لوصأ نإ ءامكحلل خیرات یف لاق و قحلل وه امك راجنلل یروصلل ینانویلل اوناك نانویلل ءامكح نأ و ،ایـشورطسألل ینانویلل همسا نأ امك تاصقتساللای یمورلا همسا ام ینعمب (یلقا) نم بکرم وه و باتک لل ینانوی همسا سدیلقأ نإ لقی و ناکرألل باتک ب هنومسی ،ؤسدنهلل حاتم رادقم و رادقم الـاحاتم ینعمب بکرم لاف ؤسدنهلل و رادقم الـاحاتم ینعمب (سد) و حاتم الـاحاتم

هسدنه ملعت بتارم

ةثالـث ملعلل اذه میلعت بتارم و مك هنإ ثیح نم مكـلل ضراوع نع هیف ثحابلل ملعلل وه ؤسدنهلل و ییـمیلعتلـل بتارمـلل كلـت بسـح یلـع تنود هیف ؤنودمـلل بتكـلل و یلعألل و یطسولل و یلوالل ،ؤسدنهلل لوصأ اهل لاقی اذل و سدیلقأ ؤسدنهب همیلعت یف أدتبیف

،تاطسوتـمـلل اهـبتـكل لاقی اذل و تایطـعـمـلل و ؤناوـطـسألل و تاركألل یف ملعتـمـلل عرشی مـث

جارختسا و ةئيهال ملع نيهارب هيف ايلعلا ةسدنهال وه و سويملطبل يطسجملاب لغتشي م اهتاليدعت و بكاوكل طاسوأ و هتجيتن و دصرلا تالآ و اياوزلا و راتوالأ و ماهسلا و بويجل

وه امنال ب فشاكلا نيسح يلوملا إلب لوقلا بسن امك ةسدنهال ملع عضاو سديلقأ نكي مل هدعب و ءامكحل نم هيلع نيقيباسلا بتك نم اهجرختسا يتلا ةرشف ثالثال تالاقملا نود نم لوأ **فلأ ام و ةسدنهال ي ف فلأ باتك لوأ وهف**، ةلاقم ةرشف سمخ تراص و اهليل تالاقملا تلصو و ممألا تاقب ط ي ف يسلدنألا كلذ ليصافت يكح امك هنم فرتغم و **هيلع لاي ع وهف هدعب** يفوتملا يدنكلا قاحسإ نب بوقعي برعل فوسل ي ف نع لقن امهالك ءامكحل خيرات ي ف يطفقلا ي ف الوأ يفوكلا رطم نب فسوي نب جاجحل ةيبرعل ي لىل هل قنن ايانوي باتكلا ناك و ٢٦٠ ةنس م، ينومألا هل ليقف، نومألا نمز ي ف ايناث هل قن و ينوراهل هل ليقف، ديشرلا نوراه نمز و ، ٢٦٠ ةنس نينح هدلاو يفوت و ٢٩٨ ةنس يفوت يذلا يدابعل قاحسإ نب نينح نب قاحسإ هل قن نيدل ريصن هجاوخ نيقيقحملا ناطلس هرح م، ٢٨٨ ةنس يفوتملا ينارحل ةرق نب تبات محلصأ باسحلا و ةسدنهال لوصأ ريرحت هل ليقف ٦٧٢ ةنس يفوتملا ي سوطلا نسحل نب دمحم نب دمحم و ةينامث و ةئامعبرأ ةرشف سمخل تالاقملا ي ف لاشألا ءومجم نأ هلوأ ي ف ركذق و هانوع امك و اهعيمج ررحف، تبات هخسن ي ف لاشأ ةرشف ةدايز عم تبات و جاجحل يتخسن ي ف لكش نوتس هردص و نيتخسنل ني ب فالخل عضاوم ي لىل راشأ و هقحلي مل و دحأ هقبسي مل امب هجرش و هلصف هيل و ءادتبالا هنم يذلا هلل دمحل) هلوأ هيل لاشألا نايب جاتحي امم اهريغ و دودحل ركذب عم ونهكل ي ف و م ١٦٥٧ ةنس نديلي ي ف و ١٢٩٨ ةنس نارهطب عبط و ، ٦٤٦ ةنس هنم غرف و (ءاهتالال و م ١٨٢٦ ةنس ةتكلك ي ف هنم تالاقم تس و ١٢١٦ ةنس لوبناتس ي ف و هشماه ي ف هل حرش 3 ج ؛ ةعيشلا فيناصت ي لىل ةعيرذلا). ميملا ي ف ريرحتلا صخل م يتأي امك ريرحتلا ريرحت يتأي 3 ص ؛ (٣٨١-٣٧٩ ص ؛

گربنیرگ نیورام فیلات، یسدیلقاان و یسدیلقا یاه هسدنه باتک [2]

مجنپ رداصم رب یسدنه یاهناهرب» ناونع اب دوخ لاسر زا مود شخب رد (م ١٧٠٣-١٦١٦) **سیلاو ناج** [3]، هدروآر یسوط نیدلاریصن هب بوسنم ریرحت رد روکذم مجنپ رداصم ناهرب زا کاکوپ دراودا مجرت موهفم زا هدافتسا و ، هدرک نیزگیاج یلصا داهنشیپ اب ار دوخ لقنسم ناهرب زین موس شخب رد (سدیلقا یزاوت لصا هل اقم) تسا هدرک هئارا مئیهنبا و هرق نبا هب یسأت اب ار تکر

١٢٦ ص ، یسدیلقاان و یسدیلقا هسدنه [4]

ی ف ةرم عبط دق، عاطقلا لكشلا رارسأ نع عانقلا فشك ینعأ باطتسملا باتكلا كلذ : لوقا [5] یلح هجرش ی ف یروباسي نل نيدلا ماظن داجأ دق و . ايكرت ی ف یخأ و ، اهناسلب امجرتم ةسنارفلا :لاق ثيح عاطقلا لوح یطسجمل

عیمج مزلتسا فيك ريغصل لكشلا اذه ي ف رظناف ، ٤٩٧٦٦٤ يه لكشلا اذه ي ف ةعقاولا يواعدلا و **هَمْيُ رَحْبَلْ وُ مَالِقْ أَيْ رَجَشْ نِمْرَضْرَأْلْ ي ف امَّ نَأْ وَلَ و** : (لئاق نمّ زع) هلوق نم بجعت ال و لئاسملا كلت (١٢٩-١٢٨ ص ؛ ٥ ج ؛ هملك كي و رازه) . **لَلْ لْ اْمَلْ كْ تَدَفَن اْمِرْحُ بَأْ ةَغَبَسْ هَدْعَبْ نِم**

عاطقلا لكش رارسا نع عانقلا فشك باتك هرابرد يتاعالط

يوسنارف نابز هب يداليم ١٨٩١ لاس رد يردوئتاراك اشاپ ردناسكلا ار عانقلا فشك باتك . تسا هدىناسر پاچ هب نأ يوسنارف همجرت اب ار باتك يبرع نتم و هنداگرگرب

یوسنارف نابز هب یا هلاقم نمض رد ار نآ زا یا هدرشف هصالخ و هدرک یسررب ووداراک ار همجرت نی
تسا هتخاس رشتنم (۱۸۱_۱۷۶ تاحفص، ۱۸۹۲ لاس، متسیب دلج) ییاسآ همانزور رد

تسا هدرک یفرعم یناملآ نابز هب یا هلاقم نمض رد ار عانقلال فشک باتک رتوس زین و

تسا هدش همجرت یسور نابز هب هبوکداب رد یدالیم ۱۹۵۱ لاس رد عانقلال فشک باتک

(۱۴۵_۱۴۱ تاحفص) تسا ه دومن ثحب باتک نآ هرابرد برع تایضایر باتک رد زین چیوکشوی

تسا هتشون عانقلال فشک باتک هرابرد یسراف نابز هب یا هلاقم بحاصم نیسحمالغ رتکد

هسیاقم و عانقلال فشک هرابرد یثحب (۴۱۰ - ۴۰۵ تاحفص) ((همان ینوریب: ینابرق)) باتک رد
(تسا هتفرگ تروص ینوریب فیلات ؤئی هلاملغ دیلاقم باتک اب نآ بلاطم)

پاچ یور زا عقاو رد هک دراد دوجو عانقلال فشک باتک زا یرگید پاچ کی روکذم یاه پاچ رب هوالع
خیرات هسسؤم طسوت رثا نی انتفرگ رارق سرتسد رد و رشن یارب هک ،تسا اشاپ ردناسکلا
ود هب دیامرفب هعجارم) .تسا هدش پاچزاب ۱۹۹۸ لاس رد تروفکنارف هاگشناد یمالسا - یبرع مولع
(۱۳۹۲ ناتسمز و زییپ ،(۴ یپایپ) مود هرامش ،مود لاس ،ناریا و مالسا یملع ثاریم همانلصف

مهذرای هدسات موس هدس زا یمالسا هرود نانادیضایر همانیگدنز" باتک هب رتشیب تاعالطا یارب
دینک هعجارم ینابرق مساقلاوبا بانج هتشون (لوا پاچ) "یرجه

عاطقلا لکش رارسا نع عانقلال فشک باتک هب ،فلتخم یاهاج رد زین یلمآ هداز نسح همالع بتک رد
یف ؤیدجسعلال ؤفیحصلا هلاسر ** هملک کی و رازه باتک ۴۹۹ هملک :تسا هدش هراشا ،نآ یاهپاچ و
پاچ هداز نسح همالع اب وگ و تفگ ** ۹۱ ص یقرواپ مشش پاچ نیدلا مجن باتک ** ؤیدصر تالآ
هلاسر ،تالاقم هعومجم ** سفن تفرعم سورد مشش و داتفه سرد ** ۶۶ هحفص یقرواپ متفه
(نودصاق تیاس) ** ینیوکت تیالو

رد ت ایضای ر (موس لصف
هقف

هقف رد تایضایر (موس لصف

هقف رد تئییه

مزال تئییه متفگ یم نم؟ تسا بوخ میناوخ ب یبنج ار یمولع هچ هک دندم آ یم اه هبلط شلبق متفگ یم متسناد یم یزیچ کی مدوب هدناوخ هک ار نآ. «اولهچ ام ادعا سانلأ». رگید مدوب هدناوخ. تسا **حیرشت همتاخ** رد. تقو، هلبق: دینک یم ادیپ زاین اه نیا هب هقف رد امش. تسا بوخ یلیخ تئییه دیناوخ ب ار تئییه دیراد زاین. تسا حرطم اه نیا همه و هلبق و تقو **کالفال**

یشزومآ ماضن رد هس دنه نیق باس

هک دن دوب هدی نش الثم. دوب شلبق هک یروط نی مه. هن اه نی میتفگ یم؟ اه نی و هس دنه دنتفگ یم
نالاهک یا هثحابم نی: دنتفگ یم. دندی نش یم اقفر دوب هدش غورش هثحابم. میا هدرک غورش مه ام
دیناوخ ب بخ یلو. تسین زاین یگ بلط یاضف یارب نم دید رد هن میتفگ یم؟ تسینی چ دیا هدرک غورش
هس دنه تسینی یگ بلط هثحابم تخیر شتخیر نوچ؟ ارچ تسا زاین هک میوگ یم. تسا بوخ
میتفگ یم یروط نی. تسا

دنک یم دروخر ب مدآ، اه تبسانم هب. ولج میتفر و میدرک ثحب هدرک کی

دصاقم لاجماج

دهد یم عاجرا سدیلقا لوصا هب ناشیا اج ود یکى مدی.تسا هوق رد ضحتم باتک [1]دصاقم لاجماج

دوب هرطتنم ریغ میارب یلیخ -مدرک ادیپ لصفم دعبا ه نیا و ریغ و یمالک یاه باتک رد لاج- [2] یم مولعم سپ ؛تسا مدرک تبات ار نیا ،نالفلکش رد سدیلقا :دنیوگ یم یهوق باتک کی رد هک ؛دنا هدرب یم مساملع و هدوب سدیلقا لوصا .تسه نیا هب زاین مه یگب لظ یاضف و هوق رد دوش رد مدرک دروخر ب نم متفگ یم نم دندیسرپ یم سدیلقا لوصا زا دعبتسا مدای مدید هکار اجنیا زاب مشچ یهوق باتک نآ رد دشاب دلب هک یسکاذل.دنهدهد یم عاجرا باتک نیا هب مه یهوق یاه باتک دروخن درد هب باتک نیا هک نیا زا میدوب هدمآ هاتوک اه یزورما لوق هب.دراد یرتشیب

ةراهم :دیامرف یم نینچ یکرک ققحم دروم رد بصاونل بئاصم رد یرتشوش هلالرون یضاق [1] ،هنأش ولع یف حدقلا قُطِطِی نأ نم رهشأ - ةسدنهل و ةئیهل امّیس - ةیضايرل مولعل یف خیشل ا عم - ریرحتل باتک نم - سورعل لکش یف هتثحابم و ، هئارقأ و ضقاونل بحاص لاثمأ مالکب هتراهم ب ،روکذمل میکحل فارتعا و ،یرفخل دّمحم نیدل و ؤلمل سمش ریرحنل ؤمّالعل میکحل ا ضقاون یلعل درل یف بصاونل بئاصم).روکذم سانل ةنسلأ یف و ،روهشم ملعل کلذ یف (۲۰۹ ص،ضفاورل

یف مولعلم اعزل اءانثتسا زوجي :دنیامرف یم نینضوع هیمولعم ثحابم لیذ دعاوق رد یّلح همالع [2] یواسی ام الّ اّ ةعبرأب ةعلسل هذه كتعب :لاق ولف یقابل ةلباقم یف رخآل نوک یف ،ننیضوعل دحأ ول و.مویل رعساملعی نأ الّ ،کلذ هجولا و ،ةلاهجل اقلطم لطب یف :خیشل لاق ،مویل رعسب ادحاو ،نالطلبل یندن برقلال و.نم ثل اعیمجب اهعابرأ ةثالث یف حصی :لاق ،ادحاو صّخ یف ام الّ :لاق ةعبرأ یف عیبل حص امهریغ وأ ةلباقملا و ربجلابل هاملع ناف ،ةلاهجل یل یضفملا روّدل توب ثل (۱۲۰-۱۱۸ ص، ۴ ج،دصاقم لاجماج)نم ثل اعیمجب اهسامخأ

یم و دزادرپ یم هبسانتم هعبرا یهدعاق نایب هب لوهجم جارختسا قرط حرش ماقم رد ققحم موحرم و ،هیف عیبل حص ام رادقم ناملعی دقعل نیح یرتشملا و عئابل نم دحاو لك ناك ناف :یأ :دیوگ ةبسانتملا ةعبرأل و نیأطخلاك ،قرطل نم اهیریغ وأ ةلباقملا و ربجلال قیرطب ینثتسملا رادقم ،دقعل دعبا کلذ جارختسا نم اهنكمت عیبل ةحصل یفك یال و ،فنصملا هركذ امك ،عیبل حص سدیلقا نأ :هقیقحت و... ،ةبسانتملا دادعأل ةعبرألابل و... (۱۲۰ ص،نامه)نالطلبل ةبجوملا ةلاهجل و ،عبارل یل یثلاثل ةبسنك ثلاثل یل لولأل ةبسن ناك ،تبسانت اذ ةعبرأل نأ یل نهرب دق اضیأ نهرب و.یلالاتل یل یلالاتل ةبسنك مدقملا یل مدقملا ةبسننل لعج :یأ ،ةبسنل لادب وه نیمدقملا عومجم ةبسن نوكتف ،ةبكرم تبسانت ةلصفم تبسانت اذ ةعبرأل ریداقملا نأ یل نیمدقملا یل مدقملا ةبسن ناك تسكع اذف ،یلالاتل یل نیلیلالاتل عومجم ةبسنك مدقملا یل عومجم سمخ ینثتسملا نوک یف ،هانركذ امل ققحم وه و ،نیلیلالاتل یل یلالاتل ةبسنك (۱۲۳ ص،نامه).ةعلسل

(۲۹۴ ص، ۱۰ ج،نامه):دندنک یم هراشا هعبرا بسانت هدعاق هب زین هیصولا باتک رد ناشیا

ثلاث ال باب ل،باس حل هصال خ باتك ه ه بسان تم هع برا ي ه د عاق دروم رد رت ش ي ب تاح ي ضوت ي ارب
هصال خ ن تم ،ه ي ك دف ت ي اس) د ي ا م ر ف ه ع ج ا ر م ه ب س ا ن ت م ل ا ه ع ب ر ا ل ا ب ت ا ل و ه ج م ل ا ج ا ر خ ت س ا ي ف
(باس حل ا

لئاسو بحاص

لئاسو بحاص. دوب لئاسو بحاص لاح حرش هب دروخرب دوب بیج یلیخ نم یارب زاب هک ییاهزیچ زا دنتسین یلوصا؛ دندوب یگرزب ثدحم اما یرابخا؛ دندیوگب دوش یم.

دندرک یم تواضق دندوب ناشیا هک دهشم رد هک دنا هدرآ مدی، دتیبلا لآ پاچ لئاسو همدقم رد یتح هدبز، هبلط نیا هک دنداد ربخ ناشیا هب یتدم زا دعب شقبط دندرک مکح داد تدهاش دما یا هبلط نم دناوخ یم لوصا هک یا هبلط دنتفگ؛ دندرک ضقن ار ناشمکح. دناوخ یم ییاهب خیش لوصالا یباتک؛ دندوبن یلوصا و ندوب ثدحم رد یوق ثدحم روط نیا ینعی. [1] مکنک یمن لمع شتدهاش قبط [2] دندرک نایب تایاور قبط مه ار لوصا یتح ینعی همئالا لوصا یف دندراد مه

هب مدرک دروخرب تساه نیا و مولع رب تظفاحم و مولع رد بلصتم روط نیا هک یصخش روط نیا بخ نآ زا دش یط میارب هک یمماگ نیرخآ دنیوگ یم هک ار ناشدوخ لاح حرش لمآلا لما رد ناشدوخ ملق [3] ناشدوخ لاح حرش رد لمآلا لما رد لئاسو بحاص موحرم هک دوب نیا، هسدنه اب طابترار رد یاهلهج ات ود دنیوگیم ناشتافلؤم نمض رد دعب، متشون ار اهباتک نیا متسه ینالف نم؛ دنیوگیم الاح. [4] هسدنهلا لوصا یف هموطنم و، مالسلل مهیلع تیبلا لهه حئادم یف هموطنم؛ مراد هموطنم ناشدوخ باتک رد تسایتقو کی، تساهتفگ یرعش و هدوب یناوج ینامز کی میوگیم یسک کی صرق مه رخآ ات. دنتفگ باسح یور ار هموطنم دوشیم مولعم؛ دنیوگ یم ار نیا، ناشدوخ لاح حرش رد. تساهبوخ هکنیا رد دندوب

هخسن کی مدیدادعب، مدرک وج و سرپ؛ تساجک لئاسو بحاص هموطنم نیا متفگ مدید ار نیا نم بخ نامنهذ رگید ام. یطخ هخسن؛ تسافجن رد هک میکح یاقآ موحرم هخاباتک زا دندرک لقن ارهاط یا یسک هک یهاگ؟ مینک ادیپ یسرتسد روطچ فجن و میکح یاقآ هخاباتک هب الاح هک دش فرصنم رد لئاسو بحاص هموطنم هخسن نیا تساهسامت رد هخاباتک اب یسک رگا متفگ یم مدید یم ار هن. تساهدش خاسن تساهن. دراد ربخ هن سک چه؟ دندرک راک هچ ناشیا رخآ. ددنک یریگیپ ار هسدنه. تساهگرزب ملع کی راک هب تبسن یسانشان ردق نیا دینیبب اعقاو. تساهداد سرد ار نآ یسک

یا هموطنم نینچ لئاسو بحاص هک مدرک رارکت ار نیا رگید هعفد کی اج نیا تاتحابم نیمه رد ناشدوخ طخ هب. ما هدرک ادیپ تنرتنیا رد ار شفای دیپ نم هک دندما نایاقآ زا یکی شیدارف. دندراد هخسن. دوب هتخیر مه هب شتاحتفص. دوب هدش اج هب اج هخسن طقف میدید و دنتشاذگ. تسه مه. تساهروجان هخسن یلیخ اما تساهناشدوخ طخ نیا بجع میتفگ. دوب هتفر بآ مه دیاش. دوب یروجان

دش یا هزیگنا. دوب هتشدگ لاس دنچ دوب هدش دایز وحتسج تاناکما ناشیا شیمارف زا دعب نم شناونع. تساهثارتلا شمسارمظن هب اه ینس لام یفلستیس کی هب مدیسر. متفر شلابند هخسن. «لئاسولا بحاص یلماعلا رحلا نسحلا نب دمحم یضفارلل هسدنهلا یف هموطنم»؛ تساههخسن هچ مدید. دوب هداد هزاجا مه دولناد. مدرک دروخرب اج نآ ثارت اه ینس تیسارد (pdf) فایدیپ [5] یلاع رایسب. لئاسو بحاص دوخ طخ هب. یبوخ

دوش خاسننسا دوش هداي پ راب کی نی ...هتشدگ نامنس هک ام الاح تسا لاس دن چ دمآ نی الاح دن دوب هداد ماجنا ار ناشراک املع روط نی هک ام یارب دوب بیج یلیخ اه نی ،دوشب هتجابم شلیاف اه هزوح زاتسا هدشن تامحز زانیاندرق ریخا لاس دسیس تسیود ههرب نی یلو دنا هدی شک ار تامحز تسا هدی نشن ار اه نی زانیلیخ مساسا تسا هزوح رد لاس ۵ لاس هد هبلط.تسا هتفر

تسا هدش لقن تانجل تاضور رد بلطم لصا ۷۹ ص ،ةمدقم الما ،ةعی شلا لئاسو [1]

نم ةعقاو یف رصعلا ةبلط ضعب هیدل دهش ةنأ هئاضق عم اجم ضعب یف قفّتا ام بی رغ نم لقن و نم هتداهش ةلل همحرّ درف لوصلأا یف یئاهبلا انخیش ةدبز أرقی لجّرلا اذهّ نا :هل لیقف ،عئاقولا (۱۰۴ ص ؛ ۷ ج ؛ تاداسلا و ءاملعلا لاوحأ یف تانجل تاضور).كلذ لجأ

دیامرف یم باتک همدم رد فلوم .همئالا لوصا یف همهملا لوصفلا باتک [2]

رحلا نیسحلا نب دمحم نب یلع نب نسحلا نب دمحم ،ینغللا هللا یلایق فیلوقی ف :دعب و اءاحلصل اءاضف و اءاضفل اءاحلص ضعب ینلأس دق :یلجل و یفخل هفطل هللا هلماع یلماعلا ةیلکلا لوصأا یلع لم تشی باتک فی لأتب ءاملعلا تاداس و تاداسلا ءاملع ضعب ینرما لب ةبسنلاب تایلکلا کلت عفن ةدایز نم اوملعل امل ةئیئجل ماکحأا یللا ةلصوملا بابوأل و ةیورملا ماکحالا نم مکح یقبی ال نأ اوجر امل و صاوخلا و ماوعلا نم اهیللا جایتحالا دیزم و صاخلا صنلا یللا ماهبالا و لاکشالا هنع لیزی ام هعم و الی مهبم لکشم بلطم ال و ماع و صاخ صن هیف الی نم ادب دجا مل مئاثدحلا قراوط نم قئالعل و قیاولا ةرثکل نامزلا نم ةدم کلذ نع مهتلطامف و هعمج یف تعرشف ناوخالا و یلعفنلا نم هیف تیأر امل ناشل میظعل بلطملا اذه یف عورشلا ...ناعتسملا هللا و هفیلات

... (مالسلا مهیلل ةمئالا لوصا یف ةمهملا لوصفلا) باتکب باتکلا اذه یمسی نا قیلی و

ةیلکلا دعاوقلا هذی الی عجرا و ةدمتعملل ءحیحصلل ثیداحأا هذی یلع کنید یف دمتعاف نئارقلاب و ةرهاطلا ةرتعل نع ةیورملا ةرتاوتمل صوصنلاب ةتباتلا ةدهملا لوصأا و ةیورملا ةمصعلا لهأ نع ةینیذلا بلاطملا نم تبت امب لمعا و ءحجارلا ةیوقلا ةلدالا و ءحضاولا ةیعطقلا **تاطابنتسالا نع نغتسا** و ةمصو ال و ةلز مهب کسمتلاب مزتلل نم یلع یشخی ال نیذلا **مهلوقعب ءماعلا اهعرتخا یتلل ةقیرطلا و ،ةیلقلعل ءفیعضلا ةلدالا و ةینظلا** نع لفغ نا و **ءصاخلا صاوخ ةقیرط نع دعبلا و ةمئالا نع ءانغتسالا اه اودارا و ةصقانلا** ضعب یف ءحیحصلل ثیداحأا ءفلأخم کلذ مزلتساف ةیمامالا نم نیرخأتملا ضعب اه رثکا داسف .ةعورشلا ماکحالا تائیئج

لوصاب ءقلعتملا تایلکلا رکذا مئ ،تایلکلا رکذ یف عورشلا لبق اهنم دب ال دئواف الوا رکذأس و مئ بطلاب ءقلعتملا مئ هقفل عورفب ءقلعتملا مئ **هقفلا لوصاب ءقلعتملا** مئ نیذلا ص ؛ ۱ ج ؛ (لئاسولا ءلمک) ةمئالا لوصأا یف ةمهملا لوصفلا).یلاعت هللا ءاش نإ تایلکلا رداون (۷۷-۷۹)

۱۹۴ ص، ۱ ج، لماع لبج ءاملع یف لمآلا لم [3]

ةموطنم هیف و ،ع ةمئالا و ص یبنلا حدم یف هرثکأ تیب فلأ نی رشح براقی رخش ناوید هل و [4] و ص یبنلا خیرات یف ةموطنم و ،ةسدنهل یف ةموطنم و ،ءاکزلا یف ةموطنم و ،ثیراوملا یف (۱۴۵ ص ؛ 1 ج ؛ لماع لبج ءاملع یف لمآلا لم) ةمئالا

دی‌ام‌رف ه‌ع‌ج‌ارم ۱ ه‌رامش تس‌وی‌پ ه‌ب بات‌ک (word) ه‌خ‌سن ه‌ع‌ل‌ا‌ط‌م ی‌ارب [5]

ىناث دىهش

ار هسندنه لوصا نم: دنىوگ ىم. [1] دنىوگ ىم ار ناشدوخ لاج حرش ىناث دىهش مىدىد رتولج مىتفر
دشاب دلب و دناوخب ار اه نىا هك اه هزوح رد دوب ىداع مسرى نعى. [2] مدناو ىنال ف شىپ

رهوچ رد ردقچ [4] هبسانتم هعبرا، [3] نىأطخل باسح، باسح فلتخم لوصف مىدىد؛ مىدمآ رتولج
[6] تسه رگىد بتك و [5].

ناگداون زا رىبك ىلع خىش رثا روئامال رىغ و روئامال نم روئامال ردلا باتك رد لاج حرش نىا [1]
خىرات نم عطق فىرشلا طخب تدجو دقو: دنىوگ ىم باتك نىا فلوم، تساهش لقن ىناث دىهش
هتبتأ ام ركذأو، اهنم هب قىلى ام لوصفلا نم لصف لك ىلع غزوأ هلاوآ نم قلمحو، هدلوم نم مضتي
قىفوتلا لالابو، لاجلاب قىلى ام بسحب، وه ركذي مل أمم هريغ نع وأ، هنع ىطفح نم

هسمر رهطو هسفن لال سددق لاق:

مىحرلا نمحرلا لال مسب

نېبجتنملا هباحصأو، نېرهاطالا هلاوآ و نېلسرمل فرشأ ىلع ةالصل او، نېملاعلا برلا دمحلا

ناك. ىل تقفّتا ىتلا تّامهملا ضعب خىراتو، ىرمع ىف ىب نامزلا فرّصتو ىلاوآ نم قلمح هذو
، ةيوبنلا ةرجهلا نم ةئامعستو ةرشع ىدحإ ةنس، لاوش رهش رشع ثلاث، ءاثالثا موي ىف ىدلوم
(٦١٨ ص ٢، ج، روئامال ردلا). مّلعلا باب ىل اغتشا أدبم طفحأ الو

تلغتشاو، ةمدقتملا ةنسلال نم رخآلا عىبر رهش فرصتم ةعجملا موي رصم ىل ىل ووصو ناكو... [2]
ةعاج ىلع اه

...، عىفاشلا ىلمرلا دمأ نىدل باهش خىشلا: مهنم

ةىشاح عم ىجشوقلا ىلع الملل دىرجتلا حرش نم قلمح هىلع انأرق، ىناجرلا نىسح الم: مهنمو
حرش و، ىمورلا ةداز ىضاقل ةسدنهل ىف سىسأتلا لاكشأ حرش و، ىناودلا نىدل لال الم
(٦٢٣-٦٢٤ ص ٢، ج، روئامال ردلا). هل ةئىهلا ىف ىنمىمىجلا

دىامرف ىم نىأطخل باسح هءاق دروم رد ىلح همالع موحرم [3]

ام هنع تلئس ىذلا ددعلا عضف نىءاطخل باسحب ةروكذملا لئاسملا نم ةلأسم جارختسا تدرا اذاف
لئاسلا ركذام ىلا كلذ كادا ناف لئاسملا طرش اهىضتقى ىتلا ةقايسلال ةعس و دادعالا نم تلئش
نم دىزا وه ام ىلا ىدؤى نا اماف كلذ ىلا دؤى مل نا و بولطملا وه عوضوملا كددعف هىلا ىدؤى هئا

هأأسملا لوهجم عض مئ لوالا اءاطءلا كلذ مس و ناصقنلا وا ءءايزلا طفءاف هئم صقنا وا بولطملا اءئاز نوئي نا اماف فلاخنا و كاذف بولطملا قفاو ناف لوالا كلمع هب لمعا و ناك دءعّيا رءا اءءع نائفئا له نفاءاطءلا ف رظنا مئ ائناث اءاطء ناصقنلا وا ءءايزلا مسءلف هنع اصقان وا هفلف اعم اناك ناب اقفاء ناف اصقان رءالا و اءئاز امءءا نوئي ناب نائفلاءف وا ناصقنلا وا ءءايزلا فف ائناث عوموملا دءالا و ئناثلا اءاطءلا فف اللوا عوموملا دءالا برصاف نفاءقان اعم اناك وا نفاءئاز نم ءرا مفاء نفاءاطءلا نفاء ام لصف فلف همسقا و نفاءل بملا نفاء ام لصف ذء و لوالا اءاطءلا فف ام و ئناثلا اءاطءلا فف لوالا دءالا برص نم عفءرفف ام عمءاف افلاءنا و باوءلا وهف ءمسقلا مفاء نفاءاطءلا عومجم فلف كلذ نم عمءءف ام مسقا و لوالا اءاطءلا فف ئناثلا دءالا برص نم عفءرفف (٥٢٧ ص ، همءءل - ط) ، اهقفلا هركذء) باوءلا وهف ءمسقلا نم ءرا

بأسءلا هصالء رءف ففاهب ءفءش

ئف لاؤسلا بسءب هفف فرفصءاء و لؤال ضرورفملا هفممسءاء و ءئش ام لوهجملا ضرفاء نأب (١٤١) ضرورفملا وه و رءا ضرفاء مئ لؤال اءءلا وهف ناصقن وا ءءايزب اءءا ئف و بولطملا وهف قءااء طوفءملا ءمس و ئناثلا اءءلا فف لؤال ضرورفملا برصا مئ ئناثلا اءءلا لصف اءءا ئف ئناثلا نفاءقان وا نفاءئاز ناءءلا ناك ئف ئناثلا طوفءملا وه و لؤال اءءلا فف ئناثلا ضرورفملا و لؤال نفاءطوفءملا عومجم افلاءنا ئف و نفاءاطءلا نفاء ام لصف فلف نفاءطوفءملا نفاء ام لصف مسقاف ئف ؟ ءرشف لصف مءرء و هاءلاء هفل ءفء دءعّفا لفق ولف (١٤٢) ، لوهجملا ءرا فف نفاءاطءلا عومجم فلف طوفءملا اف ، ءئاز ءا و ئناثلا اءءلا ءمس هضرفاء وا ، ءئاز ءمس لؤال اءءلا ءمسءاء هضرفاء نفاء لصف فلف امه نفاء لصف ءمسق نم ءراءلا و نوءالء و ءمس ئناثلا و ءمسءاء لؤال ءالء لصف فلف وه و هءبر هفل ءفء دءعّفا لفق ولف (١٤٣) ، بولطملا وه و ناسمء و ءسمء نفاءاطءلا وا ، صقان ءاوبء اءءا هضرفاء ولف ؟ لؤال فلف ءا مءارء ءسمء عمءءملا نم صقن و هسرامءا (بولطملا وه و ءسمء نفاءاطءلا عومجم فلف نفاءطوفءملا عومجم ءمسق ءراء و ، ءئاز ءالءاء ءفءنامء (ئف اءءلا بأسءب ءالوهجملا ءارءساء فف عءارلا بابلا ، بأسءلا هصالء

هماركل ءاءافم

هفف فرفصءاء ، لؤال ضرورفملا هفممسءاء و ءئش ام لوهجملا ضرفاء نأ هئاف و لمءلا ءقفرط و ضرفاء مئ ، لؤال اءءلا وهف ناصقن و ءءايزب اءءا ئف و ، بولطملا وهف قءااء ئف ، لاؤسلا بسءب اءءلا فف لؤال ضرورفملا برصا مئ ، ئناثلا اءءلا لصف اءءا ئف ئناثلا ضرورفملا وه و رءا ئف ، ئناثلا طوفءملا وه و لؤال اءءلا فف ئناثلا ضرورفملا و ، لؤال طوفءملا هفممسءاء و ئناثلا ئف و ، نفاءاطءلا نفاء ام لصف فلف نفاءطوفءملا نفاء ام لصف مسقاف نفاءقان و نفاءئاز ناءءلا ناك ءعاوق ءرشف فف ءماركل ءاءافم) . لوهجملا ءرا فف نفاءاطءلا عومجم فلف نفاءطوفءملا عومجم افلاءنا (٢٥٤ ص : ١٣ ء ، ءءفءل - ط) ءمءالا

ءساء هءمآ ئفء زفء اءءهء همانءفل رء

رءاءلا رءب باءك رء : ءالوهجم ءارءساء ففارب بأسء ملاء رء ساء فلف ءءاق مان (ا ع) [ءءء] . ئفئااطء فم ءارءساء رء رافسب قفرط هكءااء : ءساء هءش هءاء ءرشف ئفءء هءءاق ئف رءافءلا ملاء فف ءنهاء هءنآ ار لوهجم هكءا ، نأ هقفرط و ءشاب فم ئفئااطء سان بلغا لاءب ءلصا و لهسا و ... ءشاب اءءا فف اللوا قافءالا مءن ، ءشاب لاؤس اب قءااءم رگا ؛ هءرك لمء نأ هب لاؤس بسءب و هءومن ضرفاء اءءا رگا ؛ ءنراء لومعم قءاس روءساءب نأ رء . ءومن ضرفاء فرگفء زفء ءفاب سب ، ءفاز فف ءساء صقان ءنمان لوا طوفءم ارئ و هءومن برص ئناث فف اءءا رء ار لوا ضرورفم سب ، ءشاب ناصقن فف هءافزب ءشاب رء اءءا رگا هك ءومن هءءالم ءفاب فف زاء سب ، ءنمان ئناث طوفءم ارئ و لوا فف اءءا رءار ئناث ضرورفم و نفاء لصف ءفاب ءساء صقان فف ءفاز وء رء هك فف نعم فف هب ءنشاب فم فرگفء ءفاب قءااءم وء ئفئااطء رگا و ءساء لوهجم ءمسق ءراء ، ءومن ءمسق ئفئااطءلا نفاء لصف رب ار نفاءطوفءملا فم لوهجم ءمسق ءراء ، ءومن ءمسق ئفئااطء عومجم رب ار نفاءطوفءملا عومجم ءفاب ، ءشاب فم هفلاءءم

کی کی یکی .دنتفر رازابب رفن دنچ : هلاسم . میروآ یم ار ریز هلاسم ود قوف هءعاق مهف یارب .دشاب و دندش چراخ رازابب زا اهنآ هکنآ زا سپ .رخآ یلا و رتم هس یموس و رتم ود یرگید ،دیخ هچراپ رتم مولعم دیسر هچراپ رتم شش کی ره ،دندومن میسقت دوخ نیب یواسم روطب و عجم ار دوخ یاه هچراپ : لح .ار اهنآ هءع دینک

اریز دنا هدیخ هچراپ رتم ۲۸ رفن ۷ تروص نیا رد ،دشاب رفن ۷ اهنآ هءع مینک یم ضرف

$$28=7+6+5+4+3+2+1$$

اهنآ یءعقاو مهس زا رتم ود هک دسر یم رتم ۴ کی ره ، مینک میسقت تفه رب ار رتم ۲۸ نوچ و رگید ضرف لاح.دنیوگ یم لوا یاطخ ار ۲ دء نیا . (تسا هدوب رتم ۶ یءعقاو یمهس اریز) تسا رتمک اریز ،دنا هدیخ هچراپ رتم ۴۵ رفن ۹ تروص نیا رد میریگ یم رفن ۹ ار اهنآ هءع و مینک یم

$$45=9+8+7+6+5+4+3+2+1$$

تسا رتمک اهنآ یءعقاو مهس زا رتم کی هک دسر یم رتم ۵ کی ره ، مینک میسقت ۹ هب ار ۴۵ نوچ و لوا طوفحم) ۱۸ :دوشیم ، مینک یم برض ۹ رد ار (۲ ینعی) لوا یاطخ لاح .دندان یم مود یاطخ ار کی نیا و مینک مک ۱۸ زا ار ۷ نوچ (مود طوفحم) ۷ :دوشیم مینک یم برض ۷ رد ار (کی ینعی) مود یاطخ و هلاسم .تسا نارادیخ دادعت هک دوشیم هدزای باوج ، مینک میسقت کی ینعی ،اطخ ود لضافت رب راهچ لصاح ،دشیم هفاضا ناموت دصراهچ یکی مهسب رگا هک دندرب ثرا یقیرطب ردارب ود : مود هس لصاح ،دیدرگ یم هفاضا ناموت دصراهچ یرگید مهسب هکنانچ و تشگ یم یرگید مهس ربارب دشیم لوا مهس ربارب .

: لح

: یمود مهس اذل دشاب ۲۰۰ یلوا مهس مینک یم ضرف

$$150=4:600=400+200$$

$$550=400+150$$

.تسا لوا یاطخ هک دوشیم ۵۰ لصاح مینک مک ،تسا یلوا مهس ربارب هس هک ۶۰۰ زا ار ۵۵۰ نوچ

، مینک ضرف ۱۶۰ ار یلوا مهس هکنانچ و

$$140=4:560=400+160$$

$$540=400+140$$

لاح .تسا مود یاطخ هک دوشیم ۶۰ لصاح مینک مک ،تسا یلوا مهس ربارب هس هک ۴۸۰ زا ار ۵۴۰ نوچ یم برض ۱۶۰ رد ار ۵۰ دعب و لوا طوفحم هک دوشیم ۱۲۰۰۰ هجیتن ، مینک یم برض ۲۰۰ رد ار ۶۰ مینک عجم مه اب ار ۱۲۰۰۰ + ۸۰۰۰ ینعی ارود نیا نوچ ؛تسا مود طوفحم هک دوشیم ۸۰۰۰ ، مینک تسدب ۲۰۰۰۱۱ ی-لوا مهس (اطخ ود عومجم) ۱۱۰ رب ۲۰۰۰۰ میسقت لصاح زا و دوشیم ۲۰۰۰۰ لصاح دیآ یم تسدب نینچ یمود مهس ، مینک میسقت ۴ رب و مینک عجم ۴۰۰ اب ار مهس نیا رگا و دیآ یم

$$160011 = 4 : 640011 = 400 + 200011 \text{ (نیاطخ لخدم ؛ادخهد همان تغل)}$$

مولع عمل اءزل ءانثتسا زوجي :دنىامرف ىم نىضوع هىمولع م ثحابم لىذ دعاوق رد ىلج همالع [4] ام ال ءعب راب ءعلسل هذه كتع ب :لاق ولف يقابل ءلباقم يف رخآل نوکيف ،نىضوعال دحأ يف رعس املعئ نأ ال؁ كلذ هءولا و؁ ءلاهجل اقلطم لطبئ :خيشل لاق؁ موئال رعسب ادحاو يواسئ ىدنن برقلال و.نمئل اعئعب راب ءلالث يف ءحصئ :لاق؁ ادحاو ءصخئ ام ال :لاق ول و.موئال عئبالب حص امهريغ وأ ءلباقمالم و ربجلالب هاملع ناف؁ ءلاهجل ىل ءلضفمالم روئل ءوبئل؁ نالطبالب (١٢٠-١١٨ ص؁ ٤ ج؁ دصاقمالم عماج)نمئل اعئعب امسالمأ ءعب راب يف

ىم و دزادرب ىم هبسانتم هعبرا هءءاق ناىب هب لوهجم جارئسا قرط حرش ماقم رد ققحم موحرم و؁ هئف عئبالب حص ام رادقم ناملئف دقءال نئح ىرئشمالم و ءئابل نم دحاو لك ناك ناف :ئى :دىوگ ءبسانتمل ءعب ربال و نئأطءلك؁ قرطالم نم اهريغ وأ ءلباقمالم و ربجلال قئرب ىنئسمل رادقم؁ دقءال دعب كلذ جارئسا نم اهنكمئ عئبالب ءحصل ىفكئ ال و؁ فنصمالم هركذ امك؁ عئبالب حص سءلقلأ نأ :هقئقء و...؁ ءبسانتمل دادءال ءعب ربال و... (١٢٠ ص؁ نامه)نالطبالب ءبجولم ءلاهجل و؁ عئبارل ىل ءلئال ءبسنك ءلالئل ىل ءلوال ءبسن ناك؁ ءبسانئل اءل ءعب ربال نأ ىل نهرب دق اضئ نهرب و.ئلالئل ىل ءلالئل ءبسنك مدقمالم ىل مدقملل ءبسنل لعج :ئى؁ ءبسنل لادب وه نئمدقمالم عومجم ءبسن نوكمئ؁ ءبكرم ءبسانئل ءلصفم ءبسانئل اءل ءعب ربال رىءاقمالم نأ ىل نئمدقمالم ىل مدقمالم ءبسن ناك ءسكع اءف؁ ئلالئل ىل ءلئالئل عومجم ءبسنك مدقمالم ىل عومجم سمخ ىنئسمل نوکئف؁ هانركذ امل ققحم وه و؁ نئئلالئل ىل ءلالئل ءبسنك (ج؁ نامه) :دننك ىم هراشا هعبرا بسانئل هءءاق هب زئى هىصولا باءك رد ناشئ (١٢٣ ص؁ نامه). ءعلسل (٢٩٤ ص؁ ١٠)

دئامرف ىم هنوگ نئى باسءل هصالء رد هبسانتم هعبرا دروم رد زئى ىىاهب خئش :

ءطسم ءواسم اهمزلي و (١٣٢) اهعبار ىل اءلالئل ءبسنك اهئنائ ىل اهلا وأ ءبسن ام ىه و (١٣١) نئطسول ءطسم مسقاف نئف رطل دحأ لهج اءف (١٣٣)؁ هئل نهرب امك نئطسول ءطسم نئف رطل وه جرائل مولعالم طسولال لئ نئف رطل ءطسم مسقاف نئطسول دحأ وأ؁ مولعالم فرطلال ىل ىا وحن لوالل (١٣٥)؁ اهوحن و ءالماعملاب و اناصقنل و ءءازلابل قللئئ نأ ام لالؤسل و (١٣٤) :بولطمالم و ذءالم ئمسي و رسكلل جءم ذءأ نأ قئرطلال و (١٣٤) ؟الءم ءلالئل راص هعبر هئل دئى اءل دء :ءلالئل مولعالم كعم لئصءف ءطسولال ئمسي هئل ءئئئنا امف لالؤسل بسءب هئف فرصئل ىل لوالل وه و ذءالم ءبسن و؁ اءك راص هلوقب لئالسل هاطعأ ام وه و مولعالم و ءطسولال و ذءالم ىف ذءالم برضاف؁ عئبارل وه و مولعالم ىل ءلالئل وه و لوهجمالم ءبسنك ءلئال وه و ءطسولال و (١٣٨) :ناسمخ و اناءل لائمل ىف وهف (١٣٧)؁ لوهجمالم جءئل ءطسولال ىل لئصالح مسقا و مولعالم و رءسمل لالطرا ءسمخف ؟مكب نالطر؁ مهارد ءلالئل لالطرا ءسمخ لئق ول امكف ءلئال ام ءبسنك رعسل ىل رءسمالم ءبسن و نمئل هنع لؤسمالم و نمئلم نالطرل و رءسل ءلالئل ءسمخ وه و لوالل ىل ءئس وه و نئطسولال ءطسم مسقاف عئبارل لوهجمالم نمئل ىل نمئلم وه و نئف رطلال ءطسم مسقاف ءلالئل وه و نمئلم لوهجمالم ؟نئمهردب لالطر مك لئق ول و (١٣٩) و هسنع رئىف لالؤسل رخآ برضء مهلوق ذءأ انهئ نم و (١٤٠)؁ ءلالئل وه و ءلئال ىل ءرئء ءلالئل بابل؁ **باسءل هصالء**) . هب طفاءء عفنل مئطع باب اءه و؁ هسنع ىل لئصالح مسقت (هبسانتمل هعبرالاب ءالوهجمالم جارئسا ىف

:ءسا هءمآ نئى نئى زئى اءهء همان ءغل رد :

اى دادءا نأ زاءا ءسءن ءسا هءش ضرف هءنآ ءبسن هك ءسئى اهراءقم اى دء راءء نابساحم دزن ءلالئل رد انهآ زاءا ءسا هءش ضرف هءنآ ءبسن دننام ىنائ رد انهآ زاءا ءسا هءش ضرف هءنآ دب اهراءقم .دنمان طسو وء ار موس و موء و فرط وء ار مرهاء و لوا و .ءشاب؁ عئبارل رد انهآ زاءا ءسا هءش ضرف هءنآ دب هبسانتم؁ هعبرا ار دادءا نئى سب . هء هب ءشاب ءنپ ءبسن دننام ءشه هب راءء ءبسنالءم ءسا دء نئموء هك ءشه دء هبأضرف ءسا دء نئلوا هك راءء ءبسن هكانءمهور نئى زاءا دنمان

حطسم هک دی آ مزال و . ه د ه ب چنپ تبسن دشاب نیچمه ،دع مامت ه ب تسا مین تبسن اضرف ای ددع هس ، تسا هبسانتم ءعبرا مکح رد هچنآ اما و .دشاب یواسم نیطسو حطسم اب نیفرط هب راهچ تبسن آلثم .دشاب شوموسب مود تبسن دننام شومودب نآ لوا تبسن هک تسیئاهراقم ار ددع هس نی هکنیا و .دنمان زین درفلةبسانتم ارنا و تسا هدزناشب تشه تبسن دننام تشه نیفرط دادعا حطسم یواسم دادعا نآ رد طسو عبرم هک تسنآ یارب دننادیم هبسانتم ءعبرا مکح رد طباض ربام هک یحرش زا ،دهاوب لیمکت و حورشم روطب ار بلطم نیای قیقحت سک ره و .دشاب تاحالطصا فاشک) .دنک هعجارم میا هتشون تسا نیهاربل حضومب یمسم هک باسحلادعواق هچرد راهچ رما نیایارب و لوهجم ددع دوشیم هدرک مولعم نادب هک تسای هدعاق باسح ملع رد .(نونفل اسپ عبار هب ثلاث تبسن هک دشاب نانچنآ یثاب لوا ددع تبسن هک روطنیا هب تسا ررقم دادعا دشاب لوهجم نیفرط زایکی هک هاگره .دنمان نیطسو ار ثلاث و یثا و دنیوگ نیفرط ار عبار و لوا هک ردقنآ اسپ مولعم فرط دادعا رب نک میسقت ربارب ار برض لصاح هدرک برض مه اب ار نیطسو هیپور ود هک دسرپ یسک رگا آلثم دوب دهاوخ لوهجم فرط ردقنامه دسر مولعم فرط دادعا زا ددع کیب زایکی اجنیا رد نوچ هک میئوگ دوب دهاوخ دنق راثآ دنچ ار هیپور هدرهچ دشابیم دنق راثآ شش ار و داتشه دش لصاح میدرک برض مه اب دشاب هدرهچ و شش هک ار نیطسو اسپ تسا لوهجم نیفرط هک دیدرگ مولعم دیسر ودو لهچ ددع کی رهب میدومن تمسق دشاب ود هک مولعم فرط رب ارنا اسپ راهچ تبسن شش اب ار ود هکنانچ هک تسا رهاظ نونکا . تسا دنق راثآ ودو لهچ اجنیا رد لوهجم فرط نک ساییق و . بولطمال وه و تسا ثلث تبسن ودو لهچ اب ار هدرهچ روط نیمه تسا ثلث ماع میهفت یارب لهس ترابع نیای هب ار هدعاق نیای و دشاب لوهجم نیطسو زایکی هک یتقو نیرب (هبسانتم هعبرا لخدم ،ادخه همان تغل) .(تاغلل ثایغ) . ما هتشون

نآ و درمش یم بانطا ار هقف رد لئاسم نیای زا هدافتسا رد یثا دیهش هیور رهوج بحاص هتبالا [5]
:دناد یم هیقف هیظو ار

اهنم و ،ةلباقملا و ربجل قیرط اهنم قئارط بولطملا نایب و رودلا اذه نم صلختلا یف ءاملعلل ءفیظو هونوک مدع ءرورض هلجم ریغ یف ناک نإ و کلاسملل یف امهه ب نطأ امک نیئاطخل قیرط ساقی یتلا ءیتآل ءلأسملا یف -یلعت هللا ءاش نإ -امهنم لوألا ءیفیک عمستس و ،هقیقلل حرش یف مالکلا رهوج)لهس رمألا و دعاوقلل یف اهیف ب نطأ یتلا ءیرودلا لئاسملا نم اهریغ اهیلع (۴۶۹:ص ۲۸ ج ؛مالسإل عئارش

ءاباحملا لباقم ءثرولل ،نم ثلا نم ءیش فصنب دبعلل نم ءیش یف عیبلل حصی ءثلاثلا یف و یف ءدئازلا ءرشلل و دبعلل ،نم ثلا نم ءیش فصن مهل لصح دق و ،نم ثلا و ءکرتلا نم ءیش ءفیظو وه سیل امم کلذ ریغ یلا ،ناثلا و نورشع و ءتس اذإ ءیشلاف ،فصن و ءیش ریذقت رکذ هنإف ،کلاسملل یف نیدیهشلل یثا اصوصخ ،ءاملعلل نم ءعامج هیف ب نطأ نإ و ،هقیقلل فراعملل یلعل لهس رمألا و ،یوبرلل یف اضیأ نیئاطخل قیرط و ،قیرطال اذهب کلذ جارختسا حرش یف مالکلا رهوج)ملاعلا هللا و لوألا قیرطالاب هانرکذ ام ریغل لهسألا و ،باسحلل ءقیرطب (۴۷۲:ص ۲۸ ج ؛مالسإل عئارش

تسویپ هب ءهقف تاملک رد نیأطخل باسح هدعاق زا هدافتسا دراوم هب یلیصفت هعجارم یارب [6]
دیامرفب هعجارم ۲ هرامش

همال ع دعاوق رد رجب

باتک نیخ آلا و .دناهتفرگ ه ل صاف نآ زا اههزوح ریخا نورق رد هنافسأتم هک ماهتفگ ررکم نم رد نآلا .دوب هتشدگ [2] رجب ملع شىادیپ زا نرق دنچ یلح همال ع نامز . [1] تسا دعاوق ،یلح همال ع هعجارم اچک ره .دندانیم ار نآ همه و تسا یبرع نآ مساینعی .تسا «Algebra» ملع نیایا مسایند لک هدوب یناجزوب و یمزراوخ یارب ،هدوب مالسا زا دعب رجب ملع شودح و شىادیپ .تسا هنوگنیایا دینک [3] دشابیم شدعب یارب همال ع .دش عورش موس نرق اهنیایا .تسا

لح اه نیایا :دنیوگیم هک دسریم یلئاسم هب تالماعم رد نیگنس یهقف نتم رد و دعاوق رد یلح همال ع و متسه دلب مه همال ع نم ینعی ؟تسا انعم هچ هب همال ع هم لک نیایا . [4] ةلباقم ل و رجب لابل دوشیم [5] درک هدافتسا هقف رد ملع نیایا زا دیاب هک میوگیم مدوخ بطاخم هب هک منادیم تسرد ار نآ مه

دعاوق باتک فیلأت خیرات هنیمز رد لاولقا [1]

تسا فالخا دعاوق فیرش باتک فیلات نامز دروم رد

۶۹۹ لاس

دراد نیققح مل رخف دوخ دنزرف هب هک یتىصو نمض رد دعاوق فیرش باتک نیایا رد دوخ همال ع زا ممش هه یادتبا رد و یگلاس هچنپ ندرب نیایا هب زا سپ ار باتک نیایا هک دنک یم حیرصت :تسا ه دومن فیلأت شىوخ کرابم تاىح

هٔىصو

هٔبحي ام یلإ كدشرأ و ،هت مزالم و ريخل لعفل كٔفو و ،هت عا ط یلع یلعات هٔلل كناعأ - ي نب اي ملع ا هٔ رقت ام ٔل كب ك ابح و ،ني رادل ا ي ف كدعسأ و ،هٔنم تت و ريخل نم هلمأت ام كٔل و ،هاضري و بابسأ كقزر و ،تاح لاصلاب كالمعأ متخ و ،ديغرلا شيعل و ديعسل رمل ا ي ف كل ٔم و ،نيغل دق ئن - رورشلا كن ع ف و ،روحم ٔل هٔلل كاقو و ،تاكربل مئاطع نم كي لع ضافأ و ،تاداعسل طافلأب مالسل ا عئارش دعاوق هي ف كل تن ي و ،ماكحأل ا يوات ف ٔل باتكلا اذه ي ف كل تصخل نم تغلب نأ دعب كلذ و ،دادسل ا قيرط و داشرلا جهن هي ف كل تحضوأ و ،ةرحم تارابع و ةرصتخم هلا و هي لع هٔلل ا لصل ا ياربلا ديس مكح دق و ،ني تسلا رشع ي ف تلخد و ني سمل رمل ا (714 ص ٣ ج ،ماكحال دعاوق). ايانملا كارتعا أدبم اهأب

باتک رد ناشىا دوخ حیرصت هب انب) ۶۴۸ لاس رد یلح همال ع بانج دلوت نامز هب تىان ع اب نامز نیایا بىترت) ةئامٔس و ني عبرا و نامث ةنس ناضمر رهش نم نورشعل و عساتل دلومل و :شىوخ یلاجر .دشاب یم یرمق یرجه ۶۹۹ لاس ،(۱۵۹ ص ،لاوقال ةصالخ

۶۹۳ ای ۶۹۳ لاس

نیا رد .تسا هتخادرپ دوخ ببتک رکذ هب زین لاوقالا ةصالخ بیترت ،دوخ یلاجر باتک رد ناشیا مان یفلتخم یاه باتک زا ،تسا یرجه (۶۹۲ خسن زا یخرب قبطو) ۶۹۳ لاس نآ فیلت نامز هک باتک :تسا هلمج نیا زا زین دعاوق هک دنرب یم

رّهطم نبّیلع نب فسوي نب نسحلا

و ادلوم یّیلحلا روصنم وبأ - ءارلا و ،ةدّشملا ءهلا و ،ةمّجعملا ریغ ءاطلا و ةمومضملا میملاب - ببتک هل - باتکلا اذه فنّصم ،انکسم

یف نیملسلملا بهاذم عیمج هیف انرکذ ،هلثم لمعی مل :بهذمل قیقحت یف بلطملا یهتنم باتک هنم انلمع ،یلاعت ؤلللا ءاش نإّمتی ،هیف انفلخ نم ججح لاطبإ دعب ؛هدقتعن ام انّجر و ،هقفلاب عبس - **ةئامّس و نیعست و ثالث ةنس** رخآل عیبر رهش وه و - خیّرأتلا اذه یلإ (۱۵۸ ص) .مارحلا و لالحلل ةفرعم یف ماکحأل دعاوق باتک ... (۱۵۵ ص ،لاوقالا ةصالخ بیترت) .تادّلمج

نیا :دیامرف یم هنوگ نیا نآ خیرات و باتک فیلت هجو دروم رد ماثللل فشک فیرش باتک بحاص و لوقعم لیصحت هب لاغتشا زا سپ وا دوخ راهطا هب انب و نیققحملا رخف تساوخر هب باتک :تسا هدش فیلت لوقنم

تأرق و ،لوقنملا و لوقعملا یف - هجور ؤلللا سّدق - یدلاو یلع تلغتشا اّمل :مالسإل رخف لاق ،هقئاقح و هراسأل اعماج ،هقفلایف اباتک لمعی نأ هنم تسمتلا ،انباحصأ ببتک نم اریثک ،مکحل نم اهمزلی ام یلإ ةدعاقّلك دنع ریشی نأ و ،ناهربلا و نیلوصأل یملع یلع هلئاسم ینتبی هیبنتل ،اهوحف و یرخأ ةدعاق یلعّصن نم مزل ام و ،هاوتف و هدقتعم کلذ لبقرکذ دق ناک نإ و نیّدلقملا لاهجل نم ریثکّنظی دقف ،مارحلا و لالحلل ةدابم دعاوق و ،ماکحأل لوصأ یلع دهتجملا دّیجلارعللل لیو :لیق امک ،ادحاو افرح همالک نم اومهفی مل مهّنأ اوملعی مل و ،هیف ماکحأل ضقانت یهنتا ،ءوسلا ةاور نم

هدش فیلت ۶۹۲ ای ۶۹۳ لاس رد باتک هک تسا لوقعم ای ۶۸۲ لاس رد رخف بانج دلوت هب تیانع اب :دهد یم خساپ ناشیا ؟دشاب

یفینصت سامتلا و ،لوقنملا و لوقعملا یف باتکلا اذه فینصت لبقر هلاغتشا دعبتسی دق و **باتکلا فنّصملا دق و ،ةئامّس و نینامث و نیتنثا ةنس دلو ؤنأل ،اذک و اذک هتفص باتک و نیعست و ثالث ةنس ؤنأ و ،اهل ةدع خیرات رکذ و ،ةصالخلا یف هتافنصم یف** مامتإ دنع رمعل نم هل ناکف ،**نیعست و نیتنثا ةنس خسنلا ضعب یف و ،ةئامّس** ءاشی نم هیئؤی ؤلللا دیب لصفلا نکل و ،هلبق اّمع الصف ،لقأ و ،رشرع و ،رشرع یدحإ باتکلا

یف تعرش و ،ةنس ةرشرع ثالث لمکأ مل و اهلوقنم و اهلوقعم مولعلل لیصحت نم تغرف دق و لمکأ مل و صیخلتلل حرش مهف یلع صیرحلا ةینم تفّنص و ،ةرشرع یدحإ لمکأ مل و فینصتلا ،شاح و حورش و نوتم نم ةرشرع یلع فینی ام یبتک نم هلبق تلمع تنک دق و ،ةنس ةرشرعست ةعیرشلل لوصأ یف ةعیربلل دوخلا و ،نیدللا لوصأ یف ةدبزل و ،اهعباوت و ةغالبل یف صیخلتلل اک نینس رشرع نبا أن و سوردل نم یقلل تنک و .ةّیفسنللا دئاقع حرشی شاح و ،فشاکلا و ،اهحورش و ،هلّوظم و هرصتخم ،ینازاتفتلل صیخلتلل یحرش

مان قاحلا لامتحا ؛تسا لمات لباق هک دنیامرف یم حرطم زین ار یرگی دلامتحا نایاپ رد ناشیا نینس دعب ةصالخلایف امب باتکلا مساقاحلإ لامتحا عم اذه :ةصالخ باتک فیلت زا سپ باتک (۱۱۲-۱۱۱ ص ،۱ ج ،ماثللل فشک) اهفیلت نم

اهیف ببتکلا هذه و :دوش یم تیوقت ببتک نیوانع رکذ نایاپ رد هصالخ رد همالع مالک اب لامتحا نیا (۱۵۹ ص ،لاوقالا ةصالخ بیترت) همامتإ یلاعت ؤلللا نم وجرن ،متی مل ریثک

هديرک ناوونع ۶۹۳ ای ۶۹۲ لاس اربا تک فیلأت خیرات، لاوقالا ؤصالخ هب دانسا ابرهاط زین ؤعی ردلا تس:

مارحل و لالحل لئاسم یف ماکحلأ دعاوق : ۹۳۰

اهیلع فنصملا رصع هخسن، ؤروهشملا ؤلوا دتملا بتک نم یه و 726 یفوتملا یلحل ؤمالعلل و یشاوخل و ؤقیلعلتلا ترم دق و 725 یف یلماعلا مهبارب نبرصان نبرنیسحلا هاهنأ: هئاهنإ نلیق و ؤمارکلا حاتفم و ماثللل فشک و دصاقملا عماجلثم، هلمح یفلک هیلع ؤریثکلا حورشلل سامتلابل ماکحلأ دعاوق نیب و هاوات هیف صخل هقفل یف، نیتس و ؤئامتس دعاوقلا لئاسم ددع لاسرب لصفتملا ؤالآل فدارت و ؤامعنلا غباوس یلع هلل دمحلا]: هلوأ . نیققحمل رخف هلول 692 و 693 یف هنم غرف دق و، روکذمل هلول یلإ ؤطوس بم ؤیصوت هتمتاخ یف و [... ؤایبألأ اضر دمحم خیشللا نبریلعل خیشلا ؤانخ یف دوجوم هخسن و ماثللل فشک یف هرکذامک ؤاطغل فشاک،

عبط، نیتسلال رشح یفلخد و نیسمخ رمعلال نم غلب نأ دعب همتأ هنإ: مرخآ یفللق نبرنیدل رخف دنع دجوي و 1329 یف ؤعان یشاوخل عم ربیک یلحرع طقب هانم و 1272 یف هانم ارارک یلإ ؤعی ردلا). یلحل ؤمالعل ؤزاج اهیلع و 724 اهتباتک یور، هخسن اصری انا رهط یف نیدل دجم (۱۷۷-176 ص: 17 ج: ۱؛ ؤعیشلل فیناصت

هديرک دراو لاکشا گرزباقآ رب، دعاوق باتک یا هتنا رد همالع بانج تیصو هب دانسا اب زین یخرب دن:

یلعل یلاعت ؤللل کناعأ ینب ای ملعا: هلو قوب هلولو اهب یصوي ؤمالعلل ؤمیق ؤیصو باتکلا رخآ یف و مالسلا ؤئارش دعاوق کل تنییب و، ماکحالا یواتف بل باتکلا اذه یفلکل تصخل دق .. هتعاط نا دعب کلذ و، دادسلل قیرط و داشرللا جهن هیف کل تحضوأ و، ؤرحم تارابع و ؤرصتخم طاقلأب کارتعا أدبم اهنأب ایاربلا دیس مکح دق و، نیتسلال ؤرشل یفلخد و نیسمخل، رمعلال نم تغلب .. ایانملا

و، ه 700 و 699 ماع هنع زواجت و، ه 698 ماع نیسمخلال غلب دقف، ه 648 ماع دیلاوم نم ؤمالعلل نا امب و ؤرکذت). ماتب سیل ه 692 و 693 ماع دعاوقلا فلأ هنأ نم زیجملال انخیش هرکذام نا ملعی کلذب (254 ص: 1 ج: ۱؛ نایعألأ

هنوگ نیابلطم و دنیب ناوت یم، تسا هدرش ناوونع غارف هملکأح یرص نأ رد هک ؤعی ردلا مالک زا غراف کیدزن یط رد نأ لیمکت اما تسا هوب نأ زا لبق ای و ۶۹۲ لاس زا تباتک یا دتبا خیرات هک درک عمج دشاب یم ۶۹۹ لاس ینعی لاس هه هب.

۷۲۰ لاس ۳.

هنوگ نیایکرک ققحم موحرمنادرگاش زا یخرب زاملعلل ضایر رد، هاگدی و دنیابل باقم هطقن رد: دناد یم ۷۲۰ لاس هب و لاس هدیط رد ار دعاوق فیلأت هک تسا هدرشلقن

مهنم و: خیشملا یماسأ رکذل ؤلومعملا هتلاسر یف یکرکلا یلعل خیشلا ؤذمالت ضعب لاق و یلحل رهطملا نبرفسوي نبرنسلال نیدل لامج ؤمالعلل ماغرضلا دسالا و ماقمقل رلبل خیشلا دعاوقلا باتک هانم، نیئتاملال یلعل فینت یتلل ؤنسلال تافلؤلما و ؤریثکلا فیناصلتلا بحاص ؤیاهن و مالکلا ملعل یف مارملا ؤیاهن و ؤیاهنلا و بلطملا یهتنم و فلتمل و ریرحتلا و داشرالا و ملعل یلا لوصولل بیذهت و یدهال و نیدشرتسملا جهن و قحللا جهن و لوصولل ملعل یلا لوصولل ؤنس نینس رشل یف اهفلأ دعاوقلا هفیناصلت دوجأ و، حالصللا جاهنم و داقتعالا بجاو و لوصولل 363 ص: 1 ج: ۱؛ ؤالصفلا ضایح و ؤاملعلل ضایر). یهتنا - دادغبب هسردب لغتشا و ؤئامع بس و نیرشل

دردان رواب ار ی بلطم نی چ اما دوح ناشی

فی لآت ناك و ،ةئامع بس و نی رشع و تس ةنس ةمالعلا ةافو نالف الوأ اما :رطن همالك یف :لوقأ و (۳۶۴ ص ،نامه) ... دعاوقلا

یدرج ورب هلالا تیآ موحرم هناخباتک رد دوجوم یطخ هخسن رد نی چمه و دوجوم عبط رد فلوم ترابع هک تسایع) تسایع هدش همجرت زین شخب نی ،یسراف نابز هب باتک همجرت رد اما دراد طقس یرجه ۷۲۰ لاس رد یگل لاس هد نس رد» هک تسایع هدش همجرت هنوگ نی ،باتک نی رد الاب هرقف : (همال ع بانج نس هن و تسایع فی لآت نامز لوط ،لاس هد زا دوصقم هک نآ لاح و !«هدرک فی لآت

هب انب و تسایع هتشدگرد 726 لاس رد همالع،اریز تسین رطن زا نورب لضاف نی مالک،دیوگ فلؤم فی لآت زا نامز هچ و دشاب هتشون شت لحر زا شپ لاس شش ار دعاوق باتک ی تسایع و هتشون ضایر همجرت) .دشاب هدرک سیردت،هدوب دادغب رد هک یضرف رب،دادغب رد ات هتفای تغارف نآ (۴۹۹ ص ۱، ج ۱، همالعلا

یارب ییاج رگید دشاب فی لآت یادتبا هن و نایاپ نامز ، ۷۲۰ لاس زا دوصقم رگا دسر یم رطن هب .دنام یم یقاب دادغب رد تنوکس دروم رد ماهبا زا ریغ ضایر بحاص لاکشا

دندکیم ناو نع ۶۹۹ لاس نامه ار باتک فی لآت نامز ،لمآلا لما رب زین دوح هقیلعت رد یدنفا موحرم

و ،ةئامتس و نی عست و عست ةنس ناضمر رهش عسات ةلیل هفیلات نم غرف (مكحألا دعاوق باتك) یف ةجحلایذ نم رشع عبار ةلیل هنم فلؤملا غارف نأ هتذمالت ضعب طخب هنم ةخسن رخآ یف تیأر (۱۲۷ ص ؛ لمآلا لمأ ةقیلعت) .ةروكذملا ةنسل

درگاش مالک رب ،باتک نایاپ رد همالع بانج تیصو هب دان تسایع زین نیما نسحم دیس موحرم دندکیم دراو لاکشا یکرک ققحم

۶۶۰۰ هلائسم یشاو حلا و حورشلا ریثك نادلجم مارحلا و لالحلا ةفرعم یف مكحألا دعاوق (13) غرف و نی نس رشع یف هفلأ هفی ناصت دوجأ هنای سلجملا ذیمالت ضعب نع ضایرلا یف .ةلأسم اما دعاوقلا رخآ یف یتلا هدلول ةمالعلا ةیصو یف و .یهتنا دادغب هسردب لغتشا و 720 ةنس هنم هنم غارفلا دنع هرمع نوکیف نی تسلا رشع یف لخد و نی سمخلا غلب نا دعب هنم غرف هنأ یلغ لیدی ؛ ةعیشلا نایعأ) ۷۲۰ ةنس ال 699 ةنس هفیلات نم هغارف ناك 648 ةنس هتدالو تناك اذاف ةنس 51 (۴۰۴ ص ؛ ج ۵)

هب («یدنبهتسكش» و «هدشهتسكش یاههكت یزاسیکی» یانعمه ربجلای **یبرع هژاو ماو**) ربج [2] رد ربج .تسایع **تایضایر یاههخاش** نیرتعیسو زا یکی ،**زیلانآ** و **هسندنه** ،**دادعا** **هی رطن** هارمه ابی رقت هک تسایع نامسیر و ؛دزادرپ یم **تایضایر یاهدامن** نی هعالطم هب دوح تلح نیرتیمومع یتامدقم تالداعم لح لثم یدایز ثحابم لماش هخاش نی .دندکیم هچراپکی مه اب ار تایضایر مامت **ربج** ار ربج رت یتامدقم یاه شخب .تسایع **اهنادیم** و **اههقلح** ،**اههورگ** نوچ ییاهدیجرت هعالطم ات بلغا یتامدقم ربج .دندناوخ یم نردم ربج ای **درجم ربج** ار نآ نردم یاه شخب و ؛دندمان یم **یتامدقم** و **یکشزپ** نوچ یرگید **یدربراک مولع** هوالع هب **یسندنهم** ای **مولع** ،تایضایر هعالطم مهم شخب طسوتاً تدمع هک تسایع هتفرشیپ تایضایر یلصا یاه هخاش زا یکی **درجم ربج** .دشاب یم **داصتقا** ،دوش یم هعالطم یا هفرح **انادیضایر**

نوج یی‌اه‌دی‌رجت زا **باسح** فالخر رب رج رد .دنا توافتم **دی‌رجت** زا هدافتسا رد **باسح** اب **ی‌تام‌دقم ربج** یم هدافتسا ،دنا فل‌لتخم ری‌داقم ندرک رای‌تخا هب زاجم هک یری‌داقم ای لوهجم دادعا یارب یی‌اه‌دامن $x = 3$ رادقم یعمج یاه سوکعم لامعا اب اما ،تسا مولع‌مان x دامن ، $x + 2 = 5$ رد لاثم ناونع هب ددرگ .تسا **ألخ** رد **رون تعرس** تباث c دامن و ،دنا ری‌غتم m و E دامن ، $E = mc^2$ رد .دوش یم ادیپ نآ یارب زا رت حضاو و رت هداس رایسب هک دنک یم هئارا **تال‌داعم** لح و **اه‌لومرف** نتشون یارب یی‌اه‌شور ربج .دنتشون یم **اه‌لکش** ای و تام‌لک بسح رب ار زیچ همه هک تسا یمی‌دق یاه‌شور

؛دنامن یم «ربج» ار درجم ربج رد یتایضایر ءایشا زا یعون .دراد مه رت ی‌صصخت یاه‌درب‌راک ربج یه‌ژاو (ادیپ یکی‌و‌ت‌یاس) .**ی‌ربج یژول‌وپوت** ای **یطخ ربج** لثم یی‌اه‌ناونع رد لاثم ناونع هب

ةلباقم‌لا و ربج‌لا ملع

تامولعم نم ةي‌ددع تالوهجم جارختسا ةي‌في‌ك هي‌ف فرعي ملع هنال باسح‌لا ملع عورف نم وه و ي‌ف ءانثتسا‌لاب ةلداعم‌لا ةلمجلال نم صقن ام ردق ةدايز ربجلال ينعم و صوصخم هجو يلع ةصوصخم مه‌نا هنايب و لداعتلل ني‌تلمجلال يدحا نم دئازلا طاقسا ةلباقم‌لا ينعم و الداعتيل يرخالا ةلمجلال ني‌عتي هب هنال ددعال اه‌لوا كلذ يضتقت ةبسن نم بتارم تالوهجم‌لل اولعجي نا يلع اوح‌لطصا ثيح نم وهف لوهجم لك نال عيشلا اه‌ي‌ناث و هيلال لوهجم‌لا ةبسن نم هجارختسا‌ب لوهجم‌لا بولطم‌لا عبرم وه و لام‌لا اه‌ثلاث و ةي‌ناث‌لا ةبترم‌لا ي‌ف ه‌في‌عضت نم مزلي امل رذج اضيا وه و عيش هم‌اه‌با نولباق‌ي‌ف سانج‌الا هذه نم رثكا وا ني‌فلتخم ني‌ب ةلداعم يلا ضرورم‌لا لمعال جرخي‌ف مه‌بم اه‌يلع يتلا ةثالث‌لا يلا لوؤي و احي‌حص ري‌صي يتح رسك‌لا نم اه‌ي‌ف ام نوربجي وضع‌بب اه‌ضعب ةبسن‌لاب يمسي هسفن ي‌ف برضي ددع لك نا ه‌حي‌ضوت .لام‌لا و عيشلا و ددعال يه و ربجلال رادم ائي‌ش هي‌ف فرصتي لوهجم لك كانه ضرفي و ملعال اذه ي‌ف ائي‌ش هسفن ي‌ف ه‌برض لصاح يلا دحا ي‌ف ناك ناف ملعال ي‌ف الام روكدملال ددعال يلا سايق‌لاب برضلا نم لصاح‌لا يمسي و اضيا عفر ربجلال ءايشا ةعبرال لدعي ائي‌ش الا قرشع انلوق ي‌ف امك ءانثتسا‌ب سانج‌الا نم ني‌لداعت‌م‌لا ربجي هناك ةلماك قرشعال لعجي‌ف هنم ينثتسم‌لا يلع ينثتسم‌لا لثم دازي ناب ءانثتسا‌لا يلع قرشعال ربج دعب لاثم‌لا ي‌ف عيشلا ةدايزك هلي‌دع يلع ينثتسم‌لا لثم دازي و اه‌ناصقن صقنت نا ةلباقم‌لاف ةلثامتم سانجا ني‌فرط‌لا ي‌ف ناك نا و ةسمخ ري‌صت يتح ءايشا ةعبرال ي‌ف امك ءاواسم‌لا يلع وضع‌بب ءايشالال وضع‌بب لباقت يه ليق و .ةدحاو ةدعب ني‌فرط‌لا نم سانج‌الا ملع ني‌لمعال ني‌ذهب ملعال يمسي و .ءاواسم‌لا يلع ةسمخ‌لاب قرشعال تلبوق اذا روكدملال لاثم‌لا نال لئاسم تس يلا مه‌دنن ةلداعم‌لا ته‌تنا ام رثكا و هي‌ف امه‌عوقو ةرثكل ةلباقم‌لا و ربجلال نا انغل‌ب‌دق و نودلخ نبا لاق .ةتس عيجت ةبك‌رم وا ةدرفم لام و عيشا رذج و ددع ني‌ب ةلداعم‌لا قوف يلا اه‌غل‌ب و ةتسلا هذه نم رثكا يلا تال‌داعم‌لا يه‌نا قرشم‌لا له‌نا نم مي‌لعات‌لا ةمئا وضع‌بب ي‌ماسأ نع نونظ‌لا فشك) .يه‌تنا ةيس‌دنن ني‌هاربب ةقي‌ثو الامعا اه‌لك اه‌ل جرختسا و ني‌قرشعال (579-5٧٨:ص 1ج ،نونفال و بتكلال

نآ عوضوم هک یم‌السا نارودت‌تایضایر زا ی‌ماخ‌اش ،ه‌لباقم و ربج‌رباسح ای ه‌لباقم و ربج ای ،**رُبَج** زین و ی‌س‌دنن و ی‌باسح ی‌اه‌شور زا هدافتسا اب و تال‌داعم لح هار زا تامولعم زا تالوهجم جارختسا .دزاد‌رپ‌یم زین اه‌ی‌اه‌لم‌جدنچ باسح هب تایضایر زا ه‌ماخ‌اش نی‌نا نی‌نچمه .تسا ملع نی‌نا صاخ ی‌اه‌شور ضایر مولع زا یکی رب ربج ٭ژاو ،هداد خر نونکات ق ١٣/ ١٩م دس زا هژی‌وهب هک یتالوحت رثا رد ،ه‌زورما و تال‌داعم لح و تسا (...،تئی‌ه ،ه‌قلج ،هورگ) ی‌ربج ی‌اه‌رات‌خ‌اس ی‌سررب نآ عوضوم هک دوش یم قالطا هب ار ه‌ژاو نی‌نا ه‌لاقم نی‌نا رد ام اما .دی‌آ یم رامش‌ه‌ب نآ زا یکی‌چوک شخب اه‌نت اه‌ی‌اه‌لم‌جدنچ باسح .درب می‌هاوخ راک هب ،تسا ه‌ت‌شاد یم‌السا نارود رد هک یم‌وهفم

ه‌لباقم و ربج ی‌اه‌ه‌ژاو ی‌انعم

راک هب (م ه) ی مزلوخل یسوم نب دمحم ۱۱۱۱ ناونع رد راب نی تسخن (ربج : یسراف رد) «ربجلال» ژاو لثم) یتاریغت رصتخم اب (هلاقم لابلند : کن) باتک نیا اب نایاپورا ییانشا زا سپ و ،هتفر رد هژاو نیا .تسا هتفای هار رگید یاهنابز هب (هسنارف رد *algebre* و یسیلگنا رد *algebra* تروص هب ود رب یواسم یاههلمج ندوزفا لمع رب ار نآ یمزراوخ اما ،تسا ناربُج و یدنبهتسکش یانعم هب یبرع باتک ناونع رد مه نآ هک - ملباقم ژاو .دنکیم قالطا ،یفنم یاههلمج فذح یارب ،هلداعم کی یوس ترابع نیا ردّالثم) تسا هلداعم فرط ود زا یواسم ریdaqم فذح یانعم هب - دوشیم هدی یمزراوخ هلمج زا ،یفراعملا ةرئاد راثآ ناگدنسیون .(۴۰، یسوم نب دمحم ،یمزراوخ ،«...تلباق و تربج اذاف» ص) ینافکا نبا ،(۳۹۳ص) (م۱۲۰۹/ق ۶۰۶د) یزار نیدلارخ ،(۲۰۰ص) (م۹۹۷/ق ۳۸۷د) یمزراوخ دمحا نب دمحم یجَرک هلمج زا ،یمزراوخ زا سپ نانادرَبج بلاغ و (۵۷۹/۱) هفیلخ یجاح و (۳۲۷/۱) هدازیروپوکشاط ،(۹۰۷4، اتسولب) دناهدرب راک هب ینعم نیمه هب ار هژاو نیا ،(م۱۰/ق ۴دس).

یاربّالثم .دربیم راک هب ینعم نیمه هب ار ربج ژاو تاقتشم زین (م۹/ق ۳دس مود قمین) لماکوبا مهرد ةئاملال ربجاف) نک عمج ۸۰ اب ار نآ و نک ربج عی ش ۲۰ اب ار مهرد ۱۰۰: «دیوگیم: ۱۰-۲۰x=۸۰ لداعم ،...فئارط» ، مج ، ۵۰-۱۱۱۱۱ (دیآرد ۱۰۰=۲۰x+۸۰ تروص هب ات «(نینامثللاب اهزوعی ش نیرشعلاب ، ۶۹: «لَباقی ی رَج یف».

آ لداعت ظفح یارب وزارت فک ود هب یواسم ریdaqم ندوزفا هب ار ربج ۱۱۱۱ رد ینوریب ناحیروبا نآ هب هکنآب ،لیثمت نیا رد و (۴۹-۴۸ ص ،یسراف نتم ،۳۷ ص ،یبرع نتم) دنکیم هیبشت لوصا هب ،دنک حیرصت

$$a = b \text{ ? } a + c = b + c$$

و

$$a = b \text{ ? } a - c = b - c$$

(ق ۶۷۲ د) یسوط نیدلاریصن .دیوچیم دانتسا (۲۲۳/۱ ،ثیه : کن) سدی ۱۱۱۱ باتک فراعتم لوصا زا (د) یسانکم یزاغ نبا و (۱۸۹-۱۹۰ ص) (م۱۴۲۹/ق ۸۳۲ د) یناشاک دیشمج نیدلایاغ و (۲۰-۱۹۱۱) (م۱۲۷۳) (م ه) اُنْب نبا ،لاح نیا اب .دناهدرک فیرعت تروص نیمه هب ار هلباقم و ربج زین (۲۲۸ ص) (ق۹۱۹ ژاو یرگید یاج رد ،هداد صاصتخا نآ فراعتم یانعم هب هلباقم و ربج هب ار یشخب دوخ باتک رد دنچره $ax=b$ لداعم رد لوهجم بیرض هب تثبات رادقم میسقت ینعم هب ار نآ و دنکیم ینعم «حالصا» ار ربج توافتم ربج فراعتم ینعم اب دنچره زین دربراک نیا .(۱۵۱-۱۵۲ ،یادصلق : کن زین ۵۶؛ ص) دنادیم بج ،یادصلق ،انْب نبا رثا حراش ،لاح نیا اب .دراد طابترا هم لک نیا یوغل شیری اب یوحن هب ،تسا رسارس : کن) ابیلص رطن ،اهللد نیا هب .(۲۴۷ ص) تسا هدرب راک هب یحالطصا یانعم نامه هب ار ار یمزراوخ ضرغ و دنادیم «درک ریزگان» و «درک روبجم» یانعم هب رَج زا قتشم ار هژاو نیا هک (هلاقم فراعملال ةرئاد تیاس).دیامنین ینتفریذپ ،درامشیم هلداعم کی شیری «ندیشک نوریب» نآ زا (ربج لخدم ،یمالسا گرزب)

فورعم هیف هباتک و یمزراوخلال یسوم نب دمحم ةلل دبعب و با ذاتسالال هیف فنص نم لوا ليق [3] نم و هیف بتکلال نسح نم وه و لماشلال هباتک ملسا نب عاجش لماک وبا هدعب فنص و .روهشم (۵۷۹ ص ؛ 1ج ؛ نونفلال و بتکلال یماسأ نع نونطلال فشک) یشرقلال حرش و حورش نسح

یلع سانلال عاج و ملسا نب عاجش لماک وبا هدعب و یمزراوخلال ةلل دبعب وبا نفلال اذه بتک نم لوا و لهأ نم ریثک و حرش و هیف ةعوضوملا بتکلال نسح نم تسلا هلیاسم یف هباتک و هیف هرثأ اوداجأف سلدنأل.

یه‌نأ قرشم‌ال له‌أ نم می‌ل‌ع‌ت‌ل‌ا ةمئأ ضعب نأ ان‌غ‌ل‌ب دق و ی‌ش‌ر‌ق‌ل‌ا بات‌ک ه‌ج‌ور‌ش ن‌س‌ح‌أ نم و
و‌ال‌ام‌ع‌أ ا‌ه‌ل‌ک ا‌ه‌ل‌ ج‌ر‌خ‌ت‌س‌ا و ن‌ی‌ر‌ش‌ع‌ل‌ا ق‌و‌ف ی‌ل‌ا ا‌غ‌ل‌ب و س‌ان‌ج‌أ‌ل‌ا ة‌ت‌س‌ل‌ا ه‌ذ‌ه نم ر‌ث‌ک‌أ ی‌ل‌ا ت‌ال‌د‌اع‌م‌ال
ی‌ه‌ت‌ن‌ا ی‌ل‌اع‌ت و ه‌ن‌ا‌ج‌ب‌س‌ ء‌اش‌ی‌ ام ق‌ل‌خ‌ل‌ا ی‌ف د‌ی‌ز‌ی ة‌ل‌ل‌ و ة‌ی‌س‌د‌ن‌ه ن‌ی‌ه‌ار‌ب‌ب ه‌ع‌ب‌ت‌ا

و‌ة‌ل‌ب‌اق‌م‌ال و ر‌ب‌ج‌ال و‌ه ی‌ض‌ای‌ر‌ل‌ا نم ة‌ی‌م‌ی‌ل‌ع‌ت‌ل‌ا ی‌ن‌اع‌م‌ال د‌ح‌أ ن‌ا ی‌م‌ای‌خ‌ل‌ می‌ه‌ار‌ب‌ا ن‌ب ر‌م‌ع‌ خ‌ی‌ش‌ل‌ا ل‌اق
ان‌ی‌ل‌ا ل‌ص‌ی‌ م‌ل‌ف ن‌وم‌د‌ق‌م‌ال‌ا ام‌أ ا‌ه‌ل‌ ج‌ر‌ذ‌ع‌ت‌م ا‌د‌ج ة‌ص‌ا‌ت‌ع‌م ت‌ام‌د‌ق‌م‌ال‌ا نم ف‌ان‌ص‌أ ی‌ل‌ا ج‌ا‌ت‌ح‌ی‌ ام ه‌ی‌ف
ا‌ه‌ی‌ف ر‌ظ‌ن‌ل‌ا ی‌ل‌ا ث‌ح‌ب‌ال ر‌ط‌ض‌ی‌ م‌ل‌ و‌أ ر‌ظ‌ن‌ل‌ا و ب‌ل‌ط‌ل‌ا د‌ع‌ب ا‌ه‌ل‌ ا‌ون‌ط‌ف‌ت‌ی‌ م‌ل‌ م‌ل‌ع‌ل‌ا ا‌ه‌ی‌ف م‌ال‌ک م‌ه‌ن‌م
م‌ه‌م‌ال‌ک ان‌ن‌اس‌ل‌ ی‌ل‌ا ل‌ق‌ن‌ی‌ م‌ل‌ و

ة‌ر‌ک‌ل‌ا ی‌ف ة‌ی‌ن‌ا‌ث‌ل‌ا نم ة‌ع‌ب‌ار‌ل‌ا ی‌ف س‌د‌ی‌م‌ش‌ر‌أ ا‌ه‌ل‌م‌ع‌ت‌س‌ا ة‌م‌د‌ق‌م‌ال‌ ل‌ی‌ل‌ح‌ت‌ م‌ه‌ل‌ ن‌ع د‌ق‌ف ر‌خ‌أ‌ت‌م‌ال‌ ام‌أ
ر‌ک‌ن‌أ ن‌أ د‌ع‌ب ا‌ه‌ل‌ ج‌ه‌ل‌ ق‌ف‌ت‌ی‌ م‌ل‌ف ة‌ل‌د‌اع‌ت‌م د‌اد‌ع‌أ و ل‌ا‌وم‌أ و بات‌ک ی‌ل‌ا ی‌د‌ان‌ف ر‌ب‌ج‌ل‌اب ة‌ن‌ا‌وط‌س‌أ‌ل‌ا و
ر‌ق‌ت‌ف‌ا م‌ث‌ ة‌ی‌ط‌و‌ر‌خ‌م‌ال‌ ع‌وط‌ق‌ل‌اب ا‌ه‌ل‌ ج‌ و ن‌ز‌ا‌خ‌ل‌ ر‌ف‌ع‌ج و‌ب‌أ ه‌ع‌ب‌ت‌ ی‌ت‌ح‌ ع‌ن‌ت‌م‌م ه‌ن‌أ‌ب م‌ز‌ج‌ف ا‌ی‌ل‌م‌ ا‌ه‌ی‌ف
ی‌ه‌ت‌ن‌ا ض‌ع‌ب‌ال‌ ل‌ح م‌ه‌ض‌ع‌ب‌ف ا‌ه‌ن‌م ف‌ان‌ص‌أ ة‌د‌ع‌ ی‌ل‌ا ن‌ی‌س‌د‌ن‌ه‌م‌ال‌ نم ة‌ع‌ام‌ج‌ ه‌د‌ع‌ب

و ،ی‌ن‌ی‌د‌رام‌ال‌ س‌ول‌ف ن‌ب‌ال‌ ر‌ب‌ج‌ال‌ ب‌اص‌ن‌ ه‌ی‌ف ة‌ر‌ص‌ت‌خ‌م‌ال‌ ب‌ت‌ک‌ل‌ا نم و م‌ول‌ع‌ل‌ا ة‌ن‌ی‌د‌م‌ ی‌ف ل‌اق
ی‌ل‌ص‌وم‌ال‌ ی‌ل‌ح‌م‌ال‌ ن‌ب‌ال‌ د‌ی‌ف‌م‌ال‌.

ی‌س‌و‌ط‌ل‌ل‌ ر‌ف‌ظ‌ل‌ا بات‌ک ة‌ط‌س‌و‌ت‌م‌ال‌ نم و

ی‌ل‌ع‌ ک‌و‌م‌س‌ل‌ا ن‌ه‌ر‌ب‌ و م‌ل‌س‌أ ن‌ب‌ ع‌ا‌ج‌ش‌ ی‌ب‌أ‌ل‌ ل‌م‌ا‌ک‌ل‌ا و ی‌ل‌ح‌م‌ال‌ ن‌ب‌ال‌ ل‌و‌ص‌أ‌ل‌ا ع‌ما‌ج ة‌ط‌وس‌ب‌م‌ال‌ نم و
ام ه‌ی‌ف د‌رو‌أ ع‌ف‌ان‌ ر‌ص‌ت‌خ‌م‌ ه‌ج‌ر‌ش‌ و ن‌ی‌م‌س‌ای‌ل‌ا ن‌ب‌ا ة‌ز‌و‌ج‌ر‌أ و ،ة‌ی‌س‌د‌ن‌ه‌ل‌ا و ة‌ی‌د‌د‌ع‌ل‌ا ن‌ی‌ه‌ار‌ب‌ل‌اب ه‌ل‌ئ‌اس‌م
ه‌ن‌م د‌ب‌ال‌.

د‌ج‌ب‌أ). ی‌د‌وع‌س‌م‌ال‌ د‌م‌ح‌م‌ ن‌ب‌ د‌وع‌س‌م‌ ن‌ب‌ د‌م‌ح‌م‌ ن‌ی‌د‌ل‌ا ف‌ر‌ش‌ ة‌ل‌اس‌ر‌ د‌و‌ص‌ق‌م‌ل‌اب ة‌ی‌ف‌ا‌ول‌ا ل‌ئ‌اس‌ر‌ل‌ا نم و
(۱۷۶-۱۷۵ ص ؛ ۲ ج ؛ م‌ول‌ع‌ل‌ا

ر‌ب‌ج‌ م‌ل‌ع‌ ین‌ی‌ش‌ی‌پ

ت‌ال‌اب‌ ت‌ا‌ج‌ر‌د‌ زا ه‌ا‌گ‌ و ،م‌ود‌ و ل‌وا ین‌ج‌ر‌د‌ زا ی‌ر‌ب‌ج‌ ت‌ال‌د‌اع‌م‌ ل‌ح‌ ه‌ب‌ ا‌ه‌ن‌أ ر‌د‌ ل‌و‌ه‌ج‌م‌ ر‌اد‌ق‌م‌ ن‌ت‌ف‌ای‌ ه‌ک‌ ی‌ل‌ئ‌اس‌م
،و‌گ‌ان‌و‌گ‌ یا‌ه‌ن‌د‌م‌ت‌ ر‌د‌ ر‌ود‌ ر‌ای‌س‌ب‌ ین‌ت‌ش‌ذ‌گ‌ زا ،د‌وش‌ ی‌م‌ ر‌ج‌ن‌م‌ ،ت‌ال‌د‌اع‌م‌ زا ی‌ه‌ا‌گ‌ت‌س‌د‌ ل‌ح‌ ه‌ب‌'ی‌ت‌ح‌ و
ن‌ا‌و‌د‌ن‌اس‌ر‌ی‌م‌ خ‌ی‌رات‌ زا ش‌ی‌پ‌ یا‌ه‌ن‌ار‌ود‌ ه‌ب‌ ار‌ ل‌ئ‌اس‌م‌ ن‌یا ین‌ش‌ی‌ر‌ ن‌ا‌خ‌رو‌م‌ زا ی‌خ‌ر‌ب‌ و ت‌س‌ا ه‌د‌وب‌ ه‌ت‌خ‌ان‌ش‌
د‌ن‌د‌وب‌ ان‌ش‌أ ل‌وا ین‌ج‌ر‌د‌ ت‌ال‌د‌اع‌م‌ ل‌ح‌ (م‌ت‌ی‌رو‌گ‌ل‌ا). ر‌وت‌س‌د‌اب‌ ن‌ات‌س‌اب‌ ن‌ای‌ر‌ص‌م‌ .(بات‌ک‌ ر‌س‌ار‌س‌ ن‌د‌رو‌ ر‌د‌
40- ر‌وا‌ب‌گ‌ی‌ون‌) د‌ن‌ت‌خ‌ان‌ش‌ی‌م‌ ار‌ م‌ود‌ و ل‌وا ین‌ج‌ر‌د‌ ت‌ال‌د‌اع‌م‌ ل‌ح‌ ه‌ار‌ ا‌ه‌ن‌ت‌ ه‌ن‌ ،م‌ق‌۱۷۰ ل‌اس‌ د‌ود‌ح‌ زا ،ا‌ه‌ی‌ل‌ب‌اب‌
ل‌ح‌ ار‌ ،م‌ت‌ش‌ه‌ ین‌ج‌ر‌د‌ ت‌ال‌د‌اع‌م‌ زا ی‌ص‌ا‌خ‌ ت‌ال‌ا‌ح‌'ی‌ت‌ح‌ و ،ر‌ت‌ال‌اب‌ ت‌ا‌ج‌ر‌د‌ زا ت‌ال‌د‌اع‌م‌ زا ی‌خ‌ر‌ب‌ ه‌ک‌ل‌ب‌ ،(42-
ل‌ئ‌اس‌م‌ زا ی‌ی‌اه‌ه‌و‌م‌ج‌م‌ ط‌ق‌ف‌ ،ه‌د‌ی‌س‌ر‌ ام‌ ت‌س‌د‌ ه‌ب‌ ا‌ه‌ن‌د‌م‌ت‌ ن‌یا زا ه‌چ‌ن‌أ ،ل‌ا‌ح‌ ن‌یا اب‌ .(48 ،وم‌ه‌) د‌ن‌د‌ر‌ک‌ی‌م‌
،ای‌ب‌ ص‌ا‌خ‌ ی‌د‌د‌ع‌ ل‌ئ‌اس‌م‌ د‌رو‌م‌ ر‌د‌ ،د‌ن‌ر‌اد‌ ت‌ی‌ل‌ک‌ م‌ود‌ و ل‌وا ین‌ج‌ر‌د‌ ت‌ال‌د‌اع‌م‌ د‌رو‌م‌ ر‌د‌ د‌ن‌چ‌ره‌ ،ا‌ه‌ل‌ج‌ ه‌ار‌ .ت‌س‌ا ی‌د‌د‌ع‌
ت‌س‌ا ر‌ت‌ش‌ی‌ب‌ و‌د‌ زا ا‌ه‌ن‌أ ین‌ج‌ر‌د‌ ه‌ک‌ ی‌ل‌ئ‌اس‌م‌ ر‌د‌ و د‌ن‌اه‌د‌م‌آ ت‌س‌د‌ ه‌ب‌ ق‌ی‌ر‌ط‌ ه‌چ‌ ه‌ب‌ ت‌س‌ی‌ن‌ م‌ول‌ع‌م‌ و د‌ن‌وش‌ی‌م‌
،د‌ن‌ر‌اد‌ د‌ر‌ب‌را‌ک‌ ص‌ا‌خ‌ ل‌ئ‌اس‌م‌ د‌رو‌م‌ ر‌د‌ ا‌ه‌ن‌ت‌ ت‌ال‌د‌اع‌م‌ ل‌ح‌ یا‌ه‌رو‌ت‌س‌د‌

ت‌س‌ا ه‌د‌ی‌س‌ر‌ن‌ ام‌ ت‌س‌د‌ ه‌ب‌ ر‌ب‌ج‌ ین‌ی‌م‌ز‌ ر‌د‌ ی‌ر‌ث‌ا چ‌یه‌ ،(م‌ق‌۳-۵ یا‌ه‌ه‌د‌س‌) ی‌ن‌ان‌وی‌ ت‌ای‌ض‌ای‌ر‌ ن‌ی‌ر‌ز‌ ر‌ص‌ع‌ زا
ه‌ب‌ ی‌ن‌ان‌و‌ی‌ن‌ان‌اد‌ی‌ض‌ای‌ر‌ ین‌ق‌ال‌ع‌ .ت‌س‌ا ه‌د‌وب‌ن‌ ه‌ت‌خ‌ان‌ش‌ ی‌ن‌ان‌و‌ی‌ ن‌ار‌ود‌ ر‌د‌ م‌ل‌ع‌ ن‌یا ه‌ک‌ ت‌ف‌گ‌ ن‌ا‌وت‌ی‌م‌
ه‌د‌وب‌ ه‌د‌ر‌ک‌ ف‌وط‌ع‌م‌ ه‌س‌د‌ن‌ه‌ ه‌ب‌ ه‌ر‌س‌ک‌ی‌ ار‌ ن‌اش‌یا ه‌ج‌وت‌ ه‌ج‌ن‌س‌م‌ه‌ان‌ ت‌ای‌م‌ک‌ ف‌ش‌ک‌ ز‌ی‌ن‌ و ،ق‌ی‌ق‌د‌ ن‌اه‌ر‌ب‌
،ل‌م‌ا‌وع‌ زا ر‌گ‌ی‌د‌ ی‌ک‌ی‌ ن‌ا‌وت‌ی‌م‌ ار‌ ت‌ای‌م‌ک‌ ی‌د‌ن‌ب‌م‌ی‌س‌ق‌ت‌ ین‌ر‌اب‌ر‌د‌ ن‌ای‌ن‌ان‌و‌ی‌ ی‌ف‌س‌ل‌ف‌ ت‌ای‌ر‌ظ‌ن‌ .ت‌س‌ا
ط‌س‌را ر‌ا‌ث‌أ ر‌د‌ ه‌ک‌ ی‌ت‌رو‌ص‌ ه‌ب‌ ،ی‌ن‌ان‌وی‌ ین‌ف‌س‌ل‌ف‌ ر‌د‌ .ت‌س‌ب‌ی‌م‌ ر‌ب‌ج‌ م‌ل‌ع‌ ش‌ی‌اد‌ی‌پ‌ ر‌ب‌ ار‌ ه‌ار‌ ه‌ک‌ ت‌س‌ن‌اد‌
ه‌د‌ی‌د‌ س‌و‌ی‌ن‌ول‌و‌پ‌آ و س‌د‌ی‌م‌ش‌را و س‌د‌ی‌ل‌ق‌ا نو‌چ‌ ی‌ن‌ان‌وی‌ ن‌ان‌اد‌ی‌ض‌ای‌ر‌ ر‌ا‌ث‌أ ر‌د‌ ن‌أ ر‌ی‌ث‌أ‌ت‌ و ت‌س‌ا ه‌د‌م‌آ
ع‌ی‌ب‌ط‌ د‌اد‌ع‌ا ن‌أ زا ر‌وط‌ن‌م‌ ه‌ک‌ ،د‌اد‌ع‌ا ۱۰: د‌ن‌وش‌ی‌م‌ می‌س‌ق‌ت‌ ز‌ی‌ام‌ت‌م‌آ‌ل‌م‌اک‌ ین‌ت‌س‌د‌ و‌د‌ ه‌ب‌ ا‌ه‌ت‌ی‌م‌ک‌ ،د‌وش‌ی‌م‌
ی‌ل‌ک‌ م‌وه‌ف‌م‌ ی‌د‌ن‌ب‌م‌ی‌س‌ق‌ت‌ ن‌یا ر‌د‌ .د‌ن‌ان‌ام‌ز‌ و (م‌ج‌ح‌ و ح‌ط‌س‌ و ل‌وط‌) ی‌س‌د‌ن‌ه‌ ت‌ای‌م‌ک‌ ه‌ک‌ ،ر‌ی‌دا‌ق‌م‌ ۲۰؛ ت‌س‌ا

نایم ییاه «تبسن» تروص هب (اهرسک) ایوگ دادعا، درادن دوجو (گنگ و ایوگ دادعا لماش) «یقیق ددع» تبسن و ،طخهراپ اب ،دنوشیم هدیمان گنگ ددع هزورما هک یتادوجوم و دندرگیم فیرعت یعیبط دادعا باتک رد اهشور یخرب دوجو ،لاح نیاب ،دوشیم هدادش یامان ،اهطخهراپ نایم تبسن اب اهنا نایم فیلات) سدیلقا لوصا باتک مهد و مشش و مود تالاقم رد ایاضق زا یخرب و (مق ۳ دس) سوینولوپآ هدفاتسا یسدنه ربح یعون زا نایانوی هک تسا هدرک دقتعم ار ناخروم زا یهورگ (مق ۳۰۰ ح مان هب دوج باتک رد نئیوز یکرامناد نادییضایر راب نیتسخن ار «یسدنه ربح» حالطصا ،دناهدرکیم

▯ باتک رد هک تفایرد نئیوز ،تسا هدرک عادبا «اتساب نارود رد یطورخم عطاقم یرطن» زا حوطس و ،وس کی زا اهطخهراپ یور رب یتایلمع هار زا یطورخم عطاقم یلصا صاوخ ،سوینولوپآ هتخومآ ربح یاهباتک رد هزورما هک دنراد ار یبرض و یعمج صاوخ نامه هک تسا هدش نیاب ،رگید یوس (75 ،ندرو رد ناو) دوشیم

زا یاهراپ یسدنه نیاب سدی ۱۶۱۱ باتک ایاضق زا یخرب هک دن دقتعم یسدنه ربح یرطن ناراداوهدنایربج تالداغم لدبم تروص عقاو رد باتک نیایاهمیسرت زا یخرب و تسایربج یاهداحتا و طباور... و c و b و a اب ار اهطخهراپ ،(375 / I ،ثیه : ۱۶۱۱ دود ۱۶۱۱ لاقم زا لوا ۱۶۱۱ یضق رد رگا ۱۶۱۱ لثم . (389 ،وراگنوا)
$$= a(b+c+...) + a(b+c+...) = ab+ac+ab+ac+...$$
 اب ار طخهراپ ود لوط (379 / I ،۱۶۱۱ دود ۱۶۱۱ لاقم زا مراچ ۱۶۱۱ یضق رد رگا نینچمه . دنکیم نیاب ار
$$a^2+b^2+2ab = (a+b)^2$$
 یربج داحتا اب هیضق نیایاههناشن نابز هب هاگره ،زین (257-367 / II ،۱۶۱۱ باتک مشش ۱۶۱۱ لاقم یسدنه تامیسرت زا یخرب زلنسم یریبع نینچ اما . دنوشیم رجنم ود و کی ۱۶۱۱ جرد زا یتالداغم لح هب ،دنوش همجرت یربج ره دنچره ینانوی تنس رد هک یلاح رد ،دادش یامان یددع اب ناوتیم ار یلوط ره هک تسا نآ هب داقتعایلوط ره ربارب رد و تسا زاجم مه لمع نیاسکع هک دندوبن دقتعم ،دندادیم شیامن یلوط اب ار یددع دنکیم لح ضحم یسدنه هار زا ار هلئسم نیاسدیلقا هک تسالید نیاب هب . دراد دوجو یددع مه

لصاح تروص هب هاگ چیه لیطتسم تحاسم ،سوینولوپآ رد هچ و سدی ۱۶۱۱ رد هچ ،لید نیمه هب زا . دوشیم هدیجنس رگید یتحاسم اب لکش ره تحاسم هکلب ،دوشیم هدادناشن نآ عالضا برض یسررب هناشن مان هب یموهفم قیروط زا ار یطورخم عطاقم ۱۶۱۱ دود ۱۶۱۱ ،سوینولوپآ دنچره ،ور نیاشن هراومه یو ،لاح نیاب ،تسا کیدزن رایسب یطورخم عطاقم ۱۶۱۱ ددع یزورما موهفم هب هک دنکیم . درادن یهییوت قوف ایاضق یربج ریبع ،نیاب رب انب . دنکیم نیاب حطس ود یربارب تروص هب ار یدرک ایوگ اب لداعم ،یربج نابز هب ،نآ دچیپ ایاضق زا یرایسب ۱۶۱۱ مه د ۱۶۱۱ لاقم تسا نینچمه باتک «یربج» تالاقم ریبع هژیوهب و ینانوی یسدنه ربح ۱۶۱۱ لئسم ،لاح نیاب . تسا گنگ دادعا و ثیه دننام تاییضایر ناخروم زا یهورگ . تسا ثحب دروم نانچمه تاییضایر ناخروم نایم رد ،سدیلقا نادییضایر ،یو هردنآ دننام یتح و دنراد رواب ینانوی یسدنه ربح دوجو هب ندرو رد ناو و روابگیون ۱۶۱۱ مه ن و متشه و متفه تالاقم یاوتحم هک دن دقتعم (ش ۱۳۶۷-۱۲۸۵ / ۱۹۸۸-۱۹۰۶) یوسنارف گرزب هب ناشرتشیب هک رگید یهورگ . (۴۴۸، یو) «تسین (حیحص دادعا ۱۶۱۱ قلح ربح) ربح زج یزیچ اتدمع» رد ربح دوجو زانتفگ نخس یتح و حالطصا نیادربراک ،دنراد قلعت یضایر ناخروم زا یرتدیدج لسن . دننادیم اور ار ینانوی رود

نیاعوضوم . (لم : کن) تسا یناردنکسا سوت ۱۶۱۱ دود ۱۶۱۱ نآ و دراد دوجو مهم ءانثتسا کی نایم نیار د « (448/ II ،ثیه) هدش فیلات ۳ دس ردّالامتحا اما ،تسین مولعم شفیلات قیقذخیرات هک باتک) «دوشیم هدفاتسا نآ زا یلمع لئاسم لح رد هک تسا باسح یتابساحم ۱۶۱۱ خاش ای کیتسیژول ،دوب هبساحم نونف زا یاهعومجم هک «کیتسیژول» ،ینانوی تاییضایر رد . (111 / IV ،...همانگیگدنز هلاقم ۷ رد ۱۶۱۱ . دشیم بوسحم یناهژب یشناد هک تفرگیم رارق باسح نف» لباقم ردّالومعم خآم : کن) تسا تسد رد نآ رگید ۱۶۱۱ لاقم ۴ یبرع ۱۶۱۱ مجرت و موس ات لوا تالاقم ینانوی لصا هک هدوب ۱۶۱۱ لئسم ۱۶۱۱ لئسم ۱۶۱۱ ،سوتنافوید

رامش هک تالداعم زا ییاهه‌اگ‌تسد ای، لی‌وه‌ج‌م‌کی تالداعم) نی‌عم لئاسم زا تسرا یاه‌وم‌ج‌م باتک نی
 رامش هک تالداعم زا ییاهه‌اگ‌تسد ای، لایس) نی‌عم‌ان لئاسم و، (تسرا تالداعم دادعت هب اه‌نآ تال‌وه‌ج‌م
 اری‌صاخ بی‌ترت تالداعم نیامی‌ظن رد سوت‌نافوید. (تسرا تالداعم دادعت زا شیب اه‌نآ تال‌وه‌ج‌م
 دروم رد و دن‌کیم هضرع ار لح هار، تالداعم زا ه‌اگ‌تسد ره ای هل‌داعم ره دروم رد یو. تسرا هدرکن تی‌اعر
 اه‌ری‌غتم نادن‌م‌شوه ری‌غت هب‌ا‌بل‌اغ راک نیار د وروآیم تسد هب ار ای‌وگ یاه‌با‌وج لایس تالداعم
 نیار زا هت‌شدگ. (اج‌نامه، «هم‌انی‌گ‌دنز») دوشیم لس‌وتم تالداعم چ‌رد زانت‌ساک یارب عیدب یاه‌شور
 یاهه‌ناشن نی‌ت‌سخن زین و تسرا هدرک عادبا دادعا فل‌تخم یاه‌ناوت یارب ییاه‌مان سوت‌نافوید
 راک رد (لوه‌ج‌م یاه‌ناوت شیم‌ان یارب ینانوی یاب‌فلا فورح زا ی‌خرب با‌خت‌نا) رب‌ج رد یسی‌ون‌ر‌ص‌ت‌خم
 ما‌جانا تالداعم ندرک هداس یارب هک دن‌کیم فی‌رعت ار لم‌ع ود سوت‌نافوید، نی‌ن‌چ‌مه. دوشیم هدی‌د وا
 مان «هل‌باقم» یرگید و «رب‌ج» یم‌زرا‌وخ باتک رد اه‌د‌ع‌ب لم‌ع ود نیار زا یکی. (98، ن‌درو رد ناو) دن‌ری‌گی‌م
 هک تسرا یاه‌زادنا هب یم‌زرا‌وخ و سوت‌نافوید رثا نیام یاه‌ت‌واف‌ت، لاج نیاب. (EI2, II/ 361) دری‌گی‌م
 سوت‌نافوید رثا یا‌وت‌حم رب «رب‌ج» ق‌ال‌طا و تس‌ناد تن‌س‌کی هب ق‌ل‌عت‌م نا‌وت‌یم‌ان ار باتک ود نیار
 (61-64، «...یم‌زرا‌وخ»، دش‌ار) تس‌ین تس‌رد

ی‌مزر اوخ' ی‌سوم نب دمحم زا تسای باتک ربح رد لقتسم رثا نیتسخن :ربح ملمع شیادیپ و یمزراوخ ، هدمآ باتک رد هکنانچ و (دوشیمیمن هدید نأ ناونع رد «رصتخم ۱۰۴۱ م لک دنجره ایلل» فورعم ۱۱۱۱ هب هک کنیا اب .(۱۶-۱۵ ص) تسا هدش فیلات(م ۸۳۳-۸۱۴ / ۲۱۸-۱۹۸ یا هللس نیب) نومأم تفالخن نامز هب طوبرم یلمع لئاسم رد هک تسای باتک نتشون وا فده هک (۱۶ ص) دنکی میحرصت یمزراوخ لئاسم هنوگ نیاهب زین باتک زایی اهشخب و - دیآ راک هب تراجت و حیجّاسم و ثاریمی سقّت هب - ربح هک تسای باتک نیارد اریز ؛تسا نأ یرطن شزرا دئاتدمع باتک نیاتی مه - دراد صاصتخا لمع راهجیانعم هب ،باسح زاار نأ هک یصاخ یاهشور و میهافم و ناگژاو اب لقتسم یلمع تروص نیادوشیمی دلوتم - دننکی میزیامتم هسدنه و ،تبثم و حیحص دادعا زایریگرذج نوچ یلامعا ویلصا .تسادیپ دربیم راک هب یربح تا دوجوم یفرعم رد یمزراوخ هکیشور زارما

ه ب ر ب ج م ل ع ر د ه ک ا ر ی ت ا د و ج و م ، ی ن ا گ ه ه ا گ ت س د ر د ی م ق ر و د و ی م ق ر گ ی د ا د ع ا ب س ا ی ق ی و ر ز ا ی م ز ر ا و خ ا ب س ا ی ق ه ب ه ک (X ا ی ل و ه ج م ر ا د ق م) «ء ی ش» ز ا د ن ا ت ر ا ب ع ت ا د و ج و م ن ی ا . د ن ک ی م ف ی ر ع ت ، د و ر ی م ر ا ک ا ی ل و ه ج م ر ا د ق م م و د ن ا و ت) «ل ا م» ؛ د و ش ی م ه ت خ ا س ی م ق ر و د د د ع ک ی ر د (۱۰ ب ی ر ض) ی ن ا گ ه د ش خ ب ب ی ر ض «م ه ر د» ا ی د د ع و ، د و ش ی م ه ت خ ا س ی ن ا گ د ص د د ع ک ی ر د (۱۰۲ ب ی ر ض) ی ن ا گ د ص ش خ ب س ا ی ق ه ب ه ک (X۲ ت ا د و ج و م ، ب ی ت ر ت ن ی ا ه ب . ی ن ا گ ه د د ا د ع ا ل س ل س ر د ۹ ا ت ۱ م ا ق ر ا ا ب ت س ا ر ط ا ن ت م ه ک ، (م و ل ع م ر ا د ق م) ی د ن ب م ی س ق ت ه ب ی م ز ر ا و خ س پ س . د ن ی آ ی م ر ظ ن ه ب ی ب ا س ح د ا د ع ا ز ا ی ا ه ت ف ا ی م ی م ع ت ل ک ش ی ر ب ج ق ی ر ط ن ی ا ه ب . د و ش ی م ل ص ا ح ر گ ی د ک ی ا ب ت ا د و ج و م ن ی ا ف ل ت خ م ی ا ه ب ی ک ر ت ز ا ه ک د ز ا د ر پ ی م ی ت ا ل د ا ع م د ن و ش ی م ن ا ی ب ی ط ف ل ت ر و ص ه ب ل ا م ع ا ن ی ا م ه) د ی آ ی م ت س د ه ب ، م و د و ل و ا ت ا ج ر د ز ا ، ه ل د ا ع م ه ت س د ۶ : (ی س و م ن ب د م ح م ، ی م ز ر ا و خ ، د ه : ک ن

رکذیم زراوخ هک ییاهه نومن رد .دن(رفص فلایخم و تبثم) تبثم ادیکا هراومه بو a یاه بیرض
،رسک بیرض اب ییال داعم و انانی شناج ،دیدی میه اوخ هکنانچ اما ،دننا حیحص دادعا بیرض هه ،دنکی می
،دنریگی می رظن رد مه ارگنگ' ییح و

باشن، بیارض ندوب تبثم طرش هب، ارمود و لوا ۱۱ جرد تالداعم تالاحیمامت عقاو رد، هلداعم ۶ نی
لمع ود زا یکی اب ار آن، دشاب هدش هداد تروص ۶ نی زا یکی زا ریغ هب یا هلداعم هچنانچ. دندهم
هاگره نی نچمه. مینکیم لیدبت لامرن تروص ۶ نی زا یکی هب، لمع ودره اب ای، «هلباقم» ای «ربج»
لامرن تروص هب هلداعم، ددع نی هب هلداعم نی فرط میسقت اب، دشاب کی فللخم یددع ۲۸ بیرض
دی. آی می‌رد.

تسا لوا ٲچرد ٲلداعم هب لىدبت لباق (٣ مش) رگىدىكى و لوا ٲچرد زا (١ مش) ىكى تالداىعم نىا زا تسد ىمزاوخ ،رگىدى ٲلداعم ٣ دروم رد .دوشىم رجنم ددع كى رذج چارختسا هب ٢ رامش ٲلداعم لىح

اب ار م تیروگل لا نی ا هلداعم ره دروم رد اهتنم ،دهدیم تسد هب ار هلداعم لِح یلک (م تیروگل لا) ،داعم یشیر ،لاثم ناونع هب .دربی راک هب ،دمانیم (وگل لا) «باب» ار نآ هک لاثم کی زا هدافتسا یشیر طبار زا ۴ رامش

ور ۶ رامش و ۵ رامش تالداعم دروم رد .دراد تبثم باوج کی هراومه هلداعم نی .دیآیم تسد هب ود تسا نکمم هلداعم هک دنکیم دیق $ax^2 + b = c$ لداعم دروم رد هکنیا زح ،تسا ناسکی اساسا یمزراوخ .دشاب هتشادن باوج ای ،دشاب هتشاد تبثم باوج

اهل ملجود ربح

ملع لوح تاحل زا ،لاح نی اب و ،هتفرگ رارق هجوت دروم رتمک هک یمزراوخ باتک زا یرگی د شخب یور رب برض و قیرفت ،عمج یلصا لمع ۳ نی اب هب هک تسا یشخب ،تسا تیمها زئاح رایسب ربح قیرفت و عمج دروم رد یدعواقو نی اب هب ادتبا یمزراوخ .(۲۷-۳۰ ص) دراد صاصتخا اهل ملجود ددع کی تروص هب ار اهل ملجود ره یو ،اهل ملجود برض دعواقو نی اب یارب .دزادربی اهل ملجکی ددع نی ا رابرد ار ۱۰ یانبم رد یمقرود ددع ود برض دعواقو هاگنآ و ،دریگی رطن رد x یانبم رد یمقرود اهدعب یمزراوخ راک زا شخب نی .(یسوم نبدمحم ،یمزراوخ ،ده : کن) دربی راک هب یانبم رد یمقرود لخدم ،یمالسا گرزب فراعمالا ةرئاد تیاس).تفای هعسوت وابتکم نانادیضایر و یجَرک تسد هب

(ربح)

کیزیف هتخومآشناد ،دهشم یرطتنم یاهفرح و ینف هکشناد داتسا ،اینیئیایض نسح رتکد و مالسا یاضف زا ربح ملع یریذپریثأت هنیمز رد یمزراوخ هراونشج نارواد تایه لوئسم و یاهتسه رد ؛تسا وسمه نید هفسلف اب هک دوشیم متخ یریسم نامه هب تایضایر :دیوگ یم یمالسا هقف یتسه قیاقح کرد یارب یرازبا و هدش داجیا بان درخ اب هک تسا ییاهشور هعومجم تایضایر عقاو یملع تیصخش .تسین بان درخ دعواقو زا چراخ یرامعم نی و هدرک یرامعم ار یتسه دنوادخ .تسا شزومآ رد تسا مزال تهج نیمه هب .تسا رگنایامن ار تدحو نی زین ام ینامسآ باتک و نید ناگربزب .تشاد ینمض هجوت یلاعتم فده نی اب رگی د مولع و تایضایر

هب ار شیوخ تلاسار ،دنک انشآ یتسه تقیقح اب ار ام دناوتن یشناد رگا عقاو رد :درک راهطا یو رد هک دراد دوجو یاهدیچیپ یسدنه قیاقح یتسه یرامعم رد لاثم ناونع هب .تسا هدناسرن ماجرف اهیگدیچیپ نیمه تخانش تایضایر زا یشخب تلاسار و هدش هتخادرب نآ هب رضاعم یسانشناهی .تسا یتسه تاذ رد ناهن قیاقح و

تایضایر هعسوت لماع ؛مالسا

یکی :درک راهطا یمالسا ندمت خیرات رد یضایر مولع تفرشیپ یاههنیمز هب هراشا اب اینیئیایض نید ماکحا و هقف ،یمالسا ندمت خیرات رد نآ ماع یانعم هب تایضایر تفرشیپ لیالد نیرتمهم زا اب .دش نآ هب هتسباو مولع و تایضایر هعسوت بجوم نآ ماکحا و مالسا تقیقح رد .تسا مالسا بجوم هک یدعواقو زا رایسب هک تفایرد ناوتیم مالسا زا سپ تایضایر گرزب بتک هب یهاگن هلبق یعرش تاقوا نییعت ،ثرا ،تراجت دننام یمالسا ماکحا هب ،دش تایضایر هعسوت و طسب تایضایر هک دوب یا هنوگ هب تالداعم یخرب ثرا هنیمز رد هنومن ناونع هب .ددرگ یمزاب ...و یبای .تفای هعسوت تالداعم عون نی لح نونف تهج نیمه هب و دمآ یم رب نآ خساپ هدهع زا نامز

هب یهاگن تسا یفاک یعدم نی تابثا یارب :درک هفاضا دهشم یاهفرح و ینف هاگشناد داتسا (ع) اضر امام رضاعم نادییضایر یمزراوخ یسوم نبا دمحم **هلباقم لاو ربح لا باتک همدم** باتک نی نیودت رد شا هزیگنا نوماریپ شیوخ هلباقم و ربح هلاسره همدم رد یمزراوخ .میزادنیب هلباقم لاو ربح کُمک هب تابساحم هرابرد هاتوک یرثا تسا هدرک قیوشت ارم نومام» دسیون یم

نام درم هك لي بق نآ زا ،منك دودحم باسح ملع رد دراوم ني رت دنم دوس و ني رت ه داس هب ار نآو في نصت و داد مامت رد و تراجت ،يقوقح يواعد ،تثا رو راصحنا ،اياصو ،ثرا ي اياضق رد موادم ،اهههه اربآ ندينك ،نيمز يريگه زادن هك اچ ره اي دنراد زاي ن اهنادب مه اب اهنآ ياهدتس ،دشاب رطن عمطم هك لي بق ره و عون ره زا دصاقم رگيد و يسندنه تابساحم .

نيا .دوب فل تخم ياهم يلقا رد ندرزگ زامن يارب نامز ني عت ،رگيد ه نومن :درک ه فاضا اي ني ئايض دنک يم هي جوت ار ه سندنه و تاثلثم ، تايضاي ره چاي تحا هك دوب ديشروخ تاكرح دصر دنم زاي ن رما يشك هشقن و يحاسم هب فل تخم ياهم يلقا رد هك تسا يرم هلبق تي عقوم ندرک اديپ ني نچمه تي قاوم ،يباي تهج ،تراجت ،ثرا دننام ي فل تخم ياهه ني مز رد مالسا عرش يلك روط هب .دراد زاي ن هب تايضاي ره نامز نآ گرزب نادنم شناد و دوب تايضاي دنم زاي ن هك تسا يا هنوگ هب ...و صاخ ره ،دشيم فرطرب لي اسم نيا هك يم اگنه .دوش ارجا ي تسرد هب عرش و هقف هك دنتخادرپ لي لد نيا .درک يم داچيا اريدي دج لي اسم و دوشگيم اري رگيد ياهباب يضاي ملع زا باب .

مولع هعسوت بجوم هك تسا مالسا ني بم عرش ني ناوق تاذ نيا تقيقح رد :درک ديکات يو (يتسه قيقاقح کرد يارب يرازبا ؛يضاير روحم اب وگتفگ ،انکيا تي اس).ديدرگ

ارص تخم اباتک ؤلباقملا و ربجلال باتک نم تفلا :تسا ترابع نيا باتک همدمقم زاناشيا دوصقم ي ف و مه اياصو و مه ثيراوم ي ف هيا ؤجاجلا نم سانلا مزلي امل هلي لچ و باسحلا في طلل ارضاح يرك و ني ضرالا ؤحاسم نم مهنبي هب نولماعت ي ام عيمج ي ف و مه تاراجت و مهم امح و مه تمساقم (١٦ ص ، ؤلباقملا و ربجلال باتک) هونوف و هوجو نم کلذ ريغ و ؤسندنهلا و راهنالا

:تسوا قيمي مهف زاي کاح و هجوت بللاج زني و ترابع همادا

امنا دادعالا عيمج تدجو و اددع کلذ عيمج تدجو باسحلا نم سانلا هيا جاتحي ام ي ف ترطن امل ي نا و دحاولا زواج ام دادعالا نم هب طفلي ام عيمج تدجو و ،دادعالا عيمج ي ف لخاد دحاولا و دحاولا نم تبکرت نورشعلا اهنم نوکتف دحاولاب لعف امک ثلثت و ورشعلا ينثت مث دحاولا جرخم جرخي ورشعلا يلا فللال يلا ؤرشعلا ب و دحاولاب لعف امک ثلثت و ؤئاملا ينثت مث ، ؤئاملا مامت يلا نوثالثل و (نامه) ددعلا نم کردملا ؤياغ يلا دقع لک دنع فللال ددرت کلذک مث

ولف .ي قابلا ؤلباقم ي ف رخآلا نوکي ف ،نيضوعلا دحأ ي ف مولع ملاءنثتسا زوجي : (بي) [4] اقلطم لطيبي : خيشلا لاق مويلا رعسب ادحاو يواسي ام ا لا ؤعب رأب ؤعلسل هه کتع ب :لاق ؤثالث ي ف حصي : لاق ادحاو صخي ام ا لا :لاق ول و .مويلا رعسب املعي نأ ا لا ،کلذ هجولا و ، ؤلاهجلل **هاملع ناف** ، ؤلاهجال يلا ي ضفملا رودلا توبثل ، نالطبلا يدنع برقألا و ، نمثال عيمجب اهعابرأ .نمثال عيمجب اهسامخأ ؤعب رأ ي ف عي بلأ حص **امهريغ و ؤلباقملا و ربجلال**

، عيش ثلث و ؤرشع لدعي عيش نمثال نأل ،رشع ؤسمخ وهف نمثال ثلث و ؤرشع هعاب ول و ثلث ا لا :لاق ول و .ثلث و رشع ؤثالث وهف نمثال عبر و :لاق ول و .نمثال ي ثلث لدعت ؤرشعلا ف (27 ص ، ج2 ؛مارحلا و لالجال ؤفرعم ي ف ماکحال دواوق) .فصن و ؤعبس وهف نمثال

هدش ربح ملع يصاصتخا تاحالطصا نايب دراو ، بلطم نيا حيضوت بسانت هب همارکلا حاتفم :ديامرف يم و تسا

و ؤلداعملا ينعم و ؤلباقملا ينعم و هانعم ؤفرعم نم -ملعلا لي صحت نايب لبق -دب الف ربحلا ا مام .ماقملا ي ف تاحالطصا نايب

ائي ش ا لا ؤعلسل اذه انلاثم ي ف ف ،لباقملا يلع ؤدايزلا نع و صقانلا لي مکت نع ؤرابع ربحلا ف دي زت و ، ؤمات ؤعلسل ري صتف ؤانثتسالا طقس و ؤعلسل لمکت نأ ربحلا ف ، عيشأ ؤعب رأ لدعت

عبرألأ ريصتف ،ءايشأ عبرألأ وه يذلأ اهلداعم ىلع ععلسلأ هب انممت يذلأ ءيشلأ كلذ لثم اربج ىمسي ؤلك لمعلأ اذه و ،همامت ععلسلأ و ائيش و عبرأ ءايشأ

ةلداعملا لصحتل ني فرطلا يف ةسناجتملا سانجألا طاقسإ يف ةلباقملا أم و

عرشعلا طقسفت ني عبرأ لداعت عرشف و نائيش :الثم لوقنف ،لاثملا ناوئع يف كلذ حضونل و ،ةلباقملا ىنعم وه و نوثالث يئناثلا يف و نائيش لؤلألا يف ىقبي ني لداعتملا نم دحاو لك نم سانجألا نأل ،لائاسم ثالث يف و سنج و سنج نيب أم يف و ةلداعملا تلصح ةلباقملا تلصح اذاف :ءايشأ ةثالث يف ةروصحم ةلباقملا و ربجلأ يف

،الاومأ لدعت ءايشأ ةيئناثلا و ،نائيش لدعي ددع ىلوالا ةلأسملاف .ددعلا و لاملا و ءيشلا يف و اضيأ ةثالث يف و ني سنج و سنج نيب أم و .اددع لدعت لاومأ ةثالثلا

ءايشأ وأ ددع لدعت لاومأ ةثالثلا ،اددعأ و الاومأ لدعت ءايشأ ةيئناثلا ،الاومأ و ءايشأ لدعي ددع ىلوالا

و افين داز يديشمجلأ ناك نإ و ،امدقلا راكفأ اهيلإ تهتنا يئناثلا تاي روجلأ يف ةتسلأ هذه و .ةئف ىلإ لوكوم ليصفتلأ و لمعلأ و يلامجلأ ثيدح اذه و ،باسحلأ لهأ مامأ ؤئ :ليق اذه و ،ني عست

ىمسي هتفرعم لوهجملأ نأ وهف ةلباقملا و روجلأ اهيلع فقوت يئناثلا تاحالطصلا نايب أم و ،ابعك هانيمس لاملا يف هانبرض اذإ و ،الام لصاحلا ىمسي ءيشلا يف ءيشلا انبرض اذإ و ،نائيش لام يف و ،بعكلا لام هانيمس لاملا لام يف هانبرض اذإ و ،لاملا لام هانيمس بعكلا يف هانبرض اذإ و ادوعص ةبسانتم لكلا و ،بعكلا بعك بتارملأ عساتف ،اذكه و ،بعكلا بعك هانيمس بعكلا ىلإ ءيشلا و ءيشلا ىلإ لاملا و لاملا ىلإ بعكلا ةبسنك بعكلا ىلإ لاملا لام ةبسنف ،الوزن دغاوق حرشف يف ةماركلأ حاتفم) اذكه و لاملا عزج ىلإ ءيشلا عزج ىلإ دحاولا و دحاولا (249-251 ص: 13 ج: 1)؛ (ةثيدحلا - ط) ةمعلأ

هعجارم عىبم رد ملع طارثشا ناوئع ، ٢ هرامش تسويپ هب زين ثحبم نيا ىلى صفت ىسررب يارب دىامرف .

دىامرف ىم دنراد تلأخد داهتجا رد هك ىمولع دروم رد ىنوت لضاف موحرم [5]

وأ ،ةيطرشلأب أم ،داهتجالأ يف ؤيلخد م اهل ،ةروكذملأ مولعلأ ىوس ،رخأ ءايشأ انهاه نأ :ملعأ و ...:ةيئلمكملأ

وه و ؛ ةلباقملا و روجلأ و نيئطخلأ و ،ةبسانتملا عبرألأك ،باسحلأ ملع ثحابم ضعب :عبارلا إلهي قفلا ىلع سيل ؤئالف :هريغ يف أم و ،رهاطف :يئجتملأ يف أم ،اطرشف سيل و لمك ماضيا مكح نأ هيلع :الثم ،هتئمذ يف سيلف ؤيطرشلأ فارطأ قيقتح أم و ،تايطرشلأ لاصتاب مكحلأ إلهتسيلي لعل ديزل) :هلوق يف هب ررقملا ؤيمك نايب هيلع سيل و ،هب ذخاؤم وهف ءيشب ررقأ نم نأب .لمأتف ،الثم (ديزلأ م فصن إلهتسيلي لعل ورمعل و ،ورمعلأ م فصن

ضعب عللاطم براقتب ملعلل ،ضرألأ ؤيوركب ،قّللعتي أم لثم ،ةئيهلا ملع لئاسم ضعب :سمألا و ةينامث رهشلأ نوكت زيوجت :لثم ،موصلأ لئاسم ضعبل اذك و ،امهدعابت وأ ضعب عم دالبلأ صاخشألأ ضعب ىلإ ةبسنلاب اموي ني رشف

ةيفاولا) ديلقتلا و داهتجالا) الثم س ورعلا لكشب عاب ول أمك ،ةسندنهلا لئاسم ضعب :سداسلا (280-282 ص: 1)؛ (لوصألأ يف

دیامرفیم نینچ زین ین یوزق ىلع دیس:

و ٴمٴدقتملارومالالىلع ٴروصقم داهتجالا طورش نوك نم ٴفئاطلانىطاسأ نم دحاو ريغل اقاوٴقحلا اهيلع ديزمال

و ٴسدنهل و ٴئيهل و باسحلل ٴفرعمك داهتجالا تالمكم نم اهنوكب دحاو ريغ صن رها روم اناه معن بطل

ٴلثامتملاداعأل و ٴلباقمل و ربجل و نيأطخل و ٴبسانتمللا ٴعبرألل هنم فرعي نابف :لوالأمأ ٴنئيباتمل و ٴقفاوتمل و ٴلخادتمل و

اموي نيرشع و ٴينامث رهشلل نوكب و ،ٴلبقلاب قلعتي ام هنم فرعي نابف :يناثللأمأ و صاخشألضعب ىللا ٴبسنلاب

لكشب عاب ول اميف هتدئاف رهظيل اهريغ و حوطسللاب قلعتي ام هنم فرعي نابف :ثلاثللأمأ و هريغ و سورلل

ريغ و ،حاكنلل ٴخسفملابويعلل نم هوحن و نرقلل يف هيللاجاتحي ام هنم فرعي نابف :عبارللأمأ و راطفلالل ٴحيبملل صارمألل نم كلذ

وه اذه و ،عوضوملل ٴفرعم الل مكحلل نايب هيقفللا ٴفيظو نأل ،حضاو داهتجالا طورش نم اهنوك مدع و أمأ و تايطرشلل لاصتاب مكحللأل هيلع سيل هيقفللأنأ :نم ٴجالل مدع هجو يف ليق ام ىنعم ؛(لوصألل ملاعم ىلع ٴقيلعتلل) ديلقتلل و داهتجالا)«هتفيظو سيلف ٴيطرشلل فارطأ قيقت (284:ص

رد تاىضاىر هحفص ،هيكدف تىاس هب ناوتىم هتش ركذ دراوم ربهوالع هلئسم بئاوچ ىسررب يارب دومن هعجارم **هقف**

ی‌ش‌زوم‌آ ب‌ت‌ک (م‌راه‌چ ل‌ص‌ف
ت‌ای‌ض‌ای‌ر

ماسجأل ةحاسم يف ثلاثل لصفلا [2]

فصن و هعبس رطقلا ببّعكم نم قلأ و^(٢٠٣)، اءحطس ثلاث يف اهرطق فصن برضااف ةركلا ام^(٢٠٢) ةعطقلا حطس ثلاث يف ةركلا رطق فصن برضااف اءعطق ام^(٢٠٤)؛ لكلك يف قابلا نم و هعبس.

اقلطم مّاتلا طورخملا ام^(٢٠٦)؛ اءءءاق ةحاسم يف اءءافءرا برضااف اقلطم ةناوٲسالا ام^(٢٠٥) رطق برضااف ريءءسملا صقانلا طورخملا ام^(٢٠٧)، اءءءاق ةحاسم ثلاث يف هءافءرا برضااف لصفلا نصحلا نصحءاقلا رطق نصب ءوافءلا لعل لصالل مسقا و هءافءرا يف ىمٲءءلا هءءاق مّمءملا رءصألا طورخملا ءافءرا صقانلا و مّاتلا يءافءرا نصب لضافاءلا و مّات ناك ول هءافءرا ام^(٢٠٨)؛ مّاتلا ةحاسم نم اءٲقسأف هءحاسم لصفلا نصحءا رءصألا ءءاقلا ةحاسم يف هءلاث برضااف هل ءحأ نصب لضافاءلا لعل لصالل مسقا و هءافءرا يف ىمٲءءلا هءءاق نم آءلل برضااف ءلضملا **لامءألا هءه عىمء نيهارب و**^(٢٠٩)؛ لمءلا لّمك و مّاتلا ةحاسم لصفلا نصحءا رءصألا نم رخآ و اءءالضا .**همامءال ىلاءء هءلا انقّو باسءلا رءبب ىمّسملا رىبءكلا انباءءك يف ءلّصفم** (ءلاءلا لصفلا، سءاسلا بابلا، باسءلا هصالء)

يئرءال ءمصلا ءبع نب نىسءلا نىءلا زء ءىءلا نب ءمء نىءلا ءءاب ءىءلل باسءلا رءب [3] باسءلا يف رىبءكلا هباءءك وه و لمآلا لمأ يف هرءذ ، ١٠٣١ ءنس ىفوءءملا ىناهفصألا ىلمءالا رىبءكلا بباءءلا اءه ىلإ هىف لىءى و باسءلا ءصالء هباءءك يف هصءل ىءلا

ىئابءابءلا فرشأ ءمء ءىسللا ىئاهءلا ءىمءل لوءى هءافءر ءىء ءسءسى مل هلءل (لوءأ) ضعب يف ءىأرى هءافءر (هءىؤر هللا انقزر) 1038 ءنس هءلأ ىءلا ءصالءلا ىلء هءرءى يف ءارءسا نم (باسءلا رءب) ب موءسوملا رىبءكلا هباءءك نع ىئاهءلا ءىءلل هلءن ام عىمءالم ءعطقلا ءناك و لوءلا يف نىءفءلءم نىءرءش نصب ءءقاولا ضرألا نم ءعطق عىب ءلأسم ىلإ ءءىءلا (نىلءرل ءحاو نمءب ءءاو ءقفص ءءىب ءق و نىءرءشلا لوءب ءءءم ءءىبملا (٣٦-٣٥ ص ؛ 3 ج ؛ ءءىءلا فىناصء

سیدیلقا لوصا ریرحت ۲.

یملع راکه‌اش و سیدیلقا

لاس رازه‌ود زایشیپ [1] سیدیلقا لوصا هک -دوب هت‌شون تایضای ریرحت رد دیش -مدیدی‌ی‌اج کی رد یاضف رد ناشدوخ یارب یداعرشب هک یملع یاه‌راکه‌اش دشاب رارق رگا اما ،تسا هدش هت‌شون تسا و نتوین تی‌ب‌ذاج هی‌رطن باتک رانک رد سیدیلقا ریرحت باتک نی‌مینک یراذگ‌مان دنراد م‌لع ،تساه نآ رانک رد ،زورما کی‌تنژ یا نا ید هی‌رطن

لام باتک کی ؛تسا باتک نی‌ش‌یک‌ی،دوش فیدر اه‌راکه‌اش رگا دنی‌وگ یم دنراد هزورما !تسا ی‌لی‌خ ،ش‌ی‌پ لاس رازه‌ود

نی‌دامن تایضای راه نی‌ا!باب ،تسا بی‌اج ،دنکب باتک نی‌ا هب یملع یه‌اگن یسک کی رگا ی‌نع‌ی تم‌الع کی،تسا یرات‌فگ ی‌ه‌سدنه و تایضای ر.تس‌ین‌ا‌ل‌صا اه نی‌ا و ی‌واسم و عمج تم‌الع ؛دن‌ت‌ش‌ادن می‌ا ه‌دی‌سر ام‌ال‌اح ات تسا هدرک راک ام‌ئاد ناش‌غ‌باون رشب اه ررق ،دینی‌ب یم‌ن ام‌ش باتک نی‌ا رد تایضای اب،درب یم ش‌ت‌ه‌ب مدآ اع‌قاو ،مینک یم هدافت‌سا ی‌ت‌ح‌ار هب ار اه‌دامن نی‌ا هک اج نی‌ا ،دن‌درب ولج ار اه نی‌ا روطج یرات‌فگ

باتک ی‌خ‌یرات ریس

هب ین‌انوی نابز زا دش یم هم‌جرت هک ین‌ام‌ز،تسا ه‌دوب‌ن اه ی‌برغ دوخ ی‌اه تسد رد‌ال‌صا باتک نی‌ا [3]دهد یم حیضوت ار اه نی‌ا ه‌جاوخ -ج‌اج‌ج و ت‌ب‌اث ؛[2]تسا هدش هم‌جرت ی‌برغ

یت‌ام‌د‌قم باتک سیدیلقا لوصا نی‌ا ؛[5]دی‌وگ یم ؛[4]تسا ه‌دوب ه‌جاوخ زا ل‌ب‌ق اه لاس می‌دن نابا ،ه‌دوب هدش مه هم‌جرت و تسا ه‌سدنه ی‌سرد باتک نی‌ل‌وا

ی‌برغ نابز هب باتک ی‌اه هم‌جرت

هک هم‌جرت رصع نآ رد دش هم‌جرت کی لوا ،ن‌وراه روت‌سد هب،ین‌وم‌أم هم‌جرت کی دراد ین‌وراه هم‌جرت کی نوم‌ام نام‌ز ه‌راب‌ود -ده‌اوخ یم قی‌ق‌حت نی‌ا ال‌اح- د‌وب‌ن دن‌س‌پ هک نی‌ا ل‌ثم د‌ع‌ب،تسا فورع‌م و د‌یدی‌نش ه‌ت‌فگ ار اه نی‌ا و ت‌ی‌ب‌ذاج تای‌رطن هک فورع‌م هرق نب ت‌ب‌اث مه ؛اد‌ع‌ب و،دش هم‌جرت مود راب ی‌ارب ،تسا هدرک راک اه نی‌ا ی‌ور هک دراد یا ه‌خ‌سن مه و‌ا‌ت‌سا

هرق نب ت‌ب‌اث

ی‌لی‌خ،دن‌دوب ه‌دروآ ار و‌ا‌مه ی‌س‌اب‌ع ه‌فی‌ل‌خ راب‌رد رد،تسا ه‌دوب دراو،ن‌ون‌ف نی‌ا رد [6]هرق نب ت‌ب‌اث هک ی‌ی‌اه فرح نی‌مه تسرد هک دنک یم ل‌ق‌ن ار تی‌ب‌ذاج هی‌ض‌ق هرق نب ت‌ب‌اث زا ق‌راوش رد،دوب ه‌جوم

رگا دیوگ یم دعب دندنک یم بذج ار رگیدمه زیچ ود :دیوگ یم،دندنز یم تیبذاج یارب اه سالک رد نالا [7]دندانام یم هار نیب دوش فصن هک دشاب یروط

مه هزادنا نیمه . «**هلقن یف یودج ال امم**»؟تسرا ییاه فرح هچ اه نیا دیوگ یم دعب قراوش بحاص. یروط نیا هک ناشیارب هدوب حضاو ینعی.«**هلقن یف یودج ال امم**».دوب یدایز میتفگ هک رد هک یسک کی ناونع هب ؛نادیضایر کی ناونع هب هدوب هتفگ وا لاح یا یلع یلو الاح بخ.تسین تسرا یناسک نیرت مهمزا یکی هرق نب تباث دینزب لگوگ رد ات مه نالا.دوب هدرک راک اه هنیمز نیا دنگ یم در ار وا فرح یزار رخف.دنگ یم لقن وا زار یزار رخف [8]هدرک حرطم ار تیبذاج دنیوگ یم هک [9].

ملع نابز ؛یضایر نابز

هدرک تفرشیپ رتشیب تایضایر نوتوین نامز هک دوب نیا رد تباث اب نوتوین توافت اب هک دسیونب یباتک هک نیا ام.دز ار شفرح هرق نب تباث.تشاد یرت یوق یضایر نابز.دوب باتک.دشن هرق نب تباث یارب دنکب نایب ار نآ -تسرا ملع نابز دنیوگ یم هک- یضایر نایب تایضایر اب..تسرا یزیچ روط نیا مرطن هب [10]یعیبط یضایر لوصا؟تسیچ نوتوین فورعم یم نایب یضایر ناسل اب ناشتایعیبط ،میدق تمکح.تسرا هدرک نییبت ار تایعیبط بلاطم نابز نیا اب دنتسناوت نارگید و درک تفرشیپ.تسرا هدرک قیفلت رگیدمه اب ار اه نیا وا.دش .دنبب ولج و دنمهفب یضایر

باتک ریخت و ریصن هجاوخ

و ریخت اب ،تنازو نیا اب باتک نیا ؛[12]یلع یلیخ ریخت.دندرک [11]ریخت ار نیا هجاوخ دعب یلیخ.[13]تسه اه نیا هعیردلا رد مه نالا.دنا هداد سرد ،دنا هتشون هیشاح املع .هجاوخ تافاضا داجیا ار شلخدم **ایدپ یکیو** رد.تسرا نیزو یلیخ باتک.تسرا هدش پاچ رگید الاح هللدمحال مه شیاه .مهذب همادا هک تسرا هدشن تصرف رگید ؛منک عورش هک مدرک

باتک یایازم

راک طقف .دینادب ردق ار نآمهن و متشه ،متفه یهلاقم ،[14]دراد هلاقم ات ۱۵ سدیلقا لوصا .مشش هلاقم ات یلوا هلاقم زا ،هدرک عورش لصتم مک زا لّوا هک تسرا نیا هدرک سدیلقا هک یبیجع مک تبون هدش الاح ،هدیسر متفه یهلاقم هب یتقو .تسرا هدرک هدافتسا بیاجع ،لصتم مک زا مک یهلاقم ات ۶ رد هک یبلاطم نآ هب یاکّتا اب ،دع رد (۹ و ۸ ،۷ هلاقم).هتفر ددع غارس .لصفنم دادعا هیرطنّج رد هتبالا .دنکیم همآگنه دوب هتفگ ،راق لصتم

سدیلقا لوصا ریخت سورد

ناش سرد. دندوب هتفگ ار ش سرد هداژ نسح یاقآ جاح ارهاط شلبق. دوبن ش سرد الصا مق می دم آ هک ام یاقآ جاح. تسه بوخ یاهراون دینکب راک نی تم بوخ عیرس دی تساوخ امش رگا نالا. دوب فورعم مه ار شلک مدینش یناضمر یاقآ جاح. تساه دش طبض. ما هداد سرد ار شلک نم دندومرف روپ تمشح تمعن یلیخ اه نی دورب ولج و دریگب داتسا زا عیرس ناسنا هک نی لاج یا یلع. دنا هداد سرد ارهاط تساه.

هتجابم یس دی لقاان یاه هسدنه باتک زا نوچ بخ ندرک ثحب می درک عورش رگیدی ار باتک نی ام دب الصا. تساه هدرک راک هچ هجاوخ مینیبب میسرب هک نی یارب مدناوخ یم نم الصا، دوب هدش عورش ام. تسای باتک، باتک مدید هتبل شدعب. دش نی سدی لقا ریحت باتک دندناوخ زا ام هزیگنا

ریصن هجاوخ مالک رد یزاوت لصا لح

ار زیچ هس هک تساه مسرر باتک نی رد دنیوگ یم. [15] دنده یم رکذت هجاوخ دوش یم عورش هک یلوا زا یفراعتم لوصا و هعوضوم لوصا، دودح: دندروآ یم لوا

لوصا مه یکی و دنیوگ یم تارداصم نآ هب هک عوضوم لصا، تافیرعت: دنتفگ یم مه قطنم رد. دندنک یم رکذ ار اه نی. هی هیدب لوصا. تساه تاهیدب هک یفراعتم

دشاب دناوت یمن هرداصم مچنپ لصا هک دنیوگ یم هجاوخ موحرم دندسر یم مچنپ لصا هب یتقو

حضتې اُمم ال و ؤفراعتم ال مولع ال نم تسېل ؤريخ ال ؤيضر ال :لوقا
نود لئاسم ال ي ف بترتي نا اوب يلوالا نذاف ؤسدنهل ملع ريغ ي
اوب قيل ي عوضوم ي ف احوضواس ان و تارداصم ال

هدش تباث رگیدی ملع کی رد ای -فراعتم لصا دوشب-دشاب یهیدب شدوخ دیاب ای عوضوم لصا نوچ هدش تباث رگیدی یاج رد هن و تساه یفراعتم لصا، تساه یهیدب شدوخ هن مچنپ لصا نی. دشاب تساه دوب هدرک باسح یهیدب ار نی سدی لقا هناک. تساه

مولع ال نم تسیل هریخ ال هیضر ال لوقا: دنیوگ یم دندراد هک یم ملع و ولع نآ اب هجاوخ لوا نی. تسین عزج ال نم مطعا لکال لثم. تسین یهیدب ینعی «**هفراعتم ال**

نی میناوت یمن سپ. تساه هدشن تباث مهرگیدی یاج «**هسدنهل ملع ریغ ی حضتی اُمم ال و**» می راذگب اج

هچ. مینک شت تابثا دشاب هیضر «**لئاسم ال ی ف بترتی نا اوب یلوالا نذاف**» دنیوگ یم اذل **انا و تارداصم ال نود**. منک یم شت تابثا یبسانم یاج کی نم دنیوگ یم؟ مینک شت تابثا روط «**اوب قیل ی عوضوم ی ف احوضواس**»

هلاقم؟ تسیچ لکش؟ اچک میتسناد یمن، میتفرگ تسد ار نی هزات مه ام ال-اج- دنده یم هدعو ار نی **اوب رداص یتل ال هیضر ال نایب عوضوم اذه لوقا:** دسر یم ۱۶ ص ات ولج میتفر بخ-تسا مادک دنیوگ یم هجاوخ «**لاکشا معبسب اهتنیب دق و باتکل رص ی ف اهنایب تدعو و سدی لقا**» دراد یتامدقم هک تفگ مه باتک نآ رد هک نی. منک تباث ار نی ات میوگب دیاب همدمق ات تفه نم اب. مور یم ولج منک یم تباث میوگ یم لکش ات تفه. ات تفه دوبن مه مک، تساه هدشن تباث هک مچنپ لصا. یلبق لصا ۴ هب یاکتا اب؟ ینک یم تباث اچک زا ار ات تفه نآ. ات تفه نآ هب یاکتا ار مچنپ لصا هک نی یارب تساه هدرک شالت ارهاط مه مایخ مدید رگیدی یاهاج. دوش تباثا دیاب

دندوب لوغشم هک یناسک ریاس نینچ مه و دنک تابثا

ش ی پ ۲۷۵-۳۶۵ (دودح) (/ef'kliðis/سی‌ذی‌لُکْ‌فَا :ی‌نانوی هب ظفلت) (???????? :ی‌نانوی هب) سدی لقا [1]

هب .تسی‌زی‌م **هی‌ردن‌ک‌سا** رهش رد دالیم زا ش ی پ موس نرق رد هک دوب **ی‌نانوی ی‌نادی‌ضایر** ،(دالیم زا ،خیرات یسررد باتک نیرت‌ق‌فوم^۱ هدن‌سی‌ون وا.دناه‌داد «هس‌دنه رازگان‌ای‌نب» و «هس‌دنه ردپ» بقل وا ش‌زوم^۲ آ‌مامت^۳ هدولاش لاس رازه‌ود تدم هک تسا **سدی‌لقا لوصا** ای (Elements :ی‌سی‌ل‌گ‌نا هب) **لوصا** ...دوب برغ رد **هس‌دنه**

(یسدنه) یتامدقم ربح و دادعا هیرطن ، هسدنه هب عجار هیضق ۴۶۵ و هلاقم ۱۳ لماش لوصا باتک تسا.

مظن ون یلکش هب و هدروآ درگ ار هسدنه رد ناینیشیپ یاهدرواتسد^۴ همه سدیلقا، لوصا باتک رد ار یلق لوصا همه یاج هک دوب یاهنوگ هب رثا نیا، تساهدوزفا نآ هب ییاهزیچ زین دوخ زا و هدی شخب هب یرثا چی هدیاش، درپس یشو مارف هب ار اه نآ و تشاذگن یاج رب دوخ زا شیپ زا یرثا چی ه و تف رگ دشاب هتفرگن رارق شیریو و هعلاطم، هجوت دروم نانچن آخیرات رد، سدقم بتک زج

زا یکی هک دراد رارق **اهتشدنُب** ای یه‌دب لوصا زا یاه‌وم‌جم ه‌ی‌اپ رب ار شراک س‌دی‌لقا ،نامز تش‌دگ اب .دن‌سریم‌ن مه هب زگره ی‌زاوم طخ ود هک تسا نی‌ا اه‌آن نیرت‌ه‌دش‌ه‌ت‌خ‌ان‌ش ،دم‌آیم نورب «ی‌عارت‌خ‌ا» **ی‌اه‌تشدنُب** نی‌ا زا هک ار ی‌ی‌اه‌ه‌ط‌بار و اه‌م‌طن ،اه‌وگ‌لا ،رگ‌ید ی‌اه‌نادی‌ض‌ای (ای‌دب ی‌کی‌و‌ت‌ی‌اس) .دن‌درک تاب‌ثا ار اه‌ه‌ی‌ض‌ق نی‌ا و دن‌درک ی‌سررب

دوجوم یاههخسن اهنت ،درادن دوجو ددرگزاب سیدیلقا دوخ نامز هب هک سیدیلقا لوصا زا یاهخسن چیه [2] ییاهی رگنزاب لوصا باتک رد سیدیلقا زا سپ لاس ۷۰۰ [یناردنکسا نوئت](#) .ددرگی مزاب نوئت نامز هب یور زا ینی تال یاههم جرت اهدعب و دش هم جرت [یبرع](#) نابز هب متشه نرق رد باتک نیا .دوب هداد ماجنا و دش ماجنا [زیو](#) رد ۱۴۸۲ لاس رد باتک یپاچ راشتنا نیلوا .دش ماجنا باتک نیا یبرع یاههم جرت (ایدپ یکیو تیاس).دی سریم پاچ هب هک دوب یمهم یضایر باتک نیلوا نیا

و ءايشأل توكلم مديب و ءابنأل قياقح مدين و ءاهتن إلل ءلل و ءادتب إلل م ن ذلل ءلل مءال [3]
ءايفصلأل ءلل و مءم ءلل ءااولص

[illegible]

و ةي نامث و ةأمع برأ يه و هرخ آب ني ت ق ح ل م ل ا عم ة ل ا ق م ة ر ش ع ة س م خ ي ل ع ل م ت ش ي ب ا ت ك ل ا (2) : **لوقا**
 ي ف ع ض ا و م ل ا ض ع ب ي ف و ت ب ا ث ة خ س ن ي ف ل ا ك ش ا ة ر ش ع ة د ا ي ز ب و ج ا ح ل ا ة خ س ن ي ف ا ل ك ش ن و ت س
 د ا و س ل ا ب و ت ب ا ث ل ة ر م ح ل ا ب ا ت ا ل ا ق م ل ا ل ا ك ش ا د د ع ت م ق ر ا ن ا و ف ا ل ت خ ا م ه ن ي ب ا ض ي ا ب ي ت ر ت ل ا
 (س د ي ل ل ا ل و ص ا ر ي ر ح ت ب ا ت ك ه م د ق م) . [ه ل ه ف ل ا خ م ن ا ك ا ذ ا ج ا ج ل ل

يزي رقم و (اجنامه) هتشون ق ٣٨٠ ار نأ یدفص .تسا فالتخا لحم میدننبا تشذگرد نامز [4]
 نخس یانبم رب نینچمه .(اجنامه ،جاد : کن) تسا هدرک طبض دادغب رد «٣٨٠ نابعش ٢٠ هبنشراهچ»
 رگیدی اچ رد و (٦١٧ ،میاهلز : کن) «٣٨٥ نابعش ٢٠ هبنشراهچ» میدننبا تشذگرد اچ کی رد راجننبا
 : کن) نارصاعم زا یخرب .(٧٢ / ٥ ،رجحنبا : کن) تسا هدمآ (ق؟ ٤٣٨) «نیثالث و نامث ٤نس نابعش»
 ار وا گرم نامز ،ریخا خیرات هب هجوتاب (295 / ١١ ،فیلیساو ؛هیشاح ،12 ،لگولف :سق ٢٩ / ٦ ،یلیکرز
 ،امز دروم رد هچنآ هب هجوتاب یمود و هداد خر یفیحصت ارهاظ لوا دروم رد .دناهتشون ق ٥ دس لیوا
 رد هک ق ٣٨٠ زا دعب یاهخیرات هک تسا ینتفگ .دسریم رطن هب دیعب ،دش رکذ میدننبا دلوت
 دوخ فلؤم هکنیا هصاخ ،تسا ناخسان تافاضا زانیقی هب بیرق نامگ هب ،دوشیم هدی تسرهفلا
 رتشیب عالطایارب) دنشوکب و ارثا لیمکت رد هک تسا هتساوخ ناگدنناوخ زا (اجنامه) شباتک رد
 (٤٣ ص ٥، ج ،یمالسا گرزب فراعمل اقریاد ٦٢٤-٦١٣ ،میاهلز : کن ،میدننبا گرم خیرات زا

سیدیلقا [5]

٤سدنهلل رهظملا سقی نرب نب سرتقون نب سیدیلقا وه و ،٤سدنهلل هانعم و ،ایرطم وج بحاص
 نیضایرلا ٤فسالفلل نم وه و ،هریغ و سدیمشرا نم مدقأ ،اهیف زربملا

جاجحلل هلقلن ،٤سدنهلل لوصأ هانعم و ،ایشورطسالل همسا و -٤سدنهلل لوصأ یف هباتک یلع مالکلا
 فرعی و ینومأمل وه و ایثا القن و ،لوالا وه و ینوراهلاب فرعی امهدحأ ،نیلقلنرطم نب فسوی نب
 وبأ لقن و ،ینارحلل ٤رق نب تبات هحلصأ و نینح نب قاحسا هلقلن و ،لوعی هیلع و ،ینومأملاب
 دحأ و ،ینارمعل دمحأ نب یلع ٤ناخ یف لصوملاب ٤رشاعلل اهنم تیأر تالاقم هنم یقشم دلل نامثع
 .انانامز یف یطسجملل هیلع ارقی و ،یصیبقلل رقصلا وبأ هناملغ

هرکذ رمی یسببارکلاب فرعی لجرل و ،یزیرنلل حرش و ،نریا هکوکش لّح و باتکلا اذه رّسف و
 یناهاملل و ،یرهوجلل رابخأ رمت و ،هرخأ یلا هلوأ نم باتکلا اذه حرش یرهوجلل و .هل حرش دعب امیف
 ٤رشاعلل ٤لاقملل یأر هنأ ،٤للل هزعأ ،بّبطتمل فیظن ینثدح .باتکلا نم ٤سماخلل ٤لاقملل حرش
 و ٤ئام سانلل دیب یذلا و ،الکش نیعبراً سانلل یدیأ یف ام یلع دیزت یه و ،یمور سدیلقا نم
 هاعدا یذلا لکشلا یأر هنأ سقلل اّنجوی رکذ و ،یبرعلل یلا کلد جارخا یلع مزع هنأ و ،لاکشأ ٤عست
 نزاخل رفعل یبال و .هأیا هارأ هنافیظن رکذ و ،ینانویلی یف هل هنأ معز و یلوالا ٤لاقملل یف تبات
 رسف و .همت یمل و ،باتکلا اذه حرش ءافولا یبال و .سیدیلقا باتک حرش ،هرکذ رمیس و ،یناسارخلل
 دق و ،هک باتکلا یقلاطنال مساقلا وبأ رسف و .یناجرالل هیوهار نباب فرعی لجر ٤رشاعلل ٤لاقملل
 رسف و ،٤رشاعلل ضعب و تالاقم ٤ست هنم یلع وبأ یأرف هرسف دق یلع نبا دنس ناک و .جرخ
 دیمعلل نبال هدوجو یزارلل فسوی وبأ اضیأ ٤رشاعلل

سنیلبا هل لاقی لجر هفلأ باتکلا اذه نا سیدیلقا باتک ضارغأ یف هتلاسری یف یدنکلا رکذ و
 کولم ضعب کرحت ،لمهنا و باتکلا اذه دهع مداقت املف ،الوق رشع ٤سمخ همسر هنا و ،راجنل
 و باتکلا اذه حالصاب هرمأف سدیلقأ هدهع یلع ناک و ،٤سدنهلل ملع بلطل نییناردنکسال
 یه و نیلتلاقم سدیلقا ذیملت سوالقسب کلد دعب دجو مث .هیلا بسنف ،لعفف هریسفت
 کلد لک و ،باتکلا یلا تفاضنا و ،کلملا یلا امهادهأف .٤رشع ٤سماخلل و ٤رشع ٤عبارلا
 ٤یردنکسالاب

و ،مغنلل باتک ،تایطعملل باتک ،رظانملا فالتخا باتک ،تارهاظلا باتک :سیدیلقا بتک نم و
 ،نوناقلا باتک ،لوحنم دئاوفلا باتک ،تبات حالصا ٤مسقلل باتک ،لوحنم ،یقیسوملاب فرعی
 ؛ (میدننبا) تسرهفلا (لوحنم لیلحتلل باتک ،لوحنم بیكرتلل باتک ،٤فخلل و لقلل باتک
 ٣٧٢-٣٧١ ص ؛ صنلا

[6] (م ٩٠١-٨٣٦ = ٢٨٨-٢٢١) ٤رق نب تبات

فوسلېف بساح بېبېط :نسحل وبأ، ئباصلل ينارحل نورز نب قرق نب تبات

يف هيلع اموركناً ءايشأ (ةئباصلا) هبهم لهأ عم هل تثدحو (تارفلاو ةلجد نب) نأرحب أشنو دلو ةفسلفلاب لغتشاف، دادغب دصقو، نأرح نم جرخف، لكهيا لوخد مهسيئر هيلع مرحف، بهذمل وحن فنصو. ةعيفر ةلزنم هدنع هل تناكف (يسابعل ةفيلخل) دضتعملاب لصتاو، عربف بطلالو - عاقلال لكشلا) و، ةلاسرا (خ - ةيسندنهلا ينابملا) و (ط - بطلال ملع يف ةريخذلا) اهنم، اباتك 150 و، لوازملا يف (خ - تاغاسلا تالآ) و، ةلاسرا (خ - ئفاكملا يمسي يذلا طورخملا ةحاسم) و، ةلاسرا (خ) (بكاولال عئابط) و (1705 / 7 مقرلا) اسينغم يف (خ - يقيسوملا يف لئاسم) و (كالفألاب بئكرت) ، ةيسندنهلا نيهاربلاب (ربجل لئاسم حيحصت) و (دصرلا) و (فوسخلالو فوسكلا ةلغ) و (ةئيهلا) و (لئاسملا) و (نيرجحل نب رانلا دلوت) و (ةركلا يف لمعلا) و (قالخال لوصأ) و (مولعلا بئارم) و (نسح ي ناكو. يقيسوملاو ةيسندنهلا يف هبتك رثكأو. ةحفص فلأ وحن (ةيسندنهلا باتك) و (ةبطلال دادغب يف يفوتو. ةببرعلا لئلا اريثك اهنع مجرتف، هرصع يف ةعئاشلا تاغلل رثكأو ةيناي رسلال (98 ص، 2، ج، يلكرزلل مالعألا)

نأروصتي ئتح هريغ نود هب صتخي لالح ةنكمالا نم ءيشل سيل ةنا لئلا ةرف نب تبات بهذ و [7] نال ضرالا زكرم لئلا دوعي امناف قوف لئلا ةردم اني مر اذاف هادع ام نود ةعيبطلال بلاط اني عم امسج ولف زكرملا ةبلاط ةيضرالا ةعيبطلال نال ال ةيسنجلال هلغل هبذجي يذلا ةلك لئلا لئمي ءرحلا ئتح رخالا بلطل ايواسم امهنم لك بلط ناكل رخا بناج نم فصن لك لعلج و نيفصن ضرالا لعلج مئسم شلال لكلف لئلا تعفر اهلا ضرالا نا ضرر ول و امهنيب يتلا ةفاسملا طسو يف ايقتل ي وه يذلا ميظعلال رمالا هبلطل اهلا رجحلا لك لذ عفترال رجح نألا هيف ه يذلا ناكمالا نم قلطا (291 ص، 2، ج، مالكل ديحرت حرش يف ماهلا قراوش) هلقت يف يودج ال امم كلذ ريغ لئلا ههشب

، مالك ملع ، هيكدف تئاس هب نادنمشي دنارگي تارابع رد هرق نب تبات مالك هدهاشم يارب ، دي امرف هعجارم **هرق نب تبات هب بوسنم هبذاج هب لوق** ءحفص

هب ، ئئاشم نافوسل يف فالخ رب ، تبات هك تسا هدروآ ةيقرشملا ثحابملا رد يزار نيدلارخف [8] زا كي چيه هك دوب نأ رب و تشادن داقتعلا ، دشاب هتشاد يعيبط ي ناكم رصانع زا كي ره هكنيا خولك هكت كي طوقس تلعلآ لثم و ؛ درادن دنك ليم نأ هب رصنع دوش ببس هك يتيصوصخ اهناكم نيا خولك طوقس تلعل : تفگيم هكلب ، تسين نيمز زكرم هب نديسر هب نأ يعيبط ليم نيمز هب ددنويپ يكاخ رصنع هب هك دهاوخيم خولك هكت نأ و دنكيم ليم دوخ سنجم هب يزي ره هك تسا لعلع لحم رد كاخ هكت كي و ميهه لاقتنال ديشروخ كللف هب ار نيمز رگ رگا ، نيارب انب . (63-65 / 2) « ، اربص 44 ، سنيپ : كن) تسويپ دهاوخ نيمز لك هب و تفر دهاوخ الاب كاخ هكت نأ ، دشاب نيمز د ماسجا مهنوچ هك دوب دقتعم نايئاشم رطن فالخ رب تبات ، نيا زا هتشذگ . (30-33 ، 6] همي مض ، دوشي مديشك دوخ سنجم ماسجا يوس هب يمسج ره اهنتهن ، نيارب انب ، دناناسكي تيمسج ، يامت نيمه ليلد هب زين ار ألخ عانتما و دنراد شيارگ رگي دكي يوس هب زين ماسجا مهن هكلب ، يمالسا گررب فراعملال هرياد). (اجنامه ، نيدلارخف) تسا هتسناديم مه هب ندش كيدزن هب ماسجا (هرق نب تبات لخدم

62 ص، 2، ج، تايغي بطلال و تايهلال ملع يف ةيقرشملا ثحابملا [9]

يعيبط هفسلف يضار لوصا [10]

سديلقا وه هفلأ يذلا نأل سديلقا ريرحت هل لاقيا و: بباسحلا و ةيسندنهلا لوصأ ريرحت : 1378 [11] نب جاجحلل ةببرعلا لئلا هلقف اينا نوي باتكلا ناك و قحلا وه امك راجنل يروصلال ينانويلال

نمز ي في اينات هل قن و ينوراهل هل ليقف ،ديش رل نوراه نمز ي في الوأ ي فوكل رطم ن ب فسوي و 298 ةنس ي فوت ي ذل ا يداب عل ااحس ا ن ب ن ي ن ح ن ب ااحس ا هل قن م ث ،ي نومأمال هل ليقف ،نومأمال ا ناطلس ه ر ح م ث ، 288 ةنس ي فوت مال ي ن ا ر ح ال ةرق ن ب ت با ث ه ل صأ و ، 260 ةنس ن ي ن ح ه ل او ي فوت هل ليقف 672 ةنس ي فوت مال ي س و ط ال ن س ح ل ن ب د م ح م ن ب د م ح ن ي د ل ر ي ص ن ه ا و خ ن ي ق ق ح م ال تالاقم ال ي ل اك شأل عوم ح م نأ هل و أ ي ف رك ذ ق و هان و ن ع امك با س ح ل و ة س د ن ه ل لوصأ ر ي ر ح ل ل اك شأ ةر ش ع ة د ا ي ز ع م ت با ث و ا ح ا ح ل ي ت خ س ن ي ف ال ك ش و ت س و ة ي ن ا م ث و ة ئ ا م ع ب ر أ ةر ش ع س م خ ال ل ا ة ع ي ر ذ ل ا) ه ق ح ل ي م ل و د ح أ ه ق ب س ي م ل ا م ب ه ر ش و ه ل ص ف و ا ه ع ي م ح ر ح ف ، ت با ث ه خ س ن ي ف (381-379 ص ؛ 3 ج ؛ ة ع ي ش ل ا ف ي ن ا ص ت

دولناد **نودصاق** تیاس زا ناوتیم ار (هینطنطسق سیفن پاچ)سیدیلقا لوصا ریحت باتک [12] درک.

حضرت ناونع اب باتک نی ر یقارن یدهم الم یسراف حرش آریخا زین باتک نی حورش نایم رد
تسا هدش پاچ ناریا هف سلف و تم کح یش هوژپ هس سؤم طسوت دلج و د رد لاکشالا

هونوم ناونع هب [13]

سديلقا رىحت حرش

حرشال و هـ 762 نسى فوت مالى سوط لاني دل ري صن عاوخل قق ح الم هرر ، ة سد ن هل لو صأ في
ريرت) همسا و ، يف ج لل يراس ناوخل يوسف ومالم مساقل ابأ دي سل رصاعم ال ضياري لماة العمل
384 ص 3 ج في رم امك (يريح لت)

سدي لقا ري رح ح رش : 472

هـ. 1322 نس دنه لاي ف هـ نم لولوالا لاقم لال حرش عبط ،يريمشك لال يل ع دمحم لولول

سدي لقا ري رح ت ح رش

و (الاكشأل حوضوت) همسا و ه 1209 ةنس يفوتمال يقارنل رذ يبا نب يدهم يلوملل .ةيسرافلاب حوضوت باتك) ناونعب فاكلا فرح يف هانركذ كلذل و ،ءاتلا فرح يف هلحم يف هركذ انتاف دق ةصقان رخأ و ،اهسرهف يف امك نارهب (رالاسهپس ةسردم ةبتكم) يف هخسن هنم دجوت (الاكشأل ؛ 13 ج ؛ ةعيشللا فيناصت لىلة عيرذلا).اضى نارهب يف (ةاكشمل دمحم ديسلا ةبتكم) يف رخأل (١٤٢- 141ص

قوف دراوم رب هوالع

ب ن آزا و دز رانک ار رگید ی برع ی اهت ی اور م ی تدم ک دنا رد ی س و ط نی دلاری ۱۵۱۱، دش هت فگ هک نان چ تی اور یور ار دوخ تیل اعف، دن زاد رپ س دی ۱۵۹۰ هب دنت ساوخم هک ینانادی ضایر م ی آب یرقت دعب :تسا رارق نی دب هجاوخری رحت رب ینت بم راا آزا یرامش .دنت خاس زکرم تم نی دلاری صن

ی س ر ا ف ی ا ه ه م ج ر ت - ف ل ا

۱. ف ناونع هب ار نآ هک(نی دلاری صن رادمان درگاش ،ق، ۷۱۰-۶۳۴)ی زاریش نی دلاب طق ی سراف م جرت .
پاچ هب مرا هچ لمج رگی د نونف فالخرب نف لیل و لیل و دوخ مان شناد مرا هچ لمج زا تسخن
دس زا مچنم نسح دمحم دنزرف یده دمحم طل و تل و ری حرت م جرت . ۲. (۴۹۷، ۳۵۲، ی نابرق) تسا هدی سرن

نايب ي ف اهيلي جاتحي ةفراعتم مولع و ةعوضوم لوصا و دودح ركذب اهيري دصتب ةداعلا ترج دق و [15] (سديلقا لوصا ري رحت). لالكشألا

سیسأتالاکشا۳.

لئاسو بحاص. هسدنه دعاوق ینعی هسدنه لوصا. میراد سدیلقا لوصا کی میراد هسدنه لوصا کی ام رد. تساه نیمه بلاطم بخ یلو؛ دندرک هموطنم ار هسدنه لوصا. دندرک هموطنم ار سدیلقا لوصا مه. تساه دوب روحم سدیلقا لوصا، هجاوخ ریحت.

لاکشا؛ دوب هتشون یرگید هسدنه لوصا کی سدیلقا لوصا یاج هب یدنقرمس، ینا دیهش نامز رد دینزب اهرازفا مرن نیار رد لاکشالاسیسات. مدناوخ ار نآ نم دنیوگ یم ینا دیهش. [1]سیسأتالاکشا. دندناوخ یم ارسیسأتالاکشا دندناوخ یم هسدنه لوصا یتقو املع تقو یلیخ. دی یم دایز.

هسدنه لاکشا [1]

یه و ؤئامتس ؤنس دودح یف یفوتمل یدنقرمسال فرشا نب دمحم نیدل سمش ؤمالعل امامال - ریهشلل دمحم نب یسوم ؤمالعل لضافل اهرش و سدیلقا باتک نم الکش نوثال و ؤسمخ دمحل 815 هلو. هریخ هخیرات یف لاق و دنقرمسب ؤئامنات و ؤرشع سمش ؤنس یمورلا هدازیضاقب هذیملت ؤیشاح اهنم تاقیلعت هیلع و فیطل جوزمم حرش وه و خل ردقب ؤیش لک قلخ یذل ؤلل ردقم ؤلل دمحل اهلوا ؤدیفم یه و یدیعلال جاتب وعدمل ینیسحل دیعس نب دمحم حتفلایب و عست ؤنس مرحم یف اهقلع دمحم نیدل حیصف انالوم ؤیشاح و خل هتمکحب ؤیشالایریداقم یلع و خل ارون عفتراف ملعل عفرونم ای کدمحن هلو ریزولایرش یلع ریمال ؤئامنات و نیعبس و بتکلالیماسأ نع نونظال فشک). اضیا هدازیضاقب فورعلم دمحم نب دمحمل ؤقیلعت هلائوا (105ص؛ 1ج؛ نونفال

هموظنم ۱ هرامش تسوی پ لئاسو بحاص

سدنهلای فزوجرا

لئاسو بحاص هموظنم ۱ هرامش تسویپ

سیسات لاکشا هموظنم

- هماقم هلا یلعا یلماعلا رحلا نسحلا نب دمحم تّدحملا خیشلا موحرملا همظانل

ننملا اذ یجترملا ریقف

نسحلا نب دمحم هدیبع

ناسحالاب هالوم

نارفغلاو همحرلا و وفعلاو

عدتبابام لکشا غدبا نه

عنص ام رادتقا یلعا آسوسوم

ءایشالا عئابط تره

ءافخالبا نل هُتمکح

ملعلا لها طحی مَل امُم

مّصالا ددعلا رذجک هب

ددعلا یهتنم و رطقله

دمص درف دحا نم هناعبس

یبّنلا یلعا هتاوّلص

یلجلال فرشلای ذیدمحم

ءاذهلا همئالا

ءاقثلا مراکالا هبحص و

ءسدنهلا ملع نا ملعلا

ءسبتقم تدغ نیهاربلا هنم

ربج وءحاسم یلمعل

رداف کاذریغ وءئییه و

یلعا کشالبُسسر

الصحم نکف سیسات لاکشا

الهسی یک اهمظن تدرا

المُج اهذخف اهطفح کاذب

همدقم اهرکذ لب

همدقملا یه و یدابملا یدبت

ملُع امک تدغ

مسقنی سیل وُعضو هلائییش

الب لوط هلا ناکام

الصح ثیحف قمع ال و ضرع

یتم و حطس وهف ضر

یتف ای مسج وهف عیجمل ناک

ادارطتسا هترکذ دق مسر

ادارُم هتاذب نکى مل و

امک طخال ءیاهن ءه

املعاف حطسل ءیاهن طخ

نإ و حطسلا وه مسجل

نم و نامیوق ناطخ قتلی

امهفاف داحتا ال و بدحت

هحطسمل اةىوازلاب فرعت

ةماقتسال اى ف هرىطن ىلع

اتواس ت دق و كاذ ىبناج نع

املعلا حالطصا ىف ناتمئاق

ةدئازلا كلت جارفنا لا تاذ و

دَعْتُ دَح نم رثكا وا ئىشلاب

عابرا لا اذك و تواس ت هنم

اىاوزلا مئاق لىطتسملا و

نُّب كاذ و اوس هعالضا

ملاع لك دنع داب كاذ و

افرعاف ماىقلا و ىواس ت لا هنع

لباقى هل ىذلا رخآلل

فرحنم لاب مهحالطصا ىف فرعى

طىطختلاب ناىقال تىال

ىدهلا جهنم هللا كاده مهفاف

لصح اضيا هسكع وا رثكا ىف

دمتعىلف هب نا طخ طاحا

ةمزال مهىدل ةاواسملا ىرت

ةىواسم اهل ىه و ةمئاق

امه دحو اى حطسلا اب اوعمجا دق

ةماقتسالا ىلع نىمىقتسمب

حُضا ف ىلج حضاو لكل

ةمدقم اهماكحا تضم دقف

لاكشالا ىدص اهب ىلجنىل

امه ىف نوکىال نا امه

ةحطسمل ةىحان انُوه

ةماقتسالا هل طخم

اتناك نىتىواز دجن ر

امه فرعاف امه و دومع ود

ةُداح اهنم رغصا ىر

دح طاحا اذا ةئىه لك

عالضالا ىذلا عب رما

اىافخال مهفاف اىاوز

نُّبىعمل و عالضالا فل

مئاقلا نم لاخ هنكل

ىفتنا نُّبىعملاب د

لباقملا هعلض ىوا

فصو دق ام ادع ام

طوطخال ىف ناىزاو

ىدم ىلا ال مهولاب اج

لقالا برضب نىرادا

دق و عالضا هنم تراوت ح

ةمئاق لك و نامىقت

ةىواز لك نىب و اهن

امك نامىقتسم د

ةماقتسالا هل طخل

حضاو اذه و طق ادعاص

ةمدقملا ىف تدروا ىذل

لاكشالا ىف عرشا

لوالا اذه و یضَم امَ نایَب

لُفکی سَمخ و نوْثالث

الصَح میقتسم اضیَا رخْآ

یلع ۀماقتسا و ذ طخ د

یناثلا و امهَبَّ اردق عضولا یف

ناتهیَبش وانات

ناطخ یقتلا اذا هریرت

ناهربللاب تَبْثُا امَ

ارخْآ و الوا میقتسم یا

ارخْآ طخ فرط ۀطقن

امُۀفِ واسُم واناتمئاق

امهیَبنج نع ثدحی نکى

دمتعا و مهفاف لاکشالا ثلاث و

دحتم طخ ناطخال

اقفتا و بِناج یف اَدَب ناف

یقتلانی میوق نیط

ارخْآ یف امهَنم لقا لُصحی

ارَدَق نیتمئاق نه

نم لعیلف اچرُخْا نا ایقتلی

نَا و دبال ناطخال

هُالُوا یف سیئرلا سدیلقا

هاعدا امک یرورض

یرهبالا مَث مایخال رمع و

یرهوجلایلع موقلایض

مَلْعُیلف امح یضاق مهعم و

مَثیهلانبا و یسوطل

ۀیَاةَن یلا ال یّجحتت ذا

ۀیَاغ ریغب ریdaqملا

بذاک لوق وه وِقالت الب

بُراقِتلایمهیَف زوجۀ

دساف کاذک ناک املک و

دهاش هاوسب لقع ا

اثدح دق ام و هاعلض هباش

اثلثم انه نا اهب

ۀیواز و ثلثم نم نیعلض

ۀیوازالا کاذب ینع ا

عولضلا و تسلایاوزلا یا

ُعیمجالا توتساف ا

نَطَف ای لقا تناک امهیَدحا

نا مَث ناثلثملا ی

رَصق یخالارِتو نع هَلَّاعطق

رتو اهل یذلا کاذا

سداسلا و هب لاکشایغ نم

سمخال اذه و قح هس

ثلثملا ۀدعاق افرطف

ثلثم نم ناقاس یوتسا

نم ثدحی هب هاقاس جرخا

نا و اوس امه وانات

املعاف کاذبف اوس اضیَا

امه و ناتیواز امهتحر

ی نؤم ام ل اب فرعی ادغ هب

یتف ایّاضی اوتسی ثلثم

امه ی ف ناثلثم اهنماث

ریطنل رخآل یف هُهبشی

املع دق امک هلثمل*لک

مهفا و غصاف لاکشال عسات و

ادودحم هطخ نوکیال و

العججل اوسل اب اهنع نی دغُب

اعطاقتال و عطقنل لصن و

نأب هل عطقن نم هجرخن

قریادیه و طخل کاذ عطقت

اهلّطخل جرخن و عطقنب

رهتشا و مهیدل عاش یذلا کاذ

تل باقت عب را ای اوزمّث

نیم ریغب امهات لباق

یواسم ل نع هلل کهن

رشب لک نع مهفلا یف ازربم ای

اندجو هجراخ هلاّاعلض

نا مّث دارف ناب هی تلخاد

یم طعلل رتوم انیقی وهف

یتا دق رشع عبالا هدعب و

عازن الب اعطق اهرتوی

عقی نا طرشب نکل اثلثم

طرتشی طوطخل نکل صرْفی

ال اعطق اهثلاث نم دیزا

نوم ام ل ا فَع شل یذل

اتیواز یوتسا یتا

امهل نی رتوم لای

رُریطنل اوس عالض

امهنم ای اوزل اضا

ملعاف ناثلثم ل

ادوم عل جرخن دیرن

یلا طُحّ نل ف طخل یف

اعطاقت قریاد نم

نأ رشاعال و دوم عل لُص

قرئادل زکرم کلت

اهلخاد یذلا فّصنر

رشع یداحال عفرعم م

تثدح ف اعطاقت دق ر

نیتنث تهبشا اهنم ر

یواسم هل باق امل*لک

رشع یناثلل یریرقت یل

انجرا اذا ثلثم لک

نم مطعأ هجراخ

امسر لاط ثلثا

اتبث دق رشع ث

عالضال لوطا ای اوزل یم

عضن نا دیرن اهرشع

طخ عم علض لک

الا اهنم نا ثا نوک

ال ذا نی یواسم وا د

لمعیّ اعطق ناهرب لاج

المعن نا ی غت بن رشع

اهب طخال نم عطقنّ

عم علضال یواست نا رشع

ایواس علض عم ن

عم عالضالا امه نم تواست

هلدابم توتسا نی م

ةلخادل عجراخ تهب

ام وا نی تمئاق هج ی

ی تا نی میوقل ک

ةمدقت ام سکع رشع

انجرا اذا ثلثم لک

ام هبشتّ عجراخ عیوا

ی تلای نعا ةثال ثر

اذا نورشع و یداحل هدع

عم تا یزاوته

اهفارطا تلص و د

تتا ازاومل و یواسر

عم حوطسلال

عالضا اهل یه و اه

تالباقتملای اوزا

ةفلالسلال حوطسلال راط

عاضوالا ی ف نی رشعلال ث

امه نی ب ةدعاق یلع اناک

الصا اذ ثلثم ی ف نکمی

لهسا وه و راجرفلاب کاذک

یلع اهفرعاف نوکت عیواز

اهبشادق ةضورفمّ عیواز

عقی ثلثم نم نی تیواز

ایوتسا نا ثلثملال رخآ نم

عقو طخال نا م ثای اوزلال ک

ةلدابملال عم طخال ب ناج ی ف

ةلخاد ناتعقاولا تناک وا

امود یزاوتلال ناک امهواس

اتبث رشع نماللال کلذ و

هممتاضیا نورشعلال هدعب و

اندجوّ عجراخ هلّ اعلض

ام م ث هی تلخاد نم لباق

تّواس نی تمئاق ةلخاد

اذک هف هل اریرقت تدرا

عقو ری داقملال ی ف یواستلال طرش

اهفاصولا تعمج دق اهاناف

تبث نورشع و ی ناللال هدعب و

عقی ف طوطخالل ی ف یزاوتلال طرش

عامسا حضتلف یواستت نا

تّایواستم کش ریغ نم

ةفلالخلال حرطاف تافّص نم

عالضالایزاوتم ناحطس

أمّ هف نی یزاوتم نی ب ام

فرعاف یواسی د	فّضم عم هی مسق یعبرم
نم و مسقلا یف مسقلا حطس	ناف نیثالثا عبارف دعب
اذ دعب انمسق و طخ ف	اذف نیفلتخم هعومجم
نیمسقلا دحا یحطس	نیذ دعب و هطفح رخآلا یف
یتلا ةدایزل	تبتتسا و هل مسق نع فصنلا یف
اردق یواسی لالحا د	یرت یکل سق و فصنلا عبرم
نمل نیثالثا	نملغّیلف همکح ملع بلطی
افخالب هریرقت ادب دق	افّصن طخ لک نا کاذ و
رخآ هیلع دیز هدعب و	رهاظ کاذ و ةماقتسا یلع
ةدایزلا و طخال حطس ع	ةدایزلا یف تبرض اذا اعم
امف فصنلا عب	املعاف کاذ دعب یواسی ماق
ةدایزلا عم فصنلا ع	ةدافالا تمت کاذ دنع و
الاکشالا عمجاد	الاکشالا و ماهبالا حرطا و
نیسلجمب همطن	نیلواطتم انوکی مل و
یلا مطنلا لّوا نم	الجع تمطن دق رشع ثلاث
یناثلا وه و ریخال سلج	یناثلا عیبر نم موی رخآ
تضم نیسمخ دعب ت	تضقنا دق ةجح فلا دعب نم
ام هللا یلص لوسرلا ةرجه	امنرت وا..... مامح حان
ةداقلا مارکلا لآ	ةداسلا لامکلا باحصا بحصلا و
الّهس ام یلع هلل دم	اللعللا حازا و ریسعللا نم

باسح» ۲: هرامش تسوی پ
هقف رد «نیأطخ لا

رك با

ىياهب خىش

و مٔباود ةئام سدسب اوقس مٔ مهبايث هي ف اورٔطف ةعامج هي لع درو ضوح **ةيناثلا ةلئسملا** هلفسأ ي ف يقب دق و هنع اوراس مٔ مهلبا يقب ام نامثا ةثالثب و مهمانغا يقب ام سمخب في كف ال مأرك ري هطتلا تقو ي ف ناك له ةنا ي ف كلذ دعب او كشم مٔ عاملا نم ي قارع لطر ةأمسمخ كلذ مالعتسا ىلا لي بسل

صقن اذا ددع ىا انلوق ىلا ةقيقحلا ي ف عجري لاؤسلا اذه نا لوقن ةبسانتملا ةعبرألا قيرطبف هنم طقسن و رشع ىنثا ينعأ كرتشملا جرخملا لّصحنف ةأمسمخ يقب و هعبر و هثلث هنم ىلا ضوحلا لاطراً ىنعا لوهجملا ةبسنك اهيا لّرشع ىنثالا ةبسنف ةسمخ ىقبت ني رسلال فالال ةتس وه و لصاحلا مّسقن و رخألا ي ف ني ف رطلال دحا برضنف ني طسولا دحا لوهجملا و ةأمسمخ ال و ةدايز نود نم أرك ضوحلا كلذ ناك دقف ناتئام و فلأ جرخي ةسمخ ينعأ مولعمل طسولا ىلع ناصقن

هسدس و عيش عبر ىقبي هعبر و هثلث هنم صقنن و ائيش هلاطرا رادقم ضرفن ربحلا قيرطب و ناتئام و فلأ جرخي رسلال ىلع حيحصلا مسقنف ةأمسمخل الداعم

و نيئتئام هضرفن مٔ نوسمخ و ةئامعبرأ لّوألأ أطخلال فاطر ني رشح و ةئام هضرفن **نيأطخلاب** و ي نثالا أطخلال ي ف لّوألأ ضرفل بورضم ينعأ لّوألأ طوفحملاف ةئامعبرأ ي نثالا أطخلال ني عبرأ و فلأ ةئام لّوألأ أطخلال ي ف ي نثالا ضرفل بورضم ينعأ ي نثالا طوفحملا و افلا نوعبرأ و ةينامث لّوألأ ةمسق جراخ و نوسمخ نيأطخلال ني ب و افلا نوّس ني طوفحملا ني ب لصفلا و فالال ةينامث ام ىواسي ددع لك نم عبرلا و ثلثلا ناك أملا لوقن لي لّحّثلا قيرطب و ناتئام و فلأ ي نثالا ىلع اذه و ضوحلا ءام رادقم وهف عمّتجا امف اهسمخ و اهلمث ةئامسمخلا ىلع ديزنف ةسمخ و هنم يقب في طل رصتخم قيرط

مي قأ لوهجم هقمع و دحاو ربش هضرع و رابشأ ةرشع هلو ط لي طتسم ضوح **ةثلاثلا ةلئسملا** اهل اماف رابشأ ةسمخ ءاملا نم اهنم جراخلال ناكف ني رصقالا هي طئاح دحأب ةقصلم ةبصق هي ف أضوت مٔ رخألا طئاحلاب هقوصل نيح ءاملا ي ف اهسأر باغ ىّتح هرعق ي ف اهفرط تابث عم صخش ملعلال ىلا قيرطلال في كف اسجن ناك ةبصقلا كلت نم جراخلال نا هي لع رهط مٔ هنع رفا س و هنم هءاسف وأ عوضولا ءحصب مكحيل ال مأرك ناك عوضولا تقو ةنأب

ئيش ةبصقلا كلت نم ءاملا ي ف بئاعلا ضرفن نأ ةلباقملا و ربحلاب اهجارختسا قيرطف ةرشعلا اهي لع لّص دحا ةمئاق رتو لي لملا دعب ةبصقلا نا بيرا ال و ائيش و ةسمخ اهعيمج نو كفي ينعأ اهنم بئاعلا ردقلا رخألا علّضلا و ضوحلا لوط ىنعا بيغملا و علطملا ني ب ي تّلا رابشألا ةرشع و الام نورشح و ةسمخ ينعأ ةبصقلا عومجم عّبرم لوقنف ضوحلا قمع وه ي دلّلا لوهجملا يّشلا كرتشملا طاقسإ دعب و سورعلا لكشي ال ام و ةئام ىنعا يّشلا و ةرشعلا يّعبرمل واسم وه و ائيشأ كلذ قمع وه و فصن و ةعبس ةمسقلا نم جراخلال و ني عبس و ةسمخل ةلداعم ائيشأ ةرشع ىقبي ربح نمث و اربش ني ثلث و ني نثاب ركلا ىلع ديزي وهف ضوحلا

اغبرم و نورشع و ةسمخ و نائئام اهغبرمف اربش رشع ةسمخ ةبصقلا ضرفن **نيأطخلا قي رطب و** و ةسمخ لولأا أطخلاف ةرشع ريذقتلا اذه يلعل ءاملا يف اهنم ببئالال نأل نائئام نيخآلا نيعللضلا نيورشع اهضرفن مئ سورعلا لكشب اهيعلض يغبرم يواسي نأ دب ال ةمئاقلا رتو غبرم ذا نورشع ينأثلا أطخلاف نورشع و ةسمخ و ةئامثلث نيخآلا نيعللضلا اغبرم و ةئامعبرأ اهغبرمف اربش و ةأسمخ ينأثلا طوفحملال و نورشع و ةسمخ و ةئام و فلأ لولأا طوفحملال نوعبس و ةسمخ انثا ةمسقلا جراخ و نوسمخ نيأطخلا ني و نورشع و ةسمخ و ةئامتس نيظوفحملال ني بل لصفلا ةبصقلا عومجم رادقم وه و فصن و رشع

ناربش هقمع و رابشأ ةثلاث هضرع و اربش رشع ةعبرأ هلوط ليطتسم ضوح **عبارلا ةلئسملا** هي ف طقسف رابشأ ةينامث يرخألا لوط و رابشأ ةتس امهيدحإ لوط نائرجش هلوط يفرط يلعل و هنم صقنا رخألا و رك نم ديزأ امهيدحأ نيمسق يلا ءاملا هب مسقنا و ءاملا دومع بعوتسا ةتيم دلج ةليوطلال يلي يذلل مسقلا نم و نيبوثل دحا يلعل ةرطق ةريصقلا يلي يذلل مسقلا نم رطق مئ بسحب ايواستم اناريط نيترخشلا يسأر نم نارئاط دلجل يلا راطف رخألا بوثللا يلعل ةرطق يلا برقأ ناك له ردي ملف ءاملا نم هناكم انيلعل ايقالت يفع و هاذخأ و هيلعل ايقالت يتت ةفاسملا بنتجي و رهأطال بوثلال يف يللصيل كلذ ةفرعم يلا ليبسلا فيكف ةليوطلال مأ ةريصقلا سجّنل

ائيش دلجل عوضوم و ةريصقلا لصأ ني ب ام ضرفن نأ ةلباقملا و ربجلاب اهجارختسا قيرطف و سورعلا لكشب عيش و ةتس وه و رئأطال راط ام رادقم هرذجف نوثلث و ةتس و لام ةمئاقلا يعللض ال لام و نوعست و ةتس و ةئام ةغبرم ائيش ال رشع ةعبرأ دلجل عوضوم و ةليوطلال لصأ ني ب ام ال لام و نوّتس و نائئام امهعومجم و نوّتس و ةعبرأ ةليوطلال غبرم و ائيش نيورشع و ةينامث و تربج اذا و امهناريط يواست ضرفل نيثلث و ةتس و الام لدعي وه و ائيش نيورشع و ةينامث ام يه و ةينامث ةمسقلا جراخ و ائيش نيورشع و ةينامث لدعت نورشع و ةعبرأ و نائئام يقب تلباق و ةليوطلال ني ب ام يقبي و ركلا يلعل ادئاز ناك يذلل مسقلا وه اذه و دلجل عوضوم و ةريصقلا ني ب ركلا نود ناك يذلل مسقلا وه اذه و ةتس هنيب

و ةليوطلال ني ب امف رابشأ ةسمخ دلجل عوضوم و ةريصقلا ني ب ام ضرفن **نيأطخلا قي رطب و** نوعبرأ و ةسمخ و ةئام نيخآلا اغبرم و نوّتس و دحأ نيلولأا نيعللضلا اغبرمف ةعست هنيب اغبرم و نوسمخ و نائثا نيلولأا نيعللضلا اغبرمف ةعبرأ هضرفن مئ نونامث و ةعبرأ لولأا أطخلاف و نوّتس و ةأسمخ لولأا طوفحملال رشع انثا و ةئام ينأثلا أطخلاف نوّتس و ةعبرأ و ةئام نيخآلا نورشع و ةعبرأ و نائئام نيظوفحملال ني بل لصفلا و نوثلث و ةتس و ةئامثلث ينأثلا طوفحملال ةينامث ةمسقلا جراخ و نورشع و ةينامث نيأطخلا ني ب و

نم ايقارع الطارعسي ولد مهعم و لوهجم مهددع ةعامج هرضح ءاملا نم لاخ ضوح **ةسماخلال ةلئسملا** يتت اولد ديازتي اذكه و ةعبرأ عبارلا و ةثلاث ثلألا و نيولد رخألا و اولد مهيدحأ هي ببصف ءاملا باصأف ضوخلال عرف يتت ولّدل كلذب مهباود هنم اوقسمئ ةبانجلال نم هي ف مهيدحأ لستغاف اوغرف لسغلال لبق ةساجنل هتاقالم رهظ اوقرفت و هنع اوراس ام دعبمئ اولد نورشع و ةسمخ دحاو لك هداسف وأ لسغلال ةحصب مكحيل ال مأرك لسغلالتقو ناك له ةنأب ملعلال يلا ليبسلا فيكف

وأ دحاو ينعا هي فرط ذخان و ائيش ءالّدل عومجم ددع ضرفن نأ ةلباقملا و ربجلاب اهجارختسا قيرطف دحاولا بورضم نال ءالّدل ددع وه عيش فصن و لام فصن لصحي عيشلا فصن يف هبرضن وأ ائيش ءالّدل ددع مسقاف هيل دحاولا نم ةيللاوتملا دادعألا عومجم يواسي ددعلا كلذ فصن يف ددعيا عم هيلعل موسقملا وه و عيشلا يف لئاسلا لاق امك نورشع و ةسمخ جرخيل ةعامجلال ددع وه عيش يلعل لدعي لام ةلباقملا و ربجلال دعب و عيش فصن و لام فصن لدعي ائيش نورشع و ةسمخ لصحي نيورشع و ةسمخ يف اهبرضا ف ةعامجلال ددع يه و نوعبرأ و ةعست عيشلاف ائيش نيعبرأ و ةعست الطر نيورشع و ةسمخ بركلا يلعل ديزي ضوخلال كلذف الطر نورشع و ةسمخ و نائئام و فلأ لصحي اصقان ضوخلال كلذ ناكل اولد نيورشع و ةعبرأ ناك ةعامجلال نم دحاو لك باصأ يذللان ضرّف ول و ايقارع

الطر نيعبس و نينثاب ركلا نع

و نورشع و عست م رشع ةثلث لوالا أطخلاف نيرشع و ةثلث ةعامجل ضرفن نيأطخلاب و
و عبس و ةئامثلث نينثال طوفحمل و نوثلث و نائام لوالا طوفحمل و رشع نينثال أطخل
ةمسق نم جراخل و ةثلث نيأطخل نيب لصفال و نوعبرا و عبس و ةئام امهنيب لصفال و نوعبس
لصحيل رم ام اب لعفاف نوعبرا و عست نيأطخل نيب لصفال يلع نيظوفحمل نيب لصفال
ءاللا ةدع

أدج نيأطخل و ربحال قيرط نم لهسا وه رخأ قيرط اهلاثمأ و ةلئسملا هذه جارختسال و
نم صقني و ةعامجل نم دحاو لك باصأ يذل رادقمال ينعا لاؤسلال هيلال يهتنا ام فّعضت نا وه و
دحاو لك باصأ يذل ناك ولف ءاللا ددع هنم ملعتساف ةعامجل ددع وهف يقب امف ادبأ ادحاو هفّعضم
يلع و ءاللا ددع لصحيل نيثلثال يف يقابل انبرض و ادحاو نيئسلال نم انصقنل اولد نيثلث
هيلع لهس اهنقتأ نم و بانطالا نم افوخ سملال لئاسملا هذه يلع رصتقنل و سايقلا اذه
[1] قيفوئل و ةمصعلا ءلال نم و بابل اذه لئاسم نم ريثك جارختسا

[1] ١١٢-١١٤ ص؛ نيدلماكحأ يف نيتملا لبحال

عیبم رد ملع طارتشا

یلح همالعی

ولف .یقابلا ةلباقم یف رخآلا نوکیف ،نوضوعلا دحأ یف مولعملا ءزجلا ءانثتسا زوجي : (بی) اقلطم لطبې : خیشلا لاق مویلا رعسب ادحاو یواسي ام الإ ةعبأب ةعلسللا هذه كتعب :لاق ةثالث یف حصي : لاق ادحاو صخي ام الإ :لاق ول و .مویلا رعسب املعی نأ الإ ،کلذ هجولا و ،ةلاهجلل **هاملع ناف** ،ةلاهجلل یلإ یضفملا رودلا توبثل ،نالطبلا یدنع برقلأا و ،نمئلل عیمجب اهعابراً .نمئلل عیمجب اهسامخأ ةعبأ یف عیبلأ حص **امهریغ وأ ةلباقملا و ربجلاب**

،ءیش ثلث و ةرشف لدعی ءیش نمئلل نأل ،رشف ةسمخ وهف نمئلل ثلث و ةرشف هعاب ول و ثلث الإ :لاق ول و .ثلث و رشف ةثالث وهف نمئلل عبر و :لاق ول و .نمئلل یثلث لدعت ةرشفلاف [1]فصن و ةعبس وهف نمئلل

ترابع نیا حرش

دصاقملا عماج

(نمئلل عیمجب اهسامخأ ةعبأ یف عیبلأ حص ،امهریغ وأ ةلباقملا و ربجلاب هاملع ناف) :هلوق

رادقم و ،هیف عیبلأ حص ام رادقم ناملعی دقعلل نیح یرتشملا و عئابلل نم دحاو لك ناك ناف :یأ (1) **ةعبألا و نیأطخلاك ،قرطالا نم اهریغ** وأ ةلباقملا و ربجلال قیرطب ینثتسملا کلذ جارختسا نم اهنكمت عیبلأ ءحصل یفكي ال و ،فنصملا هركذ امك ،عیبلأ حص **ةبسانتملا** .نالطبلا ةبجوملا ةلاهجلل ،دقعلل دعب

لاحلا یف لهج نإ و حص امهرد رشف ینثاب ةئاملا رعس یلع لاطراً ةسمخ عاب ول هنأ :ةركذتلل یف و یفتنیف ،ناصقنلا ال و هیلإ ةدایزلا قرطت نكمي ال و ،باسحلل فرعی امم هنأل ،نمئلل ردق ررغال

نم و ءصح هیبأ نم ثرو نأب ،فالخالل یلع ضرأ ةعطق ةقفص نیثا نم عاب ول امیف زّوج هلثم و ردق الهج نإ و ،حصي هنإ یقابلل رخآلل و ،نیبیصنللا دحأ امهنم دحاول لعج و ،رثكأ وأ لقأ ءصح هما هیضتقی ام یلإ ناعجری و ،نمئلل یف بیصنللا ءبسن و ،لاحلا یف عیمجلل یلإ بیصنللا ءبسن ءزجالل هتلاهج رضت الف ،ةلمجلل ةلباقم یف نمئلل ذإ ،باسحلل

نإ و ،حص دقعلل ءلاح ردقلل فرع ناف ،رادلل نم یبأ ثاریم نم بیبصن كتعب :لاق ول :لاق هلثم و هیضتقی ام هل نوکي و ،ءحصلل یوقالاف الامج إقاقحتسالل ردق و ءثرولا ددع فرع ول و ،لطب لهج باسحلل

وه و ، حصي لعفلاب الوهجم ناك نإ و ةبيريقلل ةوقللاب امولعم عي بمال ناك اذا هنأ همالك نم رهظيف
ررغل ايف كارتشالل ، لكشم

ءايشأ ةعبرأ لدعي ائيش آلإ ةعلسلال عي بمالاف ، ائيش ينثتسملال ضرفن نأب : ربحلالب امأف
ءايشأ ةعبرأ مهارد ةعبرأب لباقملال نوكي ف ، ءيش مهردب لباقملا نأ انضر ف انأل ، مهارد ةعبرأب
ةعلسلال تناك ، ةلباقملل ائيش ءايشأ ةعبرأ يلع اندز و ، ءيشب ائيش آلإ ةعلسلال انربح اذا ف
هيف حصي ذللا و ، امهرد صخي اهسمخ ينثتسملال نوكي ف ، اهسمخ ءيشلالف ، ءايشأ ةسمخ لدعت
مهارد ةعبرأب اهسامخأ ةعبرأ عي بلال

عبر الإ اهعبر وه و ، مهردب اهنم عبر لك ، ائيش آلإ ةعلسلال عي بمالاف ، ءيش ينثتسملال : تلق ول و
ءيش عبر ءيشلال لباقيف ، الماك اعبر ناك ءيش عبرب هانربح اذا ف ، الماك ائيش لدعي كلذ و ، ءيش
ءيشلالف ، ءايشأ ةسمخل ةلداعم ةعلسلال نوكت ف ، ءيش عبر و ءيشل الداعم ةعلسلال عبر نوكي ف
اهسمخ

، رخا اهعبر و ، ةرات ةعلسلال ثلث ينثتسملال ضرفن نأب ف : **نيديئازلا نيأطخلالاب** امأ و
رشف انثا كلذ و ، احاحص امهتروريصب لمعلال لي هسستل ابلط ، امهل كرتشملا جرخملا بلطنلف
مهارد ةعبرأ هنأل ، رشف ةتس نمثلاب نوكت ف ، مهردب اهصاصتخا انضر ف دق و ، ةعبرأ اهنم ثلثلا
و ، ةدياز ةينامثب أطخأف ، رشف يتنثا تناك دق و ، ني رشف تغلب اهيلإ ينثتسملال انممض اذا ف
، ةدياز ةثالثب أطخأف ، رشف ةسمخ ينثتسملال عم يه رشف انثا ، ةعبرأب نوكت ف ، ةثالث عبرللا
رشف يتنثا غلبي ، يتنثال أطخلال يه ةعبرأ وه و لوألل لاملل برضنلف

لضفلال مسقن ، ني رشف و ةعبرأ غلبت ةينامث وه و ، لوألل أطخلال يه ةثالث وه و ، يتنثال لاملل اذك و
و ، امهركأ نم رشف انثا وه و ني عفترملا لقأ تطقسأ اذا كنأل ، رشف انثا وه و ، برضلال يلصاح ني ب
دعب ، امهركأ نم يقابللا وه و ، ني أطخلال ني ب لصفلا ذخأنف ، رشف انثا يقبي نورشف و ةعبرأ وه
ةسمخ وه و ، هنم لقألل طاقسإ

يتنثا يلإ راص امنإ و ، دحاو ءيش لصلأل يه اهنأل ، دحاو يلإ رشف يتنثا تدرتئش نإ رايلالاب تنأ و
نوكي ف ، اهسمخ نوكي ، ني أطخلال ني ب لصفلال يلإ هبسننت مث ، احاحص روسكلا لعجل ةلواح رشف
ةعلسلال سمخ ينثتسملال

، ةعلسلال عومجم نم ينثتسملال يه ناسمخ و ، نانثا جرخي ، ةسمخ يلع رشف يتنثا تمسقتئش نإ و
رشف يتنثا نم سمخلال وه و

ةعبرأ امهل كرتشملا جرخملا و ، رخا سدسلال و ، ةرات نمثلال ينثتسملال ضرفت نأب : ني صقانلا وأ
عم يه ، رشف يتنثا مهارد ةعبرأب نوكي اهنم ةثالث وه و ، نمثلال هنو ك ري دقت يلع ف ، نورشف و
ةصقان ةعستب أطخلال نوكي ف ، رشف ةسمخ ينثتسملال

ينثتسملال عم يه ، رشف ةتس مهارد ةعبرأب نوكي اهنم ةعبرأ وه و ، سدسلال هنو ك ري دقت يلع و
ةصقان ةعبرأب أطخلال نوكي ف ، نورشف

تبرض اذا و ، رشف يتنثا غلبي ةعبرأ وه و ، يتنثال أطخلال يه ةثالث وه و لوألل لاملل تبرض اذا ف
، امهني ب لصفلا ذخأن ، يتنثال و ةتس غلبي ، ةعست وه و لوألل أطخلال يه ، ةعبرأ وه و يتنثال لاملل
نورشف و ةعبرأ وه و

هبسننت : يأ ، ةسمخ يه و ني أطخلال ني ب لصفلال يلع همسقت و ، هانلق امك دحاولا يلإ هدرت نأ اما ف
: ينعأ ، برضلال يلصاح ني ب لصفلال مسقت وأ ، هيلإ هتبسني يه رثكألل يلع لقألل ةمسق نأل ، هيلإ
و ةعبرأ سمخ يه سامخأ ةعبرأ و ةعبرأ جرخت ، ةسمخ وه و ، ني أطخلال ني ب لصفلال يلع ني رشف و ةعبرأ
اهسمخ ينثتسملال نوكي ف ، ةعلسلال اهنو ك ضر ف يتنثال ني رشف

أطخلاً إف، نورشع و ععبراً امهجرم ناف، ثلثال و نمثللك اصقان رخآل و، ادئاز نيأطخل دحأ ناك ول و
ةمسقلل امهطفحت و امهعمجت، ةدئاز رشع ةتس ي ناثل صرفلاب و، ةصقان ةعست لوأل صرفلاب

ةثالث وه و لوأل لامال برضت م، ناصقنل و ةدايزلاب نأطخل هيف فلتخي ام لك يف لمعت اذك و
يف ةينامث وه و ي ناثل لامال م، نيعبراً و ةينامث نوكي رشع ةتس وه و، ي ناثل أطخل يف
نيرشع و ةئام نوكي، لوأل عفترملا إله مضت، نيعبس و نينثا نوكي، ةعست وه و، لوأل أطخل
، ةسمخ نوكي سدسل و نمثل نم لكل كرتشملا جرخملا وه و، نيرشع و ععبراً يلع امسقت
، سخملا نوكي ظوفحملا إله بسنت

إله بسنت، سامخأ ععبراً و ععبراً جرت، نيرشع و ةسمخ يلع نيرشع و ةئام تمسق تئش ن إ و
امل: لوقت، ةبسانتملا دادعأل ععبرألاب و، ينثتسملا وه كلذف، سخم نوكي كرتشملا جرخملا
، هصخت ي تله مهاردل ععبرألا إله عي بملا ةبسنك، هصخي يذل مهردل إله ينثتسملا ةبسن ناك
ام ةلباقم رابتعاب ناك امن إ، ةعلسل نم امهرد صخي امب ءانثتسالاً نأل، هل امن اه نو ك رابتعاب
ةبسن نوكت نأ بجو، ءانجألاب ءانجألا ةلباقملي صتقملا نمثلل عي بملا نم عي بل هيلع دقعا
و، عي بملا نم م و مهردل عومجم يله مهردل ةبسنك، عي بملا و ينثتسملا عومجم يله ينثتسملا
عومجملا سخم مهردل

**إله لوأل ةبسن ناك، تبسانت اذ ععبرألا نأ يلع نه رب دق سديلقأ نأ: هوقحت و
مدقم لل ةبسن لل لعج: ي، ةبسن لل لادبإ وه و، عبارلا إله ي ناثل ةبسنك ثلثال
ي. لالت إله ي لالت ةبسنك مدقم إله**

ةبسن نوكتف، ةبكرم تبسانت ةلصفم تبسانت اذ ععبرألا ري داقملاً نأ يلع اضيأ نه رب و
مدقملا ةبسن ناك تسكع اذف، ي لالت إله ي لالت عومجم ةبسنك مدقملا إله ي مدقملا عومجم
سمخ ينثتسملا نوكي ف، هانركذ امل ققحم وه و، ني ي لالت إله ي لالت ةبسنك ي مدقملا إله
ةعلسل عومجم

ةبسن نوكت نأ بجو، نمثل إله عي بملا ةبسنك مهردل إله ينثتسملا ةبسن ناك أم: لاق ي وأ
نه رب دق سديلقأ نأل كلذ و، هعبر رقب وه و، نمثل إله مهردل ةبسنك عي بملا إله ينثتسملا
سمخ نوكتف، هلبق ابسانت ك ةبسانتم لادبإا دب تناك، تبسانت اذ ععبرألا نأ يلع
ةعلسل سخم ينثتسملا نوكي ف، عومجملا

(.رشع ةسمخ وهف، نمثل ثلث و ةرشع بكتعب: لاق ول و) :هلوق

طاقسإ دب و، الماك ائيش لدعي عيش ثلث و ةرشع عي بملا و، عيش نمثل: لوقت كنأل (1)
عيش ي ثلثل ةلداعم ةرشعلا نوكت كرتشملا

كرتشملا طاقسإ دب و، عايشأ ةثالث لدعي عيش و ةرشع عي بملا ف، عيش نمثل ثلث: لوقت وأ
نوكي ف، ةتس نمثل ثلث صرفت نيأطخلاب و، ةسمخ عيشلاف، نيئيشل ةلداعم ةرشعلا نوكت
م، نيدئاز نينثاب أطخلاف، رشع ةتس ةرشعلا إله هتميمضب ناك دق و، رشع ةينامث نمثل
أطخلاف، رشع ةعبس ةرشعلا إله ةفاضلاب و، نيرشع و دحإ نمثل نوكي ف، ةعبس هصرفت
ةدئاز ععبرأب

لامال بورضم و، نورشع و ععبراً، ععبراً وه و ي ناثل أطخل يف، ةتس وه و لوأل لامال بورضم و
امهركأ نم نيأطخل لقا طقسأ اذف، رشع ععبراً، نانثا وه و لوأل أطخل يف، ةعبس وه و ي ناثل
نانثا يقب

هَّنْ أريدق تال و ،ةعبرأب عيبلال هي ف حص ام ثلث عبرلأ نأل ،ثلث و دحاولا لباقم وه و اهعبر يف هَّنْ أ ،ننثال لباقم وه و اهثلاث يف لطلب ةعبرألأب اهثلاث يف هتصح انضرف اذا و .ادحاو لباقي ،دئاز امهالك و .دحاوب أطخلل عقوف ،كلذك دحاو هَّنْ أريدقتال و ،ةعبرأب عيبلال هي ف حص ام ف صن و -ينثالل ددعال يف -ثلاث وه و -لأوالا أطخلل برضي و ،ناثلاث يقبي رخألل نم نيأطخلل دحاو طقس يف .نينثا برضاللا غلبف ،ثلاثلال ةللباقملا نينثاللا و ةضورفملا ةعبرألل نم عم تجملا نأل -ةتس وه لأوالا تطقسأ اذاف .ددعالا جرخي -دحاو وه و -ينثاللا أطخلل يف -ثلاث و ةسمخ وه و -لأوالا ددعالا برضي و اهليل اهتبس نينعمب ناثلاث وه و نيأطخلل لصف يلل اهمسقي ثلاث و هثلاث يقبي نينثالل نم حيحصلال و ،سمخ عيبلال نم ينثتسملاف ،ثلاث و ةثالثال سمخ نينثالل نأل ،اسمخ نوكي هسامخا ةعبرأ .

رشرع انثا وه و نارسكلال هنم جرخي اددع عيبلال لعجاف رسكلال نم ةيللا اهضرفت نا تئش نإ و ،رشرع ةسمخ ينثتسملا عم يهف ،رشرع ينثال ةللباقم ةعبرألل نوكتف ادحاو لباقي ةثالث اهعبر نوكتف ادحاو لباقي ةعبرأ اهثلاث و ،رشرع ينثا ضرورفم هَّنْ أ ،عومجملا نع دئاز ةثالثب تاطخاف ةينامثب تاطخاف ،نيرشرع تغلب ينثتسملا يلل اهانمض اذاف ،رشرع ةتسل ةللباقم ةعبرألل ددعالا و ،نيرشرع و ةعبرأ غلبب ينثاللا أطخلل يف -ةثالث وه و -لأوالا ددعالا برضا .اضيأ ةدئاز ،رشرع انثا يقبي رثكالل نم اهلل قأ طقسي ،رشرع ينثا غلبب لأوالا أطخلل يف -ةعبرأ وه و -ينثاللا عومجم نم ينثتسملا يه ناسمخ و ،نانثا جرخت ةسمخ وه و نيأطخلل نيب ام لصف يلل اهمسقت اهسمخ يه و ،رشرع ينثا اهانضرف دق و ،ةعلسلال .

الل ،كلذك تلمع اصقان رخألل و ادئاز امه دحاو ناك ول و .نيسقان اعم نيأطخلل ناك ول ام كلذل يلل سق و هتضرف ام يلل هتبس نربتعت ةمسقللاب جرخ امف نيأطخلل عومجم يلل نيددعالا عومجم مسقت كنأ ةعلسلال ددع نم .

ءيش ثلاث و ةرشرع لدعي ءيش نمثال نأل ،رشرع ةسمخ وهف نمثال ثلاث و ةرشرع هعاب ول و :هلوق «.نمثاللا يثلاث لدعت ةرشرعلاف .

الماك ائيش لدعي ،ءيش ثلاث و ةرشرع عيبلالاف ائيش نمثالا ضرفي نا ربحلاب هقيرط (1) نمثال وه و ،رشرع ةسمخ ءيشلاف ،ءيش يثلاثل ةلداعم ةرشرعلا يقبت هلثمب ءيش ثلاث طقسي ةثالث لدعي ءيش و ،ةرشرع عيبلالاف لوهجم اضيأ هَّنْ أ ائيش نمثال ثلاثا ضرفت وأ ،بولطملا ثلاثال وه و ،ةسمخ ءيشلاف ،نيئيش لدعت ةرشرعلا تيقب ءيشب ائيش تطقسأ اذاف ،ءيشأ بولطملا .

يلل هتميمضب ناك دق و ،رشرع ةينامث نمثالل نوكي ةتس ثلاثاللا ضرفت **نيأطخلل قيرطب** و ناك دق و رشرع انثا نمثالاف ةعبرأ هضرفت م ،نيدئاز نينثاللا أطخللاف ،رشرع ةتس ةرشرعلا -ةتس وه و -لأوالا ددعالا برضتف ،نيسقان نينثاللا أطخللاف ،رشرع ةعبرأ ةرشرعلا يلل هتميمضب غلبب اضيأ نانثا وه و -لأوالا أطخلل يف -ةعبرأ وه و -ينثاللا ددعالا و ،رشرع ينثا غلبب نينثاللا يف و ةسمخ دحاو لك صخي ،ةعبرأ وه و نيأطخلل عومجم يلل اهمسقت نورشرع نيبورضملا ةلمج و ،ةينامث قبس ام ايعارم نيسقانلا و نيدئازلا هيلل سق و ،لوهجملا ثلاثال يه .

«.ثلاث و رشرع ةثالث وهف ،نمثالا عبر و :لاق ول و :هلوق .

و تطقسأ اذاف ،الماك ائيش لدعي ءيشلاف عبر و ةرشرع عيبلالاف ائيش نمثاللا ضرفن نأل (1) فاضي ،ثلاث و ةثالثا عبرلاف ،ءيش عابرأ ةثالثل ةلداعم ةرشرعلا تيقب ءيش عبرب ءيش عبر عم ناك دق و ،رشرع ينثا نمثالل نوكي ةثالثا عبرلا ضرفن نيأطخلللاب و .ركذا ام غلبت ةرشرعلا يلل عم ناك دق و ،ةينامث نمثالل نوكي نينثاللا ضرفن م ،صقان دحاوب أطخللاف رشرع ةثالثا ةرشرعلا أطخلل يف -ةثالث وه و -لأوالا ددعالا برضن .اضيأ ةصقان ةعبرأب أطخللاف رشرع انثا ةرشرعلا طاقسإ دعب و .نينثاللا غلبب ينثاللا ددعالا يف لأوالا أطخلل و ،رشرع ينثا غلبب -ةعبرأ وه و -ينثاللا

إذا، ةثالث يقبى رثكألا نم نيأطخلاللقأ طاقسإ دعب و، ةرشع يقبى رثكألا نم نيددعلا لّوأ و نيديازلا كلذىلع سق و. لوهمالعبرلا وه و، ثلث و ةثالث دحاوّللكّ صخ ةرشعلا اهلىلع تمسق نيذفلتخمل.

«فصن و ةعبس وهف، نمثلا ثلث إلال: لاق ول و» :هلوق.

ثلثال ربجاف، الماك ائيش لدعي ائيش ثلث إلال ةرشعب عي بملاف ائيش نمثلا ضرفن أنال (2) و ةعبس ائيشلاف، اثلث و ائيش لدعت ةرشعلا ريصت نمثلا يف هلثمب هلباق و ىنثتسملافصن.

نانثا هثلثّ نأ رابتعاب ناك دق و، ةينامث نمثلا يقبى ني نثا ةثالثال ضرفن نيأطخلالاب و نوكي نأ ثلثال ىضتقم و ةعست نمثلا يقبى ادحاو هضرفنّ مّث. نيصقان ني نثاب أطخلالاف ةتس ني نثا غلبى ني نثال إطخلال يف -نانثا وه و -لوألا ددعلا برضنف. اضيأ ةصقان ةتس أطخلالاف ةثالث طاقسإ دعب ني غلبملا نم لضافلا مسقنّ مّث، ني نثا غلبى لوألا إطخلال يف ني نثال ددعلا و، رشح و فصن و نانثا دحاوّللكّ صخي، ةعبرأ وه و نيأطخلال ني بام توافت ىلع، ةرشع وه و رثكألا نم لّوالقألا نوكي نأ هاضتقم و ةعبس نمثلا يقبى ةثالث هضرفن ني نثا برضنفّ مّث، نيدياز ني نثاب أطخلالاف، ةعست، ةتس نوكي نأ هاضتقم و ةينامث يقبى ني نثا هضرفنّ مّث، نيدياز ني نثاب أطخلالاف، ةعست مّث، ةرشع اهمجن و ةثالث يف ني نثا و ني نثا يف ني نثا برضن. نيصقان ني نثاب أطخلالاف [3] بولطملا ثلثال وه و، فصن و نانثا جرخي، ةعبرأ وه و نيأطخلال عومجم ىلع اهمسقن

هماركل احاتم

[ةلباقملا و ربجلاب ىنثتسملا عزجال ملع ول اميف]

(نمثلا عي مجب اهسامخأ ةعبرأ يف عي بلّاحص امهريغ وأ ةلباقملا و ربجلاب هاملع نإف) :هلوق

ةينثال ةلأسملاب صتخم مكحل اذه: لاقى ال، **ةبسانتملا ةعبرألا و ناطخلا امهريغب دارملا** ناعفري ال ةلباقملا و ربجلال و لاحم يرودهي فملعلا ليصحتّ نإ: لاق دق و ادحاو صخي ام ينعأ، ةلاهجال و ررغال هعم لصحي ةي عم رود ةنأ انمّ دق دق: لوقن أنال؟ هاملع ول و: لوقي في كف، ةلاحتسال، اعم هنم ىنثتسملا و ىنثتسملاب فملعلا لوصحب امهعافترا نكمي و.

لكشم وه و، دقلا لالح لعللاب الوهم ناك نإ و فاك ةبىرقلا ةوقلاب فملعلا نأ كلذ ةيضر و امهذأ وأ باسحلا اذهب ني لهاج اناك إذا ام جرخيل ةبىرقلا ةوقلاب ديقتلا و، ررغال يف كارتشالال، حصي مل هاملعت و ابهذّ مّث كلذك ادقع ولف، الهاج.

يف الوهم عي بملا نوكم عي بلّال اهي فّ حص ةريثك ةلثمأ ركذ ةركذتلا و ماكحلإ ةياهن» يف و فالخالال ىلع ضرأ عطقة قفص ني نثا نم عاب ول امهمن، ةبىرقلا ةوقلاب فملعلا ناك نأ، لالحا رخآلا و ني بىصنلا دحأ امهمن دحاوّللكل لعج و، رثكأ وأ لّوقأ ةصح ةمأ نم و ةصح هبأ نم ثرو نأب و عي مجلإ ىلإ بىصنلا ةبسن ردق الهج نإ وّ حصي عي بلّال نإ: ني باتكلا يف لاق دق. يقابال هيضتقى ام ىلإ ناعجري و نمثلا نم هتصح ردق امهمن لّلك لهج و نمثلا يف بىصنلا ةبسن ني صخش يلام ني بعمج إذا امك ءازجالاب هتلاهج رضى الف ةلمجال ةلباقم يف نمثلا ذإ، باسحلا باسحلا ىلإ ناعجري و نمثلا نم امهمن لّلك ةصح لالحا يف فملعلا مل نإ وّ حصي ةنإف ةقفص

ردق للاحل يف الهج نإ وحص امهرد رشع ينثاب ةئاملا رعس ىلع لاطراً ةسمخ هعاب ول ام اهنم و .ررغل يف تنيف ناصقنلا ال وهلل ةدايزلا قّرطت نكمي ال و ،باسحلاب ملع يأمم ةنال ،نمثلا ردقلا فرع اذا ةنل :نibatكلا يف لاق دقف ،رادلا نم يبا ثاريم نم يبيصن كتعب :لاق ول ام اهنم ةّحصلا يوقألاف :امهيف لاق دقف الامج اقاحتسالا ردق و ةثرولا ددع فرع ول و .لطب هلهج ول وحص نإ وحصي ةنإف اعز رشع دحأ و ةئام نم اعز كتعب :لاق ول ام اهنم و .باسحلا هيضتقي ام هل نوكي و .نibatكلا يف هركذأمم كلذ ريغ ىلل ،ةبسنلا الهج .

،ةثالثلا قرطلاب امهل امهب ملعلا ليصحت نمibatكلا يف ام ىلل عجرنل و ،

**و ةلباقملا ىنعم و هانعم ةفرعم نم -ملعلا ليصحت نايب لبق -دب الف ربجلأأمأ
م.ماقملا يف تاحالطصا نايب و ةلداعملا ىنعم .**

ائيش آلل ةعلسلا اذه انلاثم يفف ،لباقملا ىلع ةدايزلا نع و صقانلا ليملك نع ةرابع ربجلأاف ديزت و ،ةمات ةعلسل ريصتف ةانثتسالا طقس و ةعلسل لمكت نأ ربجلأاف ،ءايشأ ةعبرأ لدعت ةعبرألا ريصتف ،ءايشأ ةعبرألا وه يذل اهلداعم ىلع ةعلسل هب انمم يذل ءيشلا كلذ لثم .اربج يمس ي ةلك لمعلا اذه و ،همات ةعلسل و ائيش و ةعبرأ ءايشأ .

،ةلداعملا لصحتل ني فرطلا يف ةسناجتملا سانجألا طاقسإ يهف ةلباقملاأمأ و

ةرشعلا طقسف ني عبرأ لداعت ةرشع و نائيش :الثم لوقنف ،لاثملا ناوئع يف كلذ حصونل و ،ةلباقملا ىنعم وه و نوثالث ينثالثا يف و نائيش لوالا يف ىقبي ني لداعتتملا نم دحاو لك نم سانجألا نأل ،لئاسم ثالث يه و سنج و سنج نيب أمأ يه و ةلداعملا تلصح ةلباقملا تلصح اذاًف :ءايشأ ةثالث يف ةروصحم ةلباقملا و ربجلأا يف

،الاومأ لدعت ءايشأ ةينثالثا و ،نائيش لدعي ددع ىلوالا ةلأسملاف .ددعلا و لاملا و ءيشلا يه و :اضيا ةثالث يه و نيسنج و سنج نيب أمأ و .اددع لدعت لاومأ ةثالثلا

،ءايشأ وأ ددع لدعت لاومأ ةثالثلا ،اددعأ و الاومأ لدعت ءايشأ ةينثالثا ،الاومأ و ءايشأ لدعي ددع ىلوالا

و افين داز يديشمجلا ناك نإ و ،عامدقلا راكفأ اهلي تهتنا يثلا تاي ربجلأا يه تسلا هذه و .ةنل ىلل لوكوم ليصفتلا و لمعلا و يلامجإ ثيدح اذه و ،باسحلا لهأ مام ةنل :ليق اذه و ،نيغست

**لوهمجلا نأ وهف ةلباقملا و ربجلأا اهلي عف قوتي يثلا تاحالطصالا نايب أمأ و
اذا و ،الام لصاحلا يمس ي ءيشلا يف ءيشلا انبرض اذا و ،نائيش يمس ي هتفرعم
اذا و ،لاملا لام هانيمس بعكلا يف هانبرض اذا و ،ابعك هانيمس لاملا يف هانبرض
و ،بعكلا بعك هانيمس بعكلا لام يف و ،بعكلا لام هانيمس لاملا لام يف هانبرض
ةبسنف ،الوزن و ادوعص ةبسانتم لكلا و ،بعكلا بعك بعك بتارملا عساتف ،اذكه
دحاولا ىلل ءيشلا و ءيشلا ىلل لاملا و لاملا ىلل بعكلا ةبسنك بعكلا ىلل لاملا لام
،اذكه و لاملا اعز ىلل ءيشلا اعز و ءيشلا اعز ىلل دحاولا و .**

ةعبرأب ادحاو صخي ام آلل ةعلسل هذه كتعب :لاق ول :لق و ةلأسملا ىلل ددع يلامجإ ثيدح اضيا اذه و
ةثالث مآ اهسامخأ ةعبرأ يف حص مك يف عي بملا و ؟امهريغ مآ سمخ مآ عبر ىنثتسملاف مهارد
؟اهعابرأ

ىنثتسملا نوكي يف اهسامخأ ةعبرأ عي بملا نأب يضيقي ةلباقملا و ربجلأا قيرط نأ :باوجلأاف
،ةلباقملا و ربجلأا امهالك ناقي رط كلذ جارختسا يف انل و .اسمخ

يأءايشأ ءءبرأ اءلءاءم و ائيش آلل ءءلسلا ءي بملا نوئي ف ائيش ىنثتسملا صرفن أن: للؤلأ
ينعأ ءيشب -ائيش آلل ءءلسلا ينعأ -صقانلا انربج اذاف؁ مهارد ءءبرأب ءايشأ ءءبرأ اهنم ءي بملا
ينعأ -اءلءاءم ىل ءي زن أن اناىل ءبجو ءيش اهنم ىنثتسم ريغ ءئات ءءلس تراص ىتح اهانمم
ءلءاءم ءئاتلا ءءلسلا نوكتف؁ ءلءاءملا لصحتل ائيش -اءلءاءت اءن اناىل ءل ءايشأ ءءبرألا
ءءلسلل لءاءم كللذن أن انصرف ءق و .ءايشأ ءسمخ ءايشأ ءءبرألا عم ءيشلاف؁ ءيش و ءايشأ ءءبرألا
ءءلسلا نوكتف؁ ءايشأ ءسمخل ءلءاءم ءءلسلا نوكتف؁ ءيش اهنم نثتسي مل ءل ءئاتلا
؁ءءلسلا سمي ءيشلا نوئي ءايشأ ءسمخل سمي ءيشلا أنكش ال و؁ ءايشأ ءسمخ نم ءبكرم
ءيشلا أن: لمءال ءءب اناىل و ءيش ىنثتسملا أن: (ال خ -انلق) لوقن أنأل؁ اءسمخ ىنثتسملاف
ءءبرألا نم ءيشللك أن انصرف ءق و .ءءلسلا سمي ىنثتسملا ءيشلا نوئي ف؁ ءءلسلا سمي
:تللق تئش نإ و؁ ءايشأ ءءبرأ ءي بملاف؁ امهرءصخي

بولطملا متيف سمخ وه عيش ينثت سمل و ،مهارد ةعبرأب سامخأ ةعبرأ

مهردب اهنم عبرللك ائيش الةعلسلال عيبلالاف ، عيش ينثتسملال :لوقنل قيرطلال امل و عبرلال اذه نكل ، اهمامتب ةعلسلال عبرلال ةعلسلال نم *عيبلمال عبرل وه مهردب عيبلمال املال عبرلال و كلذ و ، عيش عبرللال اوعبر نوكل عيش اهنم ينثتسملال ةعلسلال لىل اهانبسن اذل مهردب عيبلمال لملالل عيشلال وه و هلداعلم لىل عديزنل املال اعبر ناكل عيش عبرل اهانربج اذل . املاكل ائيش لدعل ةلداعلم اعمجل ابل ةعلسلال نوكتل عيش عبرل و لملاكل عيشل الداعلم ةعلسلال عبرل نوكل عيش ، عيش عبرل اهلسمخ ينثتسملال و اهلسمخال ةعبرل عيبلمالاف ، اهلسمخ ينثتسملال عيشلالاف ، ائيشل اهلسمخل

يه و ،ىلوالا ةلأسملا نم اّ نأ ره اظلا و ؟تسلا لئاسملاّ يأ نم ةلأسملا هذه نأ يف مالكل لىقبي و
ءيش ةعلسلال ،ددعل ةلداعم ءايشأل تناك ءايشأل الل الداعم ناك اذا ددعلانّ إف ،ءايشأل لداعي ددع
تناك مهارد ةعبرأب ةعيبم ةعلسلال ةلداعملا ءايشأل تناك اّمل و ،مهارد ةعبرأب ءايشأل ةعبرأ لدعت
دادعأل يف نأشل وه امك ةعلسلال لىل مهارد ةعبرأل مسقنتف مهارد ةعبرأل ةلداعم اّ نأك ةعلسلال
ءايشأل الل ةلداعملا.

و ، اوعبار ىلإ اءثلاث ةبسنك اءيناث ىلإ اءلؤا ةبسن ام يه و ةبسانتملا ةعبرألأب هتفرعم أم و ةينامثلا ىلإ ةبسنلاب ةعبرألأك كلذ و نيطسولا آطسمل نيفرطلا آطسم ةواسم اهمزلي ةتسللا ىلإ ةئالثلل ةبسنك ةينامثلا ىلإ ةعبرألأ ةبسن نإف ، ةتسللا ىلإ ةبسنلاب ةئالثلل لصاحلا و ، ناطسو ةئالثلل و ةينامثلا و نافرط ةتسللا و ةعبرألأ و رآلأ فصن امهنم آلكن أن يف ةئالثلل برض نم لصاحلا و ، نورشع و ةعبرأ وه و آطسم يمسى ةتسللا يف ةعبرألأ برض نم إذإف ، آطسملاب يمس ولع يف اولع برض اذا ةنال ، اضيأ آطسم يمسى و نورشع و ةعبرأ ةينامثلا نيطسولا دأ لهج اذا اذك و مولعمل فرطلا ىلع نيطسولا آطسم مسقأ نيفرطلا دأ لهج لاطراً ةسمخ : ليق ول امك ، بولطملا وه جراخال مولعمل طسولا ىلع نيفرطلا آطسم مسقأ و نثممل نالطرلا و ، رعسلا ةئالثلل و رعسمل لاطراً ةسمخالف ؟ مكب نالطر مهارد ةئالثلل وه لوهجملاف ، نمثلا ىلإ نثممل ةبسنك رعسلا ىلإ رعسمل ةبسن و ، نمثلا هنع لئسمل لصاحلاف ، ناطسو امه ةنال ني لطرلا يف ةئالثلل برضاف هتفرعم تدرا إذإف ، نمثلا ينعأ عبارلا سمخ و دحاو ةتسللا نأل ، اسمخ و ادحاو لصاحلا نوكي ةسمخ وه و مولعمل فرطلا ىلع اهمسقالف ةتس دأ لوهجملا ناك ول اذكه و ، اسمخ و ادحاو امهنم ناكف ، ني لطرلا نمث وه و لوهجملا فرطلا وه و بولطملا وه جراخال ، مولعمل طسولا ىلع نيفرطلا آطسم مسقت كننإف نيطسولا

ثالثاً: مولود عم لاف ادحاو صخي ام آل مهارد ععبرأب ععلسلال كتعب: لاق اذا: لوقنف اذه تفرع اذا: لوهجمل و، ينثتسم لاصخي ديال مهردل وه و فرطلال و ينثتسم ل دحاولا و مهارد ععبرألال ناطسولا، نيطسو اناك نأل ينثتسم ل دحاولا يف ععبرألال برضنف، ععلسلال وه و رخآل فرطلال وه و فرطلال وه و هسامخأ ععبرأ تناكف مهردل وه و مولود عم ل فرطلال يلع اهمسقنف، ععبرأ لصاح لاف ينثتسم ل و ععلسلال سامخأ ععبرأ عي بمل لاف، هسامخأ ععبرأ نع عرابع ععلسلال تناكف، لوهجمل لاهسمخ.

عَبْسَنَكْ عَصْخِي يَدُّلَا مَهْرْدَلَا يَلِي يَنْثَتْسَمْلَا عَبْسَن نَاكْ اَمَلْ ؤَنَّ عَعْبَرَالَا هَذِهِ نِيْبْ عَبْسَانْمَلَا هَجُو وَ
نَمْ اَمَهْرْدُصْخِي اَمَلْ اَنْثَتْسَالَا اَلْ، هَلْ اَنْمَثْ اَهْنُوْكَ رَابَتْعَابْ عَصْخْتْ يَتْلَا مَهَارْدْ عَعْبَرَالَا يَلِي عِيْبَمْلَا
عَلْبَاقْمَلْ يَضْتَقْمَلْ نَمَثَلَلْ عِيْبَمْلَا نَمْ عِيْبَلَا هِيْلَعْ دَقْعَنَا اَمْ عَلْبَاقْمْ رَابَتْعَابْ نَاكْ اَمَّنْ اَعْلَسَلَا
يَلِي مَهْرْدَلَا عَبْسَنَكْ عِيْبَمْلَا وَ يَنْثَتْسَمْلَا عَوْجَمْ يَلِي يَنْثَتْسَمْلَا عَبْسَن نُوْكَ يَنْ اَبْجُو اَنْجَالَا
عَوْجَمْلَا سَمَخْ مَهْرْدَلَا وَ عِيْبَمْلَا نَمَثْ وَ مَهْرْدَلَا عَوْجَمْ.

عَبْسَنَكْ ثَلَاثَلَا يَلِي لَوَالَا عَبْسَن نَاكْ تَبْسَانَتْ اِذَا عَعْبَرَالَا اَنْ يَلَعْ نَهْرَبْ دَقْ سَدِيْلَقْ اَنْ: هَقِيْقَحْتْ وَ
يَلِي يَلَاثَلَا عَبْسَنَكْ مَدَقْمَلَا يَلِي مَدَقْمَلَلْ عَبْسَنَلَا لَعَجْ يَأْ، عَبْسَنَلَا لَادِبْ وَهْ وَ، عَابَرَلَا يَلِي ثَلَاثَلَا
نُوْكَ يَفْ عَبْكَرْمْ تَبْسَانَتْ عَلْصَفْمْ تَبْسَانَتْ اِذَا عَعْبَرَالَا رِيْدَاقْمَلَا اَنْ يَلَعْ اَضِيْ اَنْ نَهْرَبْ وَ. يَلَاثَلَا
عَبْسَن نَاكْ تَسْكَعْ اِذَا، يَلَاثَلَا يَلِي اِنِيْ يَلَاثَلَا عَوْجَمْ عَبْسَنَكْ مَدَقْمَلَا يَلِي نِيْ مَدَقْمَلَا عَوْجَمْ عَبْسَن
يَنْثَتْسَمْلَا نُوْكَ يَفْ، اَنْرَكَذْ اَمَلْ قَّقَحْمْ وَهْ وَ، نِيْ يَلَاثَلَا يَلِي يَلَاثَلَا عَبْسَنَكْ نِيْ مَدَقْمَلَا يَلِي مَدَقْمَلَا
عَعْلَسَلَا عَوْجَمْ سَمَخْ.

عَبْسَن نُوْكَ يَنْ اَبْجُو نَمَثَلَا يَلِي عِيْبَمْلَا عَبْسَنَكْ مَهْرْدَلَا يَلِي يَنْثَتْسَمْلَا عَبْسَن نَاكْ اَمَلْ: لَاقِيْ وَ
اَنْ يَلَعْ نَهْرَبْ دَقْ سَدِيْلَقْ اَنْ، هَعْبَرْ رَدَقْبْ وَهْ وَ نَمَثَلَا يَلِي مَهْرْدَلَا عَبْسَنَكْ عِيْبَمْلَا يَلِي يَنْثَتْسَمْلَا
، عَوْجَمْلَا سَمَخْ نُوْكَ يَفْ هَلْبَقْ اَهْبَسَانَتْكَ عَبْسَانَتْمْ لَادِبَالَا دَعْبْ تَنَاكْ تَبْسَانَتْ اِذَا عَعْبَرَالَا
«دَصَاقْمَلَا عَمَاجْ» يَفْ ؤَلْكَ كَلْذْ لَقْنْ دَقْ وَ. عَعْلَسَلَا سَمَخْ يَنْثَتْسَمْلَا نُوْكَ يَفْ

**وَ اَمَهِيْفْ مَوْقَلَا حَلْطَصْمْ عَفْرَعْمْ نَمْ كَلْذْ لَبَقْ دَبْ اَلْفْ نِيْ اَطْخَلَا بَاسْحَبْ هَجَارْخَتْسَا اَمْ وَ
لَوَالَا ضَوْرْفَمْلَا هِيْمَسْتْ وَ تَيْشْ اَمْ لَوَهْجَمْلَا ضَرْفَتْ اَنْ هَنَايْبْ وَ لَمْعَلَا عَقِيْرَطْ
نَاصِقْنْ وَ اَدَايْرَبْ اَطْخَا اِنْ وَ، بَوْلَطْمَلَا وَهْفْ قَبَاطْ اِنْ، لَوَالَا بَسْحَبْ هِيْفْ فَرَصَتْتْ
، يَنَاثَلَا اَطْخَلَا لَصَحْ اَطْخَا اِنْ يَنَاثَلَا ضَوْرْفَمْلَا وَهْ وَ رَخَا ضَرْفَتْمْ، لَوَالَا اَطْخَلَا وَهْفْ
ضَوْرْفَمْلَا وَ، لَوَالَا طَوْفَحْمَلَا هِيْمَسْتْ وَ يَنَاثَلَا اَطْخَلَا يَفْ لَوَالَا ضَوْرْفَمْلَا بَرَضَا مْ
نِيْ صِقَانْ وَ اَنْ يَدَّيْزْ نَاطْخَلَا نَاكْ اِنْ، يَنَاثَلَا طَوْفَحْمَلَا وَهْ وَ لَوَالَا اَطْخَلَا يَفْ يَنَاثَلَا
عَوْجَمْفْ اَفْلَتْخَا اِنْ وَ، نِيْ اَطْخَلَا نِيْبْ لَضَفَلَا يَلَعْ نِيْ طَوْفَحْمَلَا نِيْبْ لَضَفَلَا مَسْقَافْ
لَوَهْجَمْلَا جَرْخِيْلْ نِيْ اَطْخَلَا عَوْجَمْ يَلَعْ نِيْ طَوْفَحْمَلَا.**

عَدَّيْزْ ؤَتْسْ لَوَالَا اَطْخَلَا لَفْ عَسْتْ هَتَضَرْفْ اِنْ، عَرْشَعْ لَصَحْ مَهْرْدْ وَ هَاثَلْتْ هِيْلَعْ دِيْزْ دَدْعِيْ: لِيْقْ وَلَفْ
دَيْزَالَا دَحَاوَلَا يَفْ عَسْتْ وَهْ وَ لَوَالَا ضَوْرْفَمْلَا بَرَضَا مْ، دَيْزَالَا دَحَاوَلَا يَنَاثَلَا اَطْخَلَا لَفْ عَسْتْ هَتَضَرْفْ اِنْ وَ
وَ لَوَالَا اَطْخَلَا يَفْ ؤَتْسْ وَهْ وَ يَنَاثَلَا ضَوْرْفَمْلَا بَرَضَا مْ، لَوَالَا طَوْفَحْمَلَا هِيْمَسْتْ وَ عَسْتْ لَصَاحَلَا لَفْ
عَعْبَسْ نِيْ طَوْفَحْمَلَا نِيْبْ لَضَفَلَا، يَنَاثَلَا طَوْفَحْمَلَا وَهْ وَ نَوَاثَلْ وَ ؤَتْسْ لَصَاحَلَا اَضِيْ ؤَتْسْ وَهْ
جَرَاخْ نَاكْ عَسْمَخَلَا يَلَعْ نِيْ رَشَعْلَا وَ عَعْبَسَلَا اَنْ مَسْقْ اِذَا، عَسْمَخْ نِيْ اَطْخَلَا نِيْبْ لَضَفَلَا وَ نَوْرَشَعْ وَ
هَاسْمَخْ هِيْلَعْ دِيْزْ اِذَا، اَسْمَخْ نَوْرَشَعْ وَ عَعْبَسْ اَمَهْسَنْجَمْ اَلْ، بَوْلَطْمَلَا وَهْ وَ نَاسْمَخْ وَ عَسْمَخْ عَمَسْقَلَا
رَاصْ مَهْرْدْ هِيْلَعْ دِيْزْ اِذَا، ؤَمَاتْ عَعْسْتْ هَعَوْفَرْمْ وَ اَسْمَخْ نِيْ عَبْرَا وَ عَسْمَخْ رَاصْ اَسْمَخْ رَشَعْ عِيْ نَامَثْ يَنْعَا
بَوْلَطْمَلَا وَهْ وَ عَرْشَعْ.

يَرْخَا اَهْعَبَرْ وَ عَرَاتْ عَعْلَسَلَا ثَلْتْ يَنْثَتْسَمْلَا ضَرْفَن: لَقْفْ اَنْتَلْ اَسْمْ يَلِي دَعْفْ اِذَا هَتَفْرَعْ اِذَا
ثَلْتَلَا، رَشَعْ اَنْثَا كَلْذْ وَ، اَحَاصْ اَمَهْتَرَوْرِيْ صَبْ لَمْعَلَا لِيْ هَسْتَلْ اَبْلَطْ كَرْتَشْمَلَا جَرْخَمْلَا بَلْطَنْ لَفْ
اِنْ، مَهَارْدْ عَعْبَرَا ؤَنَّ اَلْ، رَشَعْ ؤَتْسْ نَمَثَلَابْ نُوْكَ يَفْ، مَهْرْدَبْ اَهْصَاصْتَا اَنْضَرْفْ دَقْ وَ عَعْبَرَا اَهْنَمْ
عَبْرَلَا وَ دَيْزَالَا عِيْ نَامَثْبْ اَطْخَلَا، رَشَعْ يَنْثَا تَنَاكْ دَقْ وَ نِيْ رَشَعْ تَغْلَبْ اِهِيْلِيْ يَنْثَتْسَمْلَا اَنْ مَمَضْ
، دَيْزَالَا عَاثَلْتْبْ اَطْخَلَا، رَشَعْ عَسْمَخْ يَنْثَتْسَمْلَا عَمْ يَهْ وَ رَشَعْ يَنْثَا عَعْبَرَا بْ نُوْكَ يَفْ، عَاثَلْتْ
كَلْذْ وَ، رَشَعْ يَنْثَا غَلْبَتْ عَاثَلْتْ وَهْ وَ يَنَاثَلَا اَطْخَلَا يَفْ عَعْبَرَا وَهْ وَ لَوَالَا ضَوْرْفَمْلَا بَرَضَنْ لَفْ
نِيْبْ لَضَفَلَا، نِيْ رَشَعْ وَ عَعْبَرَا غَلْبَتْ عِيْ نَامَثْ وَهْ وَ لَوَالَا اَطْخَلَا يَفْ عَاثَلْتْ وَهْ وَ يَنَاثَلَا ضَوْرْفَمْلَا
يَنْثَالَا تَطْقَسَا اِذَا كَنَّ اَلْ، عَسْمَخْ وَهْ وَ نِيْ اَطْخَلَا نِيْبْ لَضَفَلَا يَلَعْ مَسْقِيْ رَشَعْ اَنْثَا بَرَضَلَا لِيْ لَصَاحْ
وَ، رَشَعْ اَنْثَا يَقْبِيْ يَنَاثَلَا بَرَضَلَا لَصَاحْ يَهْ وَ نِيْ رَشَعْلَا وَ عَعْبَرَا اَلْ نَمْ لَوَالَا بَرَضَلَا لَصَاحْ يَهْ وَ رَشَعْ
تَمَسْقْ اِذَا، عَسْمَخْ يَقْبْ لَوَالَا اَطْخَلَا يَهْ وَ عِيْ نَامَثَلَا نَمْ يَنَاثَلَا اَطْخَلَا يَهْ وَ عَاثَلْتْلَا تَطْقَسَا اِذَا اِذَا
نَمْ سَمَخَلَا يَهْ وَ عَعْلَسَلَا عَوْجَمْ نَمْ يَنْثَتْسَمْلَا يَهْ نَاسْمَخْ وَ اَنْثَا جَرْخِيْ عَسْمَخْ يَلَعْ رَشَعْ يَنْثَالَا

رشع ينثا.

ةلواحم رشع ينثا ىلإ راص امّ نإ و ،دحاو ءيش لصألأ يف اءنأل ،دحاو ىلإ رشع ينثا تدر تئش نإ و ىنثتسملا نوکي ءيش اسمخ نوکي نيأطخلال نيأ لصفلا ىلإ هبسننتم مّث ،احاص روسکلا لعجل نيءئازل نيأطخلال اب اذه ،ةعلسلال اسمخ.

امهل كرتشملا جرخملا و ىرخا سدسلال و ةرات نمثلال ىنثتسملا صرفت نأبف نيصقانلاب امّ و عم يه رشع ينثا مهارد ءعبرأب نوکي اهنم ءثال و و نمثلال نوک ريذقت ىلعف ،نورشع و ءعبرأ نوکي ءعبرأ و و سدسلال نوک ريذقت ىلع و ءصقان ءعستب أطحلل نوکي رشع ءسمخ ىنثتسملا ينثا غلبت ءعبرأ و و ينثلال أطحلل يف ءثال و و لّوأل لاملا تبرض اذف ،ءصقان ءعبرأب أطحلل ذخأت نيثالث و ءتس غلبت ءعست و و لّوأل أطحلل يف ءعبرأ و و ينثلال لاملا تبرض اذ و ،رشع لصفلا ىلع همسقت و هانلق امك دحاولا ىلإ ءدرت نأ امّ ف ،نورشع و ءعبرأ و و امهنيأ لصفلا مسقت و ،هيلي هتبسن يه رثكألأ ىلع لّوأل ءمسق نأل هيلي هبسنن ي ءسمخ و و نيأطحلل نيأ جرخي ءسمخ و و نيأطحلل نيأ لصفلا ىلع ني رشع و ءعبرأ ني ءبرضلا ىلصاح نيأ لصفلا ىنثتسملا نوکي ،ةعلسلال اهنوك صرف يثّلال ني رشع و ءعبرأ سمخ يه سامخأ ءعبرأ و ءعبرأ اهسمخ.

أطحللإ ف ،نورشع و ءعبرأ امه جرخم نإف ثلثلا و نمثلال اصقان رخآلا و ادئاز نيأطحلل دحأ ناك ول و نأل ،ءدئاز رشع ءتس ينثلال صرفلاب و رشع ءسمخ عومجم نأل ،ءصقان ءعست لّوأل صرفلاب ناطخلال هيف فلتي امّ لك يف لمعت اذك و ،ءمسقلل امه طفحت و امه عجمتف ،نوعبرأ عومجم أطحلل يف ءثال و و لّوأل لاملا تبرضتم مّث ،ءسمخ نيأطحلل نيأ لصفلا ف ناصقنل و ءدايزلاب و و لّوأل أطحلل يف ءينامث و و ينثلال لاملا مّث ،نيءبرأ و ءينامث نوکي رشع ءتس و و ينثلال ىلع امه مسقت ني رشع و ءئام نوکي لّوأل عفترملا ىلإ امه مضم نيءبس و و ينثا نوکي ءعست نورشع ءئاملا نأل ،ءسمخ نوکي سدسلال و نمثلال نمّلك لكرتشملا جرخملا و و ني رشع و ءعبرأ عماج» يف ءلك كلذ ركذ امك سمخلال نوکي طوفحملال ىلإ امه مسقت تاسمخ عبرأ نورشعلال و ءسمخ دصاقملا

نيثلالا نيأ لصفلا نأل ،نورشع و ءعبرأ و و برضلا ىلصاح نيأ لصفلا مسقت نأ كل و :تلق ،ءسمخ ني ءنعأ نيأطحلل نيأ لصفلا ىلع نورشع و ءعبرأ نيءبرألا و ءينامثلا نيأ و نيءبسلال و اذإ امي ف درطم ريغ ءنأل حراشلا هركذي مل امّ نإ و ءسمخ رشع ءتسلال و ءعستلا نيأ لصفلا نأل اصقان رخآلا و ادئاز نيأطحلل دحأ ناك.

نم صقن و هسامخأ ءثال لصاحلا ىلع و هعبر هيلي ديز اذإ ددعّ ي :ليق اذإ امي ف كلذ حضوتسا و عومجم ىلع ني طوفحملال عومجم ءمسق الإ هيف حصي ال ءنإف ،لّوأل ىلإ داع مهارد ءسمخ عمتحملال ءسمخ ددعل اذه و نيأطحلل.

و ءعبرأ جرخي ني رشع و ءسمخ ىلع ني رشع و ءئام تمسقتئش نإ و : دصاقملا عماج» يف لاق و رابتعاب اذه :تلق . ىنثتسملا و هكلذ ءسمخ نوکي كرتشملا جرخملا ىلإ اهبسنن سامخأ ءعبرأ .نورشع و ءسمخ رشع ءتسلال و ءعستلا عومجم نأل ،ءدعقالا و هامك نيأطحلل عومجم ىلع ءمسقلال.

و ءرشع لدعي ءيش نمثلال نأل ،رشع ءسمخ و هف نمثلال ثلث و ءرشع هعاب ول و) :ءرس سدق هلوق (نمثلال يثلث لدعت ءرشعلال ف ،ءيش ثلث

ائيش لدعت ءيش ثلث و ءرشع عي بملاف «نمثلال ثلث و» هلوق يف ءيش نمثلال نأ :هنايب ءيشلا ثلث نأل ،ءيش يثلث ءلداعم ءرشعلال نوكت كرتشملا طاقسإ دعب و ءلداعملا دعب و الماك كانه راص نيثلث لماكلال ءيشلا و هلباقم ىلع اندز اذ و ،الماك ائيش راص نيثلث هيلي اندز اذإ ائيش نيثلثلا عم و الماك ائيش ءرشعلال عم نأل الماك ائيش زركتملا راصف ،ناثلث و لماك ءيش

لوقت وأ، نمثل يثلثل ةلداعم ةرشلل نوك ةلباقم لمعب رركتمل اذه انطقسأ اذاف، الماك نوك كرتشملا طاقسإ دعب و، ءايشأ ةثالث لدعت ءيش و ةرشعب عي بملاف ءيش نمثلل ثلث ةسمخ ءيشلل و نيئيشل ةلداعم

ىلإ هتميمضب ناك دق و رشح ةينامث نمثلل نوكي ف، ةتس نمثلل ثلث ضرفن **نيأطخلاب** و دق و نيرشح و ادحأ نمثلل نوكي ف ةعبس هضرفن م، نيدئاز نينثاب أطخلاف، رشح ةتس ةرشلل ي ف ةتس وه و لّوالا لاملا بورضم و. ةدئاز ةعبرأب أطخلاف، رشح ةعبس ةرشلل ىلإ ةفاضلإاب ناك وه و لّوالا أطخلال ي ف ةعبس وه و نينثال لاملا بورضم و، نورشح و ةعبرأ ةعبرأ وه و نينثال أطخلال برضلا لصاح لّوالا طقسا اذإ و، نينثا يقب امهرثكأ نم نيأطخلال لّوالا طقسا اذاف، رشح ةعبرأ نينثا لوهجمل نمثلل ثلث يه و ةسمخ جرخ نيأطخلال نم يقب ام ىلعل تمسق اذاف، ةرشح يقب امهرثكأ نم رشح ةسمخ نمثلل اف.

(ثلث و رشح ةثالث وهف نمثلل عبر و :لاق ول و) :ةرس سّدق هلوق

نوك كرتشملا طاقسإ دعب و الماك ائيش لدعت ءيش عبر و ةرشعب عي بملاف نمثلل لوقت كّنأل ءيش نمثلل عبر لوقت وأ، ثلث و ةثالث نمثلل عبر ف، ءيش عابرأ ةثالث ةلداعم ةرشلل ي ف ةرشلل نوك كرتشملا طقسا اذاف، ائيش و ةرشح لدعت ءايشأ ةعبرأ ريدقت ي ف نمثلل اف، ءايشأ ةثالث ةلداعم

عم ةعبرألا ذإ، نينثاب أطخلال رشح ةتس نمثلل نوكي ف ةعبرأ عبرلا ضرفن **نيأطخلاب** و نم اهّلل طقسا اذإ ةسمخب أطخلال، نيرشح نمثلل نوكي ف، ةسمخ هضرفن م، رشح ةعبرأ ةرشلل لاملا بورضم و، نورشح ةسمخ وه و أطخلال ي ف ةعبرأ وه و لّوالا لاملا بورضم و، ةثالث يقب رثكألا مسقت ةرشح يقب رثكألا نم اهّلل طقسا اذإ ةرشح نينثا وه و لّوالا أطخلال ي ف ةسمخ وه و نينثال لوهجمل عبرلا وه و اثلث و ةثالث نوكي ةثالث وه و نيأطخلال نم يقب ام ىلعل.

(فصن و ةعبس وهف نمثلل ثلث لّوالا :لاق ول و) :هلوق

و ربحال دعب ف، الماك ائيش لدعت ءيش ثلث لّوالا ةرشعب عي بملاف ءيش نمثلل لوقت كّنأل فصن و ةعبسلل ثلث و فصن و ةعبس ءيشلل اف، ةرشح لدعي ءيش ثلث و ءيش نوكي ةلباقملا و ةعبس لصاحلاف، فصن سادسأ ةثالث و سادسأ ةثالث :تلق تئيش نإ و. سدس و ثلث و نينثا ائيش لّوالا ةرشعب عي بملاف ءيش نينثتسملا لوقت وأ. ةلماك ةرشح كلت و فصن و نينثا و فصن، ءايشأ ةعبرأ لدعت ةرشلل ةلباقملا و ربحال دعب ف ءيش نمثلل ثلث نأل، ءايشأ ةثالث لدعت ةعبرأ لدعت ةرشلل اف، ءايشأ ةثالث نمثلل و ءيش نينثتسملا :لوقت وأ. فصن و نينثا ءيشلل اف، نينثتسملا وه و فصن و نينثا ءيشلل اف، هثلث و نمثلل لدعت اهّلل نأل، ءايشأ

كلذب و، نمثلل يه ةعبس يقبي ةرشلل نم طقسا اذإ ةثالث نينثتسملا ضرفت **نيأطخلاب** و هضرفن م، نينثاقان نينثاب أطخلال دق ف، ةعست نمثلل نوكي هثلث نينثتسملا ضرفي أ ضرفلا ةتسب أطخلال دق ف رشح نينثا نمثلل نوكي ضرفلا يضتقمب و، نمثلل ي أ ةتس يقبي ةعبرأ لاملا م، رشح ةينامث نوكي ةتس وه و نينثال أطخلال ي ف ةثالث وه و لّوالا لاملا برضت ف ةصقان يقب رخآلا بورضملا نم تطقسأ اذإ ةينامث نوكي نينثا وه و لّوالا أطخلال ي ف ةعبرأ وه و نينثال ثلثال يه افصن و نينثا نوكي ةعبرأ وه و طاقسإلا دعب نيأطخلال نم يقب ام ىلعل اهمسقت ةرشح

[4]«دصاقملا عماج» ي ف كلذ ركذ امك، هركذ ام نمثلل نوكي ف نينثتسملا

[2] ١٢٥-١٢٠ ص: ٤، ج: ٤؛ دعاوقل حرش ي ف دصاقملا عماج

[3] ٥٤٧-٥٤٤ ص: ٤، ج: ٤؛ دعاوقل دئاوف

[4] ٢٥٩-٢٤٨ ص: ١٣، ج: ١؛ (ةثيدحلا - ط) ةمالعلا دعاوق حرش ي ف ةماركلا حاتفم

هىصولا باتك

ىلح همالع

ءاهقفلا مركذت

دعب لاملا ثلث نم ىقبي ام ثلثب رخال و ةثالثل هينب دحا بيصن لثمب لجرل ىصوا ول ةلأسم ابىصن الا لام ثلث ىقبي ابىصن لوالا هل ىصوملل هنم عفدنف لاملا ثلث ذخأن بىصنلا ىثلث الا لام اعست ىقبي بىصن ثلث الا لام عست وه و ىناثلا هل ىصوملا ىلا هثلث عفدن بىصن ىثلث الا لام عاستا ةينامث ريصت ةثرولا ءابصنا لاملا ىثلث ىلع كلذ ديزن بىصن ىلع كلذ ديزت و بىصن ىثلثب لاملا عاستا ةينامث ربجنف ةثالث ىه و ةثرولا ءابصنا ردقن لاملا لمكت و بىصن ىثلث و ءابصنا ةثالث لدعت لام عاستا ةينامث نوئي رخالا بنجال ىقب ام نمث ناف هعست تصقن ددع لك و ءابصنالا ىلع كلذ بسحب ديزن و صقانلا عستلاب ديزن و ةينامث وه و نمثلا جرخم ذخأن و اهنم لثم ءابصنالا ىلع ديزنف تصقن ىذل عستلا لثم اثلث و ءابصنا ةثالث ىه و انعم ىتلا ءابصنالا ىف كلذ برضن و ععست نوكت ادحاو انم اهيلى نمث و ءابصنا ةعبرا جرخي رسكلا جرخم ىلع كلذ مسقن و نيثلث و ةثالث نوئي بىصن و لاملا وه و نيثلث و ةثالث ريصت رسكلا سنج نم كلذ طسبنف لاملا وه كلذ و بىصن لاملاف ةيصو نيئيصولا ىمسن و نيئيصولو ءابصنا ةثالث هلك لاملا لعجن وا ةينامث بىصنلا ابىصن بىصنلاب هل ىصوملا ىلا عفدن ةيصو ثلث و بىصن هثلث ةيصو و ءابصنا ةثالث نم ىقبي ةيصو عست وه و كلذ ثلث ىناثلا هل ىصوملا ىلا عفدن ةيصو ثلث ثلثال نم ىقبي ءابصنا لدعي ةيصو عاستا ةينامث و نابىصن لصحي ىف نيثلثال ىلع دازي ةيصو اعست ثلثال ابىصن لدعت ةيصو عاستا ةينامث ىقبي ىف نيبيصنن بىصن طقسن ةثالث ىه و ةثرولا لدعت ةيصو انعم ريصي هنم لثم نيسنجال نم دحاو لك ىلع ديزن ناب ةيصوولا لمكنف نم كلذ طسبن نمث و ءابصنا ةعبرا اذا وهف ةيصو و ءابصنا ةثالث لاملا ناك و انم و ابىصن لعجن مهردلا و رانيدلا ةقيرطب و ةينامث بىصنلا و نيثلث و ةثالث لاملا ريصت رسكلا سنج ةثالث هلك لاملا نوئي ىف لمعلل الهىست ةثالث نوئي و مهاردلا نم تئش مك وا رانيد لاملا ثلث ةثالث ىقبت ارانيد بىصنلاب هل ىصوملا ىلا لاملا ثلث نم عفدن مئ مهارد ععست و ريناند و ارانيد لصحي ىف نيثلثال ىلع امهدين نامهرد ثلثال نم ىقبي ىناثلا ىلا اهثلث عفدن مهارد وه و مهارد ةينامث لدعي رانيد ىقبي اهلمب نيانيد طقسن ريناند ةثالث لدعت مهارد ةينامث و ةثالث اذا وهف مهارد ععست و ريناند ةثالث لاملا انلعج انك دق و بىصنلا وه و رانيدلا ةمقي نوثلث

وه و نائيصولا هنم ىذل رسكلا جرخم ذخأن اضيا وشحلا قيروط ئمسي و بابلا قيروط و ىقبت ادحاو هنم ىقلن ععست غلبت ةيناثلا ةيصولا وه ىذل رسكلا جرخم ىف هبرضن و ةثالث بىصنلاب هل ىصوملل ادحاو اهيلى ديزن ةثالث وه و نيبنلا ددع ذخأن مئ بىصنلا وه و ةينامث اهنم طقسن رشع ىناثا نوئي ةثالث وه و ةيناثلا ةيصولا رسكلا جرخم ىف اهبرضن ةعبرا نوئي نوثلث و ةثالث لاملا و لاملا ثلث وه و رشع دحا ىقبي ةيناثلا ةيصولا رسكلا دحاو

ثلث هل ادع ثلثال مامت عضن و امهرد هلعجنل فئيش مك بىصنلا عضن نيئاطخلا قيروط و ىلا عفدن رشع ىناثا هلك لاملا و مهارد ةعبرا ثلثال نوئي ىف مهارد ةثالث وه و لمعلل الهىست

ثلث یناثل ال هل یصوم ال ال ع فدن مہارد ةثالث یقبت بیصننل اب امہرد ثلث ال نم هل یصوم ال لک ال ع فدن مہارد ةرشف انعم لصحی نیث لث ال یلع نی مہردل دیزن نامہرد یقبی مہرد وه و کلذ لوقن ف عچرن مٹ کلذ ظفحنف ةدیاز ةعبسب اناطخا دقف ةعبس انعم یقبی امہرد نینبل نم دحاو ةثالث ثلث الامت و نی مہرد هل عچنل ف دئاز اٹخا ال نا لجأل دحاو نم رثکا بیصننل نوکی نا بجی ثلث ال نم لوال ال هل یصوم ال ال ع فدن مہارد رشع ةسمخ لامل و مہارد ةسمخ ثلث ال نوکی ف مہارد نامہرد یقبی کلذ ثلث یناثل ال هل یصوم ال ال ع فدن مہارد ةثالث یقبت بیصننل اب نی مہرد ہبیصن نینبل نم دحاو لک ال ع فدن رشع ینثا انعم لصحی نیث لث ال یلع امہدیزن مہرد ةدایزب صقن دقف ةعبس لوال اٹخا لاک دق و ةدیاز ةتسب انٹخا دقف ةتس انعم یقبی هلک اٹخا لاز ةعبس مہرد وه و لوال بیصننل یلع اندز یتم اذاف اٹخا نم دحاو بیصننل یف و ةعبس لوال اٹخا نوثلث و ةثالث هلک لامل و رشع دحا لامل ثلث و ةینامٹ بیصننل نوکی ف دحاو طقسا ةعبس انعم لوقن انأل و دحاو نی اٹخا لضافت و ةتس یناثل اٹخا و دحاو ةدایزل ةبسن نال مکب ةعبسلاف دحاوب دحاوال انلوقک اذہف مکب اہطقسن ةیقابل ةتسلاف ادحاو اہنم وه و لضافت ال ةبسنک هلک طقسی یتحت بیصننل یف دیزی نا بجی یدل ددع ال ال لوال اٹخا وه و ہاندز یدل ددع ال دحاو انتلئسم یف وه و ائیش بیصننل یلع اندز اذا اٹخا نم طقسا ال اہلثمب ةعبس ال طقسن اذاف لثم ال ةبسن وه و دحاو

نم جرختسم وه و ةلوهجم ال لئاسم ال نم ریثک ہب جرختسی ماع قیرط نی اٹخا باسح نا ملعنا و لوال بیصننل یلع ہدیزن نا بجی یدل ددع ال ال لوال اٹخا ةبسن نال ةبسانتمل دادع ال ةعبار ال نم لوال اٹخا انللعج اذاف یناثل ال یف ہاندز یدل ددع ال ال نی اٹخا لضافت ةبسنک نم ہثلثف عبار ال وه دیزم ال ددع ال و ثلث ال وه نی اٹخا لضافت و یناثل ال وه بولطم ال لاک دادع ال مدقت ام ةبسن ال قیرطب لوهجم ال ةفرعمف یناثل ال وه و لوهجم اہنم دحاو و ةمولعم دادع ال ہذہ

یلع اہمسقن و ةعبس نوکی دحاو وه و عبار ال یف ةعبس وه و لوال برضن اناف برض ال ةقیرطب اّم و لاک مہرد وه و لوال بیصننل یلع ہاندز اذاف بولطم ال ددع ال وه و ةعبس نوکی دحاو وه و ثلث ال نم جرخی ف دحاو امہالک و ثلث ال یلع عبار ال مسقن مسقل قیرط یلع و بیصننل وه و ةینامٹ وه و ةعبس نوکی ف لوال ال یف کلذ برضن بولطم ال یلع لوهجم ال ةمسقک کلذ و دحاو اضیأ مسقل ةینامٹ نوکی ف دحاو ال یلع ہدیزن بولطم ال ددع ال

نی اٹخا باسح نی یبت

لئاسم ال نم ةلأسم جارختسا تدرا اذاف یلوا ةیربج ال بابف ةبسانتمل یلع جرخ ام اما ةقایس ال ةعس و دادع ال نم تئش ام ہنع تلئس یدل ددع ال عضف **نی اٹخا باسح ب ةروکذم ال** وه عوضوم ال کددع ہی ال یدؤی ہنا لئاسل رکذ ام ال کلذ کادا ناف لئاسم ال طرش اہیضتقی یتل ةدایزل ظفحاف ہنم صقنا و بولطم ال نم دیزا وه ام ال یدؤی نا اما ف کلذ ال یدؤی مل نا و بولطم ال لوال کلعم ہب لمعنا و لاک ددع یرخا اددع ةلأسم ال لوهجم عض مٹ لوال اٹخا کلذ مس و ناصقنل و ةدایزل مستلف ہنع اصقان و ایلع ادئاز نوکی نا اما ف لاخ نا و کاذف بولطم ال قفاو ناف ناب نافلتخی و ناصقنل و ةدایزل یف ناقفتی لہ نی اٹخا ل یف رظنا مٹ ایناٹ اٹخا ناصقنل ددع ال برضاف نی صقان اعم لاک و نی دئاز اعم لاک ناب اقفتا ناف اصقان رخا و ادئاز امہدحا نوکی نیب ام لضاف ذخ و لوال اٹخا ل یف ایناٹ عوضوم ال ددع ال و یناثل اٹخا ل یف الوا عوضوم ال افلتخا نا و باوجل وهف ةمسقل نم جرخ امف نی اٹخا نیب ام لضاف یلع ہمسقا و نیغل بمل یف یناثل ددع ال برض نم عفتری ام و یناثل اٹخا ل یف لوال ددع ال برض نم عفتری ام عمجاف باوجل وهف ةمسقل نم جرخ امف نی اٹخا ل عومجم یلع کلذ نم عمجی ام مسقا و لوال اٹخا ل

لا ثم

نيرشع غلب هثلث و هفصن هيلع ديز اذا ادع ديرن ليق اذاف الاثم امهنم دحاو لكل عضنلف ددعلا وه ناك و انبصا نيرشع غلب ولف رشع دحا غلبي ةسمخ هيلع ديزي ف ةتس هفصنلف عضن مث هطفحنلف لوالا اءاطخا ليهف ةصقان ةعستب اناطخا دق رشع دحا غلب ثيح و بولطملم و ةثالب اءاطخا دق افصن و رشع ةتس نوئي هثلث و هفصن هيلع ديزي و ةعست بولطملم وه و ىنالب اءاطخا ليهف ةتس وه و لوالا ددعلا برضا فاضى اءا صقان وه و ىنالب اءاطخا ليهف ةصن و ةثالب ةعست وه و لوالا اءاطخا ليهف ةعست وه و ىنالب ددعلا برضن مث نيرشع و ادحا نوئي فصن و ةثالب و دحا و نيرشع و دحا نيب ام لصفلا ذخ ف ناصقنلا ليهف فاقفتم نيءاطخلا نال نينامث و ادحا نوئي نيب لصفلا لىل امسقن نيتس لصفلا لىقبي امهركا نم امهلقا صقنت ناب نينامث برضن ناب كلذ و افصن و هثلث رخالا و ةعست ناك نيءاطخلا دحا نال فصن و ةسمخ وه و نيءاطخلا ريصيف نانثا وه ىذل فصفنلا جرخم ليهف هءارفنا لىل امهنم دحاو لك هيلع موسقملم و موسقملم رشع دحالا لىل نيرشعلا و ةئاملا تمسقا اذاف رشع دحا فصن و ةسمخ و نيرشع و ةئام نيتسللا كلذ و نيرشع غلب و هثلث و هفصن هيلع ديز اذا ىذل ددعلا وه و رشع دحا نم اءا ةرشع و ةرشع جرخ نيرشع عيمجل ناك هيلع امهتذر اذاف اءا ةعبس و ةثالب هثلث و اءا ةسمخ و ةسمخ هفصن نا

لىقبي مهارد ةعبرا و هثلث عممجا امك تصقن و مهارد ةثالب و هفصن هيلع تذر لام ليق ول و نيثلث و ةثالب غلبت مهارد ةثالب و اهفصن اهيلع ديزن امهرد نيرشع هضرفن مهارد ةرشع مث لوالا اءاطخا وه و ةدياز ةينامثب اناطخا رشع ةينامث لىقبت مهارد ةعبرا و اهثلث اهنم طقسن نيرشع و ةعبس غلبت مهارد ةثالب و اهفصن اهيلع ديزن و رشع ةتس بولطملم ددعلا ضرفن وه و لوالا ددعلا برضا فاضى ةدياز ةعبرا اناطخا رشع ةعبرا لىقبت مهارد ةعبرا و اهثلث صقنت ليهف رشع ةتس وه و ىنالب ددعلا برضن و نينامث نوئي ةعبرا وه و ىنالب اءاطخا ليهف نورشع ذخا ةدايزلا ليهف نيءاطخا قافءالا نيرشع و ةينامث و ةئام نوئي ةينامث وه و لوالا اءاطخا لىل همسقن نوعبرا و ةينامث وه و نيرشعلا و ةينامثلا و ةئاملا و نينامثلا نيب لصفلا و رشع انثا ةمسقنلا نم جرخي ةعبرا امهنم لىل لصفلا و ةينامث و امه نيءاطخا لىل لصفلا مهارد ةعبرا و هثلث عممجا ام صقن و مهارد ةثالب و هفصن هيلع ديز اذا ىذل بولطملم ددعلا وه و اهفصن ذخ و ةينامث هضرفا هرشع هعبر و هثلث و هفصن نوئي ددعلا لىل ول و ةرشع لىقبي و لوالا اءاطخا وهف ثلث و دحاوب طرءشملا نع صقن دق نيثلث و ةينامث غلبت اهعبر و اهثلث رشع ةثالب غلبي هعبر و هثلث و هفصن عمجا و رشع ىنثا هنع لوءىسمل ددعلا ضرفا مث صقان وه وه و لوالا ددعلا برضا فاضى ةدياز ةثالب ىنالب اءاطخا ليهف مهارد ةثالب لىغبني ام لىل دئاز وه و ضرفللم برضا و نيرشع و ةعبرا غلبي ةثالب وه و ىنالب اءاطخا ليهف ال وا ةضرفللم ةينامث نيءاطخا لىل لءال رشع ةتس نوئي ثلث و دحاو وه و لوالا اءاطخا ليهف رشع انثا وه و ىنالب عومجم لىل مسقن نينامث غلبت رشع ةتسل و نيرشعلا و ةعبرا لىل عمجن ناصقنلا و ةدايزلا ليهف دحاو لك برضن ناب كلذ و ثلث و ةعبرا امه عومجم و هثلث رخالا و ثلث و دحاو امه دحا نيءاطخا لىل ةعبرا لىل و نيرشع و ةئام نينامث ريصمف ثلثال جرخم ليهف اءرفم هيلع موسقملم و موسقملم نم و ةعست ةمسقنلا نم جرخي رشع ةثالب لىل نيرشعلا و ةئاملا مسقن مث رشع ةثالب ثلثال و [1] ةرشع هعبر و هثلث و هفصن عومجم نوئي ىذل بولطملم ددعلا ليهف و رشع ةثالب نم اءا ةثالب

نىءاطخا لىل باسح نم رىبكلال و رىغصلال عممجالا

لاملا ثلث نم لىقبي ام ثلثب ورمعل و ةثالب ليهف نيب دحا بىصن لثمب ديزل لىصوا ول ةلأسم بىصنلا دعب

ناك اذا و ةعبرا نوئي بىصنلل ادحاو هيلع ديزن و ةثالب هلقا و ثلث هل ادع لاملا ثلث لىل عنيءا لىل ةثالب ثلث وه و ادحاو ورمع لىل ادحاو ديز لىل عفدن رشع ىنثا لاملا ناك ةعبرا ثلثال ةثالب نوئي نا لىغبني ناك و ةرشع نوئي لاملا لىل ةثالب لىل امه مضمنا ميس لىقبي لاملا ثلث نم رءقن مث لوالا اءاطخا وه و ةعبس بجي ام لىل داز دق ضرفللم بىصنلا لثم ناب لكل نوئي لىل ثلث لىل امه ديزن ناميس لىقبي ورمع لىل دحاو عفدن و نينامث بىصنلا لىل لىل و ةسمخ ثلثال

نبا لكل نوکيل ةتس نوکي نا یغبني ناک و رشع ینثا غلبی ریدقتلا اذه یلع ةرشع وه و لاملا و ةعبس بجاولا یلع داز ةعبرا اندخا امل لوقن مثنی اثلا اطلخا وه و ةتس بجاولا یلع دازف نامهس یقب دق و مهس اطلخا نم هب صقني هديزن مهس لك نا انملعف مهس اطلخا نع صقن امهس اندز امل اهنم بیصننلا لاملا ثلث وهف امهس رشع دحا نوکت مهسا ةتس اهل ديزنف مهسا ةتس اطلخا نم **قرط نم ريغصل اعمجال هقيرطالا هذه یمسي و نوثلث و ةثال لامل اعمج و ةينامث نيءاطخلا**

دعب ثلثلا نم یقبي ام عبرب ورمعل و ةعبرالا هينب دحا بیصن لثمب ديزل یصوا ول ةلأسم دحاو بیصننلا هیلع ديزن و یقبي ام عبرب هلوقل ةعبرا ذخأن بیصننلا و ديز یلا بیصننلاب امهس اهنم عفدنف لاملا ثلث ةسمخلا لعجن و ا یثلاث یلا اهمضن ةثال یقبي و ورمع یلا یقبي ام عبرب امهس تداذف ةعبرا نوکي نا یغبني ناک و رشع ةثال غلبت ةرشع لاملا و ةينامث ذخأنف الوا هاندخا انک ام فضعن مثنی لوالا اطلخا وه و ةعست ةعستلا لعجن و دحاو وه و الوا هاندز ام لثم بیصننل ایلع ديزن یقبي ورمعل یقابلا عبر امهنم نامهس و ديزل اهنم دحاو لاملا ثلث نا بجاولا ناک و نیرشع و ةعبرا نوکي لاملا یثلاث یلا اهمضن ةتس نیب توافقلا و یناثلا اطلخا وه و نورشع دازف ةعبرا نوکي ةسمخ وه و لوالا لاملا برضن مثنی بیصننلا وهف رشع دحا نیءاطخلا وه و یناثلا لاملا برضت و ةئام نوکي نورشع وه و یناثلا اطلخا یف توافقلا و نینامث و ادحا نوکي ةعست وه و لوالا اطلخا یف ةعست یقبي رشع دحا هنم ديزل لاملا ثلث وهف رشع ةعست امهنيب و ةينامث یلا اهمضت ةتس یقبت نامهس ورمعل اهعبر ةينامث و بیصننلا لثم رشع دحا دحاو لكل نیعبرا و ةعبرا نوکي نیثلاث **نيءاطخلا نم ربكالا اعمجال هقيرطالا هذه یمست**

ام سامخا ةثال ب ورمعل و نیوبالا دحا بیصن لثمب ديزل یصوا و نیتنب و نیوبا فلخ ول و ةثال طقسن ابیصننلا لام ثلث یقبي ابیصننلا هنم طقسن لاملا ثلث ذخأن ثلثلا نم یقبي و لام یثلاث غلبی لاملا یثلاث یلا اهمضن بیصننلا یسمخ ال لام ثلث اسمخ یقبي ورمعل سامخا و لام اثلاث نوکي فلباقت و ربجت ةتس یه و ةثرولا ماهس لدعی بیصننلا یسمخ ال هثلاث یسمخ و ةثال هثلاث یف نیسمخا و ةتسلال برضن بیصننلا یسمخ و ءابصنا ةتس لدعی هثلاث یسمخ و ةثال هینب دحا بیصن لثمب ديزل یصوا ول و ثلثالی هف نیثلاث و نیثنا نوکي ةسمخ وه و یقبي ابیصننلا هنم طقسن و لام ثلث ذخأن بیصننلا فصن دعب ثلثلا نم یقبي ام ثلثب ورمعل بیصننلا سدس ال لام عست وه و بیصننلا فصن دعب یقابلا ثلث هنم طقسن ابیصننلا لام ثلث ال لام عاستا ةينامث نوکي لاملا یثلاث یلع هدرن بیصننلا سدسا ةسمخ ال لام اعست یقبي سدسا ةسمخ لام عاستا ةينامث یقبت لباقت و ربجن ءابصنا هثلاث لدعت بیصننلا سدسا ةسمخ ةعست یف سدسا ةسمخ و ةثال برضن بیصننلا سدسا ةسمخ و ءابصنا ةثال لدعت یلا بیصننلا اهنم ديزل لاملا یهف نیتس و ةعست نوکي افاصنا اهطسبن افصن و نیثلاث و ةعبرا غلبت یقبت ةينامث یه و بیصننلا مض دعب یقابلا ثلث یه و ةسمخ ورمعل و رشع ةتس بیصننلاب

[2] بیصننلاک رشع ةتس نبا لكل نیعبرا و ةينامث غلبت لاملا یثلاث یلع امهدرن نامهس

يقابل ديقت دق لامل يقاب نم عرج ءانثتسا عم بيصنلاب و لامل نم عجب يصوا ول ةلأسم
بيصنلا دعب امب

دحا بيصن لثمب ورمعل و لامل عبرب ديزل يصوا ولف قلطي دق و ةيصولا دعب امب ديقت دق و
عابرا ةثالث يقبي ديزل هعبر عفدن و الام ذخأن بيصنلا دعب لامل نم يقبي ام ثلث الا هيذل و
لثم بيصنلا نم درتسن ابين الا لام عابرا ةثالث يقبي ورمع الا اهنم ابين عفدن لام
ثلث و ابين الا الام ريصي انعم ام يلع هديزن بيصن ثلث الا لام عبر وه و يقابل اذه ثلث
اهطسبن بيصن ثلث و ءابصنا ةثالث لدغي لامل لباقن و ربخ بنيصن لدغي بيصن
ةعبس يقبي ديز الا ءرشل عبر فرصن ةثالث بيصنلا و ءرشل لامل اف مسالا بلقن و اثالثا
و دحاو وه و ةثالثا نم اهثالث عجرتسن فصن و ءعبرا يقبت ورمع الا ةثالث اهنم لزغن فصن و
انطسب رسكلا انلزا ناف بيصنلاك ةثالث دحاو لكل ءتس غلبي انعم ام الا همضن فصن
اهعبر طقسن و الثم ءينامث لامل لعجن لوقن و ءتس بيصنلا و نورشل لامل اف افاصنا ءرشل
ناك و ءعبرا انعم ام ريصي دحاو وه و يقابل ثلث اهنم عجرتسن و ةثالث بيصنلا لعجت مث ديزل
لعجن مث لوالا ءاطخلا وه و نانثا صقن دقف هثالث امهنم دحاو لك ذخأي ءتس نوئي نا يغبن
نوئي نانثا وه و يقابل ثلث اهنم درتسن و ةثالث بيصنلا لعجن و ديزل اهعبر رشل ينثا لامل
و دئاز امه دحاو نال نيئااطخلا ني بعجمجن نانثا داز دقف ءتس نوئي نا يغبن ناك و ءينامث انعم ام
و رشل ءتس نوئي ينثالا ءاطخلا يف لوالا لامل برضن مث اهظفحن ءعبرا غلبي صقان رخالا
اهمسقن ني عبرا نوئي امهنم بعجمجن و ني رشل و ءعبرا نوئي لوالا ءاطخلا يف ينثالا لامل برضن
لاقف ءيصولا دق نا و ني رشل طسبالب غلبي و لامل وه ءرشل جرخ ءطوفحمل ءعبرالا يلع
يقبي ام فصن الا لاق ول ام ءلزنمب وه ءيصولا دعب لامل نم يقبي ام ثلث الا ءلأسملا هذو يف
عفدن لام عابرا ةثالث يقبي هعبر ديزل لعجن و الام ذخأن مدقت ام يلع بيصنلا دعب لامل نم
ةثالث وه و يقابل اذه فصن هنم درتسن ابين الا لام عابرا ةثالث يقبي ورمع الا ابين اهنم
بيصن فصن و ابين الا لام نم مث و الام غلبي انعم ام يلع هديزن و بيصن فصن الا لام نامثا
بيصن فصن و ءابصنا ةثالث لدغي لام نم مث و الام ناك انلباق و انربج اذاف نيبيصن لدغي وه
الا لامل عبر عفدن ءعست بيصنلا و نورشل و ءينامث لامل اف مسالا بلقن و انامثا اهطسبن
وه و اهفصن درتسن رشل انثا يقبي ورمعل ءعست اهنم زرفن و نورشل و دحا يقبي ءعبس وه و ديز
ةثالثا بيصنلاك ءعست نبا لكل رشل ءينامث غلبي انعم ام الا همضن و ءعستلا نم ءتس
وهف بيصنلا دعب لامل نم يقابل فصن الا بيصنلا لثم انا امك ورمعل (ءملاسلا) ءيقابل
ءينامث ءيصولا دعب لامل نم يقابل نال ءيصولا دعب لامل نم يقابل ثلث الا بيصنلا لثم

[3] اهثالث ءانثتسملا ءتسلا و رشل

ههشب وا مهرد و ءلمك تالب يصوا ول ءلأسم

ءيصولا نم دارملا و مهردب و مه دحا بيصنلا هلام ثلث ءلمك تب يصوا و نيبن ءعبرا فلخي ناب
الا لامل ثلث ذخأن ءثالث بيصنلا و رشل ءسمخ لامل لعجن مهرد الا و مه دحا بيصن الا ثلثا
ءعبرا يقبي لامل نم طقسن ءيصولا وه دحاو يقبي امهرد طقسن و بيصنلا اهنم طقسن و هسمخ
رشل ءينامث لامل لعجن مث لوالا ءاطخلا وه و نانثا داز دقف رشل ينثا نوئي نا يغبن ناك و رشل
وه دحاو يقبي اضيأ امهرد طقسن و هعبرا بيصنلا هنم طقسن و ءتس هثالث ذخأن ءعبرا بيصنلا و
دحاو داز دقف رشل ءتس نوئي نا يغبن ناكف رشل ءعبس يقبي لامل نم هانطقسا اذا ءيصولا
ءاطخلا يف لوالا لامل برضن مث هظفحن دحاو يقبي رثكالا نم لقالا طقسن ينثالا ءاطخلا وهف
نم لقالا طقسن ني ثلث و ءتس نوئي لوالا ءاطخلا يف ينثالا لامل و رشل ءسمخ نوئي ينثالا
و ءثالث نوئي ينثالا ءاطخلا يف لوالا بيصنلا برضن و لامل وهف نورشل و دحا يقبي رثكالا
ءسمخ يقبت رثكالا نم لقالا طقسن ءينامث نوئي لوالا ءاطخلا يف ينثالا بيصنلا برضن
وهف دحاو يقبي رخا امهرد و ءسمخ بيصنلا هنم طقسن و ءعبس وه و لامل ثلث ذخأن بيصنلا هف
ثلث ءلمك تب يصوا و نيبن ءعبرا فلخ ول و نيبنبلل نورشل يقبي لامل نم اهطقسن ءيصولا

ذخأنف نینثا بیصنللا و رشرع ینثا لاملا ردقن امهرد الا هلام سدسب رخال و مهدها بیصنللا هلام سدس ذخأن و نانثا لوالا هل یصوملل یقبی نینثا بیصنللا هنم طقسن و ععبرا وه و هثلث ناك و ععست یقبت لاملا نم نیتیتیلولا صقنن دحاو یتیلولا یقبی ادحاو هنم طقسن و نینثا بیصنللا و رشرع یتینامث لاملا لعجن مٹ لوالا اطاخلا وه و دحاو داز دقف یتینامث نوکی نا یغبنی و هثلث هسدس ذخأن و نانثا یتیلولا یقبت ععبرا بیصنللا هنم طقسن و ععست هثلث ذخأن و ععبرا یغبنی ناك و رشرع ععبرا یقبی لاملا نم امهطقسن اضیأ نانثا یتیلولا یقبی ادحاو هنم طقسن و موسقملا یهف امهطفحن هثلث غلبت نیتیاطخلل نیب عمجن نانثا صقن دقف رشرع ععست نوکی نا و نیرشرع و ععبرا نوکی نانثا وه و یناٹالا اطاخلا یف رشرع انثا وه و لوالا لاملا برضن مٹ اهیلل نیعبرا و نینثا نوکی امهنبی عمجن رشرع یتینامث نوکی لوالا اطاخلا یف یناٹالا لاملا برضن لوالا بیصنللا برضن مٹ لاملا وهف رشرع ععبرا عمسقلل نم جرخي طوفحملل هثلثا یلع همسقلن عمجن ععبرا نوکی لوالا اطاخلا یف یناٹالا بیصنللا برضن و ععبرا نوکی یناٹالا اطاخلا یف و بیصنللا وهف ناٹلل و نامهرد عمسقلل نم جرخي هثلثا یلع همسقلن یتینامث غلبی امهنبی و لوالا هل یصوملل نامهرد یقبی ابیصنللا هنم طقسنللا مهرد اٹلل و ععبرا وه و لاملا ٹلل ذخأن عمجن یناٹالا هل یصوملل ٹلل و مهرد یقبی امهرد هنم طقسنللا مهرد ٹلل و نامهرد وه و هسدس ذخأن و نامهرد مهنم دحاو لكل نینبئلل مهرد اٹلل و ععست یقبت لاملا نم امهطقسن و نیتیتیلولا نیب و فصنللا نم یقبی امهفصنللا و امهدها بیصنللا لٹمب دیزل یصوا و نینبلا فلخ ول و ناٹلل الا عرشرع یقبت دیزل ابیصنللا هنم طقسن و عرشرع عكرتلل فصنللا ذخأن امهرد نورشرع عكرتلل و مهردب عرشرعلل نم یقبی بیصنللا فصنللا الا ععست وه و ورمعلل امهرد و هفصنللا یقابلا اذه نم طقسنللا ابیصنللا لدعی بیصنللا فصنللا الا امهرد رشرع ععبرا غلبی لاملا فصنللا یلع هدیزن بیصنللا فصنللا الا ععبرا افاصنلا اهطسبنللا بیصنللا فصنللا و نیتیتیلولا لدعی رشرع ععبرا لباقلل و ربجن نینبلا الا بیصنللا عسملل عمسقلل نم جرخي بیصنللا یلع لاملا مسقلل عسملل بیصنللا و نورشرع و یتینامث لاملا سامخا هثلث و مهارد عسملل دیزل الا انم عفدن و عرشرع ذخأن بیصنللا وهف مهرد سامخا هثلث و مهارد نم یقبی ورمعلل الا رخا امهرد و سملل و نامهرد وه و اهفصنللا عفدن ناسملل و مهارد ععبرا انم یقبی عسملل دحاو لكل نینبئلل اسملل و رشرع دحا نوکی یخالل عرشرعلل یلع هدیزن سملل و مهرد عرشرعلل و لاملا عیمجل ٹلل الا امهدها بیصنللا لٹمب دیزل یصوا و نینبلا فلخ ول و مهرد سامخا هثلث و مهارد و عرشرع وه و لاملا ٹلل ذخأن امهرد نوٹلل عكرتلل و مهردب و ٹللل نم یقبی امهٹلل ورمعلل و هٹلل عفدن ابیصنللا الا نورشرع انعم لصحی عرشرع وه و لاملا ٹلل درتسن و ابیصنللا هنم طقسنللا مهرد ٹلل و امهرد رشرع انثا یقبی ورمعلل الا رخا امهرد و بیصنللا ٹلل الا مهرد اٹلل و مهارد ععست وه یٹلل الا مهرد ٹلل و امهرد نیتیاٹلل و نینثا غلبی لاملا یٹلل یلع هدیزن بیصنللا یٹلل الا و نیتیتیلولا لدعی مهرد ٹلل و امهرد نوٹلل و نانٹالا لباقلل و ربجن نیتیتیلولا لدعی بیصنللا لاملا اناجلا مسقلل نوعست و ععبس لاملا و یتینامث بیصنللا اٹالا اهطسبنللا بیصنللا یٹلل وه و لاملا ٹلل هنم درتسن و مهرد نمٹ و امهرد رشرع انثا عمسقلل نم جرخي بیصنللا اناجلا یلع ععبس و مهارد ععبس یقبت لاملا ٹلل نم اهطقسن یتیلولا وه مهرد نمٹ و نامهرد یقبی عرشرع ععبرا و مهارد ععبرا یقبی مهرد نامٹا عسملل و مهارد هثلثا كلذ و ورمعلل الا امهرد و اهٹلل عفدن نامٹا ول و نینبئلل مهرد ععبرا و امهرد نورشرع و ععبرا غلبی نورشرع وه و لاملا یٹلل یلع هدیزن مهرد یخالل یتیلولا اهبت نرتقا ملل هنا الا اقرغتسم اناٹتسالل نوكلل تلطب یلوالا یتیلولا تدرفنا

[4] قارغتسالل نعا هتجرا

هل یصومللل هلام ٹلل یصوا دق و رسعم وه و هنبلا یلع انید عرشرع و انید عرشرع كرت ول ةلأسم نیدلل ٹلل و نیدلل ٹلل

لاق و نیدلل ٹلل نبالل یقبی و نیدلل یٹلل یٹلل ذخأ یف هلامب اصاصق كلذ لٹم نیدلل نم ذخأ یف هل یصوا ناف هتمذ یف نیدلل ٹلل هیلل هل نوکی و نبالل اهاٹلل و بسحل نیدلل ٹلل ذخأ یف دواذ یلع نیدلل عرشرعلل و نینبلا كرت ناف رضاحلا ینعم یف نبالل یلع اناك كلذ ذخا نیدلل یٹلل یٹلل دواذ لاق و مدقت ام یلع هیلل هیلل هلامب اصاصق اهفصنللا و ثاریمللاب اهفصنللا نیدلل رخالا ذخا امهدها نیدلل فصنللا هیلل هل یقبی و نیدلل نامساقیت

ني دلا نم جراخا لل عجت نا **نيئا طخال قي رطب كلذ ي لمعلاف** هلام ثلثب كلذ عم ي صوا ناف و ةثالث هبيصي نينبالا نيب يقابلا مسقا و اهثالث جرخاف رشع دحا ةكرتلا ريصتف امهرد لضافف ني مهردبءاطخال جرخي ربتعا و ني مهرد هضرفا مث ني ثلث و ني مهردبءاطخالاف ناثلث ةمسقلا نم جرخي ناثلث وه و نيئا طخال لضافت يلع مسقي و لوالا أطخال ي ف برضي دحاو ني ددعلا [5]انلق امك ةسمخ نو كي ف ال وا هتضر ف ام يلع هديزت ام وهف ةعبرا

دع اوق

[ةيناثللا ةلأسملا]

دعب ثلثلا نم يقبي ام ثلثب رخآل و ةثالث مه و هينب دحأ بيصن لثمب هل ي صوا ول : (ب) لوهجملا بيصنلاف ،الوهجم ابيصن و ةثالث لاملا ثلث لعجت أن :هقيرطف ثلثلا نم بيصنلا ،لاملا ثلث نم نامهس يقب ،ثلثلاب هل ي صوملل مهس :ةثالث يقب بيصنلاب هل ي صوملل ي. يقب ام يلا ام ةمضت

اهيلا مضى ،نالوهجم نابيصن و ةتس اهثالثف الوهجم ابيصن و ةثالث لاملا ثلث ناك اذا :لوقنف ،نينبالا نابيصنلاف ،ني لوهجم نابيصن و ةينا مثيري صتف ،نامهس وه و ثلثلا نم يقب ام .ةينا مثيري اءتبالا ي ف لوهجملا بيصنلا أن :انفرف ،ثلاثلا نبالا ةينا مثيري يقبي

نأ ناب دق و الوهجم ابيصن و مهسأ ةثالث لاملا ثلث انردق امل :سأر نم لوقنف و ،ةينا مثيري صنلا جرختف ،رشع دحأ لاملا ثلث :نذاف ةينا مثيري لوهجملا بيصنلا امهس ثلثلا نم يقب ام ثلث هل ي صوملا ي طعتف ،ةثالث ثلثلا نم انعم يقبي دحأ ثلثلا نأل ،نورشع و نانثا وه و لاملا ي ثلث يلا امه مضا نامهس يقبي و ،ادحاو بيصنلا لثم ةينا مثيري نبا لكل ،نيرشع و ةعبرا ريرصيف رشع

ثلث اقرغتسم بيصنلا نكي مل اذا ثلثلا نم يقبي امل ثلثلاب ةيصولا هذه حصت امّ و رثكأ و نينب ةثالث ي ف روصتي امّ و ،ةيصولا تلطب نانبا هل ناك ولف ،لاملا

اني طعأ و ةعبرا هانعضوف ،ثلث هل ددع يقبي ابيصن هنم اني طعأ اذا ادع لاملا ثلث لعجن :لوقن وأ امه انم مض ،نانثا يقبي -دحاو :وه و -يقب ام ثلث ي ناثللا ي طعن و ،دحاو نبا بيصن لا و أال هل ي صوملا -لا و أال هل ي صوملل انضرف امك -ادحاو نبا لك اني طعأ ف ،رشع تراص -ةينا مثيري :وه و -لاملا ي ثلث يلا اني طعأ ف ،نينثا بيصنلا و ،ةسمخ لاملا ثلث انلعجف ،اذاز لا و أال أطخال وه و ةعبس يقبي يلا امه انم مض ،نانثا يقبي ادحاو ي ناثللا هل ي صوملل و ،ةثالث يقبي نينثا لا و أال هل ي صوملا ي ناثللا أطخال وه و ةتس يقبي نينثا نبا لك اني طعأ ف ،رشع ي ناثا راص -رشع وه و -لاملا ي ثلث لا و أال ددعلا برضن مثيري ،هيلي موسقملا وه و دحاو يقبي رثكألا نم نيأطخال لا قأ ي قلن اذاز ددعلا برضن مثيري ،نيرشع و ةعبرا ريرصي -ةتس وه و -ي ناثللا أطخال ي ف -ةعبرا وه و -ضورفملا لا قأ ي قلن و ،ني ثالث و ةسمخ ريرصت -ةعبس وه و -لا و أال أطخال ي ف -ةسمخ وه و -ضورفملا ي ناثللا .نو ثالث و ةثالث لاملا مامت و ،بولطملا لاملا ثلث وه و ،رشع دحأ يقبي رثكألا نم

انبرض و -ةتس وه و -ي ناثللا أطخال ي ف -دحاو وه و -لا و أال بيصنلا انبرض :بيصنلا اندرا اذا و رثكألا نم ني ددعلا لا قأ انصقن ،رشع ةعبرا ريرصي -ةعبس وه و -لا و أال أطخال ي ف ي ناثللا بيصنلا .بولطملا بيصنلا وهف ،ةينا مثيري يقبي

لاملا نو كي ف ،ةي صو ني تيصولا ي مسن و ني تي صو و ءابصنأ ةثالث ةلك لاملا ذخأن :لوقن وأ هل ي صوملا يلا عفدن ف ،هتي صو ثلث و بيصن وه و كلذ ثلث ذخأن ف ،ةي صو و ءابصنأ ةثالث كلذ ثلث ي ناثللا هل ي صوملا يلا عفدن ف ،ةي صو ثلث ثلثلا نم يقبي ف ،ابي صن ةي صوب لا و أال

انعم لصحيّف ،نيثالثالثلإلىلذ ديزن و ،ئيصو اعست ثلثال ن م يقب يف ،ئيصو عست وه و نيببصن طقسن ،ءابصنأ ةثالث يه و ةثرولا ءابصنأ ك لذ لدعت ئيصو عاستأ ةينامث و ناببصن لك إلىل ديزن أ :وه و ،ئيصولا لم كن ف اببصن لدعت ئيصو عاستأ ةينامث يقب يف نيببصن ب طقاسل اعستل لثم يقب ام نم ث ف ه عست تطقسأ ءيش لك نأل ،هنم لثم نيببصنل نم دحاو نذا وهف ،ئيصو و ءابصنأ ةثالث لاملا انلعج أنك دق و .انم ث و اببصن لدعت ئيصو انعم ريصيف بيبصنل و ،نيثالث و ةثالث لاملا ريصيف رسكلا سنج نم ك لذ طسببف ،نم ث و ءابصنأ ةعبراً ةينامث.

لَعَج و ، ءثرولا ءابصنأ ىلَع هَل ىصومل لبِصن ديزن نأب ، ءابصنأ ءعبرأ و ءَيصو لاملا :لوقن وأ هَل ىصوملا ىلا هَنم عَفدن ، ءَيصو ثلث و لبِصن ثلث و لبِصن :ثلثلاف ، ءَيصو ءَيناثلا ءَيصولا عست وه و ، كِلذ ثلث ءَيناثلا ءَيصولا ب عَفدن ، ءَيصو ثلث و لبِصن ثلث ىقبِيف ابِصن لَوَّالْ كِلذ ديزن ، ءَيصو اعست و لبِصن نيْتِيصولا دعب ثلثلا نم ىقبِيف ، ءَيصو عست و لبِصن ءَينامث و نابِصن انعم لصحيف ، ءَيصو اثلث و لبِصن اثلث و نابِصن كِلذ و نيْثالثلا ىلَع طقسَنف ، ءابصنأ ءثالْث يه و ءثرولا ءابصنأ كِلذ لدعي ءَيصو عاستأ ءَينامث و لبِصن عاستأ ، ءَيصو عاستأ ءَينامث لدعي بلبِصن عست ىقبِيف ، اهلْثم بلبِصن عاستأ ءَينامث و نيْلبِصن ءعبرأ لاملا انلَعج دق و . ءحاو ءَيصولا و ءَينامث بلبِصنلاف ، اياصو نامث لدعي لمالكلا بلبِصنلاف . نوْثالث و ءثالْث وهف ، ءَيصو و ءابصنأ

[ةثلاث لاةلأسمل]

يلى لاملال نم روكذمال اعجال لصفب :أي -هينب دحأ بيصننبل هلام ثلث ةلمكئتب هل ىصوأ ول :ج
ىلا هانعدف لاملال ثلث ذخأنف ةثالئ نونبل و ثلئال نم يقب ام ثلئب رخآل و -بيصننل
ىصومل دي يقبي و ،بيصننل ثلئال نم انعم يقبيف ،ابيصننل همن ينئئئسن و ،هل ىصومل
اهب ىصومل ةلمكئئال وه و ،ابيصننل لاملال ثلئال هل

-ببصن ثلث وه و -ةلمكتل دع ب ثلثل نم يقب ام ثلث ينال هل صوملا لى لان عفد م ث
 اثلث و لام اثلث انعم ريصيف ،لاملا يثلث لىل ك لذل اندز ،ببصن اثلث ثلثل نم يقب يف
 ببصن يثلث طقس نأب :لباقن ف .ءابصنأ ةثالث يه و نينبالا ءابصنأ ك لذل لدعي ببصن
 لثم انعم ام لىل ديزنأ وه و :لاملا لمكنف ،اثلث و نينبالا لبصن لدعي لام اثلث يقب يف ،هلثم ب
 ءابصنأ ةثالث لدعي لام انعم لصح يف ،نينبالا لىل همسقن و ةثالث يف ك لذل برضنأ ب ،هفصن
 نينم هس ببصنلا و ،ةعبس لاملا ريصيف ،افاصنأ هطسبنف ،افصن و

م.هـ أسأتس بیصنللا و نیرشع و ادحأ ریرصیف ةعبس یف ةثالث برضنف :ثلاثلا نم ناتیصولا و

لضف ةلمكتلاب لّوالا هل يصوم الى ان عفد، ةعبس وه و لاملا ثلث اندخأ : ةئجتلا اندرأ اذا و ثلث يثلا هل يصوم الى ان عفد، ةتس لاملا ثلث نم يقب يف -ح او وه و -ب يصن الى عل ثلثلا نبال لك، نينبلل رشع ةينامث ريص يف، نينثالثلا الى عل ك لذ دي زت ةعبرأ يقب يف -ن يم هس -ك لذ . لوالا تلطب ةيناثلا ةيصولا ال ول و . ةتس

و، رخآ يثالثا الى و لّوأل الى همّلسن، ادحاو ةلمكتلا و، ةعبرأ ثلثلا ضرفن: **نيأطخلا قيرطب و** مهدهأ بيصن الى ةلمكتلا مّضن و ةثرولا يلع اثالثأ مّسّقن مّث، نيثالثلا يلع يقابلا دازي لّوأل أطخلا ثلثلاف، ةعبرأ نوكتي نأ يغبنّي ناك و. اثلث و ةعبرأ ريصي

مُسَقِّن و، نِيثَالثَالِإِلَى مَضْن، نِيْتِيْصُوْلُو دَعْب نَانِثَا يِقْبِي نِيْنِثَا ةَلْمَكْتَال و، ةَسْمَخْ ضَرْفَن مَّثْ اِذْإِف. يِنَانِثَالِأَطْخَالِوَه و دَحَاو دِيْأَزَالِف، ةَلْمَكْتَالِإِلَى مَضْنَا ةَعْبَرَأ نَبَالْكَلْ ةَثْرُوْلَا يَلْع عَوْمَجْمَالِ اِدْحَا نُوْكِي يِنَانِثَالِدَعْلَا يِف لِّوَأَلَا أَطْخَالِبَرْضَن مَّثْ، هِيْلَع مَوْسُقْمَالِ يِه نَانِثَالِث يِقْب لِّوَأَلَا هَنْم صَقْن ثَلْث يِه ثَلْث و نَانِثَا صَقْنَالِ دَعْب يِقْبِي، ةَعْبَرَأ رِيْصِي لِّوَأَلَا يِف يِنَانِثَالِأَطْخَالِو، نِيْتَالِث و

لاملا.

لّوألآ يف ةيناثلا و ،ادحاو نوكي يـنـاـثـلـا أطخـلـا يف ىلوالا ةلمكتلا تبـرـض ةلمكتلا تـدـرأ اذإف و ادحأ نوكي طسبلا دعب و ،ةعبس لاملا و ،ةلمكتلا وه ثلث ىقبي طاقسإلا دعب و ،نـيـثـلـث نوـكـي [6]ادحاو ةلمكتلا و نـيـرـشـع

تـرـابـع نـىا حـرـش

دصاقملا عماج

،ةعبراً هانعضوف ،ثلث هل ددع ىقبي ابـيـصـن هـنـم انـيـطـعأ اذإ ،اددع لاملا ثلث لعجن :لوقن وأ) :هلوق ،نـانـثـا ىقـبـي -دحاو وه و -يـقـبـا مـثـلـث يـنـاـثـلـا يـطـعـي و ،دحاو نـبـا بـيـصـن لـوألـا هـل ىصوملا انـيـطـعأ و ىصوملل انـضـرـف امك ادحاو نـبـا لك انـيـطـعأف ،ەرـشـع تـرـاص -ةـيـنـامـث وه و -لاملا يـثـلـث ىلإ امهـانـمـمـض ،نـيـنـثـا بـيـصـنـلا و ةسمخ لاملا ثلث انـلـعـجـف -ادئاز لوألأ أطخلأ وه و -ةعبس ىقبي لوألأ هل ،نـانـثـا ىقـبـي دحاو يـنـاـثـلـا هـل ىصوملا و ،ةـثـالـث ىقـبـي نـيـنـثـا لـوألـا هـل ىصوملا انـيـطـعأف و -ةـتـس ىقـبـي نـيـنـثـا نـبـا لك انـيـطـعأف ،رـشـع يـنـثـا راص -ەرـشـع وه و -لاملا يـثـلـث ىلإ امهـانـمـمـض بـرـضـي مـث ،هـيـلـع مـوسـقـمـلا وه و دحاو ىقبي رثكألأ نم نيأطخلأ لقأ ىقـلـي -ادئاز يـنـاـثـلـا أطـخـلـا وه بـرـضـن مـث ،نـيـرـشـع و ةعبراً رـيـصـت -ةـتـس وه و -يـنـاـثـلـا أطـخـلـا يـف -ةـعبـراً وه و -ضـورـفـمـلا لـوألـا ددعـل ىقـلـي و ،نـيـثـالـث و ةسمخ رـيـصـي -ةـعبـس وه و -لـوألـا أطـخـلـا يـف -ةـسـمـخ وه و -ضـورـفـمـلا يـنـاـثـلـا ددعـل انـدـرأ اذإ و .نـوـثـالـث و ةـثـالـث لاملا مامت و ،قـلـطـمـلا لاملا ثلث وه و ،رـشـع دحأ ىقبي رثكألأ نم لقألأ بـيـصـنـلا انـبـرـض و -ةـتـس وه و -يـنـاـثـلـا أطـخـلـا يـف -دحاو وه و -لـوألـا بـيـصـنـلا انـبـرـض بـيـصـنـلا ىقبي رثكألأ نم نيددعلا لقأ انـصـقن ،رـشـع ةعبراً رـيـصـي -ةـعبـس وه و -لـوألـا أطـخـلـا يـف يـنـاـثـلـا وهف ،ةـيـنـامـث

لـضـفـلا ىلـع بـرـضـلـاب ،نـيـلـصـاحـلـا نـيـدـدـعـل نـيـب لـصـفـلـل ةـمـسـقـلـا فـنـصـمـلا لـمـعـتـسـي مـل (1) نـيـصـقـان اعم اناك وأ نيديئاز اعم اناك اذإ نيأطخلأ نإف ،نادئاز نيأطخلأ نأ ثيح ،نيأطخلأ نيـب رـشـع دحأ نأل ،تـوافـتـي مـل مـسـقـول و ،نـيـأطـخـلـا نـيـب لـضـفـلا ىلـع نـيـدـدـعـل نـيـب لـصـفـلـل ةـمـسـقـلـاف رـشـع دحأ جـرخ دحاو ىلـع تـمـسـقـا اذإ

هـيـلـع دـيـزـمـلا ددعـل ضـرـف ةـلـأـسـم يـف انـه عـنـص ام لـثـم هـرـيـغ و ةـرـكـذـتـلا يـف فـنـصـمـلا عـنـص دق و **عـماـجـالـا ةـقـيـرـطـلا هـذـه ىـمـسـت و** :هـرـخآ يـف لاق و ،الوأ ضورفملا فعض ايناـثـ ضورفملا بـيـصـنـلا **ةـرـوـكـذـم قـرـط هـل و ،تـالـوـهـجـمـلا نـم رـيـثـك هـب جـرـخـت نـيـأطـخـلـا قـيـرـط و نـيـأطـخـلـا نـم رـبـكـألـا نـال** ،نـيـلـصـاحـلـا ةـبـسـنـك نـيـدـوـخـأـمـلا نـيـدـدـعـل ةـبـسـن نوكت نأ هل طـرـتـشا و اـهـناـظـم يـف [7].**ةـبـسـانـتـمـلا ةـعـبـرـألـا دادعـالـا ىلـإ مـعـجـرم**

لـوـا دىـهـش

عـمـدارت فعضـلا هـتـمـيـق و ،اسـنـج هـيـواسـمـب ةـكـرـتـلل بـعـوتـسـمـلا يـوبـرـلا عاب ول و» :هـلـلا هـمـحـر هـلـوق عـيـبـمـلا ثـلـث يـف ةـثـرول

هـعـاب ام ةـمـيـق و يـأ ،هـعـاب يـذـلـا يـوبـرـلا ىلـإ عـجـري «فـعـضـلا هـتـمـيـق و» :هـلـوق يـف رـيـمـضـلا :لوقأ (1) ال و رـيـنـانـد ةـثـالـث يـواسـي ةـطـنـح زـيـفـقـب رـيـنـانـد ةـتـس يـواسـي ةـطـنـح زـيـفـقـهـيـبـي نأك .فـعـضـلا لوقـلـا نـكـمـي الـف ،ثـلـثـلـا ىلـع داز امـيـف ةـزـئـاج رـيـغ يـه و ،هـتـكـرت فـصـنـب هـابـاح دقـف ،هـاوس هـلـيـش

دق ع ّ نأل ، عمجأ هيف نالطبالا و ، ثلثلا نم هجورخ هتافانمل ، عمجأ عي بمل ي ف عي بالا ةحص ب ي ف داسفلا و ضعبالا ي ف ةحصل نّ يعتف ، عراشلا رطن ي ف اربتعم ناكف ةلحم ي ف هلهأ نم ردص ي قابلا .

هنع ّ يهنملا ابرلا مزل ّ ال و ثلثلا ي ف ةاباحملا يقبتل ةثرولا ىلع زيفقلا سدس ّ در زوجي ال و ثلث ّ ادارتي نأ ابر موزل ريغ نم ثلثلا وه و ةاباحملا ردق ليصحت ىلإ قيرطلاف ، اعامج ّ عي بالا ي ف هزيق ثلث هيلع نوّ دري و ، نيرانيد يواسي وه و مهزيق ثلث يرتشملا نم ةثرولا ذخأتف ، زيفق نارانيّ د ، ريناند ةعبرأ يرتشملا عم يقبي و ريناند ةعبرأ ةثرولا عم عمتج ي ف ، ارانيّ د يواسي وه و . نيترم اهردقب ةثرولا عم و ، ةاباحملا نارانيّ د و ، هزيق ي ثلث ةميق لباقم ي ف .

، فصنلا نّ ادارتي هتكرت ي ثلثب اباح دقف هذه لال و ريناند ةعست هزيق ةميق ناك ول و هزيق فصن مهعم يقب دق و ، افصن و ريناند ةعبرأ يواسي وه و مهزيق فصن ةثرولا ىلإ عجر ي ف وه و هفصن مهزيق نم هعم يقبي و ، ريناند ةتس مهعم لمك ي ف ، افصن و ، ارانيّ د يواسي وه و ريناند ةثال هعم يقبي و ، هزيق فصن ةلباقم ي ف فصن و رانيّ د ، افصن و ريناند ةعبرأ يواسي . نيترم هيف ةاباحملا تحص ام ردقب ةثرولا عم ام ف ، ةاباحملا ب .

و ، ابرلا موزل ريغ نم ةاباحملا هيف تحص ام فعض ةثرولا عم يقبي نأ بجي ّ نأ : هيف طباضلا و ىلإ عي بمل ثلث بسني و ةثرولا زيفق ةميق نم يرتشملا زيفق ةميق طقس نأ هقيرط ةتس نم ريناند ةثال طقسأ اذا ىلوالا ةلأسملا ي ف ف ، ةبسنلا كلت ي ف عي بالا حص ي ف قابلا ادارت و ، دحاو ّ لك ي ثلث ي ف عي بالا حص ي ف اه ي ثلث ناك نارانيّ د اه ي ل بسن اذا ف ، ةثال يقب وه و اه ي ل ثلثال بسن اذا ف ، ةتس يقب ةعست نم ريناند ةثال طقسأ اذا ةيناثلا ي ف و . ثلثلا رخآل فصنلا نّ ادارتي و ، هيف حص ي ف ، فصنلا ناك ريناند ةثال .

ضعبالا ي ف حص ي امّ نأ عي بالا نأ رّ رقت ّ مل ّ نأل ، كلذ و ، ةيرود ةلأسملا ّ نإ : لوقن نأ هيف لصالا و جرتخ ال ةاباحم ىلع هلامتشال ، تيمل لام ردق ةفرعم ىلع عي بمل ردق ةفرعم تفقوت ، ضعبالا لاملا ردق ةفرعم نكل لاملا ردق ةفرعم ىلع فقوتمل ثلثال ةفرعم بحتف ، ثلثلا نم ّ ال ردق ةفرعم ىلع فقوتت نم ثلثال ردق ةفرعم و ، هلام ةلمج نم ّ نأل نم ثلثال ردق ةفرعم ىلع فقوتت : لوقن ذئنيح ف ، رود ي ف ، عي بمل .

نوكتف ، عيش فصن هتميق عيدرلا نم عيشب ّ ديجلال نم عيش ي ف عي بالا حص : ىلوالا ةلأسملا ي ف كلذ و ، ةاباحملا يلثم لدعي عيش فصن ّ ال زيفق يقبي ّ ديجلال نم ىقلي عيش فصنب ةاباحملا حص ي ف ، زيفقلا اثلث عيشلاف ، افصن و ائيش لدعي زيفقلا راص تلباق و تربج اذا ف ، عيش عيدرلا ي ثلثب ّ ديجلال ي ثلث ي ف عي بالا .

، عيش ثلث هتميق عيدرلا نم عيشب ّ ديجلال نم عيش ي ف عي بالا حص : لوقن ةيناثلا ي ف و وه و اثلث و ائيش لدعي عيش ي ثلث ّ ال زيفق يقبي ّ ديجلال نم ىقلي عيش ي ثلثب ةاباحملاف . زيفقلا فصن عيشلاف ، نيئيش لدعي زيفقلا راص تلباق و تربج اذا ف ، ةاباحملا الثم .

، عيدرلا و ّ ديجلال نم اهفعض ةثرولا ف ، ةاباحملا ردق جرتختست و ّ ديجلال ىلإ عيدرلا بسنت وأ .

فصنب ةاباحملاف ، عيدرلا نم عيش فصنب ّ ديجلال نم عيش ي ف عي بالا حص : ىلوالا ي ف لوقن ف رخآ عيش فصن ّ ديجلال نم مهل يقبي ف عيش فصن عيدرلا نم مهل لصح دق و عيش ةثرولا ف عيش عيدرلا و ، افصن و عيش ري دقت ي ف ّ ديجلال عيدرلا نم عيش عبر وه و هتلباقم ي ف عي بالا لطبي ف ه ي ثلث ي ف حص ي ف عي بمل اثلث وه و ريناند ةعبرأ عيشلاف ، عبر و عيش فصن ري دقت ي ف . نم ثلث ي ثلثب .

يثلثب ةاباحملاف ،ءيدرلا نم ءيش ثلثب ءيجلا نم ءيش في عيبلاّ حص :ةيناثلا في لوقن و في ءيدرلا نم لطبفي ،ءيجلا نم ءيشلا و ،نيترم اردقب نوكليل ،ثلث و ءيش ةثرولف ،ءيش ،فصن و ةعبرأ ءيشلا في ءيدرلا و ،نيئيش ريدقت في ءيجلاف ،ءيش ثلث هفصنب هفصن في عيبلاّ حصفي ،ءيجلاف فصن يه و .

رغصألا نيأطخلاب و

،ثلثلاب اهنوك بجي ناك و ،عبرلاب ةاباحملاف ،زيفقلا فصن في عيبلاّ حص :ىلوالا في لوقن أطخلا عقوف ،سدسلا ةاباحملاف ،هثلاثب هثلاث فيّ حص لوقنّ مّث .سدس فصنب أطخلا عقوف نأ انفرع ،سدس فصن لّوالا إطخلا ىلع داز اسدس لّوالا رادقملا نع انصقن اّمل :لوقن .سدسب عيبلاّ حص انلق و ،فصنلا ىلع سدسلا اندزف إطخلا نم سدس فصن ديزي عيبملا نم سدس لك .سدسلا فصن وه يذلا أطخلا لاز ىّتح نيثالثلا في .

نأ بجي ناك و ،نيرانيدب ةاباحملاف ،هثلمب زيفق ثلاث في عيبلاّ حص :ةيناثلا في لوقن و انأطخأف دحاوب ةاباحملاف سدسب سدس في عيبلاّ حص لوقنّ مّث ،دحاوب انأطخأف ةثالثب نوكليل ،إطخلا نم ادحاو ديزي عيبملا نم سدس لكف [ادحاو أطخلا ديزي سدس صقن ناك اذإف] نينثاب فصن في عيبلاّ حص و هب أطخلا لازف ،افصن ناكف ،الّوأ ضورفملا ثلثلا ىلع اسدس اندزف .ءيدرلا فصنب ءيجلا زيفقلا .

ربكألا نيأطخلاب و

و نيرانيدب ةاباحملاف ،ءيدرلا نم اهثلمب ءيجلا سادسأ ةسمخ في عيبلاّ حص :ىلوالا في لوقن فصن في عيبلاّ حص :لوقنّ مّث ،دئاز فصنب أطخلا عقوف ،نيرانيدب اهنوك بجي ناك و ،فصن رخآلا ىلإ نيأطخلا دحأّ مّضنف ،صقان فصنب باسحلا أطخأف ،فصن و رانيدب ةاباحملاف ،فصنب وه و ييناثلا إطخلا في ريناند ةسمخ وه و لّوالا ددعلا برضنّ مّث ،هليلع موسقملا وه و ادحاو نوكليل ،فصن وه و لّوالا إطخلا في ةثالث وه و ييناثلا ددعلا برضنّ مّث ،افصن و نينثا نوكليل ،فصن يه اّهلأل ،ةعبرأ عيبلا هيفّ حص يذلا نذإف ،ةعبرأ نوكتف اهليلع اّهمّضنف ،افصن و ادحاو نوكليل .ءيدرلا نم اهثلمب ءيج زيفق يثلث فيّ حصفي ،عيبملا اثلاث اردق و ،دحاو ىلع ةموسقملا .

نوكت نأ بجي ناك و ،ةعبرأب ةاباحملاف امهب نيثالثلا في عيبلاّ حص :ةيناثلا في لوقن و ،ءيدرلا نم اهثلمب ءيجلا عاستأ ةسمخ فيّ حص :لوقنّ مّث .دئاز دحاوب باسحلا أطخأف ،ةثالثب لقأ يقلتف دئاز ثلثب أطخأف ،ةثالثب نوكت نأ بجي ناك و ،ثلث و ةثالثب ةاباحملاف إطخلا في ةتس وه و لّوالا ددعلا برضتّ مّث ،هليلع موسقملا وه ،ناثلاث ىقبي رثكألا نم نيأطخلا لقأ قلأف ،ةسمخ نوكليل دحاو وه و لّوالا فيّ ةسمخ وه و ييناثلاّ مّث ،نينثا نوكليل ثلث وه و ييناثلا ،نينثا نانوكي امهجرخم في نيثالثلا برضتف ،موسقملا يه ةثالث ىقبت رثكألا نم نيددعلا ةمسقلااب جراخلا نوكليل نينثا ىلع اهمسقتف ،ةعست نوكت ،ةثالث في ةثالثلا برضتّ مّث [8]ءيدرلا فصنب ءيجلا فصن فيّ حصفي افصن و ةعبرأ

فصن هل و هفصن قتع هتميقي لثم بسكف بعوتسملا دبعلال قتعأ ول و» :هللا همحر هلوق ول و ،هّيس هّج نم الّرحال هّزجب هّاقحتسال ،هّسك نم هل لصح ام هّيلع بسحي الّهّأل ،هّسك .بسكلا سامخأ ةثالث هل و ،هّسامخأ ةثالث قتع هّيلثم بستك .

هيف قتعلا ةّحص ملع ثلثلا نم جرخ امهمف ،ةافولا دنع ثلثلا رابتعأّ أن ىلع عيرفت اذه :لوقأ (1) ناك و ءيش هّسك نم دبعلال عبت اذإ هّأل ،رودلا مزل كلذ اهيف يعور اّمل ةلأسملا هّذه و ،قاتعإلا دنع صقنتف ءيسلاّ قح صقنفي ،بسكلا نم هّبيصن دادزي ،قتعلا ديزي ،تداز ةكرتلا نم يقابلا .ةّرحال صقنتف ،ةكرتلا

لوقن نأ ربحلاب قي رطل اف:

يف نائيش ةثرولل و ،هلثم هبسك نأل ،ءيش هبسك نم هل و ءيش هنم قتع :ىلوالأ ةلأسملا يف ،دّيسلا ةهج نم هل لصح ام هيلع بسحي امّنإ ةنأل ،بسكلا لباقم ءيش مهل سيل و ،قتعمل لباقم :هلوقب راشأ هيلإ و ءزجلا ةّرحب بسكلا هل لصح انه و :

ءيشلاف ،ءايشأ ةعبرأ ريذقت يف ةكرتلا نوكتف ،رّدقم لاؤس باوج وه و «هيلع بسحي امّنإ ةنأل» وه و ،هبسك فصن و هفصن ةثرولا عم ىقبي و ،بسكلا فصن هعبتى و ،هفصن قتعنئىف ،هفصن هنم قتعنا ام الثم .

نائيش ةثرولل و ،هتميقي الثم هبسك نأل ،نائيش هبسك نم هل و ءيش هنم قتع :ةيناثلا يف و ،دبعلا سامخأ ةثالث ءيشلاف ،ءايشأ ةسمخ ريذقت يف هبسك و وه نوكتف ،قتعمل لباقم يف و هبسك اسمخ ةثرولا عم ىقبي و ،هبسك سامخأ ةثالث هعبتى و ،هسامخأ ةثالث هنم قتعنئىف قتعئى و هسفن ةّمتت هبسك نم فرصى ةنأ حصألا .نيتّرم قتع ام لدعت يه و ،هسفن اسمخ نيتروصللا يف هرسأب .

و ،هثلاث هنم قتع ةنأ ضرفنف ،اهلثم بسك و رشح انثا هتميقي :لوقن رخصألا نيأطخلاب و مهلف ،هسدس قتع :لوقن مّث ،ةعبرأب انأطخأف ،ةعبرأ مهل نوكتى نأ بجى ناك و ،ةينامث ةثرولل ،اسدس ثلثلا ىلع ديزئىف ،إطخل نم اثلاث يزائى سدس لك نذا :لوقنف ،ةينامثب انأطخأف ،ةرّشح هفصن قتعئىف ،افصن نوكتىف .

مّث ،نئينثاب انأطخأف ،ةعبرأ يغبنئى و ،هنم ةّتس ةثرولل و هفصن قتع :انلق ،هليلثم بسك ول و لك نأ ملعف ،ةعبرأب انأطخأف ،سمخ و ةثالث يغبنئى و ،سمخ و ةعبس مهلف هاسمخ قتع :لوقن سمخلا ىلع وأ ،سمخ فصن فصنلا ىلع ديزئىف ،إطخل نم نئينثا يزائى دبعل نم سمخ فصن [9] رهاظ ربكألا نيأطخلال قي رطب و .هسامخأ ةثالث ةنأل كلذ و ،أطخلال عفتريل كلذ و اسمخ

ىكرك ققحم

هنم صقنا و لاملا ثلث ذخف ،ىلوالا دعب هلام ثلث نم ىقبي ام عبرى رخآل ىصوأ نإف) :هلوق ثلث ىقاب اذهف ،ءابصنأ ةعبرألا لام ثلث ىقبي ،مدقت امك ءابصنأ ةعبرأ يه و ،ىلوالا ةيصولا ةثالثلا لام عبر ثلثلا نم ىقبي ،ءابصنألا لام سدس فصن وه و يئناثلا ىلإ هعبر عفدا ،لاملا هز ،ءابصنأ ةثالثلا لام سدس فصن و لام سادسأ ةسمخ نوكتى لاملا يثلاث ىلع هز ،ءابصنأ ءابصنأ لدعئى ءابصنأ ةثالثلا لام سدس فصن و لام سادسأ ةسمخ نوكتى لاملا يثلاث ىلع لدعئى لام سدس فصن و لام سادسأ ةسمخ تراص تربج اذئف ،ابيصن نورّشح و ةعبرأ يه و ةثرولا رّشح انثا وه و رسكلا جرخم يف كعم ام عيمج برضت نأب لاملا لمّكف ،ابيصن نئىرّشح و ةعبس [10]رّشح دحأ بيصنلا و حصت اهنم و امهس نئىرّشح و ةعبرأ و ةئامثالث لدعئى لام نوكتىف

هب ىصوللا دعب هلام ثلث نم ىقبي ام عبرى رخآل اهلاحب ةروصلا و لوألا ىصوللا ىصوأ نإف :يا فنصملا هركذئى مل و ،ذئئىح رودلا مزليفل لوألا .

ملع اذئى لا ملعئى ال و ،ىلوالا ةيصولا جارخا دعب ملعئى امّنإ ثلثلا نم ىقبي امّنإ :هموزل هجو و ةيناثلا ةيصولا ملعت ال و ،ةيصولا دعب ثرألا نأل ،ةيناثلا ةيصولا دعبلا ملعئى ال و ،بيصنلا هنم ىقبي ام عبر اهنأل ،ثلثلا ملع اذئى لا .

هنم صقننتف لاملا ثلث ذخأت نأ :هقيقحت و ،ربجلال قيرط وه و فنصملا هركذ ام صلختلا هجو و ،اقباس هققح امك لولألا ةيصولا ةضيرف اهنإف ،نيرشع و ةينامث نم ةعبرأ يه و ،لولالا ةيصولا ثلث يقب يف ،ةيناثلا ةيصولا ةضيرف نأل نايبلال بولطملا و ،نورشع و ةعبرأ ةثرولا ةضيرف كنأل ،ابيصن ألل لام سدس فصن وه و ييناثلا هل يصوملا لىلإ ةعبر عفدا ،ءابصنأ ةعبرأ ألل لام ألل لام عبر وه و ،نيتيصولا دعب يقابل و بيصن جرخ ةعبر نمف ،ءابصنأ ةعبرأ ثلثلا نم تجرخأ لام سدس فصن و سادسأ ةسمخ ،سادسأ هطسب دعب نوكي لاملا يثلث لىلإ دازي ءابصنأ ةثالث و ةعبرأ يه و مهئابصنأل ةلداعم نوكت نأ بجوف ،ةكرتلا نم ةثرولا قح يه ءابصنأ ةثالث ألل لام .نورشع و ةعبرأ مهتضيرف نأ نم ملع املا ،نورشع .

،اهلثم هلداعم لىلإ تدز و ،ةثالثالاب ءابصنأ ةثالث ألل لام سدس فصن و سادسأ ةسمخ تربج اذإف و ةعبس لىلإ كلذ مسقيف ،ابيصن نيرشع و ةعبس لدعت لام سدس فصن و سادسأ ةسمخ راص قفو ال ثيح و ،رشع دحأ غلبت فصنلا سنج نم سادسأ ةسمخ طسبتف -مسقني ال و -نيرشع رخآ سدس فصن رب رشع دحأ ليمكتب ،رشع انثا وه و لاملا عومجم يف نيرشع و ةعبس برضتف اذإ كنأل ،رشع دحأ بيصنلا و ةيناثلا ةيصولا ةضيرف يه و ،نيرشع و ةعبرأ و ةئامثالث غلبت دق و ،لام سدس فصن و سادسأ ةسمخ يه و -رشع دحأ يف ابيصن نيرشع و ةعبس بورضم تمسق نوكي يف ،رشع دحأ جرخ نيرشع و ةعبس لىلإ -نوعست و ةعبس و ناتئام كلذ و ،اهل ةلداعم اهنأ تملع .رشع دحأ ةروكذمل ةلمجل نم نيرشع و ةعبس نم دحاو لكل

،ةينامث و ةئام كلذ و -نيرشع و ةعبرأ و ةئامثالث ينعأ -برضلا لصاح عومجم ثلث ذخأتف ذئنيح و ،رشع ةتس اهعبر عفدت ،نوتس و ةعبرأ يقبي لولألا هل يصوملا لىلإ نيعبرأ و ةعبرأ اهنم عفدتف لىلإ اهمسقت ،رشع ةتس و نيتئام لىلإ اهديزت نوعبرأ و ةينامث يقبي ،يناثلا هل يصوملا لىلإ .رشع دحأ دحاو لك بيصي ،ةثرولا ماهس نيرشع و ةعبرأ

ةفاضاه وه لاملا ليمكتب نإف ،عسوت هيف .(برضت نأب لاملا لمكف) :فنصملا لوق نأ يفخي ال و بيصن ةمسق تدرا اذإ كنأل ،نيرشع و ةعبس يف عومجملا برضتلا ،رشع دحأ لىلإ رخآ سدس فصن يف ال هضعب بيصنلا يذلا لصلأا يف ماهسلا تبرض ،اقفو نكي مل و مسقني مل و ماهس لىلإ فصن و لاملا سادسأ ةسمخ يه يتلا ،رشع دحأ يف نيرشع و ةعبس برضت مل كلذل ،بيصنلا ليمكتلا سيل و -سدس فصن ينعأ -رسكلا جرخم ةطحال مبرشع انثا وه و عومجم يف لب ،هسدس .ةرابعل ردابتم وه ام لىلإ برضلا وه

ءابصنأ ةثرولا ماهس لىلإ مضت نأب ،للأاش نإ هركذ يتآلا وشحلال قيرطب اهجرختست نا كل و كلذ و ثلثلا عبر وه و -رسكلا جرخم يف اهبرضت مث ،نيرشع و ةينامث نوكي لولألا هل يصوملا ددع بورضم يه و ،رشع انثا وشحلال ماهس اهنم يقلت ،نيتالث و ةتس و ةئامثالث غلبت -رشع انثا و ةئامثالث يقبي ،ةثالث كلذ و ثلثلا ينعأ هيلإ فاضملا رسكلا جرخم يف ةعبرألا ءابصنأل نأل ،دحاو وه و عزجلا يف بيصنلا بورضم ءاغلا دعب ،ثلثلا عبر جرخم وه بيصنلا و نورشع و ةعبرأ .دحاولا يف دحاولا بورضم كلذ

هنم انيطعأ اذإ ادع لاملا ثلث لعجن :لوقنف **نيتاطخلا قرط نم ربكألا عماجلا قيرطب و** ييناثلا لىلإ نينثا و لولألا لىلإ ةعبرأ هنم انعقد ،رشع انثا كلذ و ،عبر هل يقبي ءابصنأ ةعبرأ ماهس لىلإ ةبسنبالاب ةدئاز ةتسب أطخأف نورشع و ةعبرأ امه و لاملا يثلث لىلإ اهانذر ،ةتس يقب مث ،لولألا هل يصوملا لىلإ ةعبرأ اهنم انعقد رشع ةتس هانضرف مث ،نورشع و ةعبرأ اهنإف ةثرولا أطخأف نيعبرأ و يدحا تغلب نيتالث و نينثا لىلإ اهانممض ،ةعست يقبي ةثالث يقابل عبر عماجلا يف هيلع موسقملا يه رشع دحأ يقب رثكألا نم نيتاطخلا لقأ انيقلا ،ةدئاز رشع ةعبسب مث ،ةعبرأ و نيتئام غلب رشع ةعبس ييناثلا أطخلا يف رشع يينثا لولألا ددعلا انبرض مث ،رغصألا رثكألا نم لقألا يقلت ،نوعست و ةتس غلب ةتس لولألا أطخلا يف رشع ةتس ييناثلا ددعلا .بولطملا لاملا ثلث يه و ةينامث و ةئام يقبي

انبرض و ،رشع ةعبس وه و يناتل اطلخا يف -دحاو وه و -لوالا بيصنلا انبرض بيصنلا اندرا اذإ و دحأ يقب رثكألا نم لقالا انصقن مث -ةتس وه و -لوالا اطلخا يف -اضيأ دحاو وه و -يناتل بيصنلا [11] بيصنلا وه كلذف رشع

«ةتس نم -هلوق ىلإ -ريناند ةتس هتميق ماعط نم ارك عاب اذإ»: هلوق

مل و ةباحم عاب اذإف .ةباحملا اهتلمج نم و ثلثلا نم ةبوسحم ضيرملا تاغربت نأ تفرع دق (1) دب الف ،ثلثلا ىلع ةباحملا نم داز اميف عيبل لطب ةثرولا زجي مل و ثلثلا نم ةباحملا جرخي فّرصتلا موزلل ،عيمجلا ةحص ىلإ لىبس ال ذإ ،هيف خسفنملا ردق و عيبل هيف حصي ام نايب نم ذئنيح و .ةلحم يف هلهأ نم ردص دقع ةنال ،عيمجلا يف خاسفنا ىلإ ال و ،ثلثلا ىلع داز اميف .ةيلاتلا ةلأسملا يف همكح يتأي يئاتل و .الوأ نيويوبر ناضوعلا نوكتي نأ أمإف

رادقم يف و ،عيمبملا نم ةصاخ نم ثلثا لباق اميف عيبل ةحصب مكحل نكمي مل نيويوبر اناك نإف ىلإ لصاولا ضوعلا نوكت ريذقت ىلع ةنال ،ابرا موزلل ،دئازلا يف نالطبلا و ،كلذ دعب ثلثلا نم انحص ولف ،هيف غربت الف ضوعلا عومجم هفصن لباقى هعاب ام ةميق ففصن يواسي ضيرملا يف عيبل ةحص دق نوكتي هنال ،ابرا مزل سدسلا وه و يقابل انعجترا و ثلثا رادقم رخآلا ففصنلا ردق لاصيإ عم رادقملا يف نيضوعلا ني ب ةباطملا ةاعارم نم دب الف ،ركب رك سادسأ ةسمخ .يرتشملا ىلإ ضوعلا و ثلثلا

،ريناند ةعبرأ ةثرولا عم عمتج يف .رانيد هتميق و ةرك ثلث هيلع نوّدي و ،نارانيد هتميق و يرتشملا عم و .ةباحملا ةحص ام فعض يه مةرك ثلث ةميق نارانيد و ةرك ثلث ةميق نارانيد عمتجلا لصحي اذهب و .ةكرتلا ثلث يه ةباحملا ب ناثا و ةضواعملا ب ةثالثا هانم ،ريناند ةسمخ .ةباحملا نم ةحص ام جارخإ عم يوبرلا يف ربتعملا نيضوعلا يواسن ني ب

هقيرط و .ابرا موزل ريغ نم ةباحملا هيف تّحص ام فعض ةثرولا عم يقبي نأ بجي ةنال :طباطرلا و حصي يف ،يقابل ىلإ عيبل ثلث بسني و ةثرولا رك ةميق نم يرتشملا رك ةميق طقسى نأ ،ةثالث يقب ةتس نم ريناند ةثالث تطقسأ اذإ :باتكلا ةلأسم يف ،ةبسنلا كلت يف عيبل و رخآلا يثلاثب دحاو لك يثلاث يف عيبل ةحصي يف ،هياتل اناك نيرانيد اهيا ىلإ تبسن اذإف .ثلثلا نأدارت

يثلثب يباح دقف ،هلاب يرتشملا رك و ،ريناند ةعست يواسن ضيرملا رك ةميق نأ صرف ول و دق و ،فصن و ريناند ةعبرأ هتميق و ،مةرك ففصن ةثرولا ىلإ عجري يف ،فصنلا نأدارت يف ،ةكرتلا يرتشملا عم يقبي و .ريناند ةتس مهعم لمكي يف ،فصن و رانيد هتميق و ،ةرك ففصن مهعم يقب ،هنع جراخلا ةرك ففصن ةلباقم يف ففصن و رانيد هانم ،فصن و ريناند ةعبرأ هتميق ففصن مةرك نم و ،ةباحملا هيف تّحص ام فعض ةثرولا عم ام و ،ةكرتلا ثلث رادقم يه و ،ةباحملا ب ريناند ةثالث و .ةكرتلا يثلاث رادقم وه

ةثرولا رك ةميق ريناند ةعست نم ةرك ةميق ريناند ةثالث طقسى نأ :قبس ام ىلع هقيرط و امه دحأ ففصن يف ةحصي يف ،هاففن ناك ريناند ةثالث وه و اهيا ىلإ ثلثلا تبسن اذإف ،ةتس يقبت هقيرطلا هذهب هربتعا و ،ةلثمألا نم كيّلعل دري ام كلذ ىلع سق و .هانرق امك رخآلا ففصن ب

ىلع هلامتشال ،ةكرتلا ردق ةفرعم ىلع عيبل ردق ةفرعم فّقوتل ،ةيود ةلأسملا هذو نأ ملعا و عومجم ردق ةفرعم ىلع فّقوتملا ثلثلا ردق ةفرعم بجي يف ،ثلثلا نم ال جرتخا ال يتلا ةباحملا ردق ةفرعم و ،اهتلمج نم هنال ،نم ثلثا ردق ةفرعم ىلع فّقوتم ةكرتلا عومجم ردق ةفرعم و ،ةكرتلا رود يف ،عيبل ردق ةفرعم ىلع فّقوتم نم ثلثا

نيئيشلا نم دحاو لک هي ف قوت ي ذلا وه و ،هققحت روصتي ال يذلا لاحملا رودلا وه اذه سيل و
يلع امهنم لک دوجو قوت ي ذلا وه و هعملا رود وه لب ،هوجو دعب ال دجوي ال و ،هبخاص يلع
قرط بولطملا ناب و رودلا اذه نم صلختلا يف عاملعلل و .ني فياضتملا لک رخآلا هب خاصم

حص :لوقن نأ -باتکلا لاسم يه و -يلوالا لاسملا يف اهلصاح و .هلباقملا و ربجل هقيرط :اهنم
،عیش فصنب هباحملاف ،عیش فصن يواسي عیدرلا نم عیشب ديجلا رکلا نم عیش يف عیبل
نم -عیش فصن وه و -هباحملا ردق یقلیف ،عیش کلذ و نیترم اهدق عثرولا عم نوکي نأ بجیف
صقانلا تفذح نأب تربج اذاف ،عیش وه و هباحملا یلثم لدعی عیش فصن لال رک یقبي ديجلا
عیشلاف ،افصن و ائیش لدعی رک یقب امهنيب تلباق و هليدع يف هلثم تتمتأ و ینثتسملا
عیدرلا یثلثب هیلث یف عیبل احصیف ،ديجلال رکلا اثلث یه و ،هعبرأ

عیدرلا نم عیشب ديجلا نم عیش يف عیبل احص :اهانضرف یثلا هیناثلا لاسملا يف لوقن و
،ثلث و عیش وه و ،اهفعض عثرولا عم نوکي نأ بجیف ،عیش یثلثب هباحملاف ،عیش ثلث هتمی
تربج اذاف ،اثلث و ائیش لدعی عیش یثلث ال رک یقب ديجلا نم هباحملا ردق تطقس اذاف
رکلا فصن عیشلاف ،نيئیش لدعی رک یقب هليدع يف هتبتأ و ینثتسملا تیقلأف

ديجل نم اهفعض عثرولاف ،هباحملا ردق جختست و ديجل یل عیدرلا بسنت نأ وه و :رخآ هجو کل و
فصن مهل لصح دق و ،عیش وه و هفعض عثرولا نوکي نأ بجیف ،عیش فصنب هباحملاف ،عیدرلا و
هنم مهیل عجر اذاف ،مهقح مهل تمیل عیش فصن ديجلا نم مهیل عجر نأ بجیف ،عیدرلا نم عیش
،فصن و عیش ریدقت يف ديجللاف ،عیش عبر وه و عیدرلا نم هلباقم يف عیبل لطب عیش فصن
عم عیش فصن ،عیش عابرأ هثالث ریدقت يف عیدرلا و ،هثرولا عم فصنلا و یرتشملا عم عیشلاف
هیلث یف عیبل احصیف ،عیبل اثلث وه و یرناند هعبرأ عیشلاف ،یرتشملا عم عبر و عثرولا
نم ثلث یثلثب

یثلثب هباحملاف عیدرلا نم عیش یثلثب ديجلا نم عیش يف عیبل احص :هیناثلا يف لوقن و
،عیدرلا نم عیش ثلث مهعم و ،عیش ثلث و عیش کلذ و نیترم اهدق عثرولا عم نوکي نأ بجیف ،عیش
وه و ،عیدرلا نم هلباقم يف عیبل لطبیف ،مهقح مهل لمکیل ديجلا نم عیش مهیل عجر نأ بجیف
یرناند هعبرأ عیشلاف ،عیش یثلث ریدقت يف عیدرلا و ،نيئیش ریدقت يف ديجللاف ،عیش ثلث
،هفصنب هفصن يف عیبل احصیف ،ديجل فصن یه و ،فصن و

نم سادسأ هسمخ يف عیبل هحص یلوالا يف ضرفن :لوقن ربكألأبف ،**نيأطخلا هقيرط** :اهنم و
،یرناند هسمخ یرتشملا عم و ،عیدرلا نم فصن و نارانید عثرولا عمف ،عیدرلا نم اهلثمب ديجلا
فصنب ضرفلا أطخأف ،هکرتلا ثلث نیرانیدب اهنوک بجي ناک و ،فصن و نیرانیدب هباحملاف
فصنب أطخلاف ،فصن و رانیدب هباحملاف ،فصنلاب فصنلا يف عیبل هحص ضرفنف .دئاز
،فصن و نانثا جرخي -فصن وه و -یناثلا أطخل يف -هسمخ وه و -لوالا ددعلا برضتف .صقان رانید
عمجتف ،فصن و دحاو جرخي -اضیأ فصن وه و -لوالا أطخل يف هثالث وه و یناثلا ددعلا برضت و
ريغتت ال -دحاو وه و -نيأطخلا نم عمتمجملا یلع همسقت و ،هعبرأ وه و نیبورشملا نم لصاحلا
عیدرلا نم هلثمب -هثالث وه و -ديجل نم عیبل هيف حص ام رادقم یهف ،هعبرألاف

نم نارانید یرتشملا عمف ،عیدرلا نم هلثمب ديجلا ثلث يف عیبل هحص ضرفن :رغصألاب و
،رانیدب هباحملاف ،هلباقم يف عیدرلا نم رانید عثرولا عم و ،ديجل

،فصنلا يف هحصلا ضرفتف .صقان رانیدب ضرفلا أطخأف ،نیرانیدب نوکي نأ بجي ناک دق و
ددعلا برضتف ،ناصقنلا يف ناءاطخلا قففا دقف .رم امک اضیأ صقان رانید فصنب ئطخیف
لوالا أطخل يف -هثالث وه و -یناثلا ددعلا برضت و ،ادحاو نوکي یناثلا أطخل يف -نانثا وه و -لوالا
وه و -نيأطخلا نیب لصفلا یلع همسقت و ،نانثا وه و نیددعلا نیب لصفلا ذختف ،هثالث جرخي
:هحاضي و .هعبرأ جرخي -فصن

نأ نم ثملل نم ثللا ةلباقم ةدعاق هتفللخ نم و ابرلا نم ملسي ثيحب ححيصت يف هجولا معن رك اثلث ةثرولا عم يقب يف ذئنيح و هرك ثلث يرتشملا ىلع دري و ،مهرك ثلث ةثرولا ىلع دري ركلل ثلث ىلإ افاضم ريناند ةعبرأ مهتممي ديجل نم رك ثلث يرتشملا عم و ،نارانيد اهتمي ةثرولا دنع عم تجملا نأ امك ،ريناند ةسمخ هदनع عم تجملا نوكي يف ،رانيد هتمي يذلا هيلإ دودرملا ةعبرأ ةثرولا هदनع يقابل اما و ،هيلإ عجري يذلا هرك ثلث هتمي رانيد اهنم نكل ريناند ةعبرأ ريناند ةعبرأ مهرك نم هदनع يقابل اما و ،هيلإ عجري يذلا هرك ثلث هتمي رانيد اهنم نكل ريناند و ،ةباحملا يرتشملا يأ هعم لصف يف ىدرلا هرك يثلث ةلباقم يف اهتقحتسا دق اهنم نانثا لطبي ذئنيح و اهتعمس يتلا ةدعاقلا ةاعارم و ،يرتشملا و ثراولا يقح نيح عمجل لصحي كلدب نم ثللا نم اهلباق ام و ،هيتلث يف حصي و ،نم ثللا نم هلباق ام و ركلل ثلث يف عيبل

هقيرط و ،ابرلا موزل ريغ نم ةباحملا هيف تحص ام فعض ةثرولا عم يقب يف نأ بحجي هنأ طباضلا و حصي يف ،يقابل ىلإ عيبل ثلث بسني و ،ةثرولا رك ةميقي نم ني يرتشملا رك ةميقي طقس يف نأ اذيف ،ةثالث يقب ةتس نم ريناند ةثالث طقس اذال اثم ضرفل يفف ،ةبسنللا كلت يف عيبل ،ثلثلا نادرتي و ،رخآل يثلثب رك يثلث يف عيبل حصي يف ،اهيتلث اناك نارانيد اهيلإ بسن و ،ةكرتل يثلثب ةباحملا تناك هباح يرتشملا رك و ،ةعست ضرمل رك ةميقي نأ ضرول و ةعبرأ ،ريناند ةتس ةثرولا دنع عم تجملا نوكي يف ،هنم لك نم فصنلا دارتب نوكي امنإ ححيصت اضيأ يرتشملا دنع و ،نم ثللا وه يذلا ركلل ةميقي فصن و رانيد و ،مهيلإ عجر يذلا مهرك ةميقي بصل ،هتميقي فصن مهرك نم هदनع يقابل اما و ،هيلإ عجر يذلا هرك ةميقي فصن و رانيد اهنم نكل ،ةتس ريناند ثالث و ،ةثرولا دنع يذلا هرك فصن ةلباقم يف فصن و رانيد اهنم فصن و ريناند ةعبرأ ةتس يأ ،هافعض ةثرولا دي يف هنأ ضرل يذلا ثلثلا ردق اهنأل ،اهيف ةذفانلا ةباحملا ب

يقب يف ،ديجل ركلل ةميقي ةعستلا نم ىدرلا هرك ةميقي ةثالث طقس نأ قبس ام ىلع هقيرط و فصن يف عيبل ةحص ذئنيح ملع يف ،اهنم افصن ناك اهيلإ ثلثلا بسن اذيف ،ةتس ذئنيح رخآل افصن بامه دحأ

ردق ةفرعم فقوتل ،ةرودلا ةلأسملا هذه يف ةلثمألا نم كيلىل دري ام عيجم يف سايقلا اذكه و يتلا ثلثلا نم الإ جرت ال يتلا ةباحملا ىلع اهلامتسال ،ةكرتل ردق ةفرعم ىلع اهيف عيبل ةكرتل عومجم ردق ةفرعم و ،ةكرتل عومجم ردق ةفرعم ىلع ةفقوتم هتفرعم و ،هردق ةفرعم بحت ردق ةفرعم ىلع ةفقوتم نم ثللا ردق ةفرعم و ،اهتلمج نم هنأل ،نم ثللا ردق ةفرعم ىلع ةفقوتم ال ،نيافاضتملاك رخآل ةبحاصم ىلع امهنم لك فقوتي يذلا وه و ،ةيعم رود هنكل و ،رودي ،عيبل ام ،هوجو دعب الإ دجوي ال هنأ ىنعمب ،هبحاص دوجو ىلع امهنم لك دوجو فقوتي يذلا وه و ،لاحملا رودلا

و ربحال قيرط اهنم قئارط بولطملا نايب و رودلا اذه نم صلختلا يف ءاملعلل و ريغ يف ناك نإ و كللاسملا يف امه ب نطأ امك نيئاخذال قيرط اهنم و ،ةلباقملا ىللاعت هللا ءاش نإ -امهنم لوألا ةيفي ك عمستس و ،هيقفلا ةفيظو هنوك مدع ةرورض هلمح و دعاوقلا يف اهيف ب نطأ يتلا ةرودلا لئاسملا نم اهريغ اهيلل ساقا يتلا ةيتألا ةلأسملا يف

[13] لهس رمأل.

[دقعل مزل عرب و ةئامب ناتئام هتميقي ادبع عاب ول ةعبارلا ةلأسملا]

دقعل مزل هاوس هل نكي مل و ضرمل نم **عرب و ةئامب** .**ناتئام هتميقي ادبع عاب ول :ةعبارلا** ةلأسملا ،ثراولا زاجأ و تام ول اذك و ةلدألا قالطال لاكشإ ال و فالخ الب ،هجنني امم هريغ يف امك

لوقلا ىلع فالخ ال امك قالطال فالخ الب ةلمجل يف **عيبل حص ةثرولا زجت مل و تام نا** معن عيجملا يف ذوفنلا مدع يف ثلثلا نم تازجنملا نأب

وخيشللا نع يكحمل و فصنملاف ،هيف ابر ال ماقملا أن ثيح و ،عيبملا ردق نيغت يف مالكللا امنا نمثلا نم عفد ام ةلباقم يف فصنلا هنأ يلل روهشملا إله مهضعب هبسن لب دعبت نم نامهس يه و ،ةباحملا ب نيسدسلا يف و ،ةتس نم مهسأ ةثالث يه و فصنلل هتاواسم ضرورفملا يأ لطب و ،دبعلا سادسأ ةسمخ كلذ نوكتي يف ،ةباحملا هيف تذفن يذلا ةتس نم ثلثلا امه لهج عم يرتشملا نكل و ةثرولا يلل عجر يف دبعلل سدس وه و ثلثلا نع دئازلا يف ةباحملا ةلباقم يف سادسأ ةسمخلل تناك و زاجأ ءاش نإ و ،ةقفصلل ضعبتل ،خسف ءاش نإ راخللابل لابلل سادسلا نع ضوعلا لذ ول لب نمثلا نم عيش در ريغ نم ةثرولا يلل سدسلا عجر و نمثلا عومجم ضوعلاب نومزلي الف نيعل يف رصح نم مهقح نأل ةباحللا و عانتمالا نيب راخللابل ةثرولا ناك و عيب ةوق يف دقعلل اذه نأل و ،رورضل ردق يف ال نيبناجال نم دقعلل موزل ةلاصل كلذ لك ،ارهق ماقملا يف ابر ال و هل سيل امي يف تلبط و ،هل امي يف تحص ةبه

نم هل باق امي فاضيأ نالطبلا ،عيبملا يف عيبلا نالطب ءاضتقا ةدعاقل فانم هنأ هيف نكل و لضافلا لاق انه نم و ،رخآ يف لطبي و ،ضعب يف حصي يذل عيبلا دارفأ نم هريغ يف امك ،نمثلا يف امك ،عيبملا ءانجال نمثلا ءانجا ةلباقم انه يدنع قحلا» :هبتك رثكأ يف :ليق لب دعاوقلا يف خسف حصي ال امك و ،نمثلا نم هردق يف هخسف يضتقي ضعبل يف عيبلا خسف نأل و ،يوبرلا «نمثلا عيجم ءاقب عم ضعبل يف حصي ال اذك نمثلا ضعبل ءاقب عم عيجملا يف عيبلا

،عيبملا ءانجا عيجم ةلباقم يضتقي عيبلا نأ نم هيلإ يموأ امب اجتحم يكركللا كلذ يلل دعبت و نأ بجو ،عيبملا نم عيش يف عيبلا لطب اذاف ،ةضواعملا ينعم كلذ نأل ،نمثلا ءانجا عيجم حب ينعم هيف يفتني يف ،لباقم ريغ نم ضعبل كلذ يقبل ال و ،نمثلا نم ،هتلباقم يف لطبي ةبه و عيب يلل لمشي مل روكذمل دقعل و ،روبزملا لصلابل مهلالدسلا لطبي كلذب و ،ةضواعملا الإ كل انه سيل ذإ ،ركذ هيف ةبهلل سيل و ةبهلاك وه ام همزلي عيب وه امنأ و ،لالقتسالابل عيبلا نع فلختي نأ ةبهلاك وه ام موزل نم مزلي ال و عيبلا دقع امه ناذلل ،لوبقلا و باحيلإ هريغ لام و هلامب اباح نم لثم يباحثلا اذه نوكتي نأ نم لقأ ال و ةروبزملا ةلباقملا وه و ،هاضتقم ةباحملا هلثم و ،هلباق ام رادقم نمثلا نم لطبي هنإف ،زجي مل ف

سيل ،ضيرملل اكلم هعجمأ لاملا نوك رابتعاب تاماقملا نم هريغ و ماقملا نيب قرفي دق :تلق ثراولل كللم ثودح لب ،نالطب فاشكنا هيف عيبلا نالطب سيل و ،هعيب لاح عيش هيف دحلإ ،عيبملا نم نمثلا لباقم يلل داز امب ةباحملا يلل عقوقو هقوقو لاح عيبلا ناكم ،ثروملا تومب ،الزلزتم الاقتنا توملا لباقم هيلإ لقنتنا و ثراولل قح قلعت هنم ثلثلا يلل دئازلا يف نأ ثلثلا نم تاعربتل جورخ يلل لد ام لوانت ضرر عمف هيف ةباحملا لطبت ثراولل زجي مل ناف ثلثلا يف ةباحملا عقوقو ينعمل نأ ةرورض ،اهجورخ نم روهشملا هقوقي ام ةدارا يف كش ال ،ةباحملا نم ابرلا عنم ام هل هنأ ال ،عيبملا نم هيواسي ام لباقم نمثلا نوك و ،ةزاجلإ يلل هريغ يف و ،ةصاخ روكذمل هليلد رهاظ و هيف ابر ال يذل ماقملا فالخب ،تفرع ام يلل جيتحا يوبرلا يف كلذ ءارجا نوكتي نأ نم لقأ ال و ،هريغ و ثلثلا يف عقوقو يباحثلا نأ و ،هيواسي امب نمثلا ةلباقم صاصتخا روهشملا لوق ةوق رهطي كلذ نم و ماقملا اهلومش ميلست دعب ةدعاقل كلتل اصصخم كلذ

كلمي ال -ادبع عاب ول ماقملا يف ف ،هريغ و يوبرلا نيسمسللا يف لالحا كل ناب دقف ،لاح لك يلل و عيجم دبعلل يثلث ذخأي روهشملا يلل عف هلام يثلثب اباح دقف ةرشعب -نوثلث هتميقي و هاوس عيبملا فصن ذخأي لضافلا لوق يلل و ،نمثلاب رخآلا و ،ةباحملا امه دحأ قاقحتسال نمثلا نمثلا نم هطسقب عيبملا ضعبل ةلباقم هيف نأل ،يقابل يف عيبلا خسفني و ،نمثلا فصنب ازيفق يرتشلا ول امك ،هيف ضررلا رطن هبشي يذل يوبرلا يف هتعمسم امك ،هعيمي رذعت دنع ،فصنلاب هتباحم تناك رشح ةسمخب دبعلل عاب ول و ،ةثالث يواسي زيفقب ،ةعست يواسي ةبسن هيف طباضلا نأل كلذ و ،نمثلا عيجم هسادسأ ةسمخ يف عيبلا حص روهشملا يلل عف ةسمخ ضررلا يف و ،ةبسنلا كلت رادقم يف عيبلا حصي يف ،هتميقي يلل ةكرتلا ثلث و نمثلا سادسأ

هتوميقي يذلا ريقيفلل يفتعمسم ام وحن نمثلل يثلثب هيثلث يفتحص لضافلا لوق يلع و
وعيبملا هتوميقي نم نمثلل طاقسإ هي فطباضلا تفرع دق يذلا هيثلثب عيب مث ،الثم عتس
ةباحملا يلى ثلثل بسني و ،ةبسنللا كلت ردق نم عيبلا حصي ،يقابل يلى ثلثل عتسن
دبعلا يثلث يفتعيبلا حصي ضرفل يفتدقتلا يلع و ،ةبسنللا كلت ردق يفتعيبلا حصي
موبرلا يفتامك عميقي و انمثم و انمثم دئازلا يفتلطي و ،نمثلل يثلثب

ةينامث يفتعيبلا حصي لضافلا لوق يلعف ،روكذمل دبعلل عم ىرخأ قرشع فلخ هنأ ضرفل ول و
و ،ثلث و رشع ةثالث يه و ،نمثلل عاستأ ةينامثب ،ناثلث و نورشع و عتس يه و ،دبعلا عاستأ
،نيثلث نم رشع ةسمخلل انطقسأ اذف اهثلاث نمث و هتكرت ثلثب ضرفل يفتباح دق هنأل كلذ
ةينامث نوكتي رشع ةسمخ وه و ،عميقلل نم يقابل يلى ثلث و رشع ةثالث وه و ،ثلثل انبسن و
رشع ةسمخي ،اهثلاث نمث و ةكرتلا ثلث وه و ،ةباحملا يلى روبزملا ثلثل انبسن وأ ،اهعاستأ
و ،قرشعلل يلى تمض اذف ،ثلث و ةثالث وه و ،عتس دبعلل نم يقيب و اضيأ عاستأ ةينامث نوكتي
مامل يفتنازيملا وه و ،نيترم ةباحملا رادقم ناك ،نمثلل يلى عومجملا مض

و نمثلل تبسن اذف كنأل ،نمثلل عيجمجب ععاستأ ةعبرأ و دبعلل فصن يفتحصي روهشملا يلع و
و ،كلذ يفتدئنيح حصي فاهعاستأ ةعبرأ و اهفصن عومجملا نوكتي دبعلل عميقي يلى ةكرتلا ثلث
ثلث كلذ و ،ةباحملا ععاستأ ةعبرأ و ،نمثلل لباقم يفتفصن نوكتي فعتست فصن يفتلطي
كلذ و قرشع عم ناثلث و دحاو ،هعتست فصن و ،نمثلل يه رشع ةسمخ ةثرولا دي يفتقيب و ،ةكرتلا
ةباحملا فعض

نأب ثالثلا لئاسملا يفتلباقملا و ربجلل قييرطب كلذ جارختسا لضافلا لوق يلع نكمي و
للاقي يفتنمثلل و دبعلل نم اهفعض ةثرولل ف ،ةباحملا ردق جرختسي و ،نمثملا يلى نمثلل بسني
،عيش يثلثب ةباحملاف ،نمثلل نم عيش ثلثب ،دبعلا نم عيش يفتعيبلا حص يلىلأ يفت
يفتنمثللاف ،عيش ثلث نمثلل نم لطي يفتدبعلا نم عيشل و عيش ثلث و عيش ةثرولل
رشع ةسمخي رتشمللل رشع ةسمخي عيشلاف ،نيئيشت ريدقت يفتدبعلا و ،عيش يثلث ريدقت
ةثرولل اذك و ةسمخ نمثلل نم هيلى عجري و ،هفصن يه

دق و ،عيش ةثرولل ف ،عيش فصنب ةباحملاف ،نمثلل نم عيش فصنب عيبلا حصي ةيناثلا يفت و
و ،هلباقم يفتعيبلا لطي يفتدبعلا نم عيش فصن مهل يقيب ،عيش فصن نمثلل نم مهل لصح
عبر و عيش فصن ريدقت يفتنمثلل و ،فصن و عيش ريدقت يفتدبعلاف ،نمثلل نم عيش عبر وه
نورشع اذف عيشلاف

ةباحملا لباقم ةثرولل ف ،نمثلل نم عيش فصنب دبعلل نم عيش يفتعيبلا حصي ةثلاثلا يفت و
يفتدئازلا قرشعلل و دبعللاف ،نمثلل نم عيش فصن مهل لصح دق و ،نمثلل و ةكرتلا نم عيش
ةفيظو وه سيل امم كلذ ريغ يلى ،ناثلث و نورشع و عتس اذف عيشلاف ،فصن و عيش ريدقت
كلاسمل يفتنيديهشلل يناث اصوصخ ،امللعل نم **ةعامج هي فبنطأ نإ و** ،هيففل
رمألا و ،يوبرلا يفتاضي **نيئاظخلل قييرط و** ،قييرطلا اذهب كلذ جارختسا ركذ هنإف
ملاعلا هلل و لوالا قييرطلاب هانركذ ام ريغل لهسألا و ،باسحلل ةقييرطب فراعملل يلع لهس

[14].

[1] ص: ٥٢٨-٥٢٦ (ةميدقلل - ط)؛ اهقفلل ةركذت

[2] ص: ٥٢٨-٥٢٩ (ةميدقلل - ط)؛ اهقفلل ةركذت

٥٣٢ ص:؛ (ةميدقلا - ط) ءاهقلا ةركذت [3]

٥٣٩-٥٣٨ ص:؛ (ةميدقلا - ط) ءاهقلا ةركذت [4]

٥٥٦ ص:؛ (ةميدقلا - ط) ءاهقلا ةركذت [5]

٤٨٨-٤٨٤ ص:، ج٢؛ مارحلا و لالرحلا ةفرعم يف ماكحألا دعاوق [6]

٢٩٤-٢٩٢ ص:، ج١٠؛ دعاوقلا حرش يف دصاقملا عماج [7]

٥٣٢-٥٢٨ ص:، ج٢؛ داشرألا تكن حرش يف دارملا ةياغ [8]

٥٤٢-٥٤٠ ص:، ج٢؛ داشرألا تكن حرش يف دارملا ةياغ [9]

4 ىلع همسقن، ةبصنأ 4 يه و ىلوالا ةيصولا هنم حرطن و لاملا (٣/ ١) ذخأن ام دنع: ءحيضوت [10]
ب.بيصن 1- لام (1/ ١٢) (٤/ ةبصنأ ٤- لام (٣/ ١)) ةيناثلا ةيصولا جرختل

ثلاثلا نم ةيناثلا و ىلوالا ةيصولا حرطن:

ةبصنأ ٣- لام (١٢/ ٣) (ب.بيصن 1- لام (١٢/ ١)) - ةبصنأ ٤- لام (٣/ ١)

لاملا ةيقب ىلإ ءفيضن لاملا ثلاث نم ىقبت ام:

ةبصنأ ٣- لام (١٢/ ١١) لام (٣/ ٢) + ةبصنأ ٣- لام (١٢/ ٣).

اب.بيصن ٢٤ هنأ قباسلا ضرفل يف ضرل يذلا ءثرولا ب.بيصن لداعي اذه و

ب.بيصن ٢٤ ةبصنأ ٣- لام (١٢/ ١١)

ب.بيصن ٢٧ لام (١٢/ ١١)

ام.هس ٣٢٤ ٢٧ ١٢ برضنف ةيوسلاب ءكرتلا مسقن ىتح

ام.هس ١٠٨ ٣/ ٣٢٤ ءثالذ ذخأنف، رشح دحأ ب.بيصنلا و

م.هس ٤٤ ١١ ٤ يه و ىلوالا ةيصولا

ام.هس ١٦ ٦٤ ٤/ ثلاثلا نم يقبتملا (4/ 1) يه و ةيناثلا ةيصولا

ام.هس ٢٦٤ ٢١٦ + ٤٨ م.هس ٤٨ - ١٠٨ ءكرتلا ءيقاب ىلإ فاضل و ثلاثلا نم نيئتيصولا عومجم حرطي
١١ ب.بيصنلا نوكل، ام.هس ٢٤ يه و ءثرولا ءضيرف ىلع هذه مسقت

٢٦٥-٢٦٣ ص:، ج١٠؛ دعاوقلا حرش يف دصاقملا عماج [11]

[12] ٣١٩-٣٢٤ ص: ٦، ج؛ مالس إلال عئارش حيقن ت ىلإ ماهفألا كلاس م

[13] ٤٦٧-٤٦٩ ص: ٢٨، ج؛ مالس إلال عئارش حرش ي ف مالكل راو ج

[14] ٤٦٩-٤٧٢ ص: ٢٨، ج؛ مالس إلال عئارش حرش ي ف مالكل راو ج